

SATSO

SAKARYA TİCARET VE SANAYİ ODASI
SAKARYA CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY

ABD

HEDEF PAZAR ÜLKE ANALİZİ

İçindekiler

İçindekiler	1
Tablolar.....	3
Şekiller	8
Simge ve Kısaltmalar	8
Yönetici Özeti.....	10
1. Çalışmanın Metodolojisi	15
2. ABD İle İlgili Makroekonomik Göstergeler	19
3. ABD'nin İthalatının Analizi	28
3.1. ABD'nin Dünyadan Yaptığı İthalat	30
3.1.1. ABD'nin En Çok İthalat Yaptığı Ülkeler	30
3.1.2. UNCTAD Geniş Ekonomik Grupların Sınıflamasına (İşleme Aşamalarına) Göre ABD'nin Yaptığı İthalat	32
3.1.3. ABD'nin En Çok İthalat Yaptığı 2'li GTİP Kodlu Ürünler	33
3.1.4. ABD'nin En Çok İthalat Yaptığı 6'lı GTİP Kodlu Ürünler	34
3.2. ABD'nin Türkiye'den Yaptığı İthalat.....	35
3.2.1. Yıllara Göre ABD'nin Türkiye'den Yaptığı İthalatın 2'li GTİP Kodlu Ürünlere Göre Kırılımı	37
3.2.2. Yıllara Göre ABD'nin Türkiye'den Yaptığı İthalatın 6'lı GTİP Kodlu Ürünlere Göre Kırılımı	38
3.2.3. Yıllara Göre ABD'ye İhracat Yapan Türk İhracatçı Firmalarının Analizi.....	44
3.3. Yıllara Göre ABD Eyaletlerinin Türkiye'den Yaptığı İthalat.....	45
3.3.1. Yıllara Göre ABD Eyaletlerinin Türkiye'den Yaptığı İthalatın 2'li GTİP Kodlu Ürünlere Göre Kırılımı.....	50
3.3.2. Yıllara Göre ABD Eyaletlerinin Türkiye'den Yaptığı İthalatın 6'lı GTİP Kodlu Ürünlere Göre Kırılımı.....	53
4. Türkiye'nin Sahip Olduğu Yüksek RCA Değerine Göre İhraç Ürünlerinin ABD İle Yapılan Ticarete Konu Olan Boyutuyla Analizi	55
4.1. Türkiye'nin Yüksek RCA Değerine Sahip Olduğu ve ABD'nin İthalatında %0-1 Pazar Payına Sahip Olduğu 95 Adet Ürün.....	59
4.2. Yıllara Göre ABD'nin Türkiye'nin Yüksek RCA Değerine Sahip Olduğu 95 Adet 6'lı GTİP Kodlu Ürünlerde Dünyadan Yaptığı İthalat.....	69
4.3. Yıllara Göre ABD'nin Türkiye'nin Yüksek RCA Değerine Sahip Olduğu 95 Adet 6'lı GTİP Kodlu Ürünlerde Türkiye'den Yaptığı İthalat	71
4.4. Yıllara Göre ABD Eyaletlerinin Türkiye'nin Yüksek RCA Değerine Sahip Olduğu 95 Adet 6'lı GTİP Kodlu Ürünlerde Dünyadan Yaptığı İthalat	73
4.5. Yıllara Göre ABD Eyaletlerinin Türkiye'nin Yüksek RCA Değerine Sahip Olduğu 95 Adet 6'lı GTİP Kodlu Ürünlerde Türkiye'den Yaptığı İthalat	77
4.6. Türkiye'nin Yüksek RCA Değerine Sahip Olduğu 95 Adet 6'lı GTİP Kodlu Ürünlerde En Yüksek İthalatı Gerçekleştiren ABD Eyaletlerinin İhracatçılarımız İçin Hedef Pazar Analizi.....	81
4.7. RCA Değeri Yüksek 95 Ürünü ABD Eyaletlerine İhracat Yapan Türk İhracatçı Firmalarının Analizi	88
4.7.1. Seçili 95 Ürünün ABD'nin Türkiye'ye Karşı Uyguladığı Genelleştirilmiş Tercih Sistemi (GTS)'YE Göre İncelenmesi	91
4.7.2. Seçili 95 Üründe ABD'nin RCA Değerlerinin İncelenmesi ve Türkiye RCA Değerleri İle Karşılaştırılması.....	91
4.8. Türkiye'nin Yüksek RCA Değerine Sahip Olduğu ve ABD'nin İthalatında %1-5 Pazar Payına Sahip Olduğu 61 Adet Ürün.....	92
4.9. Türkiye'nin Yüksek RCA Değerine Sahip Olduğu ve ABD'nin İthalatında %5 ve Üzeri Pazar Payına Sahip Olduğu 43 Adet Ürün	98
5. ABD'nin Dünyadan En Çok İthalatını Yaptığı İlk 1.000 Ürün İçinde Türkiye'nin Rekabet Üstünlüğüne Sahip Olduğu Ürünlerin Analizi	104

5.1. Türkiye'nin İhracatında İddialı Olup ABD'nin İthalatında Pazar Payı %0-1 Arasında Olan Ürünler	110
5.2. Türkiye'nin İhracatında İddialı Olup ABD'nin İthalatında Pazar Payı %1-5 Arasında Olan Ürünler	117
5.3. Türkiye'nin İhracatında İddialı Olup ABD'nin İthalatında Pazar Payı %5 ve Üzerinde Olan Ürünler	121
5.4. Türkiye'nin RCA Değerinin Yüksek Olduğu Seçili Ürünler İçin Potansiyel Pazar Analizi.....	125
5.4.1. Türkiye'nin İhracatında İddialı Olup ABD'nin İthalatında Pazar Payı Olmayan Ürünler	130
5.4.2. Türkiye'nin İhracatında İddialı Olup ABD'nin İthalatında Pazar Payı %0-1 Arasında Olan Ürünler	133
5.4.3. Türkiye'nin İhracatında İddialı Olup ABD'nin İthalatında Pazar Payı %1-5 Arasında Olan Ürünler	139
5.4.4. Türkiye'nin İhracatında İddialı Olup ABD'nin İthalatında Pazar Payı %5 ve Üzerinde Olan Ürünler	145
5.5. Türkiye'nin RCA Değerinin Yüksek Olduğu Seçili Ürünler İçin ABD Pazarındaki Rakip Ülkelerin Analizi.....	149
5.5.1. Türkiye'nin İhracatında İddialı Olup ABD'nin İthalatında Pazar Payı Olmayan Ürünleri ABD'ye İhraç Eden Ülkeler	149
5.5.2. Türkiye'nin İhracatında İddialı Olup ABD'nin İthalatında Pazar Payı %0-1 Arasında Olan Ürünleri ABD'ye İhraç Eden Ülkeler	153
5.5.3. Türkiye'nin İhracatında İddialı Olup ABD'nin İthalatında Pazar Payı %1-5 Arasında Olan Ürünleri ABD'ye İhraç Eden Ülkeler	162
5.5.4. Türkiye'nin İhracatında İddialı Olup ABD'nin İthalatında Pazar Payı %5 ve Üzerinde Olan Ürünleri ABD'ye İhraç Eden Ülkeler	168
5.6. ABD Pazarına İhracat Yapan ve Yapabilecek Firmaların Bu pazarda Karşılaştığı Vergi Oranları.....	174
6. İki Farklı Yöntemle Elde Edilen Ortak Ürünlerden Yola Çıkılarak ABD Pazarına Yönelik Hedef Ürün ve Hedef Eyalet Analizi	175
6.1. İki Farklı Yöntemle Elde Edilen Ortak Ürünlerden Yola Çıkılarak ABD İthalatında Türkiye'nin Hiç Payının Olmadığı 6 Ürün İçin ABD Pazarındaki Rakip Ülkeler.....	184
6.2. İki Farklı Yöntemle Elde Edilen Ortak Ürünlerden Yola Çıkılarak ABD İthalatında Türkiye'nin Payının %0-1 Olduğu 84 Ürün İçin ABD Pazarındaki Rakip Ülkeler	186
6.3. İki Farklı Yöntemle Elde Edilen Ortak Ürünlerden Yola Çıkılarak ABD İthalatında Türkiye'nin Payının %1-5 Olduğu 41 Ürün İçin ABD Pazarındaki Rakip Ülkeler	189
6.4. İki Farklı Yöntemle Elde Edilen Ortak Ürünlerden Yola Çıkılarak ABD İthalatında Türkiye'nin Payının %5 ve Üzeri Olduğu 22 Ürün İçin ABD Pazarındaki Rakip Ülkeler.....	192
7. Belli Başlı Ürünlerde ABD Pazarına İhracat Yapan Rakip Ülkelerin Analizi	195
8. ABD'de İthalatın Ürün ve Ülke Grubunda Yoğunlaşması	196
9. Saha Araştırması	199
9.1. RCA Değeri Yüksek Ürünleri ABD'ye 2018 Yılında İhraç Eden Firmalar için Saha Araştırması	199
9.2. RCA Değeri Yüksek Ürünlerde ABD'ye 2015-2017 Yılları Arasında İhracatı Olan Ancak 2018 Yılında İhracatı Olmayan Firmalar için Saha Araştırması.....	200
9.3. RCA Değeri Yüksek Ürünleri Başka Ülkelere İhraç Eden Ancak ABD'ye İhraç Etmeyen Firmalar için Saha Araştırması	200
Sonuç ve Öneriler	202
Kaynakça.....	206
Ekler- Anket Soruları.....	209
Ek-A –2018'de ABD'ye İhracat Yapan Firmalar.....	209
Ek-B –2018'de ABD Dışındaki Ülkelere İhracatı Olan Ancak ABD'ye İhracat Yapmayan Firmalar...	210
Ek-C –2015-2017 Yılları Arasında ABD'ye İhracat Yapan, 2018'de ABD Dışındaki Ülkelere İhracat Olan Ancak ABD'ye İhracat Yapmayan Firmalar.....	211

Tablolar

Tablo 1. Çalışmanın 1. Yöntem Metodolojisi.....	17
Tablo 2. Çalışmanın 2. Yöntem Metodolojisi.....	18
Tablo 3. ABD İle İlgili Makroekonomik Göstergeler	21
Tablo 4. Yıllara Göre ABD GSYH'sının Ekonomisi En Büyük İlk Üç Eyalet ve Bu Eyaletlerin En Büyük İllerine Göre Kırılımı.....	23
Tablo 5. Los Angeles, New York ve Dallas Şehirlerinde İmalat Sektörü (2017).....	24
Tablo 6. Yıllara Göre ABD'ye Yapılan Doğrudan Yabancı Yatırımlar (DYY)	26
Tablo 7. Yıllara Göre ABD'deki Doğrudan Yabancı Yatırım Stoku (milyar \$)	26
Tablo 8. ABD'nin Belli Başlı Endekslerdeki Konumu.....	28
Tablo 9. ABD'nin Yıllara Göre Eyalet Kırılımında İthalatı (2008-2018, milyar \$)	29
Tablo 10. Yıllara Göre ABD'nin En Çok İthalat Yaptığı İlk On Ülke.....	30
Tablo 11. Yılla ABD'nin En Çok İthalat Yaptığı İlk On Ülke ve İthalattan Aldıkları Paylar (milyar \$)	31
Tablo 12. ABD'nin Dünyadan Yaptığı İthalatın Limanlara Göre Dağılımı (milyar \$, 2017, 2018)	32
Tablo 13. UNCTAD Geniş Ekonomik Grupların Sınıflamasına (İşleme Aşamalarına) Göre ABD'nin Yaptığı İthalat (milyon \$, 2017)	32
Tablo 14. ABD'nin Yıllara Göre En Çok İthalat Yaptığı İlk On 2'li GTİP Kodlu Ürün (2014-2018, milyar \$)	33
Tablo 15. Tablo 14'da Yer Alan 2'li GTİP Kodlu Ürünlerin Açıklamaları.....	34
Tablo 16. ABD'nin Yıllara Göre En Çok İthalat Yaptığı İlk On 6'lı GTİP Kodlu Ürün (2014-2018, milyar \$)	35
Tablo 17. Tablo 16'da Yer Alan 6'lı GTİP Kodlu Ürünlerin Açıklamaları	35
Tablo 18. Yıllara Göre ABD'nin Türkiye'den Yaptığı İthalat(milyar \$) ve Payı (%)	37
Tablo 19. ABD'nin Yıllara Göre Türkiye'den En Çok İthalat Yaptığı İlk On 2'li GTİP Kodlu Ürün (2001-2018, milyon \$).....	38
Tablo 20, Tablo 19'de Yer Alan 2'li GTİP Kodlu Ürünlerin Açıklamaları	38
Tablo 21. ABD'nin Yıllara Göre Türkiye'den En Çok İthalat Yaptığı İlk On 6'lı GTİP Kodlu Ürün (2001-2018, milyar \$).....	39
Tablo 22. Tablo 21'de Yer Alan 6'lı GTİP Kodlu Ürünlerin Açıklamaları	40
Tablo 23. ABD'nin Dünyadan En Çok İthal Ettiği İlk 50 Üründe Türkiye'den İthalatı ve Bu Ürünlerin Türkiye'nin İhracatındaki Payı (2018).....	41
Tablo 24. Tablo 23'de Yer Alan 6'lı GTİP Kodlu Ürünlerin Açıklamaları	43
Tablo 25. Yıllara Göre Türkiye'den ABD'ye İhracat Yapan Firma Sayısı.....	45
Tablo 26. ABD Eyaletlerinin Türkiye'den Yaptığı İthalat (milyon \$).....	47
Tablo 27. En Çok İthalat Gerçekleştiren ABD Eyaletlerinden California ve Texas'ın Dünyadan En Çok İthal Ettiği 2'li GTİP Kodlu Ürünler.....	48
Tablo 28. Tablo 27'deki 2'li GTİP Kodlu Ürün Gruplarının Açıklaması.....	49
Tablo 29. En Çok İthalat Gerçekleştiren İlk Üç ABD Eyaletlerinin Dünyadan En Çok İthal Ettiği 6'lı GTİP Kodlu Ürünler	50
Tablo 30. Tablo 29'deki 6'lı GTİP Kodlu Ürün Gruplarının Açıklaması.....	50
Tablo 31. Türkiye'den En Çok İthalat Gerçekleştiren İlk Üç ABD Eyaletlerinde En Çok İthal Edilen İlk Beş 2'li GTİP Kodlu Ürün.....	52
Tablo 32. Türkiye'den En Çok İthalat Yapan İlk Üç ABD Eyaletinin Türkiye'den En çok İthalat Yaptığı İthalat Yaptığı 6'lı GTİP Kodlu Ürünler (milyon \$, 2017).....	53
Tablo 33. Tablo 32'deki Ürünlerin Açıklamaları	54
Tablo 34. Türkiye'den En Çok İthalat Yapan İlk Üç ABD Eyaletinin Türkiye'den En Çok İthalatını Yaptığı 6'lı GTİP Kodlu Ürünler (milyon \$, 2018).....	54
Tablo 35. Tablo 34'deki Ürünlerin Açıklamaları	55

Tablo 36. Öne Çıkan 283 Ürün İçinde ABD'nin İthalatında Türkiye'nin Hiç Payının Olmadığı Ürünlerin Dünyadan İthalatı (1.000 \$).....	56
Tablo 37. Tablo 36'deki ürünlerin Açıklamaları.....	57
Tablo 38. Türkiye'nin Yüksek RCA Değerine Sahip Olduğu ve ABD'nin Türkiye'den Hiç İthal Etmediği 16 Adet Ürünün İthalatı (milyar \$, 2017,2018)	58
Tablo 39. Türkiye'nin Yüksek RCA Değerine Sahip Olduğu ve ABD'nin Türkiye'den Hiç İthal Etmediği 16 Adet Ürünün İthal Edildiği Ülkeler (2017,2018)	59
Tablo 40. Öne Çıkan 95 Ürünün 6'lı GTİP Kodu	61
Tablo 41. Öne Çıkan 95 Ürünün 13 Ürün Grubu Altında Dağılımı	64
Tablo 42. Türkiye'nin Yüksek RCA Değerine Sahip Olduğu ve ABD'nin İthalatında %0-1 Aralığında Pazar Payına Sahip Olduğu 95 Adet Ürünün İthalatı (milyar \$, 2017,2018).....	66
Tablo 43. Türkiye'nin Yüksek RCA Değerine Sahip Olduğu ve ABD'nin Türkiye'den Yaptığı İthalatın %0-1 Aralığında Olduğu 95 Adet Ürünün İthal Edildiği Ülkeler (2017,2018).....	69
Tablo 44. Tespit Edilen 95 Adet 6'lı GTİP Kodlu Ürün İçinde Dünyadan En Çok İthalatı Gerçekleştirilen Ürünler (milyon \$)	70
Tablo 45. Yıllara Göre ABD'nin Türkiye'nin Yüksek RCA Değerine Sahip Olduğu 6'lı GTİP Kodlu Ürünlerde Dünya'dan Yaptığı İthalat (milyar \$)	70
Tablo 46. Tespit Edilen 95 Adet 6'lı GTİP Kodlu Ürün İçinde Türkiye'den En Çok İthalatı Gerçekleştirilen Ürünler (milyon \$)	71
Tablo 47. Yıllara Göre ABD'nin Türkiye'nin Yüksek RCA Değerine Sahip Olduğu 95 Adet 6'lı GTİP Kodlu Ürünlerde Türkiye'den Yaptığı İthalat (milyar \$).....	72
Tablo 48. Tespit Edilen 95 Adet 6'lı GTİP Kodlu Ürün İçinde Dünyadan En Çok İthalat Yapan İlk 5 ABD Eyaleti (milyon \$)	73
Tablo 49. Türkiye'nin Yüksek RCA Değerine Sahip Olduğu 95 Adet 6'lı GTİP Kodlu Ürünlerde En Yüksek İthalatı Gerçekleştiren ABD Eyaletlerinin Dünyadan Yaptığı İthalat (milyon \$)	75
Tablo 50. Tespit Edilen 95 Adet 6'lı GTİP Kodlu Ürün İçinde Türkiye'den En Çok İthalat Yapan İlk 5 ABD Eyaleti (milyon \$).....	78
Tablo 51. Türkiye'nin Yüksek RCA Değerine Sahip Olduğu 95 Adet 6'lı GTİP Kodlu Ürünlerin her Birinde En Yüksek İthalatı Gerçekleştiren ABD Eyaletlerinin Türkiye'den Yaptığı İthalat (milyon \$)	79
Tablo 52. Türkiye'nin Yüksek RCA Değerine Sahip Olduğu 95 Adet 6'lı GTİP Kodlu Ürünlerde En Yüksek İthalatı Gerçekleştiren ABD Eyaletlerinin Sıralamada Yer Alma Sayısı	83
Tablo 53. Öne Çıkan 95 Adet 6'lı GTİP Kodlu Ürünlerde En Yüksek İthalatı Gerçekleştiren ABD Eyaletlerinden Sıralamada İlk 3 Sırada Yer Alan Eyaletlerin En Çok İthal Ettiği 2'li GTİP Kodlu Ürün Grubu.....	84
Tablo 54. Öne Çıkan 95 Adet 6'lı GTİP Kodlu Ürünlerde En Yüksek İthalatı Gerçekleştiren ABD Eyaletlerinden Sıralamada İlk 3 Sırada Yer Alan Eyaletlerin En Çok İthal Ettiği 6'lı GTİP Kodlu Ürünler	86
Tablo 55.Öne Çıkan Ürünlerde En Yüksek İthalatı Gerçekleştiren ABD Eyaletlerinden Sıralamada İlk 3 Sırada Yer Alan Eyaletlerin Dünyadan ve Türkiye'den 2017 ve 2018 Yıllarında En Çok İthal Ettiği 2'li ve 6'lı GTİP Kodlu Ürünler/Ürün Grupları	87
Tablo 56. Seçili 95 Ürüne Göre ABD Eyaletlerine İhracat Yapan İhracatçı Firma Sayıları.....	88
Tablo 57. Seçili 95 Ürün İçinde ABD'nin Türkiye'ye Karşı Uyguladığı Genelleştirilmiş Tercih Sistemi (GTS)'de Yer Alan Ürünler ve GTS Sona Erdikten Sonra Uygulanacak Vergi Oranları	91
Tablo 58. ABD'nin Türkiye'ye karşı rekabet üstünlüğüne sahip olduğu ürünler	92
Tablo 59. Türkiye'nin Yüksek RCA Değerine Sahip Olduğu ve ABD'nin İthalatında %1-5 Pazar Payına Sahip Olduğu 61 Adet Ürünün İthalatı (milyar \$, 2017,2018).....	93
Tablo 60. Seçili 61 Üründe Ticaret Anlaşması Kapsamında Yapılan İthalatın %90 ve Üzeri Olduğu Eyalet Sayıları	96

Tablo 61. Eyaletlerin Seçili 61 Üründe Ticaret Anlaşması Kapsamında Yaptıkları İthalatın %90 ve Üzeri Olduğu Ürün Sayıları.....	97
Tablo 62. Öne Çıkan 283 Ürün İçinde ABD'nin İthalatında Türkiye'nin Payının %5 ve Üzerinde Olduğu 43 Ürünün 2017 ve 2018 Yıllarında Dünyadan ve Türkiye'den İthalatı (milyon \$)	98
Tablo 63. Tablo 62'deki Ürünlerin Açıklamaları	100
Tablo 64. Türkiye'nin Yüksek RCA Değerine Sahip Olduğu ve ABD'nin İthalatında %5 ve Üzeri Pazar Payına Sahip Olduğu 43 Adet Ürünün İthalatı (milyar \$, 2017,2018)	102
Tablo 65. Türkiye'nin Yüksek RCA Değerine Sahip Olduğu ve ABD'nin Türkiye'den Yaptığı İthalatın %5 ve Üzeri Olduğu 43 Adet Ürünün İthal Edildiği Ülkeler (2017,2018).....	104
Tablo 66. ABD'nin Dünyadan En Çok İthal Ettiği İlk 1.000 Ürün İçinde Olup Türkiye'nin RCA Değeri Yüksek Olmasına Rağmen ABD'ye Hiç İhraç Edemediği Ürünler.....	105
Tablo 67. Seçili 182 Üründe ABD'nin Dünyadan ve Türkiye'den Yaptığı İthalat (2017)	108
Tablo 68. ABD'nin Dünyadan En Çok İthal Ettiği İlk 1.000 Ürün İçinde Olup Türkiye'nin RCA Değeri Yüksek Olan Ürünlerin ABD'nin Türkiye'den Yaptığı İthalat Payına Göre Dağılımı (2017).....	109
Tablo 69. ABD'nin Seçili 182 Üründe Türkiye'den ve Dünyadan Yaptığı İthalatın ABD'nin Dünyadan En Çok İthal Ettiği İlk 1.000 Ürünün İthalatı İçindeki Paylarına Göre Dağılımı (2017).....	110
Tablo 70. Türkiye'nin İhracatında İddialı Olup ABD'nin İthalatında Pazar Payı %0-1 Arasında Olan Ürünler	112
Tablo 71.	115
Tablo 72. Türkiye'nin İhracatında İddialı Olup ABD'nin İthalatında Pazar Payı %1-5 Arasında Olan 52 Ürün.....	119
Tablo 73. Tablo 72'de Yer Alan 52 Ürünün Açıklamaları	120
Tablo 74. Türkiye'nin İhracatında İddialı Olup ABD'nin İthalatında Pazar Payı %5 ve Üzeri Olan 24 Ürün	124
Tablo 75. Tablo 74'de Yer Alan 24 Ürünün Açıklamaları	125
Tablo 76. ABD Eyaletlerinin Yıllara Göre Ticaret Anlaşmalarına Göre Yaptıkları İthalatın Payları (2008-2018).....	126
Tablo 77. ABD'de Liman Kırılımında Ticaret Anlaşmalarına Göre Yapılan İthalatın Payları (2008-2018)	128
Tablo 78. Seçili On Üründe ABD'nin Eyaletler Toplamında Dünya'dan Yaptığı İthalat ve Ürünlerin İthalatını Gerçekleştiren Eyalet Sayıları (201)	131
Tablo 79. Türkiye'nin RCA Değerinin Yüksek Olmasına Rağmen ABD'ye Hiç İhraç Edemediği 10 Ürünü Dünyadan En Çok İthal Eden Eyaletler ve Kaç Üründe İlk Sırada Yer Aldıkları Sayı.....	132
Tablo 80. Türkiye'nin RCA Değerinin Yüksek Olmasına Rağmen ABD'ye Hiç İhraç Edemediği 10 Ürünü Dünyadan En Çok İthal Eden Eyaletler ve İthalat İçindeki Payları	132
Tablo 81. Seçili On Ürün İçin Hangi Eyaletin Hangi Ülkeden İthalat Yaptığına Bakıldığında Eyaletlerin Her Bir Ürün İçin Ülkelerden En Çok İthalat Yapan Eyalet Olma Sayısı	133
Tablo 82. Seçili 106 Üründe ABD'nin Eyaletler Toplamında Dünya'dan Yaptığı İthalat ve Ürünlerin İthalatını Gerçekleştiren Eyalet Sayıları (2017)	134
Tablo 83. Türkiye'nin RCA Değerinin Yüksek Olduğu ve ABD'nin İthalatında %0-1 Paya Sahip Olan 106 Ürünü Dünyadan En Çok İthal Eden Eyaletler ve Kaç Üründe İlk Sırada Yer Aldıkları Sayı.....	136
Tablo 84. Türkiye'nin RCA Değerinin Yüksek Olup ABD'nin İthalatında %0-1 Paya Sahip 106 Ürünü Dünyadan En Çok İthal Eden Eyaletler, Eyaletlerin Toplam İthalatı ve En Çok İthalat Yapan Eyaletlerin Toplam İthalat İçindeki Payları	137
Tablo 85. Seçili 106 Ürün İçin Hangi Eyaletin Hangi Ülkeden İthalat Yaptığına Bakıldığında Eyaletlerin Her Bir Ürün İçin Ülkelerden En Çok İthalat Yapan Eyalet Olma Sayısı	139
Tablo 86. Seçili 52 Üründe ABD'nin Eyaletler Toplamında Dünya'dan Yaptığı İthalat ve Ürünlerin İthalatını Gerçekleştiren Eyalet Sayıları.....	141

Tablo 87. Türkiye'nin RCA Değerinin Yüksek Olduğu ve ABD'nin ithalatında %1-5 Paya Sahip Olan 52 Ürünü Dünyadan En Çok İthal Eden Eyaletler ve Kaç Üründe İlk Sırada Yer Aldıkları Sayı.....	142
Tablo 88. Türkiye'nin RCA Değerinin Yüksek Olup ABD'nin İthalatında %1-5 Paya Sahip 52 Ürünü Dünyadan En Çok İthal Eden Eyaletler, Eyaletlerin Toplam İthalatı ve En Çok İthalat Yapan Eyaletlerin Toplam İthalat İçindeki Payları	143
Tablo 89. Seçili 52 Ürün İçin Hangi Eyaletin Hangi Ülkeden İthalat Yaptığına Bakıldığında Eyaletlerin Her Bir Ürün İçin Ülkelerden En Çok İthalat Yapan Eyalet Olma Sayısı	144
Tablo 90. Seçili 24 Üründe ABD'nin Eyaletler Toplamında Dünya'dan Yaptığı İthalat ve Ürünlerin İthalatını Gerçekleştiren Eyalet Sayıları.....	145
Tablo 91. Türkiye'nin RCA Değerinin Yüksek Olduğu ve ABD'nin ithalatında %5 ve Üzeri Paya Sahip Olan 24 Ürünü Dünyadan En Çok İthal Eden Eyaletler ve Kaç Üründe İlk Sırada Yer Aldıkları Sayı	147
Tablo 92. Türkiye'nin RCA Değerinin Yüksek Olup ABD'nin İthalatında %1-5 Paya Sahip 24 Ürünü Dünyadan En Çok İthal Eden Eyaletler, Eyaletlerin Toplam İthalatı ve En Çok İthalat Yapan Eyaletlerin Toplam İthalat İçindeki Payları	148
Tablo 93. Seçili 24 Ürün İçin Hangi Eyaletin Hangi Ülkeden İthalat Yaptığına Bakıldığında Eyaletlerin Her Bir Ürün İçin Ülkelerden En Çok İthalat Yapan Eyalet Olma Sayısı	149
Tablo 94. Türkiye'nin İhracatında İddialı Olup ABD'nin İthalatında Pazar Payı Olmayan Ürünler ve Bu Ürünleri ABD'ye İhraç Eden 62 Ülke Sayısının Ürünlere Göre Dağılımı.....	150
Tablo 95. Türkiye'nin Rekabet Üstünlüğüne Rağmen ABD'ye Hiç İhraç Edemediği On Ürünü ABD'ye İhraç Eden Ülkeler	151
Tablo 96. ABD'nin Seçili On Üründe İthalat Yaptığı Ülkeler ve Bu Ülkelerden İthalat Yapılan Ürün Sayısı	152
Tablo 97. ABD'nin Seçili On Üründe Ticaret Anlaşmalarına Göre İthalatı	153
Tablo 98. Türkiye'nin İhracatında İddialı Olup ABD'nin İthalatında %0-1 Pay Aldığı Ürünler ve Bu Ürünleri ABD'ye İhraç Eden 219 Ülke Sayısının Ürünlere Göre Dağılımı.....	154
Tablo 99. Türkiye'nin Rekabet Üstünlüğüne Sahip Olduğu Seçili 106 Ürünü ABD'ye İhraç Eden Ülkeler	156
Tablo 100. ABD'nin Seçili 106 Üründe İthalat Yaptığı Ülkeler ve Bu Ülkelerden İthalat Yapılan Ürün Sayısı.....	157
Tablo 101. ABD'nin Seçili 106 Üründe Ticaret Anlaşmalarına Göre İthalatı.....	161
Tablo 102. Türkiye'nin Rekabet Üstünlüğüne Sahip Olduğu Seçili 52 Ürünü ABD'ye İhraç Eden Ülkeler	163
Tablo 103. Türkiye'nin Rekabet Üstünlüğüne Sahip Olduğu Seçili 52 Ürünü ABD'ye İhraç Eden Ülkeler	164
Tablo 104. ABD'nin Seçili 52 Üründe İthalat Yaptığı Ülkeler ve Bu Ülkelerden İthalat Yapılan Ürün Sayısı.....	165
Tablo 105. ABD'nin Seçili 52 Üründe Ticaret Anlaşmalarına Göre İthalatı.....	168
Tablo 106. Türkiye'nin Rekabet Üstünlüğüne Sahip Olduğu Seçili 24 Ürünü ABD'ye İhraç Eden Ülkeler	169
Tablo 107. Türkiye'nin Rekabet Üstünlüğüne Sahip Olduğu Seçili 24 Ürünü ABD'ye İhraç Eden Ülkeler	170
Tablo 108. ABD'nin Seçili 24 Üründe İthalat Yaptığı Ülkeler ve Bu Ülkelerden İthalat Yapılan Ürün Sayısı.....	171
Tablo 109. ABD'nin Seçili 24 Üründe Ticaret Anlaşmalarına Göre İthalatı.....	173
Tablo 110. ABD'nin Seçili 95 Üründe Türkiye'ye Kaşı Uyguladığı Vergi Oranları.....	174
Tablo 111. İki farklı Yöntemle Elde Edilen Ortak Ürünler	175
Tablo 112. Çalışmada 1. ve 2. Yöntemle Elde Edilen Ortak 153 Ürün.....	176

Tablo 113. Çalışmada 1. ve 2. Yöntemle Elde Edilen Tablo 112’de Yer Alan Ortak 153 Ürünün Açıklaması.....	178
Tablo 114. ABD Eyaletlerinin Seçili 153 Ortak Üründe 2017 ve 2018 Yıllarındaki İthalat Performansının Karşılaştırılması (milyar \$)	181
Tablo 115. ABD Eyaletlerinin Seçili 153 Ortak Üründe 2017 ve 2018 Yıllarındaki Türkiye’den Yaptığı İthalatın Payına Göre Kırılımı.....	182
Tablo 116. Eyaletlerin Tespit Edilen Ortak 153 Üründe Yaptıkları İthalata Göre Sıralanması.....	183
Tablo 117. Tespit Edilen Ortak 153 Ürünün Eyaletlerin Yaptıkları İthalata Göre Sıralanması	183
Tablo 118. İki Farklı Yöntemle Elde Edilen Ortak Ürünlerden ABD’nin İthalatında Türkiye’nin Hiç Pazar Payına Sahip Olmadığı 6 Adet Ürünün İthalatı (milyar \$, 2017,2018).....	185
Tablo 119. İki Farklı Yöntemle Elde Edilen Ortak Ürünlerden ABD’nin İthalatında Türkiye’nin Hiç Pazar Payına Sahip Olmadığı 6 Adet Ürünün İthal Edildiği Ülkeler (milyar \$, 2017,2018).....	186
Tablo 120. İki Farklı Yöntemle Elde Edilen Ortak Ürünlerden ABD’nin İthalatında Türkiye’nin Payının %0-1 Aralığında Olduğu 84 Adet Ürünün İthalatı (milyar \$, 2017,2018)	187
Tablo 121. İki Farklı Yöntemle Elde Edilen Ortak Ürünlerden ABD’nin İthalatında Türkiye’nin Payının %0-1 Aralığında Olduğu 84 Adet Ürünün İthal Edildiği Ülkeler (milyar \$, 2017,2018).....	189
Tablo 122. İki Farklı Yöntemle Elde Edilen Ortak Ürünlerden ABD’nin İthalatında Türkiye’nin Payının %1-5 Aralığında Olduğu 41 Adet Ürünün İthalatı (milyar \$, 2017,2018)	190
Tablo 123. İki Farklı Yöntemle Elde Edilen Ortak Ürünlerden ABD’nin İthalatında Türkiye’nin Payının %1-5 Aralığında Olduğu 41 Adet Ürünün İthal Edildiği Ülkeler (milyar \$, 2017,2018).....	192
Tablo 124. İki Farklı Yöntemle Elde Edilen Ortak Ürünlerden ABD’nin İthalatında Türkiye’nin Payının %5 ve Üzeri Olduğu 22 Adet Ürünün İthalatı (milyar \$, 2017,2018).....	193
Tablo 125. İki Farklı Yöntemle Elde Edilen Ortak Ürünlerden ABD’nin İthalatında Türkiye’nin Payının %5 ve Üzerinde Olduğu 22 Adet Ürünün İthal Edildiği Ülkeler (milyar \$, 2017,2018).....	194
Tablo 126. ABD’nin En Çok İthalat Yaptığı Ülkeler ve Bu Ülkelerin İhracat Yaptığı Ülkelerin Ortalama Uzaklığı (2017)	196

Şekiller

Şekil 1. ABD'nin Yıllara Göre İthalatı (milyar \$)	28
Şekil 2. ABD'nin İthalatında Ülke Grubunda Yoğunlaşması.....	197
Şekil 3. ABD'de İthalatın 6'lı GTİP Kodlu Ürün Grubunda Yoğunlaşması.....	198
Şekil 4. ABD'de İthalatın Eyaletlere Göre Yoğunlaşması	198

Simge ve Kısaltmalar

€:	Avro (Euro)
\$:	ABD doları
AB:	Avrupa Birliği
ATC:	American-Turkish Council (Amerikan-Türk Konseyi)
BDT:	Bağımsız Devletler Topluluğu
BEC:	Broad Economic Categories (Geniş Ekonomik Grupların Sınıflaması)
CPA:	Classification of Products by Activity (Faaliyete Göre Ürün Sınıflamasına)
DYY:	Doğrudan Yabancı Yatırım
GTS:	Genelleştirilmiş Tercih Sistemi (Generalized Preference System, GPS)
GSYH:	Gayrisafi Yurt İçi Hasıla
GTİP:	Gümrük Tarife İstatistik Pozisyon
HS:	Harmonized System (Armonize Sistem/ GTİP)
IMF:	Uluslararası Para Fonu (International Monetary Fund)
ISIC Rev. 3:	International Standard Industrial Classification of all Economic Activities, Revision 3 (Tüm Ekonomik Faaliyetlerin Uluslararası Standart Sanayi Sınıflaması, 3. Revize)
NUTS:	Nomenclature of Territorial Units for Statistics (İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması, İBBS)
ITC:	International Trade Centre (Uluslararası Ticaret Merkezi)
KBDMG:	Kişi Başına Düşen Milli Gelir
NACE:	Nomenclature generale des Activites economiques dans les Communautes europeennes (Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması)
OECD:	The Organisation for Economic Co-operation and Development (Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü)
SITC Rev. 3:	Standard International Trade Classification, Revision 3 (Uluslararası Standart Ticaret Sınıflaması, Revize 3)
TL:	Türk Lirası
TİM:	Türkiye İhracatçılar Meclisi
TÜİK:	Türkiye İstatistik Kurumu
T.C. :	Türkiye Cumhuriyeti
UNCTAD:	United Nations Conference on Trade and Development (Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı)
WEF:	World Economic Forum (Dünya Ekonomik Forumu)
WIPO:	World Intellectual Property Organization (Dünya Fikri Mülkiyet Okulu)
WTO:	World Trade Organization (Dünya Ticaret Örgütü)

Yönetici Özeti

Dünyanın en büyük ithalatçısı olan ABD, ihracatçılarımız için kritik bir hedef pazar konumunda olup, söz konusu pazara ihracat yapmak veya pazar payını artırmak isteyen firmaların, bu pazara yönelik birçok dış pazardan farklı olarak etkili stratejiler geliştirmesine ihtiyaç vardır.

Örneğin; ABD'nin coğrafi büyüklüğü, yönetim sisteminde eyaletlerin ağırlığı, eyaletlerin ekonomik büyüklüğü ve dış ticaretteki konumları, söz konusu pazarın tek bir ülke olarak algılanmasından da öte, eyaletler bazında bir çalışma yapılmasını, gerek makro anlamda, gerekse firmalar düzeyinde ihracat stratejilerinin bu çerçevede oluşturulmasını zorunlu kılmaktadır. Zira 52 eyalete bölünerek ABD pazarı incelendiğinde, her bir eyaletin dış ticarete öne çıkan ürünler ve ithalat yaptığı ülkeler bazında farklılaştığı, ülkemizin de her bir eyalette farklı ürünlerde farklı pazar paylarına sahip olduğu görülmektedir.

ABD pazarının ihracatçılarımız açısından en zorlu noktalarından birisi, pazara erişimdir. Zira dünyanın en büyük birkaç limanını barındıran ülkeye ihracatımızın önemli bir kısmı aynı liman üzerinden yapılmaktadır. Bunda uluslararası taşımacılık yapan filoların ülkemizden ABD'ye çalıştırdıkları hatların güzergahları etkili olmakta, ancak bu durum aynı zamanda ihracatımızın da söz konusu liman çerçevesinde şekillenmesine de yol açmaktadır. Karayolu bağlantısı olmayan pazara ikinci erişim yöntemi olan hava kargo taşımacılığında ise THY'nin direk uçuşları önemli bir etken olmakla birlikte, hava taşımacılığının fiyat seviyesinin yüksek olması, bu yöntemle taşınabilecek ürün sayısını ciddi manada sınırlamaktadır.

ABD'ye ihracat yapmak isteyen firmalarımızın karşılaştığı sorunların bir diğeri çalışma saatleri olup, 4 farklı saat dilimi kullanan ABD'nin doğu yakası ile 7 saat, batı yakası ile 10 saatlik bir zaman farkımız bulunmaktadır. Bu durum, hem firmaların müşteriler ile iletişimde aksamalara yol açmakta, hem de bankacılık sisteminin çalışma hızını düşürmektedir. Özellikle ABD pazarını hedefleyen firmalarımızın standart çalışma saatleri ötesinde, ABD ile daha etkin iletişim kurulabilecek saatlere kayan vardiya sistemine geçmesi, bu sorunu bir ölçüde aşmamıza yardımcı olacaktır.

ABD'nin 3 farklı başlık altında 20 ülke ile imzaladığı Serbest Ticaret Anlaşmaları da ülkemizin bu ülkeye ihracatında dikkat edilmesi gereken noktalarda birisidir. Zira ABD, ithalatının %25,8'ini NAFTA ülkelerinden, %1'ini DR-CAFTA ülkelerinden, %6,8'ini ise münferit olarak STA imzaladığı diğer 12 ülkeden yapmakta, bu da söz konusu STA'larda bahsi geçen ürünlere ilişkin vergi dezavantajı yaratmaktadır.

Ülkemizin ABD pazarında etkin bir rol oynayabilmesi için GTS Sistemi de son derece önemlidir. ABD'nin 2018'de GTS sisteminde listelenen ürünlerde gerçekleştirdiği 23,6 milyar dolarlık ithalat her ne kadar ABD'nin toplam ithalatında az bir orana sahip olsa da, sisteme tabi ürünlerde ABD'ye gerçekleştirilen ihracat Türkiye için önem arz etmektedir. Zira ülkemizin sistemden en çok faydalanan 5. ülke olarak 2018 yılında 1,9 milyar dolarlık ithalatı bu kapsamda ABD'ye ihraç etmesi, bu ülkeye olan toplam ihracatımızın 5'te birine isabet etmekte, bu da, ülkemizin GTS sisteminde çıkarılması olasılığında rakip analizleri ve fiyatlama konusunda yeni bir yaklaşımı gerektirmektedir.

Gerek Türkiye'nin ihracatından hareketle rekabet üstünlüğüne sahip olduğumuz ürünlerde ABD pazarındaki konumumuz, gerekse ABD'nin ithalatından hareketle ABD'nin yoğun bir şekilde ithalatını

yaptığı ürünlerin tespiti, söz konusu pazardan daha fazla pay alabilmek adına ülkemizin izleyebileceği makro stratejilere konu ürünlerin belirlenmesinde kullanılacak yöntemlerdir. Hazırlanan ABD Raporu'nda iki farklı metodoloji ile belirlenen ve detayları sunulan ürünlerin tamamı ABD pazarındaki payımızı artırabilmek adına öne çıkan ürünler olmakla birlikte, pazarın büyüklüğü göz önüne alındığında, standartlar, kalite ve fiyatlama konusunda pazara uygun ürünler üreten tüm firmaların ABD pazarında yer alabilecekleri değerlendirilmektedir.

ABD ile 100 milyar dolarlık dış ticaret hedefini yakalama noktasında yukarıda belirtilen iki farklı metodoloji ile belirlenen 192 ürün, ilk aşamada ele alınabilecek ve ihracatımızı kısa vadede artırabilecek ürünler olarak değerlendirmektedir. Bu ürünlerin ortak özelliği Türkiye'nin ihracatta rekabet avantajına sahip olduğu ve ABD'nin yoğun bir şekilde ithal ettiği ürünler olup, her bir ürün özelinde yapılacak analizler ve tespit edilecek hedefler, eyaletlerin verileri ile birleştirilerek ihracatçılarımızın doğru eyaletleri hedeflemesine yardımcı olma amacı taşımaktadır.

Söz konusu ürünlerde Türkiye'nin ABD pazarındaki konumu dikkate alındığında, 192 ürünün 6'sında ABD'ye ihracatımızın olmadığı tespit edilmiştir. 123 üründe pazar payımızın %0-1 aralığında, 41 üründe %1-5 aralığında, 22 üründe ise %5'in üzerinde olduğu görülmektedir. 192 ürün içerisinde pazar payımızın olmadığı 6 ürün hariç tutulur ise, kalan 186 ürünün 147'sinde ABD'ye ihracatımız 1 milyon dolar ve üzeri olup, rekabet avantajına sahip olduğumuz, belirli bir ihracat hacmine ulaşılan ve kısa vadede sonuç alınabilecek ürünlerin tespiti ve analizi detaylı olarak raporda anlatılmıştır. Bu ürünlerde sadece ABD'nin ülke geneli ve eyaletler bazında dış ticaret verileri değil, aynı zamanda hangi eyaletin hangi ülkelerden bu ürünleri tedarik ettiği irdelenerek rakip analizi yapılmıştır.

Yapılan analizlerde kullanılan bir diğer gösterge de ABD'nin ülkemize ve rakiplerimize uyguladıkları vergi oranlarıdır. Söz konusu ithalat vergilerinin rekabeti etkileme gücü değerlendirildiğinde, özellikle düşük vergi oranlarına sahip ürünlerde pazara giriş ve tutunma şansımızın yüksek olduğu değerlendirilmektedir. Diğer taraftan, ABD'nin gerek STA'lar, gerekse GTS kapsamındaki ülkelere uyguladığı vergi oranları ile ülkemize uygulanan vergi oranları arasındaki farkların yüksek olduğu ürünlerde fiyatlama konusunda daha dikkatli olunması gerekmektedir.

İkincil verilere dayalı analiz ve tespitlere ilaveten, ABD pazarına girişte ve tutunmada yaşanabilecek sorunlar, ABD'ye firma düzeyinde ihracat artışı hedeflerine ulaşılabilmesi için firmalarımızın kapasite kullanım durumları ve ABD pazarında müşterilere ulaşma yöntemleri başlıkları altında, öne çıkan ürünlerde 3 farklı kategoriye ayrılan firmalarla birincil veri kapsamında anket çalışması yürütülmüştür. 2018'de ABD'ye ihracat yapan firmalarımızın yaşadıkları sorunlar, ABD haricindeki ülkelere ihracat yapan ancak bu pazarda yer almayan firmalarımızın ABD pazarına ilişkin hedef ve düşünceleri ile geçmişte ABD'ye ihracat yapan ancak 2018'de yapmayan firmalarımızın pazardan çıkışlarının sebepleri incelenmiş, elde edilen verilere raporun ilgili bölümünde değinilmiştir. Ayrıca firmalarımızın ABD pazarına ilişkin Hükümetimizden, Bakanlığımızdan ve TİM ile İhracatçı Birliklerinden beklentileri de sorgulanmış, gelen öneriler maddeler halinde listelenmiştir.

Yapılan tüm çalışmalar ve elde edilen bulgular, bazı ürün gruplarında ihracatçılarımızın hedefleyebilecekleri eyaletlere ilişkin bilgileri ortaya koymaktadır. Buna göre, mevcut durumda ihracat yapılan eyaletlerden farklı olarak, ülkemizin düşük pazar paylarına sahip olduğu eyaletlerin bazıları çok önemli potansiyel barındırmakta, bu pazarlarda ABD'nin STA imzaladığı ülkeler ile Çin'den ithalatı hariç

tutulduğunda ortaya çıkan pazar büyüklükleri, ihracatçılarımız açısından önemli bir hacme işaret etmektedir.

Örneğin, pazar payımızın olmadığı 6 ürün ile ABD'ye ihracatımız olan ürünler arasında 1 milyon dolar hacmi aşan 147 ürün birlikte değerlendirildiğinde, ABD'nin 2018 yılında bu 153 üründe ithalatı 305 milyar dolardır. Bunun 74 milyar dolarını Çin'den, 122 milyar dolarını ise STA yapılan ülkelere tedarik ettiği, Türkiye'den gerçekleştirdiği 4 milyar dolar hariç tutulduğunda ihracatçılarımızın kolaylıkla rekabet edebileceği düşünülen 105 milyar dolarlık bir pazar bulunmaktadır.

Söz konusu ürünlerin pazar paylarına göre dağılımına bakıldığında ise, eyaletlerin konumu şu şekildedir; Pazar payımızın olmadığı 6 ürünü 2017 yılında en çok Kaliforniya ithal ederken bu eyaletin ithalatı 9,8 milyar dolar olmuştur. Kaliforniya'yı 5,2 milyar dolarlık ithalat ile Teksas ve 3,5 milyar dolar ithalat ile de Indiana eyaletleri izlemektedir. Bu ürün grubunda 2018 yılında yine Kaliforniya eyaleti 8,4 milyar dolarlık ithalat ile ilk sırada yer alırken onu 7,8 milyar dolarlık ithalat ile Teksas eyaleti ve 2,1 milyar dolarlık ithalat ile Porto Riko özerk bölgesi izlemiştir.

Pazar payımızın %0-1 arasında olduğu 84 ürünü 2017 yılında en çok Kaliforniya ithal ederken bu eyaletin ithalatı 34,6 milyar dolar olmuştur. Kaliforniya'yı 17,5 milyar dolarlık ithalat ile Michigan ve 14,8 milyar dolar ithalat ile de Teksas eyaletleri izlemektedir. Bu ürün grubunda 2018 yılında yine Kaliforniya eyaleti 36,7 milyar dolarlık ithalat ile ilk sırada yer alırken onu 19,1 milyar dolarlık ithalat ile Michigan eyaleti ve 16,8 milyar dolarlık ithalat ile Teksas eyaleti izlemiştir.

Pazar payımızın %1-5 arasında olduğu 41 ürünü 2017 yılında en çok Kaliforniya ithal ederken bu eyaletin ithalatı 7,83 milyar dolar olmuştur. Kaliforniya'yı 7 milyar dolarlık ithalat ile New York ve 5,9 milyar dolar ithalat ile de Teksas eyaletleri izlemektedir. Bu ürün grubunda 2018 yılında yine Kaliforniya eyaleti 8,2 milyar dolarlık ithalat ile ilk sırada yer alırken onu 6,8 milyar dolarlık ithalat ile New York eyaleti ve 5,8 milyar dolarlık ithalat ile Teksas eyaleti izlemiştir.

Pazar payımızın %5'ten fazla olduğu 22 ürünü 2017 yılında en çok Teksas ithal ederken bu eyaletin ithalatı 2,2 milyar dolar olmuştur. Teksas'ı 1,85 milyar dolarlık ithalat ile Kaliforniya ve 1,57 milyar dolar ithalat ile de New Jersey eyaletleri izlemektedir. Bu ürün grubunda 2018 yılında yine Teksas eyaleti yaklaşık 2 milyar dolarlık ithalat ile ilk sırada yer alırken onu az bir farkla yine yaklaşık 2 milyar dolarlık ithalat ile Kaliforniya eyaleti takip etmektedir. Bu iki eyaleti 1,36 milyar dolarlık ithalat ile 2017 yılında olduğu gibi 2018 yılında da New Jersey eyaleti izlemektedir.

Buradan hareketle, farklı ürün grupları için yeni hedef eyaletlerin tespitine yönelik şu örnekler verilebilir:

39. fasılda takip edilen plastik ürünler, ülkemizin güçlü olduğu ürünler arasındadır. Araştırmaya konu ürünler çerçevesinde, plastik ürünleri en çok ithal eden ilk 3 eyalet sırasıyla California, Texas ve New York'tur. Türkiye'nin bu ürünlerde en çok ihracat yaptığı eyaletler ise sırasıyla New York, Indiana ve New Jersey'dir. Bu eyaletler dışında, eyaletlerin söz konusu ürünleri STA yapılan ülkeler ile Çin haricindeki ithalatlarına bakıldığında, North Carolina, Ohio ve Georgia önemli hedef eyaletler olarak değerlendirilmiş olup, sadece bu 3 eyalette 556 milyon dolarlık bir potansiyel bulunmaktadır.

Benzer şekilde Hazırgiyim ürünleri için Ohio, Texas ve Wisconsin eyaletlerinde 4 milyar dolar; demir çelik ürünlerinde Louisiana, Florida ve New Jersey’de 1,5 milyar dolar; makine sektöründe Tennessee, Ohio ve North Carolina’da 3,1 milyar dolar; otomotivde ise Indiana, Oregon ve South Carolina eyaletlerinde ise 3,4 milyar dolarlık potansiyel, ihracatçılarımız için önem arz etmektedir.

1. Çalışmanın Metodolojisi

ABD, dünyanın en büyük ithalatçısı konumunda olup, ihracatçılarımız için kritik bir hedef pazar konumundadır. Söz konusu pazara ihracat yapmak isteyen firmaların birçok dış pazardan farklı olarak bu pazara yönelik etkili stratejiler geliştirmesine ihtiyaç vardır.

Buradan yola çıkarak, gerek Türkiye'nin ihracatında hareketle rekabet üstünlüğüne sahip olduğumuz ürünlerde bir başka ifade ile arz yönünün kuvvetli olduğu ürünlerde ABD pazarındaki konumumuz, gerekse ABD'nin ithalatından hareketle ABD'nin yoğun bir şekilde ithalatını yaptığı ürünlerin bir başka ifade ile talep yönünün kuvvetli olduğu ürünlerin tespiti, söz konusu pazardan daha fazla pay alabilmek adına ülkemizin izleyebileceği makro stratejilerin belirlenmesinde kullanılacak yöntemler olarak öne çıkmaktadır.

Çalışmanın amacı Türkiye'nin uluslararası piyasalarda rekabet üstünlüğüne sahip olduğu ve ABD pazarına satabileceği ürünlerin tespiti ve bu ürünler için ABD pazarındaki muhtemel rakip ülkelerin analizidir.

Bu kapsamda çalışmada metodolojinin anlatılmasından sonra ikinci bölümünde ABD ile ilgi makroekonomik göstergeler incelenmiş üçüncü bölümde ABD'nin ithalatının yıllara göre ürün ve ülke bazında analizler yapılmıştır. Bu kapsamda ABD'nin Türkiye'den yaptığı ithalat da eyalet ve ürün kırılımında detaylı incelenmiştir

Çalışmada dördüncü bölümünde dünya ticaretine konu olan 5.923 ürün içinde Türkiye'nin uluslararası piyasalarda rekabet üstünlüğü olan (Revealed Comparative Advantage "RCA"/ Açıklanmış Karşılaştırmalı Üstünlükler değeri 1 ve üzerinde olan) ürünler tespit edilmiştir. Tespit edilen ürünler için ABD'nin küresel ticareti ve bu ticaret içinde Türkiye'nin payı analiz edilmiştir. Bu yöntemde Türkiye'nin küresel piyasalarda rekabet üstünlüğü olan ürünlerin arzından yola çıkarak bu ürünlerin ABD'nin talep kısmı ile birlikte incelenmesi amaçlanmıştır.

Bir ülkenin ihraç ettiği ürünlerde rekabet avantajına sahip olduğu ürünün tespit edilmesine yönelik çeşitli yöntemler vardır. Bu tür ürünlerin tespit edilip o ürün üzerinde uzmanlaşmaya gidilmesi uluslararası piyasalarda ülkeye rekabet açısından avantaj getirecektir. Dezavantajlı bir ürünün üretiminde ve ticaretinde ısrar etmek yurt içi kaynakların amacına uygun ve verimli dağılmamasına neden olacaktır.

Adam Smith'in mutlak üstünlük ve David Ricardo'nun karşılaştırmalı üstünlük yaklaşımları bu alan üzerinde tüm otoriterlerce kabul edilmiş en bilinen yöntemlerdir. Daha sonraki yıllarda ise Béla Balassa (1965, Trade Liberalisation and "Revealed" Comparative Advantage) "*açıklanmış karşılaştırmalı üstünlük*" (revealed comparative advantage-RCA) kavramını ortaya atarak ülke ekonomilerinin karşılaştırmalı üstünlüğe sahip olduğu ürünlerin belirlenmesine yardımcı olan bir endeks geliştirmiştir. Bugün Dünya Bankası gibi birçok kurum, ülkelerin dış ticarete rekabet güçlerini analiz eden çalışmalarda halen RCA endeks analizlerine başvurmakta, küresel anlamda RCA hesaplama sonuçlarını kendi internet sitesi üzerinden yayınlamaktadır.

"Açıklanmış karşılaştırmalı üstünlük (RCA)" endeksine göre, eğer bir ülkede herhangi bir yıl içinde, ilgili ürünün ihracatının, ülkenin toplam ihracatı içindeki payı dünya ortalamasına göre yüksek ise (aynı

ürünün toplam dünya ihracatı içindeki payına oranı birim değerden büyükse), o üründe ilgili ülke karşılaştırmalı üstünlüğe (RCA) sahiptir. Aynı ürünün toplam dünya ihracatı içindeki payına oranı birim değerden düşük ise ülke o üründe dünya piyasasında dezavantajlı durumdadır (Dünya Ticaret Örgütü (World Trade Organization, WTO), 2019).

$$RCA^i_k = (X^i_k / X^i) / (X_k / X) ; i = \text{ülke}, k: \text{ürün}$$

X^i_k : i ülkesinin k ürünü için yıl içindeki toplam ihracatı

X^i : i ülkesinin yıl içindeki toplam ihracatı (bütün ürünlerin toplam ihracatı)

X_k : k ürünü için yıl içindeki dünya toplam ihracatı

X : yıl içindeki dünya toplam ihracatı (bütün ürünlerin toplam ihracatı)

Yukarıdaki formül ile elde edilen RCA değerleri normalize hale getirilir. Karşılaştırmalı üstünlüğün normalize edilmiş değeri ise -1 ile +1 arasında değişir ve pozitif olan değer ülkenin o üründe karşılaştırmalı üstünlüğe sahip olduğunu ifade ederken negatif değer ise rekabette dezavantaja sahip olduğunu gösterir. Normalize değer, NRCA (X), RCA(X) değerinden 1 çıkarılması ile ortaya çıkan sonucun RCA (X) değerine bir eklenmesi ile bulunan sonuca oranı ile elde edilir (Dünya Ticaret Örgütü (World Trade Organization, WTO), 2019).

RCA (X) ve NRCA (X) endekslerinin yanı sıra bir ürün için sadece ihracat değil ithalat içinde açıklanmış karşılaştırmalı üstünlük oranı, RCA (M) de belirlenir. Böylece Türkiye'nin hem ihracat hem de ithalat rakamlarını dünya ortalamasına göre kıyaslayabilecek bir RCA (XM) belirlenir. Bu çerçevede, bir üründe sadece dış ticaret fazlası verilmesi değil, dünya ticaretine nazaran o ürünün ulusal ticarete sahip olduğu pay da göz önüne alınmaktadır (Faruk Aydın, 2019). Yeni endeks bir ülkenin bir üründe sahip olduğu ihracat RCA(X) ile ithalat RCA (M)'sı arasındaki farka eşittir. Değer pozitif ise ülke o ürünün ihracatında avantajlıdır, negatif ise dezavantajlıdır.

Dünya ticaretine konu olan ürün sayısının 5.923 Türkiye'nin ihraç ettiği ürünlerin RCA değerleri 1 ve üzerinde olan ürün sayısının ise 1.472 gibi yüksek bir rakam olması nedeni ile ABD ile Türkiye arasındaki ticarete konu olan ürün sayısında azaltma ihtiyacı hissedilmiştir. RCA değeri 1 üzerinde olan 1.472 ürün içinde ihracat RCA(X) ile ithalat RCA (M)'sı arasındaki farkın pozitif olması ve Türkiye'nin ihracatının 50 milyon dolar ve üzerinde olması, ABD'nin dünyadan yaptığı ithalatın 100 milyon ve doların üzerinde olması varsayımları uygulandığında ürün sayısı 283'e indirgenmiştir.

Çalışmada Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) ve Birleşmiş Milletlerin (UNCTAD) ortak ajansı olan Uluslararası Ticaret Merkezi (ITC)'nin uluslararası ticareti ürün ve ülke kırılımında gösteren web sitesi "TradeMap"ten alınmış verilerle analizler yapılmıştır.

Dünya Bankası tarafından, insanların ticaret ve tarifeler hakkındaki bilgilere rahatça erişmeleri için Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı (UNCTAD) ile işbirliği içinde; Uluslararası Ticaret Merkezi (ITC), Birleşmiş Milletler İstatistik Bölümü (UNSD) ve Dünya Ticaret Örgütü (WTO) gibi uluslararası kuruluşlarla da istişare içinde olarak; Dünya Entegre Ticaret Çözümünü (Dünya Ticaret Örgütü) geliştirilmiştir. (WITS) (Dünya Bankası (The World Bank), 2019). Dünya Bankası'nın da uluslararası ticaret ile ilgili analizlerde ITC'nin veri sitesi olan "TradeMap"den faydalandığı görülmektedir.

“TradeMap”, dünyanın en büyük ticaret veri tabanına çevrimiçi erişim sağlamanın yanı sıra ülkelerin ihracat performansı, uluslararası talep, alternatif pazarlar ve hem ürün hem de ülke açısından rakiplerin rolü hakkında göstergeler sunmaktadır.

“TradeMap” web tabanlı bir etkileşimli ortamda çalışır ve 220'den fazla ülke ve bölgede ve 2'li, 4'lü ve 6'lı GTİP (Armonize Sistem) kodu ile tanımlanan yaklaşık 5.300 ürünün ticari akışlarını (değerler, miktarlar, eğilimler, pazar payı ve hem birim hem de grafik formatında) kapsar. Ticari veriler ayrıca, 150'den fazla ülke için tarife seviyesinde ve 100'den fazla ülke için de aylık veya üç aylık olarak mevcuttur.

Yıllık veriler, Birleşmiş Milletler İstatistik Bölümü tarafından tutulan dünyanın en büyük ticari veri tabanı olan COMTRADE'e dayanmaktadır ve aylık veya üç aylık veriler ITC tarafından ulusal gümrük ofislerinden veya bölgesel kuruluşlardan toplanmaktadır. Piyasaya erişim verileri doğrudan Piyasaya Erişim Haritası (Market Access Map) uygulamasından alınır (International Trade Centre, 2019).

Elde edilen 283 üründe ABD'nin Türkiye'den yaptığı ithalat analiz edilmiştir. Bu analiz yapılırken ABD'nin Türkiye'den ithalatını yaptığı ve Türkiye'nin rekabet üstünlüğüne sahip olduğu ürünler;

- Türkiye'den hiç ithalatı yapılmayan ürünler,
- Türkiye'den ithalat payı %0-1 aralığında olan ürünler,
- Türkiye'den ithalat payı %1-5 aralığında olan ürünler,
- Türkiye'den ithalat payı %5 ve üzerinde olan ürünler olmak üzere 4 ayrı kategoriye ayrılmıştır.

ABD'nin Türkiye'den yaptığı ithalat değeri 1 milyon dolar ve üzerinde olan ürünler tespit edilmiştir. Böylece bir şekilde ihracatçılarımız tarafından ABD pazarına girmiş ve ABD'nin ithalatında %0-1, %1-5 ile %5 ve üzeri olan paylara sahip olunan 199 ürün tespit edilmiştir (**Tablo 1**).

Tablo 1. Çalışmanın 1. Yöntem Metodolojisi

Dünya ticaretine konu olan tüm ürünler	5.923
Dünya ticaretine konu olan tüm ürünler içinde Türkiye'nin RCA (X) >1 olan ürünler	1.472
İthal etkisinden arındırılmış ürünler, "Normalize Değeri" RCA (X-M) >0	1.293
Türkiye'nin ihracatı > 50 milyon \$	382
ABD'nin ithalatı > 100 milyon \$	283
ABD'nin ithalatında pazar payımızın hiç olmadığı ürünler	16
ABD'nin Türkiye'den ithalatı > 1 milyon dolar üzeri olan ürünler	199
ABD'nin ithalatında pazar payımızın %0-1 arası olduğu ürünler	95
ABD'nin ithalatında pazar payımızın %1-5 arası olduğu ürünler	61
ABD'nin ithalatında pazar payımızın %5 ve üzeri olduğu ürünler	43

Kaynak: (Kashika Arora, 2018)

Çalışmada beşinci bölümünde ABD'nin 2017 yılında dünyadan en çok ithal ettiği ilk 1.000 ürün içinde Türkiye'nin ihracatını gerçekleştirdiği ürünler için RCA analizi yapılmıştır. Bu yöntemde ABD'nin küresel piyasalardan en çok ithal ettiği ürünlerin talep kısmından yola çıkılarak Türkiye'nin küresel piyasalarda rekabet üstünlüğü olan ürünleri ABD pazarına arzı ile birlikte incelenmesi amaçlanmıştır

“TradeMap” verilerine göre 2017 yılında küresel ticarete konu olan 5.923 adet 6’lı GTİP koda sahip ürünün olduğu görülürken ABD’nin ithalatına ise 5.725 6’lı GTİP kodlu ürünün konu olduğu görülmektedir.

ABD’nin 2017 yılında dünyadan en çok ithal ettiği ilk 1.000 ürün içinde Türkiye’nin ihracatını gerçekleştirdiği ürünler için RCA analizi yapıldığında toplam 291 ürünün RCA değerinin 1 ve üzerinde olduğu tespit edilmiştir. Bu ürünlerin Türkiye için ithalat RCA değerleri de bulunmuştur. Türkiye için hesaplanan hem ihracat hem de ithalat RCA değerleri normalize hale getirilmiş böyle RCA değerleri -1 ile +1 arasında değişen değerlere dönüştürülmüştür. Türkiye’nin ihraç ettiği ürünlerin normalize RCA değerlerinden aynı ürünlerin ithalatı için hesaplanmış normalize RCA değerlerinin çıkarılması ile normalize edilmiş net dış ticaret RCA değerleri elde edilmiştir. 291 rekabetçi ürün içerisinde Türkiye’nin aynı ürünlerde yüksek ithalat da yaptığı ürünler göz ardı edilmiş (net RCA değeri 0 ve üzerinde olan), yani net ihracatı yüksek 262 adet 6’lı GTİP kodlu ürün tespit edilmiştir.

Hesaplamalar sonucu elde edilen 262 üründe ABD’nin Türkiye’den yaptığı ithalat incelendiğinde ise ABD’nin 10 ürünü Türkiye’den hiç ithal etmediği, ABD’nin Türkiye’den 1 milyon dolar ve üzeri ithal ettiği ürünler incelendiğinde ABD’nin ithalatında Türkiye’nin payının %0-1 aralığında olduğu 106 ürün, ABD’nin ithalatında Türkiye’nin payının %1-5 aralığında olduğu 52 ürün ve ABD’nin ithalatında Türkiye’nin payının %5 ve üzerinde olduğu 24 ürün tespit edilmiştir (**Tablo 2**).

Tablo 2. Çalışmanın 2. Yöntem Metodolojisi

Dünya ticaretine konu olan tüm ürünler	5.923
ABD’nin ithalatına konu olan tüm ürünler	5.725
ABD’nin dünyadan en çok ithal ettiği ilk 1.000 ürün içinde Türkiye için RCA (X) >1	291
"Normalize Değeri" RCA (X-M) >0	262
ABD’nin Türkiye’den hiç ithalatını yapmadığı ürünler	10
ABD’nin Türkiye’den ithalatı > 1 milyon \$	182
ABD’nin ithalatında pazar payımızın %0-1 arası olduğu ürünler	106
ABD’nin ithalatında pazar payımızın %1-5 arası olduğu ürünler	52
ABD’nin ithalatında pazar payımızın %5 ve üzeri olduğu ürünler	24

Kaynak: (Kashika Arora, 2018)

Dördüncü ve beşinci bölümlerde iki farklı yöntemle tespit edilen ürünler bir araya getirilip ortak ürün havuzu oluşturulmuştur. Daha sonra 1. ve 2. yöntemle göre incelenen ürünlerin ortak kesişim kümesi belirlenmiştir. Böylece 2 ayrı yöntemle göre yapılan analizler sonucunda;

- Türkiye’den hiç ithalatı yapılmayan 6 ortak ürün,
- Türkiye’den ithalat payı %0-1 aralığında olan 84 ürün,
- Türkiye’den ithalat payı %1-5 aralığında olan 41 ürün,
- Türkiye’den ithalat payı %5 ve üzerinde olan 22 ürün olmak üzere tespit edilen toplam 153 ürün 4 ayrı kategoriye ayrılmıştır.

Çalışmada ayrıca ihracatçı firmalarımızın ABD Pazarında karşılarına çıkabilecek muhtemel rakip ülkelerin analizi ile ABD ithalatının ürün, ülke ve eyalet yoğunlaşması, ABD pazarında rakip ülkelerin analizi, RCA değeri yüksek ürünlerin ABD’ye ihracatını gerçekleştiren ve gerçekleştirebilecek firmaların analizleri de yapılmıştır.

ABD'nin ithalatında ürün, ülke ve ithalatı gerçekleştiren eyalet yoğunlaşması olup olmadığı Orris Herfindahl ve Albert Hirschman adlı iktisatçılar tarafından geliştirilmiş olan ve ekonomi yazınında Herfindahl-Hirschman Endeksi (HHI) olarak bilinen endeks ile incelenmiştir.

Bu endeks hesaplamasında ilk önce her ülke veya ürünün toplam ithalat içindeki payı hesaplandıktan sonra her payın karesi alınır. Bu paylar toplandıktan sonra karekökü alınır. Sonuç 0 ile 1 arasında değişecektir. Endeks değerinin 1'e yakın olması ithalatın belli ülkelerde veya ürünlerde yoğunlaştığını ve ithalat riskin arttığını gösterirken 0'a yakın değer alması ise ithalatın geniş ülke ve ürün yelpazesine yayıldığı ve riskin dağıtıldığını ifade eder. Endeks ülke yoğunlaşması veya ürün yoğunlaşması için ayrı ayrı hesaplanabilir (UN ESCAP, 2019).

Ülke yoğunlaşması için $HHI = \sqrt{\sum (X_i / X)^2} = \sqrt{\sum (p_i)^2}$

i= ithalat yapılan ülkenin ithalat değeri, i=1,2,3,4,.....,n (n=ithalat yapılan toplam ülke sayısı)

Σ = toplam; / = oran (bölme) ; p_i = ithalat yapılan i ülkesinin toplam ithalat içindeki payı

X: ülkenin yıl içindeki toplam ithalatı

Ürün yoğunlaşması için $HHI = \sqrt{\sum (X_i / X)^2} = \sqrt{\sum (p_i)^2}$

i= ithalat yapılan ürünün ithalat değeri, i=1,2,3,4,.....,n (n=ithalat yapılan toplam ürün sayısı)

Σ = toplam; / = oran (bölme) ; p_i = ithalat yapılan i ürünün toplam ithalat içindeki payı

X: ülkenin yıl içindeki toplam ithalatı

Dış ticarete konu olan ürünler ve ülkeler açısından yoğunlaşma endeksinin ITC, UNCTAD, Dünya Bankası ve Birleşmiş Milletler (COMTRADE) gibi uluslararası kuruluşlar tarafından da sıklıkla kullanıldığı görülmektedir.

2. ABD İle İlgili Makroekonomik Göstergeler

Resmi verilerine göre 2018 yılında 20,5 trilyon dolar ile dünyanın en büyük ekonomisi olan ABD; 2018 yılında 327,2 milyon kişi olan nüfusu göz önüne alındığında, yaklaşık 62.661 ABD doları kişi başına düşen geliri (KBDMG) ile dünyada ilk on ülke arasında yer alırken; Dünya Bankası ülke sınıflamasına göre ise 81 yüksek gelirli ülke arasında yer almaktadır.

“TradeMap” verilerine göre, ABD 2018 yılında gerçekleştirdiği yaklaşık 2,6 trilyon ABD doları ithalat ile dünyanın en büyük ithalatçısı ve 1,7 trilyon ABD doları ile 2,5 trilyon dolar ihracat yapan Çin'den sonra dünyanın ikinci büyük ihracatçısı ülkedir.

ABD'nin yürürlükte olan Serbest Ticaret Anlaşmaları yaptığı ülke ve ülke gruplarını sıralamak istersek; bu ülkeler Avustralya, Bahreyn, Kanada, Şili, Kolombiya, Kosta Rika, Dominik Cumhuriyeti, El Salvador, Guatemala, Honduras, İsrail, Ürdün, Güney Kore, Meksika, Fas, Nikaragua, Umman, Panama, Peru, Singapur, NAFTA (ABD, Kanada, Meksika), Yeni ABD-Kanada-Meksika Ticaret Anlaşması ve CAFTA-DR (ABD, Kosta Rika, El Salvador, Guatemala, Honduras, Nikaragua, Dominik Cumhuriyeti) olarak karşımıza çıkacaktır.

Günümüzde ABD, kuzeyindeki Kanada ve güneyindeki Meksika ile birlikte yaklaşık 500 milyon kişiden oluşan bir nüfusun olduğu bir pazar oluştururken, Birleşmiş Milletler (BM) verilerine göre bu nüfusun 2050 yılında yaklaşık 600 milyon kişiye yükselmesi beklenmektedir. Ayrıca bu üç ülkenin oluşturmuş olduğu ticari pazar hacminin boyutu “TradeMap” verilerine göre 2018 yılında yaklaşık 6,1 trilyon dolar olarak karşımıza çıkmaktadır.

ABD ekonomisinde alınan önlemlerle ülke içi üretimin ve yatırımların teşvik edildiği görülürken milli gelirinde de gözle görülür bir artış gerçekleşmiştir. GSYH 2017 yılında %2,2 2018 yılında ise %2,9 büyümüştür. Ekonomideki olumlu gelişmelerle birlikte artan milli gelir ve üretim hem ihracatta hem de ithalatla artışa neden olmuştur. Bir başka ifade ile ekonomideki büyüme ABD'nin dış ticaretinde de büyümeyi beraberinde getirmiştir. ABD yıllık ortalama bileşik %5 büyüme ile 2001 yılında 729,1 milyar dolar olan ihracatını 2018 yılında 1,66 trilyon dolara yükseltirken ithalatı da yıllık ortalama bileşik %5 büyüyerek 2001 yılında 1,14 trilyon dolar iken 2018 yılında yaklaşık 2,6 trilyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

ABD'nin ihracatının milli gelire oranı 2001 yılında % 6,9 iken, 2018 yılında %8,1'e yükselirken ithalatın milli gelire oranı ise 2001 yılında % 10,7 olarak gerçekleşmiş, 2018 yılında da oran %12,8'e yükselmiştir. ABD'nin ihracat ve ithalat toplamının milli gelirine oranı ile elde edilen dış ticaret açıklık oranı da 2001 yılında %17,6 iken, 2018 yılında %20,9'a yükselmiştir.

Tablo 3'de ABD ile ilgili güncel makroekonomik göstergeler yer almaktadır. ABD'nin 2017 yılında nüfusu 325,1 milyon iken 2018 yılında 325,2 milyona yükselmiştir. BM tarafından 2025 yılında 347 milyon olması beklenen nüfusun 2050 yılında ise 393 milyona yükselmesi öngörülmektedir.

2017 yılında ABD'nin GSYH'si, 19,4 trilyon dolar iken 2018 yılında 20,5 trilyon dolara yükselmiştir. IMF tarafından 2019 yılında 21,5 trilyon dolar olması beklenen ABD milli gelirinin, 2023 yılında 24,5 trilyon dolara yükselmesi beklenmektedir. ABD'de 2017 yılında KBDMG 59.532 dolar iken, 2018 yılında 62.661 dolara yükselmiştir. IMF ve BM verilerine göre 2019 yılında 64.524 dolar olması beklenen KBDMG'in 2023 yılında ise 72.071 dolara yükselmesi beklenmektedir.

Tabloda ayrıca 2017 yılında 1,55 trilyon dolar olan ABD'nin ihracatının 2018 yılında 1,66 trilyon dolara 2017 yılında 2,41 trilyon dolar olan ABD'nin ithalatının ise 2018 yılında 2,61 trilyon dolara yükseldiği görülmektedir. ABD 2017 yılında Türkiye'den 9,91 milyar dolarlık ithalat yaparken 2018 yılında ise 10,9 milyar dolarlık ithalat gerçekleştirmiştir. Türkiye ise 2017 yılında ABD'den 11,95 milyar dolarlık ithalat yaparken 2018 yılında ise 12,4 milyar dolarlık ithalat gerçekleştirmiştir. ABD Türkiye ile yaptığı dış ticarete 2017 yılında 2,04 milyar dolarlık ticaret fazlası verirken 2018 yılında 1,48 milyar dolarlık ticaret fazlasına sahip olmuştur. Toplam dış ticaret hacmi incelendiğinde 2017 yılında 21,9 milyar dolar olan dış ticaret hacmi 2018 yılında 23,3 milyar dolara yükselmiştir.

ABD başkanı Donald Trump ile Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın birlikte belirlediği "ABD ile Türkiye arasındaki ticaret hacminin 100 milyar dolara çıkartma hedefi" doğrultusunda ABD heyeti 2019 yılının Şubat ayında son yılların en kapsamlı ziyaretini gerçekleştirmiş 2019 yılı Nisan ayında ABD'de yapılacak konferansta da Türkiye'den geniş bir heyetin yer alması beklenmektedir.

ABD ile dış ticaret hacmini 100 milyar dolara yükseltme amacı doğrultusunda DEİK bünyesinde Türk Amerikan İş Konseyi (ATC)'nin öncülüğünde çalışma grubu oluşturulmuştur. İş insanlarının, STK'ların ve danışmanların yer aldığı çalışma grubunun amacı 2018 yılında 23,3 milyar dolar olarak gerçekleşen iki ülke arasındaki dış ticaret hacminin yakın zamanda 100 milyar dolara çıkarılması için yapılması gerekenlerin tespit edilmesidir.

Bu çalışma ile yukarıda adı geçen Amerikan Türk Konseyi (ATC)'nden aldığımız e-postada, 14-16 Nisan 2019'da Washington D.C. Trump International Hotel'de gerçekleştirilecek olan 37. ABD-Türkiye ilişkileri Konferansı'na katılacak ihracatçılarımız için hedeflerine ulaşmalarında bir ışık tutması amaçlanmaktadır.

Tablo 3. ABD ile İlgili Makroekonomik Göstergeler

Gösterge	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2023	2025	2050
Nüfus ¹ (milyon)	320,7	323,1	325,1	327,2	332,9	335,2	342,3	347,0	393,0
GSYH ² (trilyon \$)	18,1	18,6	19,4	20,5	21,48	22,29	24,67		
GSYH büyüme oranı (%) ²	2,86	1,49	2,27	2,90	2,54	1,82	1,38		
KBDMG ²	56.443,8	57.588,5	59.531,7	62.660,9	64.523,9	66.497,6	72.071,3		
İhracat (trilyon \$) ²	1,50	1,45	1,55	1,66	1,69	1,73	1,80		
İthalat (trilyon \$) ²	2,31	2,25	2,41	2,61	2,78	2,89	3,10		
ABD'nin Türkiye'den ithalatı (milyar \$)	8,35	8,50	9,91	10,90					
Türkiye'nin ABD'den ithalatı (milyar \$)	11,13	10,87	11,95	12,38					
ABD'nin Türkiye ile dış ticaret dengesi (milyar \$)	2,78	2,37	2,04	1,48					
ABD'nin Türkiye ile dış ticaret hacmi (milyar \$)	19,48	19,37	21,86	23,28					

Kaynak: (International Trade Centre (ITC), 2019) , (Dünya Bankası (The World Bank), 2019), (United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD), 2019), (Uluslararası Para Fonu (IMF), 2019), (US Census Bureau, 2019), (U.S. Department of Commerce, Bureau of Economic Analysis (BEA), 2019)

¹ 2020 ve sonrası BM projeksiyonu

² 2019 ve sonrası IMF projeksiyonu

Uluslararası piyasalarda görülen rekabetin artık günümüzde bölge/ eyalet, metropolitan alan hatta şehir düzeyine indiği görülmektedir. Bir bölgenin/ eyaletin ya da bir metropolitan alanın hatta bir şehrin bazen nüfusu bazen GSYH'sı bazen de kişi başına düşen milli geliri günümüzde birçok ülkeden daha ileri seviyededir. Bunun en iyi örneği ABD'de de görülmektedir. ABD'de eyalet hatta şehir düzeyinde GSYH, nüfus ve/ veya kişi başına düşen milli gelirin dünyada birçok ülkeden daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

ABD’de 52 eyaleti Porto Riko özerk bölgesi altında 383 metropoliten ve 23 tanesi birkaç şehrin birleşmesi ile oluşmuş toplam 3.113 şehir olduğu görülmektedir.

Tablo 4. Yıllara Göre ABD GSYH’sının Ekonomisi En Büyük İlk Üç Eyalet ve Bu Eyaletlerin En Büyük İllerine Göre Kırılımı’te ABD ekonomisine en büyük katkısı yapan Kaliforniya, New York ve Teksas eyaletleri ile bu eyaletler altında yer alan Los Angeles-Long Beach-Anaheim (Kaliforniya), New York-Newark-Jersey City (New York-New Jersey-Pensilvanya) ve Dallas-Fort Worth-Arlington (Teksas) metropoliten bölgeleri ile yine bu 3 eyalet içinde yer alan Los Angeles, New York ve Dallas şehirlerinin yıllara göre GSYH, nüfus ve kişi başına düşen milli gelirleri görülmektedir.

ABD’nin 2017 yılındaki 19,5 trilyon dolarlık GSYH’sının 6,05 trilyon dolarlık kısmını 2018 yılındaki 20,5 trilyon dolarlık GSYH’sının 6,4 trilyon dolarlık kısmını bir başka ifade ile ABD üretimin neredeyse üçte birini Kaliforniya, New York ve Teksas eyaletlerinin gerçekleştirdiği görülmektedir. Bu üç eyalet bu katkısı 2017 yılında 87,3 milyon kişi ile 2018 yılında ise 878 milyon kişi ile yapmıştır. Kaliforniya 2017 yılında 2,8 trilyon dolarlık nominal GSYH elde ederken 2018 yılında ise gelir 2,95 trilyon dolara yükselmiştir. New York eyaleti 2017 yılında 1,61 trilyon dolarlık nominal GSYH elde ederken 2018 yılında ise gelir 1,68 trilyon dolara yükselmiştir. Teksas eyaleti ise 2017 yılında 1,65 trilyon dolarlık nominal GSYH elde ederken 2018 yılında ise gelir 1,76 trilyon dolara yükselmiştir.

Eyaletlerin kişi başına düşen GSYH’larına bakıldığında ise Kaliforniya eyaletinin 2017 yılında 71.006 dolar 2018 yılında ise 74.559 dolar; New York eyaletinin 2017 yılında 82.008 dolar 2018 yılında ise 86.146 dolar; Teksas eyaletinin ise 2017 yılında 58.085 dolar 2018 yılında da 61.329 dolar kişi başına düşen GSYH’sına sahip olduğu tespit edilmiştir.

“ABD Census” verilerine göre metropoliten bölgeleri 2017 yılında 17,5 trilyon dolarlık nominal GSYH ile toplam üretimin %90’sını oluşturmaktadır. Kaliforniya eyaletinin 2017 yılındaki 2,8 trilyon dolarlık üretiminin yaklaşık 1,04 trilyon dolarlık kısmını Los Angeles-Long Beach-Anaheim metropoliten bölgesinin, New York eyaletinin 2017 yılındaki 1,61 trilyon dolarlık üretiminin yaklaşık 1,72 trilyon dolarlık kısmını üç eyaletten şehirlin oluşturduğu büyük New York-Newark-Jersey City metropoliten bölgesinin oluşturduğu görülmektedir. Bu bölgenin ortaya çıkardığı GSYH’nın New York eyaletinin toplam üretiminden bile fazla olduğu görülmektedir. Teksas eyaletinde ise Dallas-Fort Worth-Arlington metropoliten bölgesi eyaletin 2017 yılındaki 1,65 trilyon dolarlık üretiminin yaklaşık 535,5 milyar dolarlık kısmını gerçekleştirmiştir.

Adı geçen üç eyaletin şehir kırılımlarına bakıldığında ise Los Angeles şehri 2014 yılında 654 milyar dolar 2015 yılında ise 692 milyar dolarlık nominal GSYH elde ederken reel GSYH’sına bakıldığında ise 2014 yılında 630,4 milyar dolar olan üretim 2015 yılında 656,05 milyar dolara yükselmiştir. New York şehri 2014 yılında 657 milyar dolar 2015 yılında ise 690 milyar dolarlık nominal GSYH elde ederken reel GSYH’sına bakıldığında ise 2014 yılında 614,8 milyar dolar olan üretim 2015 yılında 629,7 milyar dolara yükselmiştir. Bu iki şehir ABD’de en yüksek GSYH elde eden şehirler olmuştur. Dallas şehri ise 2014 yılında 242,8 milyar dolar 2015 yılında ise 245,9 milyar dolarlık nominal GSYH elde ederken reel GSYH’sına bakıldığında ise 2014 yılında 233,8 milyar dolar olan üretim 2015 yılında 243,7 milyar dolara yükselmiştir. Los Angeles şehri bu üretimi ile 2015 yılında 654,3 milyar dolar, 2016 yılında 644,9 milyar dolar ve 2017 yılında da 686,7 milyar dolar nominal GSYH elde eden günümüzde dünyanın 18. büyük ekonomi olan Suudi Arabistan’dan daha çok GSYH elde etmiştir. Bu da bize özellikle Los Angeles ve

New York şehirlerinin sadece ABD'nin değil uluslararası düzeyde de üretim rakamlarının ne kadar önemli olduğunu göstermektedir.

Kişi başına düşen GSYH rakamlarına bakıldığında ise Los Angeles şehri 2014 yılında 64.932 dolar olan kişi başına düşen nominal geliri 2015 yılında 68.352 dolara, New York şehri 2014 yılında 399.029 dolar olan kişi başına düşen geliri 2015 yılında 416.394 dolara yükseltirken New York'un yüksek oranda KBDMG rakamı dikkat çekmektedir. Teksas eyaleti ise 2014 yılında 96.456 dolar olan kişi başına düşen nominal geliri 2015 yılında 96.281 dolara yükseltmiştir.

Tablo 4. Yıllara Göre ABD GSYH'sının Ekonomisi En Büyük İlk Üç Eyalet ve Bu Eyaletlerin En Büyük İllerine Göre Kırılımı

	2014	2015	2016	2017	2018
Eyalet Kırılımı					
GSYH Nominal (milyar \$)					
ABD	17.522	18.219	18.707	19.485	20.494
California (CL)	2.397	2.557	2.665	2.798	2.949
New York (NY)	1.428	1.488	1.541	1.607	1.683
Texas (TX)	1.565	1.569	1.566	1.645	1.760
Yıl Ortası Nüfus (milyon)					
ABD	318,4	320,7	323,1	325,1	327,2
California (CL)	38,6	39,0	39,2	39,4	39,6
New York (NY)	19,7	19,7	19,6	19,6	19,5
Texas (TX)	27,0	27,5	27,9	28,3	28,7
Kişi Başına Düşen GSYH (\$)					
ABD (\$)	55.033	56.803	57.904	59.928	62.641
California (\$)	62.046	65.646	67.978	71.006	74.559
New York (\$)	72.639	75.691	78.454	82.008	86.146
Texas (\$)	58.027	57.069	56.043	58.085	61.329
Metropolitan Kırılımı					
GSYH Nominal (milyar \$)					
Los Angeles-Long Beach-Anaheim (CA)	902,0	967,1	996,4	1.043,7	
New York-Newark-Jersey City (NY-NJ-PA)	1.542,8	1.618,4	1.662,7	1.717,7	
Dallas-Fort Worth-Arlington (TX)	475,9	491,9	503,7	535,5	
Nüfus (milyon)					
Los Angeles-Long Beach-Anaheim (CA)	13,2	13,3	13,3	13,4	
New York-Newark-Jersey City (NY-NJ-PA)	20,1	20,2	20,3	20,3	
Dallas-Fort Worth-Arlington (TX)	7,0	7,1	7,3	7,4	
Kişi Başına Düşen GSYH (\$)					
Los Angeles-Long Beach-Anaheim (CA)	68.283	72.803	74.761	78.160	
New York-Newark-Jersey City (NY-NJ-PA)	76.658	80.055	82.005	84.529	
Dallas-Fort Worth-Arlington (TX)	68.472	69.269	69.439	72.368	

	2014	2015	2016	2017	2018
İl Kırılımı					
GSYH Nominal (milyar \$)					
Los Angeles-California (CL)	654,0	691,9			
New York-New York (NY)	657,0	690,0			
Dallas-Texas (TX)	242,8	245,9			
Nüfus (milyon)					
Los Angeles-California (CL)	10,1	10,1	10,2	10,2	
New York-New York (NY)	1,6	1,7	1,7	1,7	
Dallas-Texas (TX)	2,5	2,6	2,6	2,6	
Kişi Başına Düşen GSYH (\$)					
Los Angeles-California (CL)	64.932	68.352			
New York-New York (NY)	399.029	416.394			
Dallas-Texas (TX)	96.456	96.281			

Kaynak: (US Census Bureau, 2019), (U.S. Department of Commerce, Bureau of Economic Analysis (BEA), 2019)

ABD İşgücü İstatistikleri Ofisi verilerine göre 2017 yılında ABD genelinde 9,8 milyon işyerinde 143,9 milyon kişi istihdam edilirken bunun %3,6'sının imalat sektöründe çalıştığı görülmektedir. Çalışanlara ödenen toplam ücret yaklaşık 8 trilyon dolar olurken bunun %12,2'sine denk gelen 829,3 milyar dolarlık kısmı imalat sektörüne ödenmiştir. Los Angeles şehrinde 2017 yılında 481.216 işyerinde 4,4 milyon kişi istihdam edilirken bunun %9,1'ine denk gelen 346.401 kişinin imalat sektöründe çalıştığı görülmektedir. Çalışanlara ödenen toplam ücret yaklaşık 276 milyar dolar olurken bunun %10,5'ine denk gelen 24,8 milyar dolarlık kısmı imalat sektörüne ödenmiştir.

New York şehrinde 2017 yılında 127.435 işyerinde 2,5 milyon kişi istihdam edilirken bunun %1,2'sine denk gelen 25.577 kişinin imalat sektöründe çalıştığı görülmektedir. Çalışanlara ödenen toplam ücret yaklaşık 294 milyar dolar olurken bunun %0,8'sine denk gelen 2,1 milyar dolarlık kısmı imalat sektörüne ödenmiştir. New York şehrinde Los Angeles şehrinde olduğu gibi imalat sektörünün ağırlığının olmadığı görülmektedir. Dallas şehrinde ise 2017 yılında 76.830 işyerinde 1,7 milyon kişi istihdam edilirken bunun %7,4'üne denk gelen 112.106 kişinin imalat sektöründe çalıştığı görülmektedir. Çalışanlara ödenen toplam ücret yaklaşık 112,2 milyar dolar olurken bunun %9,2'sine denk gelen 9,3 milyar dolarlık kısmı imalat sektörüne ödenmiştir (**Tablo 5**).

Tablo 5. Los Angeles, New York ve Dallas Şehirlerinde İmalat Sektörü (2017)

		İşletme Sayısı	Ortalama İstihdam	Toplam Ücretler (milyar \$)
ABD	Toplam	9.835.104	143.859.855	7.968,3
	Özel Sektör	9.536.831	122.386.565	6.772,6
	İmalat sektörü	346.723	12.406.757	829,3
	Özel Sektörün Payı (%)	97,0%	85,1%	85,0%
	İmalat Sektörünün Özel Sektördeki Payı (%)	3,6%	10,1%	12,2%

		İşletme Sayısı	Ortalama İstihdam	Toplam Ücretler (milyar \$)
Los Angeles	Toplam	481.216	4.381.836	276,0
	Özel Sektör	474.931	3.813.583	235,7
	İmalat sektörü	12.195	346.401	24,8
	Özel Sektörün Payı (%)	98,7%	87,0%	85,4%
	İmalat Sektörünün Özel Sektördeki Payı (%)	2,6%	9,1%	10,5%
New York	Toplam	127.435	2.461.393	294,0
	Özel Sektör	126.591	2.196.442	275,6
	İmalat sektörü	2.097	25.577	2,1
	Özel Sektörün Payı (%)	99,3%	89,2%	93,7%
	İmalat Sektörünün Özel Sektördeki Payı (%)	1,7%	1,2%	0,8%
Dallas	Toplam	76.830	1.685.333	112,2
	Özel Sektör	76.276	1.511.954	101,6
	İmalat sektörü	2.763	112.106	9,3
	Özel Sektörün Payı (%)	99,3%	89,7%	90,6%
	İmalat Sektörünün Özel Sektördeki Payı (%)	3,6%	7,4%	9,2%

Kaynak: (Bureau of Labor Statistics (BLS), 2019)

Tablo 6'de yıllara göre ABD'ye yapılan doğrudan yabancı yatırımlar (DYY) görülmektedir. Dünya genelinde 2005 yılında yaklaşık 949 milyar dolar doğrudan yabancı yatırım gerçekleşirken 2017 yılında ise yatırım miktarı 1,43 trilyon dolara yükselmiştir.

Doğrudan yabancı sermayenin ABD'yi tercih etmesinin başlıca sebepleri arasında, bu ülkenin dünyanın en büyük ekonomisine sahip olması ve ithalatta ilk sırada yer alırken ihracatta da ikinci sırada yer alması gösterilebilir. Uluslararası firmaların bu büyük pazarda yer almak için ABD'yi tercih ettikleri görülmektedir.

ABD'ye yapılan doğrudan yabancı yatırım yıllar içinde inişli çıkışlı bir seyir izlemiştir. ABD 2005 yılında yaklaşık 104,8 milyar dolarlık doğrudan yabancı yatırım çekerken 2017 yılında bu rakam 275,4 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. ABD'nin çektiği doğrudan yabancı yatırımlar 2005 yılında dünya genelindeki yatırımların %11'ini oluştururken 2017 yılında ise bu oran %19,3'e yükselmiştir. ABD 2005-2017 döneminde en çok yatırımı 465,8 milyar dolar ile 2015 yılında çekerken en az yatırımı ise 105 milyar dolar ile 2005 yılında çekmiştir.

Tablo 6. Yıllara Göre ABD'ye Yapılan Doğrudan Yabancı Yatırımlar (DYY)

Yıllar	ABD	Dünya	%
2005	104.773	948.933	11,0%
2006	237.136	1.403.548	16,9%
2007	215.952	1.893.815	11,4%
2008	306.366	1.485.205	20,6%
2009	143.604	1.179.064	12,2%
2010	198.049	1.371.919	14,4%
2011	229.862	1.567.677	14,7%
2012	199.034	1.574.712	12,6%
2013	201.393	1.425.377	14,1%
2014	201.734	1.338.532	15,1%
2015	465.765	1.921.306	24,2%
2016	457.126	1.867.533	24,5%
2017	275.381	1.429.807	19,3%

Kaynak: (United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD), 2019)

Tablo 7'de de görüleceği ABD önemli ölçüde doğrudan yabancı sermaye yatırımlarına konu olan ülkedir. 2017 yılı sonu itibarıyla, ABD'ye giren DYY stoku 7,8 trilyon doların üzerine çıkmıştır. ABD'ye giriş yapan doğrudan yabancı sermayenin ülkelere göre dağılımına ilişkin verilere bakıldığında, ülkeye gelen doğrudan yabancı sermayenin çoğu Kanada kaynaklı olduğu görülmektedir. ABD'ye giriş yapan yabancı sermayede Kanada'yı Japonya ve Birleşik Krallık ülkelerinin takip ettiği görülmektedir.

OECD verilerine göre her iki ülkede de yabancı yatırımların imalat sanayinin yanı sıra ağırlıklı olarak finans ve sigortacılık gibi hizmet alanlarında yoğunlaştığı görülmektedir.

ABD'de DYY en çok imalat ve toptan ticarete yapılırken bu iki sektörü finans sektörü izlemektedir.

Tablo 7. Yıllara Göre ABD'deki Doğrudan Yabancı Yatırım Stoku (milyar \$)

Yıllar	ABD	Dünya	%
2005	2.817.970	11.439.096	24,6%
2006	3.293.053	14.249.675	23,1%
2007	3.551.307	17.986.656	19,7%
2008	2.486.446	15.273.020	16,3%
2009	2.995.459	18.093.052	16,6%
2010	3.422.293	20.236.042	16,9%
2011	3.498.726	21.032.530	16,6%
2012	3.915.804	23.253.053	16,8%
2013	4.948.418	25.391.190	19,5%
2014	5.456.888	26.839.455	20,3%
2015	5.731.383	27.182.497	21,1%
2016	6.586.391	29.009.561	22,7%
2017	7.844.202	33.238.594	23,6%

Kaynak: (OECD, 2019)

Tablo 8’de ABD’nin belli başlı küresel endekslerde sıralamaları görülmektedir. Dünya Ekonomik Forumu tarafından yayınlanan ve dijitalleşmeyi de kapsayan “Global Competitiveness 4.0” endeksinde 2017 yılında 135 ülke arasında ABD ilk sırada yer alırken Türkiye ise 58. sırada yer almıştır. ABD bu endekste 2018 yılında da 140 ülke arasında ilk sırada yer alırken Türkiye ise 61. sıraya gerilemiştir. Dünya Ekonomik Forumu tarafından yayınlanan diğer bir endeks olan “Global Competitiveness” endeksinde 2016-2017 döneminde 138 ülke arasında ABD 3. sırada yer alırken Türkiye ise 55. sırada yer almıştır. ABD bu endekste 2017-2018 yılında 137 ülke arasında 2. sırada yer alırken Türkiye ise 53. sıraya yükselmiştir.

Dünya Bankası tarafından yayınlanan “Ease of Doing Business Index/ İş Yapma Kolaylığı Endeksi” sıralamasında 2018 yılında 190 ülke arasında ABD 6. sırada yer alırken Türkiye ise 60. sırada yer almıştır. ABD bu endekste 2019 yılında yine 190 ülke arasında 8. sıraya gerilerken Türkiye ise 43. sıraya yükselmiştir.

İsviçre’nin Lozan kentinde bulunan Uluslararası Yönetim Geliştirme Enstitüsü (International Institute for Management Development, IMD) tarafından hazırlanan “Dünya Rekabet Yıllığı” sıralamasına göre 2017 yılında 63 ülke arasında ABD 4. sırada yer alırken Türkiye ise 47. sırada yer almıştır. ABD bu endekste 2018 yılında yine 63 ülke arasında 1. sırada yer alırken Türkiye ise 46. sıraya yükselmiştir.

IMF tarafından hazırlanan diğer bir endeks olan “Dünya Dijital Rekabet Yıllığı” sıralamasına göre 2017 yılında 63 ülke arasında ABD ilk sırada yer alırken Türkiye ise 52. sırada yer almıştır. ABD bu endekste 2018 yılında yine 63 ülke arasında ilk sırada Türkiye de 52. sırada yer almıştır.

Fransız işletme okulu INSEAD ve WIPO tarafından yayınlanan “Global Innovation Index” sıralamasına göre 2017 yılında 127 ülke arasında ABD 4. sırada yer alırken Türkiye ise 43. sırada yer almıştır. ABD bu endekste 2018 yılında 126 ülke arasında 6. sırada yer alırken Türkiye ise 50. sıraya gerilemiştir.

UNCTAD tarafından yayınlanan “E-Commerce” sıralamasına göre 2017 yılında 144 ülke arasında ABD 26. sırada yer alırken Türkiye ise 60. sırada yer almıştır. ABD bu endekste 2018 yılında 151 ülke arasında 13. sırada yer alırken Türkiye ise 47. sıraya ilerlemiştir.

Tabloda yer almayan ancak yine Dünya Ekonomik forumu tarafından yayınlanan “Üretimin geleceğine Hazırlık” endeksinde ABD “Üretimin İtici Gücü” alt endeksinde ilk sırada yer alırken “Üretimin Yapısı” alt endeksinde ise 7. sırada yer almıştır. Türkiye’nin ise “Üretimin İtici Gücü” alt endeksinde 57. sırada “Üretimin Yapısı” alt endeksinde ise 32. sırada yer aldığı görülmektedir.

Yukarıda anlatılanlar doğrultusunda ABD’nin belli başlı küresel endekslerde Türkiye’den daha üst sıralarda hatta dünya geneli sıralamalarda en üst sıralarda yer aldığı görülmektedir.

Tablo 8. ABD'nin Belli Başlı Endekslerdeki Konumu

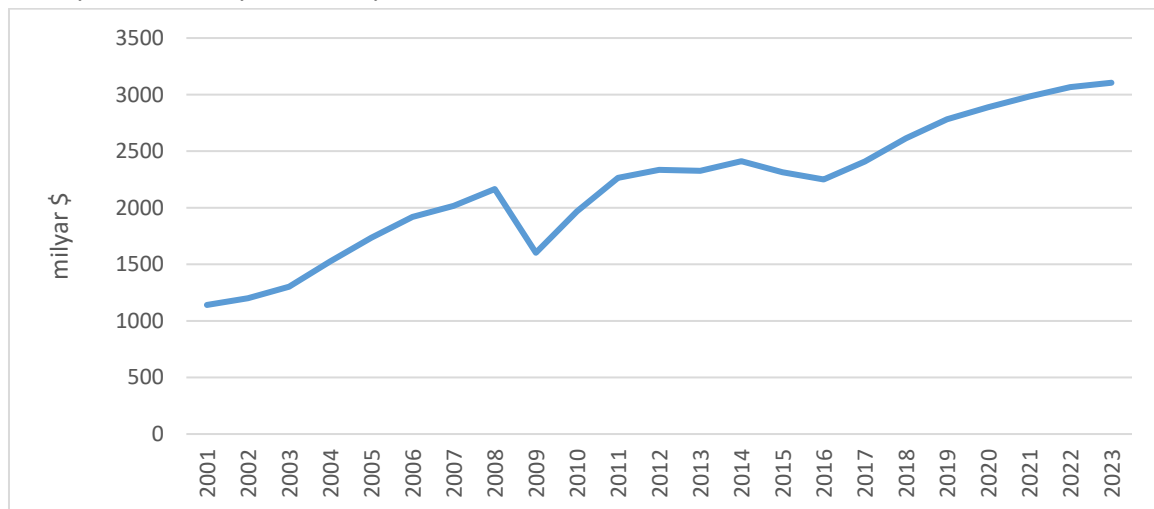
Endeks	Dönem	ABD	Türkiye
Global Competitiveness Index 4.0	2017	1/135	58/135
	2018	1/140	61/140
Global Competitiveness Index	2016-2017	3/138	55/138
	2017-2018	2/137	53/137
Ease of Doing Business Index	2018	6/190	60/190
	2019	8/190	43/190
IMD World Competitiveness Yearbook	2017	4/63	47/63
	2018	1/63	46/63
IMD World Digital Competitiveness Yearbook	2017	1/63	52/63
	2018	1/63	52/63
Global Innovation Index	2017	4/127	43/127
	2018	6/126	50/126
UNCTAD E-Commerce	2017	26/144	60/144
	2018	13/151	47/151

Kaynak: (Dünya Bankası (The World Bank), 2019), (Dünya Ekonomik forumu (World Economic Forum, WEF), 2019), (UNCTAD, 2019), (INSEAD&WIPO, 2019), (IMD, 2019)

3. ABD'nin İthalatının Analizi

ABD dünyanın en büyük ekonomisi, en büyük ithalatçısı ve en büyük ikinci ihracatçısı olması nedeni ile uzun vadeli yatırım amacı için doğrudan yabancı sermayenin tercih ettiği ülke olmuştur. Ülkenin sanayileşmenin gerektirdiği hammadde, ara mal ve yatırım malları ihtiyacı ile birlikte ithalatında artış görülmektedir. Ayrıca ülke vatandaşlarının gelir düzeyi arttıkça da bir başka ifade ile kişi başına düşen milli gelirleri arttıkça da tüketim mallarına olan taleplerinde dolayısı ile ithalatta artışa neden olmuştur.

Şekil 1'de yıllara göre ABD'nin yaptığı ithalat görülmektedir. ABD 2001 yılında 1,14 trilyon dolarlık ithalat gerçekleştirirken 2017 yılında ithalatı 2,41 trilyon dolara 2018 yılında ise 2,61 trilyona dolara yükselmiştir. Dünyanın en çok malı ithalatı gerçekleştiren ülkesi olan ABD'nin ithalatının IMF'ye göre 2023 yılında 3,1 trilyon dolara yükselmesi beklenmektedir.

Şekil 1. ABD'nin Yıllara Göre İthalatı (milyar \$)

Kaynak: (International Trade Centre (ITC), 2019), (Uluslararası Para Fonu (IMF), 2019)

Not: 2019 ve sonrası IMF tahmini ithalat büyüme oranları ile hesaplanmıştır.

Tablo 9’da ABD’nin yıllara göre en çok ithalat yapan ilk eyaletinin ithalat tutarı ile toplam ithalat içindeki payları görülmektedir. ABD eyaletleri arasında en çok ithalatı California’nın yaptığı görülmektedir. California 2008 yılında 348,3 milyar dolarlık ithalat yaparken 2017 yılında 440,6 milyar dolar 2018 yılında ise 441,2 milyar dolarlık ithalat gerçekleştirmiştir. California’yı ikinci sırada Texas eyaleti izlerken bu eyaletin 2008 yılında 287,3 milyar dolar olan ithalatı 2017 yılında 263,2 milyar dolara gerilemiş 2018 yılında ise 304,6 milyar dolara yükselmiştir. Bu iki eyaleti dönem dönem Illinois, Michigan, New York ve New Jersey’in dönüşümlü takip ettiği görülürken bu eyaletleri, 2017 yılında 140,2 milyar dolar ile Michigan, 2018 yılında Iowa 157,4 milyar dolar ile Illinois eyaleti izlemiştir. İlk beş eyalet toplam ithalatın yaklaşık %47’sini oluştururken ithalatın belli başlı eyaletlerde yoğunlaştığı açıkça görülmektedir.

Eyaletlerin 2018 yılındaki ithalatlarının 2017 yılına göre değişimi incelendiğinde ise en çok artışın başkentin de içinde bulunduğu District of Columbia (D.C.) eyaletinde gerçekleştiği görülmektedir. Eyalet kırılımında en çok ithalat artışında ikinci sırada Puerto Riko özerk bölgesi gelirken üçüncü sırada ise Wyoming eyaletinin olduğu tespit edilmiştir. California son yılda ithalatını fazla arttırmazken Nevada ve Vermont eyaletlerinin ithalatlarında da azalma görülmüştür. İhracatçılarımızın eyalet kırılımında ithalattaki bu gelişmeleri de dikkate almalarında yarar görülmektedir.

Tablo 9. ABD’nin Yıllara Göre Eyalet Kırılımında İthalatı (2008-2018, milyar \$)

Eyalet	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Eyaletin ABD’nin Toplam İthalatı İçindeki Payı (% 2018)	Değişim (2017-2018)
California	348,3	270,4	327,3	351,6	376,5	381,1	403,8	408,3	410,2	440,6	441,2	17,4%	0,1%
Texas	287,3	205,7	265,6	318,8	330,3	311,7	302,9	252,2	229,3	263,2	304,6	12,0%	15,7%
Illinois	118,1	86,5	108,9	122,1	126,4	124,8	140,4	121,3	121,5	136,1	157,4	6,2%	15,7%
Michigan	90,2	59,7	88,0	104,3	116,2	118,2	123,0	124,2	134,9	140,2	146,8	5,8%	4,7%
New York	125,6	92,9	113,7	127,3	124,4	129,7	134,7	133,2	130,1	126,6	137,1	5,4%	8,3%
New Jersey	134,4	94,4	108,7	125,5	120,9	119,3	126,5	119,6	108,1	112,6	128,0	5,0%	13,6%
Georgia	56,5	47,4	60,2	67,3	72,4	75,0	83,9	88,7	86,2	91,4	98,8	3,9%	8,1%
Pennsylvania	81,3	57,9	74,6	89,4	80,8	84,9	83,2	79,8	77,2	83,3	88,6	3,5%	6,4%
Tennessee	52,5	41,2	48,2	55,2	61,5	65,0	69,8	77,0	75,3	78,8	86,2	3,4%	9,3%
Florida	58,2	45,7	56,3	65,3	71,2	72,3	71,9	73,5	73,6	75,4	80,6	3,2%	7,0%
Diğer Eyaletler	751,3	557,9	662,3	781,2	795,6	786,1	816,5	771,0	741,3	793,7	873,4	34,4%	10,0%
Eyaletler Toplamı	2.104	1.560	1.914	2.208	2.276	2.268	2.356	2.249	2.188	2.342	2.543	100,0%	8,6%

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

3.1. ABD'nin Dünyadan Yaptığı İthalat

3.1.1. ABD'nin En Çok İthalat Yaptığı Ülkeler

Tablo 10'de ABD'nin yıllara göre en çok ithalat yaptığı ilk on ülke ile Türkiye'den yaptığı ithalatın sıralaması görülmektedir. ABD'nin 2001-2018 yılları arasındaki ihracatı incelendiğinde en çok ihracat gerçekleştirdiği ilk 10 ülke sıralamasına 13 farklı ülke girerken en çok ithalat yaptığı ilk 10 ülke sıralamasına ise 12 farklı ülke girmiştir. Kanada, Meksika, Japonya, Birleşik Krallık, Almanya, Güney Kore ve Çin 2001-2018 yılları arasında ABD'nin hem en çok ihracat gerçekleştirdiği hem de en çok ithalat yaptığı ilk 10 ülke sıralamasına giren ülkeler olmuştur. Adı geçen dönemde Hollanda 4 kez ABD'nin en çok ihracat gerçekleştirdiği ilk 10 ülke sıralamasına girerken Brezilya 3 kez bu listeye girmiştir. Aynı şekilde Fransa ve İtalya ABD'nin en çok ithalat yaptığı ilk 10 ülke sıralamasına üçer kere Tayvan, Hindistan ve İrlanda ise ikişer kere girmiştir. Bu 5 ülke de yukarıda adı geçen 7 ülke birlikte Türkiye'nin ABD'ye yapacağı ihracatta en büyük rakipler olarak öne çıkmaktadır. Türkiye, ABD'nin yaptığı ithalatta 2001 yılında 42. sırada 2017 yılında 33. sırada 2018 yılında ise yine 33. sırada yer alırken ABD'nin en çok ihracat yaptığı ülkeler sıralamasında ise 2001 yılında 33. sırada 2017 yılında 28. sırada 2018 yılında da yine 28. sırada yer almıştır. İkili ticaret incelendiğinde Türkiye'nin ABD'nin ihracatında Türkiye'den yaptığı ithalata göre daha üst sıralarda yer aldığı görülmektedir.

Tablo 10. Yıllara Göre ABD'nin En Çok İthalat Yaptığı İlk On Ülke

Sıra	İthalat				İhracat			
	2001	2010	2017	2018	2001	2010	2017	2018
1	Kanada	Çin	Çin	Çin	Kanada	Kanada	Kanada	Kanada
2	Meksika	Kanada	Meksika	Meksika	Meksika	Meksika	Meksika	Meksika
3	Japonya	Meksika	Kanada	Kanada	Japonya	Çin	Çin	Çin
4	Çin	Japonya	Japonya	Japonya	Birleşik Krallık	Japonya	Japonya	Japonya
5	Almanya	Almanya	Almanya	Almanya	Almanya	Birleşik Krallık	Birleşik Krallık	Birleşik Krallık
6	Birleşik Krallık	Birleşik Krallık	Güney Kore	Güney Kore	Güney Kore	Almanya	Almanya	Almanya
7	Güney Kore	Güney Kore	Birleşik Krallık	Birleşik Krallık	Fransa	Güney Kore	Güney Kore	Güney Kore
8	Tayvan	Fransa	İtalya	İrlanda	Hollanda	Hollanda	Hollanda	Hollanda
9	Fransa	Tayvan	Hindistan	Hindistan	Çin	Brezilya	Hong Kong	Brezilya
10	İtalya	İrlanda	Fransa	İtalya	Tayvan	Singapur	Brezilya	Hong Kong
	Türkiye (42.)	Türkiye (47.)	Türkiye (33.)	Türkiye (33.)	Türkiye (33.)	Türkiye (26.)	Türkiye (28.)	Türkiye (28.)

Kaynak: (International Trade Centre (ITC), 2019)

Tablo 11'de ABD'nin 2017 ve 2018 yıllarında en çok ithalat yaptığı ülkeler ile Türkiye'den yaptığı ithalat görülmektedir. ABD en çok ithalatını Çin'den yaparken bu ülkeden yapılan ithalat 2017 yılında 526,1 milyar dolar olmuş, 2018 yılında 562,9 milyar dolara yükselmiştir. Bu ülkeden yapılan ithalat toplam ithalatın yaklaşık %22'sini oluşturmaktadır. Çin'i sırası ile Meksika, Kanada, Japonya, Almanya, Güney Kore ve Birleşik Krallık'ın izlediği görülmektedir. ABD'nin en çok ithalat yaptığı bu yedi ülkeyi 2017

yılında sırası ile İtalya, Hindistan ve Fransa izlerken 2018 yılında ise sıralama İrlanda, Hindistan ve İtalya şeklinde olmuştur. Türkiye, hem 2017 hem de 2018 yılında ABD'nin en çok ithalat yaptığı 33. ülke olmuştur. ABD'nin en çok ithalat yaptığı ilk on ülkenin bu ülkenin toplam ithalatının yaklaşık %70'ni gerçekleştirdikleri görülmektedir.

Tablo 11. Yılla ABD'nin En Çok İthalat Yaptığı İlk On Ülke ve İthalattan Aldıkları Paylar (milyar \$)

Sıra	2018	2017 (milyar \$)	2018 (milyar \$)	2017 (%)	2018 (%)
1	Çin	526,1	562,9	21,8%	21,5%
2	Meksika	317,2	349,6	13,2%	13,4%
3	Kanada	306,5	325,8	12,7%	12,5%
4	Japonya	139,8	146,1	5,8%	5,6%
5	Almanya	120,0	128,4	5,0%	4,9%
6	Güney Kore	73,5	76,2	3,0%	2,9%
7	Birleşik Krallık	54,1	61,9	2,2%	2,4%
8	İrlanda	49,0	57,7	2,1%	2,2%
9	Hindistan	50,6	56,5	2,1%	2,2%
10	İtalya	51,4	56,3	2,1%	2,2%
11	Fransa	50,0	53,7	2,1%	2,1%
	Türkiye (33.)	10,9	9,9	0,5%	0,4%
	Diğer Ülkeler	659,5	729,3	27,4%	27,9%
		2408,5	2614,3	100%	100%

Kaynak: (International Trade Centre (ITC), 2019)

Tablo 12'de de görüleceği üzere ABD'de en çok ithalat Kaliforniya eyaletindeki Los Angeles limanı üzerinden yapılmaktadır. Bu liman üzerinden yapılan ithalat 2017 yılında 386,2 milyar dolar iken 2018 yılında ithalat 415,5 milyar dolara yükselmiştir. Bu limanı 2017 yılında yapılan 266,5 milyar dolarlık 2018 yılında yapılan 293,4 milyar dolarlık ithalat ile New York limanı izlemektedir. Bu iki limanı Teksas eyaletindeki Laredo limanı ile Illinois eyaletindeki Chicago limanı izlemektedir. En çok ithalatın gerçekleştiği ilk on limanın toplam ithalatın yaklaşık %57'sini gerçekleştirdiği de tespit edilmiştir. Tabloda ayrıca Laredo limanında gerçekleşen ithalatın yaklaşık %96'sının Detroit limanı üzerinden gerçekleşen ithalatın da yaklaşık %84,1'inin ticaret anlaşmaları kapsamında yapıldığı da göz önünde bulundurulmalıdır. İhracatçılarımızın ya da ABD'de tanıtım amaçlı girişimde bulunacak kamu ve özel sektörün bu konuyu dikkate almasında fayda görülmektedir.

Tablo 12. ABD'nin Dünyadan Yaptığı İthalatın Limanlara Göre Dağılımı (milyar \$, 2017, 2018)

Liman Adı	2017			2018		
	Toplam İthalat	Ticaret Anlaşması Kapsamındaki İthalat	%	Toplam İthalat	Ticaret Anlaşması Kapsamındaki İthalat	%
Los Angeles, CA (District)	386,22	33,25	8,6%	415,46	35,78	8,6%
New York City, NY (District)	266,54	31,80	11,9%	293,35	34,51	11,8%
Laredo, TX (District)	175,83	168,17	95,6%	191,36	183,85	96,1%
Chicago, IL (District)	152,55	27,54	18,1%	171,10	33,17	19,4%
Detroit, MI (District)	129,04	108,49	84,1%	131,58	110,56	84,0%
Savannah, GA (District)	106,63	15,01	14,1%	123,61	18,89	15,3%
New Orleans, LA (District)	91,64	18,91	20,6%	99,06	20,40	20,6%
Seattle, WA (District)	91,90	25,84	28,1%	97,20	26,71	27,5%
Houston-Galveston, TX (District)	82,34	17,11	20,8%	92,05	20,26	22,0%
San Francisco, CA (District)	80,38	13,65	17,0%	89,24	15,10	16,9%
Diğer Limanlar	778,89	337,07	43,3%	838,72	363,55	43,3%
Toplam	2341,96	796,84	34,0%	2542,73	862,79	33,9%

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

3.1.2. UNCTAD Geniş Ekonomik Grupların Sınıflamasına (İşleme Aşamalarına) Göre ABD'nin Yaptığı İthalat

Tablo 13'da UNCTAD "Geniş ekonomik grupların sınıflamasına (işleme aşamalarına) göre ABD'nin yaptığı ithalat ve bu işleme aşamalarının ithalat içindeki payları görülmektedir.

UNCTAD geniş ekonomik grupların sınıflamasına (işleme aşamalarına) göre ABD 2017 yılında "Hammaddeler" grubunda 227,6 milyar dolarlık ithalat gerçekleştirirken bu grubun toplam ithalat içindeki payı %9,9 olarak gerçekleşmiştir. ABD "Ara mallar" grubunda 356,7 milyar dolarlık "Sermaye malları" grubunda 837,1 milyar dolar "Tüketici malları" grubunda ise 886 milyar dolarlık ithalat yapmıştır. "Ara mallar" grubunda yapılan ithalatın payı %15,5 olurken "Sermaye malları" grubunda yapılan ithalatın payı %36,3 "Tüketici malları" grubunda yapılan ithalatın payı ise %38,4 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 13. UNCTAD Geniş Ekonomik Grupların Sınıflamasına (İşleme Aşamalarına) Göre ABD'nin Yaptığı İthalat (milyon \$, 2017)

Geniş ekonomik grupların sınıflamasına göre/ İşleme aşamaları (UNCTAD)	İthalat (2017,milyar \$)	%
Hammadde	227,6	9,86%
Ara Mamul	356,7	15,46%
Tüketici Ürünleri	885,9	38,4%
Sermaye (Yatırım) Malı	837,06	36,3%
Toplam İthalat	2.307,3	100%

Kaynak: (Dünya Bankası (The World Bank), 2019)

3.1.3. ABD'nin En Çok İthalat Yaptığı 2'li GTİP Kodlu Ürünler

“TradeMap”te ülkeler için 2’li, 4’lü ve 6’lı Armonize Sistem (Harmonized System/ GTİP) kodlu ürünlerin ülkeler için ithalat ve ihracat verilerini bulmak mümkündür. GTİP kodunda numara sayısı artıkcı üründe daha detay inilmektedir. Nitekim Türkiye 12’li GTİP kodları da kullanmaktadır. Bu bölümde daha üst düzeyde ürün tanımlaması bir başka ifade ile sektör/ alt sektör anlamına gelen 2’li GTİP kodları ile ABD’nin en çok ithalatını gerçekleştirdiğı ürünler incelenecektir.

Tablo 14’da ABD’nin en çok ithalat yaptığı 2’li GTİP kodlu ilk on ürünün yıllara göre ithalat rakamları görölmektedir. ABD 2017 yılında en çok 85 “Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme verme, televizyon görüntü ses kaydetme verme cihazları, aksam parça aksesuarı” ürün grubunu ithal ederken bu grubun ithalatı 356,7 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

ABD, 2018 yılında ise en çok 84 “Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları” GTİP kodlu ürün grubunu ithal ederken bu grubun ithalatı 2014 yılında 331,2 milyar dolara, 2018 yılında 386,4 milyar dolara yükselmiştir. Bu ürün grubu toplam ithalatın yaklaşık %15’ini oluşturmaktadır. ABD 2018 yılında en çok ikinci ithalatı ise 85 “Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme verme, televizyon görüntü ses kaydetme verme cihazları, aksam parça aksesuarı” ürün grubunda 2014 yılında 319,7 milyar dolar 2018 yılında ise 367,1 milyar dolar olarak gerçekleştirmiştir. Bu ürün grubu ise toplam ithalatın %14’ünü oluşturmaktadır. Bu iki ürün grubunu 2018 yılında 87 “Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğör kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı” ürünleri 306,7 milyar dolar ithalat ve %11,7 pay ile takip etmektedir. En çok ithalatı yapılan ilk on ürünün toplam ithalat tutarı 2018 yılında yaklaşık 1,81 trilyon dolar olarak gerçekleşmiştir. En çok ithalatı yapılan ilk dört ürün grubu toplam ithalatın yaklaşık yarısını oluştururken ilk on ürün grubunun ithalattaki payının ise yaklaşık %69,1 olduğı görölmektedir.

Tablo 14. ABD’nin Yıllara Göre En Çok İthalat Yaptığı İlk On 2’li GTİP Kodlu Ürün (2014-2018, milyar \$)

2'li GTİP Kodu	2014	2015	2016	2017	2018	%
'84	331,21	330,04	315,44	349,03	386,39	14,8%
'85	319,67	333,53	335,82	356,67	367,05	14,0%
'87	265,32	284,38	284,82	294,56	306,67	11,7%
'27	358,26	200,70	163,12	204,02	241,39	9,2%
'30	73,04	86,01	92,52	96,59	116,35	4,5%
'99	74,11	85,04	86,41	91,14	101,54	3,9%
'90	76,23	78,50	80,65	86,13	93,44	3,6%
'94	55,78	61,16	63,15	67,23	72,11	2,8%
'39	50,13	50,24	50,39	54,85	61,90	2,4%
'71	64,07	58,32	67,29	59,88	60,78	2,3%
Diğör Ürünler	743,04	745,48	710,32	748,39	806,63	30,9%
'TOTAL	2.410,86	2.313,42	2.249,94	2.408,48	2.614,27	100%

Kaynak: (International Trade Centre (ITC), 2019)

Tablo 15’da **Tablo 14’da** yer alan ABD’nin en çok ithalat yaptığı 2’li GTİP koda sahip ilk on ürün grubunun açıklamaları görölmektedir.

Tablo 15. Tablo 14Tablo 14’da Yer Alan 2’li GTİP Kodlu Ürünlerin Açıklamaları

2’li GTİP Kodu	Ürün Açıklaması
'84	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları
'85	Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme verme, televizyon görüntü ses kaydetme verme cihazları, aksam parça aksesuarı
'87	Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı
'27	Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar
'30	Eczacılık ürünleri
'99	Başka yerde sınıflandırılmamış ürünler
'90	Optik, fotoğraf, sinema, ölçü, kontrol, ayar, tıbbi, cerrahi alet ve cihazlar, bunların aksam, parça ve aksesuarı
'94	Mobilyalar, yatak takımları, aydınlatma cihazları, reklam lambaları, ışıklı tabelalar vb., prefabrik yapılar
'39	Plastikler ve mamulleri

Kaynak: (Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2019)

3.1.4. ABD’nin En Çok İthalat Yaptığı 6’lı GTİP Kodlu Ürünler

Bu bölümde ise daha detay ürün tanımlaması anlamına gelen 6’lı GTİP kodları ile ABD’nin en çok ithal ettiği ürünler incelenecektir.

Tablo 16’de ABD’nin en çok ithalatını yaptığı 6’lı GTİP kodlu ilk on ürünün yıllara göre ithalat rakamları görülmektedir. ABD 2014-2018 yılları arasında en çok 270900 “Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)” GTİP kodlu ürünü ithal ederken bu ürünün ithalatı 2014 yılında 253,2 milyar dolar iken 2018 yılında 163,1 milyar dolara gerilemiştir. Bu ürün, toplam ithalatın yaklaşık %6,2’sini oluşturmaktadır. ABD en çok ikinci ithalatı 870323 “Motorlu taşıt; kıvılcım ateşlemeli (1500cm³<silindir=<3000 cm³)” GTİP kodlu üründe 2014 yılında 85,1 milyar dolar 2018 yılında ise yaklaşık 105,6 milyar dolar olarak gerçekleştirmiştir. Bu ürün ise toplam ithalatın yaklaşık %4’ünü oluşturmaktadır.

En çok ithalatı yapılan ilk beş ürün toplam ithalatın yaklaşık %18,4’ünü oluştururken ilk on ürünün ithalattaki payının ise yaklaşık %26 olduğu görülmektedir.

Tablo 16. ABD'nin Yıllara Göre En Çok İthalat Yaptığı İlk On 6'lı GTİP Kodlu Ürün (2014-2018, milyar \$)

6'lı GTİP Kodu	2014	2015	2016	2017	2018	%
'270900	253,23	132,59	108,07	139,30	163,05	6,2%
'870323	85,07	98,65	107,65	103,29	105,59	4,0%
'999999	74,15	85,07	86,45	91,18	101,57	3,9%
'300490	39,78	48,18	51,34	50,42	56,32	2,2%
'851712	53,32	53,05	50,16	56,41	53,94	2,1%
'851762	33,84	40,48	45,78	48,12	47,90	1,8%
'847130	42,59	39,81	36,36	40,47	40,27	1,5%
'870324	60,85	58,26	50,62	47,62	39,53	1,5%
'271019	50,20	30,70	23,01	28,09	36,75	1,4%
'847150	14,67	17,91	19,71	23,51	31,83	1,2%
Diğer Ürünler	1.703,16	1.708,73	1.670,79	1.780,06	1.937,51	74,1%
'TOTAL	2.410,86	2.313,42	2.249,94	2.408,48	2.614,27	100,0%

Kaynak: (International Trade Centre (ITC), 2019)

Tablo 17'de Tablo 16'de yer alan ABD'nin en çok ithalat yaptığı 6'lı GTİP koda sahip ilk on ürünün açıklamaları görülmektedir.

Tablo 17. Tablo 16'de Yer Alan 6'lı GTİP Kodlu Ürünlerin Açıklamaları

6'lı GTİP Kodu	Ürün Açıklaması
'270900	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)
'870323	Motorlu taşıt; kıvılcım ateşlemeli (1500cm ³ <silindir=<3000 cm ³)
'999999	Başka yere sınıflandırılmamış ürünler
'300490	Tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan diğer ilaçlar
'851712	Hücresel ağlar için veya diğer kablosuz ağlar için telefonlar
'851762	Ses, görüntü/diğer bilgileri almaya, çevirmeye, vermeye/yeniden oluşturmak için makina
'847130	Portatif nümerik otomatik bilgi işlem makineleri; ağırlık<10 kg.
'870324	Motorlu taşıt; kıvılcım ateşlemeli (3000cm ³ <silindir hacmi)
'271019	Diğer yağlar ve müstahzarlar
'847150	Diğer nümerik bilgi işlem birimleri

Kaynak: (Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2019)

3.2. ABD'nin Türkiye'den Yaptığı İthalat

Elde edilen veriler analiz edilirken, veri akışı ile ilgili belirli hususlara dikkat edilmesi gerekir. "TradeMap" verilerine göre herhangi bir "A" ülkesinin, bir üründe "B" ülkesine yaptığı ihracat değeri ile ihracat yapılan "B" ülkesinin aynı ürün için "A" ülkesinden yaptığı ithalat değeri, ülkelerdeki gümrükleme uygulamalarının aynı olmaması nedeni ile farklı çıkabilmektedir. Çalışmadaki analizlerde

karşı ülkenin ithalatında Türkiye'nin payı hesaplanırken, belirlenen ülkelerin Türkiye'den yaptığı ithalat baz alınmıştır.

ABD ve Türkiye'nin birbirlerinden yaptıkları ithalat baz alındığında Türkiye ile ABD ikili ticaret hacmi "TradeMap" verilerine göre 2001 yılında 6,3 milyar ABD doları iken 2017 yılında yaklaşık 21,9 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiş 2018 yılında ise dış ticaret hacmi 23,3 milyar ABD dolarına yükselmiştir. **Tablo 18'**de ABD'nin Türkiye'den yaptığı ithalat ve bu ithalatın ABD'nin dünyadan yaptığı toplam ithalat içindeki payı görülmektedir. Yıllar içerisinde Türkiye'nin ABD ile dış ticaretini küresel finansal krizin ağır hissedildiği 2009 yılı hariç sürekli geliştirdiği ve kriz sonrası dış ticaretin inişli çıkışlı bir seyir izlemesine rağmen son 2 yılda artış eğilimine girdiği görülmektedir.

ABD'nin Türkiye'den yaptığı ithalat 2001 yılında 3,1 milyar dolar iken 2017 yılında yaklaşık 9,9 milyar ABD dolarına 2018 yılında ise bu rakam 10,9 milyar dolara yükselmiştir. Türkiye'nin ABD'den yaptığı ithalat incelendiğinde ise 2001 yılında 3,3 milyar dolar olan ithalat 2017 yılında 11,9 milyar ABD dolarına 2018 yılında ise 12,4 milyar dolara yükselmiştir.

ABD'nin Türkiye'den yaptığı ithalatın bu ülkenin dünyadan yaptığı toplam ithalat içindeki payı incelendiğinde ABD'nin 2001 yılında dünyadan yaptığı ithalatta Türkiye'nin payı %0,3 iken 2017 yılında %0,4'e yükselmiş 2018 yılında ise yine %0,4 olarak gerçekleşmiştir.

ABD'nin Türkiye'den yaptığı en yüksek ithalat 10,9 milyar dolar ile 2018 yılında gerçekleşirken Türkiye'nin ABD'den yaptığı en yüksek ithalat ise yaklaşık 16 milyar dolar ile 2011 yılında gerçekleşmiştir. Türkiye ABD'nin ithalatında en yüksek payı 2018 yılında %0,42 ile almıştır.

Tablo 18. Yıllara Göre ABD'nin Türkiye'den Yaptığı İthalat(milyar \$) ve Payı (%)

Yıl	ABD'nin Dünyadan Yaptığı İthalat (milyar \$)	ABD'nin Türkiye'den Yaptığı İthalat (milyar \$)	ABD'nin Türkiye'den Yaptığı İthalatın Payı (%)	Türkiye'nin ABD'den Yaptığı İthalat (milyar \$)	Toplam Dış Ticaret (milyar \$)
2001	1.140,9	3,1	0,27%	3,3	6,3
2002	1.200,1	3,8	0,31%	3,1	6,8
2003	1.302,8	4,1	0,31%	3,5	7,6
2004	1.525,3	5,3	0,35%	4,7	10,1
2005	1.734,8	5,6	0,32%	5,4	11,0
2006	1.919,0	5,8	0,30%	6,3	12,0
2007	2.017,1	4,9	0,24%	8,2	13,1
2008	2.164,8	4,9	0,23%	12,0	16,9
2009	1.601,9	3,9	0,24%	8,6	12,4
2010	1.968,3	4,4	0,22%	12,3	16,7
2011	2.263,6	5,5	0,24%	16,0	21,5
2012	2.334,7	6,6	0,28%	14,1	20,7
2013	2.326,6	7,0	0,30%	12,6	19,6
2014	2.410,9	7,8	0,32%	12,7	20,5
2015	2.313,4	8,4	0,36%	11,1	19,5
2016	2.249,9	8,5	0,38%	10,9	19,4
2017	2.408,5	9,9	0,41%	12,0	21,9
2018	2.614,3	10,9	0,42%	12,4	23,3

Kaynak: (International Trade Centre (ITC), 2019)

3.2.1. Yıllara Göre ABD'nin Türkiye'den Yaptığı İthalatın 2'li GTİP Kodlu Ürünlere Göre Kırılımı

Tablo 19'de ABD'nin Türkiye'den en çok ithalat yaptığı 2'li GTİP kodlu ilk on ürünün yıllara göre ithalat rakamları görülmektedir. ABD 2017 yılında Türkiye'den en çok 87 "Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı" GTİP kodlu ürün grubunu ithal ederken 2018 yılında ise en çok 84 "Kazanlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları" GTİP kodlu ürün grubunu ithal etmiştir. Bu grubun ithalatı 2001 yılında 151 milyon dolar iken 2017 yılında 964 milyon dolar 2018 yılında ise 1,2 milyar dolara yükselmiştir. Bu ürün grubu toplam ithalatın yaklaşık %11'ini oluşturmaktadır. ABD 2018 yılında Türkiye'den en çok ikinci ithalatı ise 87 "Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı" GTİP kodlu ürün grubunda 2001 yılında 43,5 milyon dolar 2017 yılında 1,4 milyar dolar 2018 yılında ise 1,14 milyar dolar olarak gerçekleştirmiştir. Bu ürün grubu ise toplam ithalatın %10,4'ünü oluşturmaktadır.

ABD'nin Türkiye'den en çok ithalatını yaptığı ilk on ürünün toplam ithalat tutarı 2001 yılında 1,2 milyar dolar 2017 yılında 5,94 milyar dolar iken 2018 yılında yaklaşık 6,25 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. En çok ithalatı yapılan ilk dört ürün grubu toplam ithalatın yaklaşık üçte birini oluştururken ilk on ürün grubunun ithalattaki payının ise yaklaşık %57,3 olduğu görülmektedir.

Tablo 19. ABD'nin Yıllara Göre Türkiye'den En Çok İthalat Yaptığı İlk On 2'li GTİP Kodlu Ürün (2001-2018, milyon \$)

2'li GTİP Kodu	2001	2010	2014	2015	2016	2017	2018	%
'84	150,94	469,29	891,05	851,87	898,38	963,94	1.204,36	11,00%
'87	43,52	469,01	479,14	877,31	745,03	1.392,63	1.137,04	10,40%
'99	82,64	76,89	258,22	302,12	400,01	403,89	656,13	6,00%
'57	39,07	126,5	286,17	310,43	376,61	496,18	613,31	5,60%
'72	176,62	276,43	1.121,72	1.186,73	940,97	1.112,06	594,89	5,50%
'27	73,77	199,1	91,45	34,51	75,7	209,22	500,75	4,60%
'68	84,28	287,59	429,64	450,77	398,84	402,13	422,64	3,90%
'73	36,88	192,91	525,86	495,51	349,21	319,31	419,34	3,80%
'62	488,67	189,34	248,73	271,61	299,34	344,91	365,09	3,30%
'88	21,8	146,91	250,94	256,66	276,51	291,13	332,96	3,10%
Diğer Ürünler	1.856,55	1.990,50	3.180,97	3.316,25	3.735,33	3.969,98	4.655,92	42,70%
'TOTAL	3.054,74	4.424,45	7.763,90	8.353,76	8.495,92	9.905,39	10.902,43	100,00%

Kaynak: (International Trade Centre (ITC), 2019)

Tablo 20'de Tablo 19'de yer alan ABD'nin Türkiye'den en çok ithalat yaptığı 2'li GTİP koda sahip ilk on ürün grubunun açıklamaları görülmektedir.

Tablo 20, Tablo 19'de Yer Alan 2'li GTİP Kodlu Ürünlerin Açıklamaları

2'li GTİP Kodu	Ürün Açıklaması
'84	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları
'87	Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı
'99	Başka yerde sınıflandırılmamış ürünler
'57	Halılar ve diğer dokumaya elverişli maddelerden yer kaplamaları
'72	Demir ve çelik
'27	Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar
'68	Taş, alçı, çimento, amyant, mika veya benzeri maddelerden eşya
'73	Demir veya çelikten eşya
'62	Örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı
'88	Hava taşıtları, uzay taşıtları ve bunların aksam ve parçalar

Kaynak: (Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2019)

3.2.2. Yıllara Göre ABD'nin Türkiye'den Yaptığı İthalatın 6'lı GTİP Kodlu Ürünlere Göre Kırılımı

Bu bölümde ise daha detay ürün tanımlaması anlamına gelen 6'lı GTİP kodları ile ABD'nin Türkiye'den en çok ithal ettiği ürünler incelenecektir.

Tablo 21'de ABD'nin Türkiye'den en çok ithalatını yaptığı 6'lı GTİP kodlu ilk on ürünün yıllara göre ithalat rakamları görülmektedir. ABD hem 2017 yılında hem de 2018 yılında Türkiye'den en çok 870323 "Motorlu taşıt; kıvılcım ateşlemeli (1500cm³<silindir=<3000 cm³)" GTİP kodlu ürünü ithal ederken

2001 yılında bu ürünün ithalatı yapılmamış ve 2017 yılında 910,8 milyon dolar olarak gerçekleşmiş 2018 yılında ise Türkiye’den ithalat 554,2 milyon dolara gerilemiştir. Bu ürün, toplam ithalatın yaklaşık %5,1’ini oluşturmaktadır. ABD hem 2017 hem de 2018 yılında Türkiye’den en çok ikinci ithalatı ise 570242 “Halılar ve diğer yer kaplamaları; sent. / suni dokumaya elverişli maddelerden, hav yapısında, hazır eşya halinde olan” GTİP kodlu üründe 2001 yılında 2,9 milyon dolar 2017 yılında 435,4 milyon dolar 2018 yılında ise yaklaşık 547 milyon dolar olarak gerçekleştirmiştir. Bu ürün ise toplam ithalatın yaklaşık %5’ini oluşturmaktadır. Bu iki ürünü 2018 yılında 271012 “Petrol ve bitümenli yağlardan elde edilen hafif yağlar ve müstahzarları (petrol veya bitümenli yağ oranı \geq %70)” GTİP kodlu ürünü 412,3 milyon dolar ithalat ve %3,8 pay ile takip etmektedir. Türkiye’den en çok ithalatı yapılan ilk beş ürün toplam ithalatın yaklaşık %23’ünü oluştururken ilk on ürünün ithalattaki payının ise yaklaşık %34 olduğu görülmektedir.

Tablo 21. ABD’nin Yıllara Göre Türkiye’den En Çok İthalat Yaptığı İlk On 6’lı GTİP Kodlu Ürün (2001-2018, milyar \$)

6’lı GTİP Kodu	2001	2010	2014	2015	2016	2017	2018	%
'999999	82,64	76,89	258,22	302,12	400,01	403,89	656,13	6,0%
'870323	-	293,19	40,86	302,26	287,96	910,83	554,23	5,1%
'570242	2,86	83,33	207,86	234,87	307,29	435,42	546,91	5,0%
'271012	-	-	12,23	20,23	68,31	101,78	412,31	3,8%
'880330	21,80	145,53	241,63	243,78	265,72	280,59	319,66	2,9%
'680291	70,35	253,63	366,48	368,91	283,96	272,14	285,98	2,6%
'841191	66,97	127,74	190,56	193,07	217,23	212,52	284,21	2,6%
'711319	193,86	113,89	122,34	145,08	217,73	264,93	278,59	2,6%
'721420	37,29	86,09	525,25	699,17	516,72	371,19	205,58	1,9%
'240110	170,97	87,78	184,55	151,65	159,64	152,67	174,69	1,6%
Diğer Ürünler	2408,01	3156,39	5613,91	5692,64	5771,35	6499,43	7184,15	65,9%
'TOTAL	3054,74	4424,45	7763,90	8353,76	8495,92	9905,39	10902,43	100%

Kaynak: (International Trade Centre (ITC), 2019)

Tablo 22’da Tablo 21’de yer alan ABD’nin Türkiye’den en çok ithalat yaptığı 6’lı GTİP koda sahip ilk on ürünün açıklamaları görülmektedir.

Tablo 22.Tablo 21’de Yer Alan 6’lı GTİP Kodlu Ürünlerin Açıklamaları

6’lı GTİP Kodu	Ürün Açıklaması
999999	Başka yerde sınıflandırılmamış ürünler
870323	Motorlu taşıt; kıvılcım ateşlemeli (1500cm ³ <silindir=<3000 cm ³)
570242	Halılar ve diğer yer kaplamaları; sent. / suni dokumaya elverişli maddelerden, hav yapısında, hazır eşya halinde olan
271012	Petrol ve bitümenli yağlardan elde edilen hafif yağlar ve müstahzarları (petrol veya bitümenli yağ oranı >=%70)
880330	Uçak ve helikopterlerin diğer aksam ve parçaları
680291	Mermer, traverten ve su mermeri (işlenmiş/yontulmamış)
841191	Turbo jetler/ turbopropellerin aksam-parçaları
711319	Diğer kıymetli metal-kaplamalarından mücevherci eşyası
721420	Köşeli çubuklar (çentik, yiv, oluk vb. şekil bozuklukları olan)
240110	Tütün (saplı, damarlı)

Kaynak: (Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2019)

Tablo 23’de ABD’nin 2018 yılında dünyadan en çok ithalatını yaptığı 6’lı GTİP kodlu ilk elli üründe Türkiye’den yaptığı ithalat ile bu ürünlerin Türkiye’nin ihracatındaki payları görülmektedir. ABD’nin dünyadan en çok ithal ettiği ilk elli ürünün ithalat tutarı 1,06 trilyon dolar olurken bu rakam 5.290 üründe gerçekleştirdiği 2,61 trilyon dolarlık ithalatın yaklaşık %41’ini oluşturmaktadır. Türkiye bahsi geçen elli üründe toplam 26,7 milyar dolar ihracat gerçekleştirirken bu ihracatın yaklaşık 2,4 milyar dolarlık kısmını ABD’ye gerçekleştirmiştir. Türkiye’nin söz konusu 50 üründe dünyaya yaptığı ihracat toplam ihracatının %16’sını oluşturmaktadır.

ABD’nin bu ürünlerde Türkiye’den yaptığı ithalat Türkiye’den yaptığı toplam ithalatın yaklaşık %22’sini oluşturmaktadır. Türkiye’nin bu ürünlerde ABD’ye yaptığı ihracat ise Türkiye’nin bu ürünlerde dünyaya gerçekleştirdiği 26,7 milyar dolarlık ihracatın yaklaşık %9’unu tüm ürünlerde gerçekleştirdiği yaklaşık 168 milyar dolarlık ihracatın ise %1,4’ünü oluşturmaktadır.

ABD 2018 yılında dünyadan en çok 270900 “Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)” GTİP kodlu ürünü ithal ederken bu ürünün ithalatı 163,1 milyar dolar olarak gerçekleşirken Türkiye’nin bu üründen ABD ve diğer ülkelere hiç ihracatının olmadığı görülmektedir. Bu ürün **3.1.4** bölümünde de belirtildiği üzere ABD’nin toplam ithalatının yaklaşık %6,2’sini oluşturmaktadır.

ABD 2018 yılında en çok ikinci ithalatı ise 870323 “Motorlu taşıt; kıvılcım ateşlemeli (1500cm³<silindir=<3000 cm³)” GTİP kodlu üründe 105,6 milyar dolar olarak gerçekleştirmiştir. Bu ürün ise ABD’nin toplam ithalatının yaklaşık %4’ünü oluşturmaktadır. Türkiye’nin bu üründen ABD’ye ihracatı yaklaşık 554,2 milyon dolar olurken ABD’nin bu üründe Türkiye’den yaptığı ithalat toplam

ithalatı içinde %0,52 pay almıştır. Bu üründe Türkiye'nin ABD'ye yaptığı ihracatın ürünün toplam ihracatı içindeki payı ise yaklaşık %44,5 olarak gerçekleşmiştir. Bu ürün Türkiye'nin genel ihracatı içinde en çok ihraç edilen 19. ürün olmuştur.

ABD 2018 yılında en çok üçüncü ithalatı ise 300490 "Tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan diğer ilaçlar" GTİP kodlu üründe 56,3 milyar dolar olarak gerçekleştirmiştir. Bu ürün ise ABD'nin toplam ithalatının yaklaşık %2,2'sini oluşturmaktadır. Bu üründen Türkiye ABD'ye yaklaşık 913 bin dolarlık ihracat yaparken ABD'nin bu üründe Türkiye'den yaptığı ithalat ise toplam ithalatı içinde %0,002 pay almıştır. Bu üründe Türkiye'nin ABD'ye yaptığı ihracatın ürünün toplam ihracatı içindeki payı ise yaklaşık %0,15 olarak gerçekleşmiştir. Bu ürün Türkiye'nin genel ihracatı içinde en çok ihraç edilen 46. ürün olmuştur. ABD'nin 2018 yılında dünyadan en çok ithalatını yaptığı 3. üründe Türkiye diğer ülkelere yaklaşık 590 milyon dolarlık ürün ihraç ederken bu üründe ABD pazarında yeterince yer alamadığı görülmektedir.

Tablo 23. ABD'nin Dünyadan En Çok İthal Ettiği İlk 50 Üründe Türkiye'den İthalatı ve Bu Ürünlerin Türkiye'nin İhracatındaki Payı (2018)

ABD'nin İthalatındaki Sırası	GTİP Kodu	ABD'nin Dünyadan İthalatı (milyar \$)	ABD'nin Türkiye'den İthalatı (milyar \$)	ABD'nin İthalatında Türkiye'nin Payı (%)	Türkiye'nin Dünyaya İhracatı (milyar \$)	Türkiye'nin İhracatında ABD'nin Payı (%)	Türkiye'nin İhracatındaki Sırası
1	'270900	163,05	-	0,00%	-	-	-
2	'870323	105,59	0,5542	0,52%	1,25	44,48%	19
3	'300490	56,32	0,0009	0,002%	0,59	0,15%	46
4	'851712	53,94	0,0000	0,00%	0,03	0,03%	729
5	'851762	47,90	0,0227	0,05%	0,06	38,26%	481
6	'847130	40,27	0,0000	0,00%	0,02	0,10%	950
7	'870324	39,53	0,0001	0,00%	0,01	0,77%	1379
8	'271019	36,75	0,0002	0,00%	1,80	0,01%	10
9	'847150	31,83	0,0001	0,00%	0,02	0,58%	1074
10	'847330	27,34	0,0013	0,00%	0,03	4,83%	834
11	'271012	24,64	0,4123	1,67%	1,92	21,46%	8
12	'710239	23,80	0,0013	0,01%	0,03	3,98%	730
13	'854231	21,63	0,0085	0,04%	0,02	51,74%	1115
14	'870322	20,86	-	0,00%	2,76	0,00%	5
15	'870431	17,72	0,0000	0,00%	0,51	0,01%	56
16	'880330	16,96	0,3197	1,88%	0,62	51,87%	43
17	'870829	15,10	0,1114	0,74%	0,93	11,94%	28
18	'870899	14,93	0,0458	0,31%	1,36	3,36%	18
19	'950300	14,78	0,0004	0,00%	0,03	1,34%	737
20	'841191	14,40	0,2842	1,97%	0,38	74,36%	78
21	'300215	13,99	-	0,00%	0,00	0,00%	3392
22	'852872	13,29	0,0000	0,00%	1,43	0,00%	16
23	'853710	12,18	0,0028	0,02%	0,25	1,12%	128
24	'901890	11,84	0,0029	0,02%	0,11	2,76%	292

ABD'nin İthalatındaki Sırası	GTİP Kodu	ABD'nin Dünyadan İthalatı (milyar \$)	ABD'nin Türkiye'den İthalatı (milyar \$)	ABD'nin İthalatında Türkiye'nin Payı (%)	Türkiye'nin Dünyaya İhracatı (milyar \$)	Türkiye'nin İhracatında ABD'nin Payı (%)	Türkiye'nin İhracatındaki Sırası
25	'854430	11,49	0,0331	0,29%	0,17	19,43%	187
26	'850440	10,45	0,0010	0,01%	0,08	1,13%	365
27	'940190	10,39	0,0596	0,57%	0,17	34,12%	181
28	'870840	10,09	0,0024	0,02%	0,04	5,43%	599
29	'852351	10,03	0,0000	0,00%	0,00	1,02%	2318
30	'848180	9,53	0,1079	1,13%	0,35	30,76%	86
31	'847170	9,43	0,0000	0,00%	0,01	0,27%	1222
32	'710812	9,15	0,0001	0,00%	2,58	0,00%	6
33	'840734	9,15	0,0001	0,00%	0,17	0,08%	180
34	'844399	8,86	0,0002	0,00%	0,02	0,80%	883
35	'870120	8,57	-	0,00%	0,91	0,00%	29
36	'854239	8,54	0,0029	0,03%	0,01	56,51%	1818
37	'392690	8,26	0,0075	0,09%	0,34	2,23%	89
38	'401110	8,12	0,0215	0,26%	0,62	3,45%	42
39	'841112	8,08	0,0062	0,08%	0,01	50,55%	1285
40	'854370	8,05	0,0037	0,05%	0,04	9,02%	643
41	'880240	7,92	-	0,00%	0,24	0,00%	137
42	'970110	7,86	0,0008	0,01%	0,01	5,74%	1215
43	'611020	7,65	0,0518	0,68%	1,03	5,03%	22
44	'852580	7,52	0,0003	0,00%	0,02	1,35%	921
45	'711319	7,08	0,2786	3,93%	4,31	6,47%	2
46	'271121	7,00	-	0,00%	-	-	-
47	'940161	6,96	0,0129	0,19%	0,25	5,25%	129
48	'940360	6,92	0,0101	0,15%	0,38	2,67%	80
49	'300439	6,60	-	0,00%	0,01	0,00%	1451
50	'611030	6,54	0,0312	0,48%	0,79	3,95%	33

Kaynak: (International Trade Centre (ITC), 2019)

Tablo 24. Tablo 23’de Yer Alan 6’lı GTİP Kodlu Ürünlerin Açıklamaları

6’lı GTİP Kodu	Ürün Açıklaması
'270900	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)
'870323	Motorlu taşıt; kıvılcım ateşlemeli (1500cm ³ <silindir=<3000 cm ³)
'300490	Tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan diğer ilaçlar
'851712	Hücresel ağlar için veya diğer kablolu ağlar için telefonlar
'851762	Ses, görüntü/diğer bilgileri almaya, çevirmeye, vermeye/yeniden oluşturmak için makina
'847130	Portatif nümerik otomatik bilgi işlem makineleri; ağırlık<10 kg.
'870324	Motorlu taşıt; kıvılcım ateşlemeli (3000cm ³ <silindir hacmi)
'271019	Diğer yağlar ve müstahzarlar
'847150	Diğer nümerik bilgi işlem birimleri
'847330	Otomatik bilgi işlem makine ve ünitelerinin aksam, parçası
'271012	Petrol ve bitümenli yağlardan elde edilen hafif yağlar ve müstahzarları (petrol veya bitümenli yağ oranı >=%70)
'710239	Diğer elmaslar (sanayide kullanılmayan)
'854231	Elektronik entegre devreler; işlemci ve kontrolör
'870322	Motorlu taşıt; kıvılcım ateşlemeli (1000cm ³ <silindir=<1500 cm ³)
'870431	Kıvılcım ateşlemeli motorlu taşıtlar (taşıma kapasitesi<5 ton)
'880330	Uçak ve helikopterlerin diğer aksam ve parçaları
'870829	Kara taşıtlarının diğer aksam-parçaları
'870899	Kara taşıtları için diğer aksam, parçaları
'950300	Diğer oyuncaklar, küçültülmüş modeller, bulmacalar
'841191	Turbojetler/turbopropellerin aksam-parçaları
'300215	Dozlandırılmış veya perakende satışa uygun şekilde ambalajlanmış/hazırlanmış bağışıklık ürünleri
'852872	Televizyon; diğerleri, renkli olanlar
'853710	Kontrol-dağıtım tabloları (gerilim=<1000 v.)
'901890	Tababetle ilgili diğer alet ve cihazlar
'854430	Taşıtlarda kullanılan kablo bağlantı takımları
'850440	Statik konvertörler
'940190	Oturmaya mahsus mobilyaların aksam, parçaları
'870840	Kara taşıtları için vites kutuları ve aksam, parçaları
'852351	Yarı iletken mesnetler, katı hal kalıcı depolama aygıtlar
'848180	Diğer muslukçu eşyası
'847170	Bellek birimleri
'710812	Altın (diğer işlenmemiş şekillerde olanlar, para yerine kullanılmayan)
'840734	Kara taşıtları için motorlar-silindir hacmi>1000cm ³
'844399	Baskı makinalarının diğer maddelerden aksam, parçası
'870120	Çekiciler; yarı römorklar için
'854239	Diğer entegre devreleri
'392690	Plastikten diğer eşya

6'lı GTİP Kodu	Ürün Açıklaması
'401110	Otomobil dış lastiği; yeni
'841112	Turbojetler (itici gücü > 25 kN) (türboreaktörler)
'854370	Kendine has fonksiyonlu elektrikli diğer makine ve cihazlar
'880240	Uçak ve diğer hava taşıtları (boş ağırlık >15000 kg)
'970110	Tamamen elle yapılmış tablo ve resim
'611020	Kazaklar, süveterler, hırkalar, yelekler vb. eşya; pamuktan (örme veya kroşe)
'852580	Televizyon kameraları, dijital kameralar, görüntü kaydedici kaydedici kameralar
'711319	Diğer kıymetli metal-kaplamalarından mücevherci eşyası
'271121	Doğal gaz (gaz halinde)
'940161	Ahşap iskeletli oturmaya mahsus içleri doldurulmuş, kaplanmış diğer mobilyalar
'940360	Diğer ahşap mobilyalar
'300439	Antibiyotik içermeyip, diğer hormonları / 29.37 pozisyonundaki diğer ürünleri içeren ilaçlar (dozlandırılmış, perakende)
'611030	Kazaklar, süveterler, hırkalar, yelekler vb. eşya; sentetik veya suni liflerden (örme veya kroşe)

Kaynak: (Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2019)

Tablo 24'de Tablo 23'de yer alan ABD'nin dünyadan en çok ithalat yaptığı 6'lı GTİP koda sahip ilk eli ürünün açıklamaları görülmektedir.

3.2.3. Yıllara Göre ABD'ye İhracat Yapan Türk İhracatçı Firmalarının Analizi

Tablo 25'de yıllara göre ABD'ye ihracat yapan firma sayıları ve yıllık değişim oranları görülmektedir. ABD'ye ihracat yapan firma sayısı 2000 yılında 2.955 iken 2017 yılında 6.018'e yükselmiş 2018 yılında ise ABD'ye 6.492 firmanın ihracat yaptığı tespit edilmiştir. En çok ihracatçı firmanın bulunduğu yıl 2018 iken en az ihracatçı firma ise 2000 yılında bulunmaktadır. Tabloda 19 yıllık dönemde ABD'ye 24.998 farklı firma ihracat yapmış olup 11.136 firmanın sadece bir defa 4.379 firmanın ise iki defa ihracat yaptığı görülmektedir. ABD'ye 19 yıl boyunca ihracat yapan firma sayısının ise 235 olduğu tespit edilmiştir.

Yıllara göre ihracatçı firma sayısındaki değişim oranı incelendiğinde ise ihracatçı firma sayısındaki en hızlı büyüme 2001 yılında %17,4 ile gerçekleşirken en hızlı azalma ise %7,1 ile küresel finansal krizin yaşandığı 2008 yılında gerçekleşmiştir. İhracatçı firma sayısının 2000-2018 dönemi boyunca ortalama yıllık bileşik %4,5 arttığı görülmektedir.

Tablo 25. Yıllara Göre Türkiye’den ABD’ye İhracat Yapan Firma Sayısı

Yıl	Sadece Adı Geçen Yıl İçinde İhracat Yapan Ancak Diğer Yıllarda İhracat Yapmayan Firma Sayısı	Toplam İhracatçı Firma Sayısı	Değişim Oranı (%)
2000	733	2.955	-
2001	634	3.469	17,4%
2002	557	3.745	8,0%
2003	584	3.998	6,8%
2004	557	4.120	3,1%
2005	537	4.188	1,7%
2006	472	4.227	0,9%
2007	449	4.110	-2,8%
2008	408	3.818	-7,1%
2009	403	3.710	-2,8%
2010	331	3.743	0,9%
2011	397	3.988	6,5%
2012	378	4.203	5,4%
2013	477	4.549	8,2%
2014	483	4.801	5,5%
2015	577	5.143	7,1%
2016	645	5.578	8,5%
2017	860	6.018	7,9%
2018	1.654	6.492	7,9%

Kaynak: (Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM), 2019)

3.3. Yıllara Göre ABD Eyaletlerinin Türkiye’den Yaptığı İthalat

Tablo 26’da ABD eyaletlerinin 2017 ve 2018 yılları için dünyadan ve Türkiye’den yaptıkları ithalat ile değişim oranları görülmektedir.

ABD eyaletleri arasında California hem 2017 hem de 2018 yılında dünyadan en çok ithalat gerçekleştiren eyalet olmuştur. California 2017 yılında dünyadan gerçekleştirdiği 440,6 milyar dolarlık ithalatının 1,4 milyar dolarını Türkiye’den yaparken 2018 yılında ise dünya genelinden yaptığı 441,2 milyar dolarlık toplam ithalatın yaklaşık 1 milyar dolarını Türkiye’den gerçekleştirmiştir. California’yı 2017 yılındaki 263,2 milyar dolarlık ve 2018 yılındaki 304,6 milyar dolarlık ithalat ile Texas eyaleti izlemektedir. Texas 2017 yılında Türkiye’den 954,6 milyon dolarlık ithalat gerçekleştirirken 2018 yılında ise ithalatını 1,3 milyar dolara yükseltmiştir. Bu iki eyaleti 2017 yılında 140,2 milyar dolarlık ithalat ile Michigan eyaleti 2018 yılında ise 157,4 milyar dolarlık ithalat ile Illinois eyaleti izlemektedir. Michigan’ın 2017 yılındaki ithalatının 442,8 milyon doları Türkiye’den yapılırken 2018 yılında ise 146,8 milyar dolarlık toplam ithalatının 457,1 milyon doları Türkiye’den gerçekleştirilmiştir. Illinois ise 2017 yılındaki 136,1 milyar dolarlık ithalatının yaklaşık 382,1 milyon dolarını Türkiye’den gerçekleştirirken bu eyaletin Türkiye’den yaptığı ithalat 2018 yılında 355,5 milyon dolara gerilemiştir. New York 2017

yılındaki 126,6 milyar dolarlık 2018 yılında da 137,1 milyar dolarlık ithalatı ile ABD'nin en çok ithalat yapan 5. eyaleti olmuştur.

ABD eyaletleri Türkiye'den yaptıkları ithalata göre sıralandığında 2017 yılında ilk beş eyalet sırası ile California (1,4 milyar \$), Texas (955 milyon \$), New York (897 milyon \$), New Jersey (878,1 milyon \$) ve Georgia (505,2 milyon \$) olurken 2018 yılında ise sıralama Texas (1,3 milyar \$), New York (1,072 milyar \$), California (1,009 milyar \$), New Jersey (910,6 milyon \$) ve Florida (617,4 milyon \$) şeklinde olmuştur.

İlk beş eyaletin Türkiye'den yaptığı ithalatın toplamı 2017 yılında 4,6 milyar dolar olurken bu tutar ABD'nin Türkiye'den 2017 yılında yaptığı toplam 9,4 milyar dolarlık ithalatın %49,3'ünü oluşturmaktadır. İlk beş eyaletin 2018 yılında Türkiye'den yaptığı ithalatın toplamı ise 4,9 milyar dolar olurken bu tutar ABD'nin Türkiye'den 2018 yılında yaptığı toplam 10,3 milyar dolarlık ithalatın %47,5'ini oluşturmaktadır. İlk beş eyaletin Türkiye'den yapılan toplam ithalattaki payının azalması (ithalatta ülke yoğunlaşmasının azalması) ihracatçılarımızın yavaş yavaş da olsa diğer eyaletlere de ihracat yaptığıının önemli bir göstergesidir.

ABD eyaletleri arasında Türkiye'den en az ithalatı 2017 yılında sırası ile 950 bin dolar ile Kuzey Dakota, 790 bin dolar ile Montana ve 320 bin dolar ile Virjin Adaları alırken 2018 yılında ise sırası ile 790 bin dolar ile Kuzey Dakota, 440 bin dolar ile Montana ve 330 bin dolar ile Alaska almıştır.

ABD eyaletlerinin toplam ithalatı içinde Türkiye'den yaptıkları ithalatın payı incelendiğinde 2017 yılında Kansas eyaletinin toplam ithalatı içinde Türkiye'den yaptığı ithalatın payının yaklaşık %1 olduğu görülürken %0,95 pay ile Virginia %0,94 pay ile de Kuzey Karolayna eyaleti takip etmektedir. ABD eyaletlerinin toplam ithalatı içinde Türkiye'den yaptıkları ithalatın 2018 yılındaki payında ise sıralama %4,9'luk ithalat payı ile Virjin Adaları, %1,2'lik pay ile Missouri eyaleti ve %1,1'lik ithalat payı ile Kuzey Karolayna izlemektedir.

ABD eyaletleri arasında 2018 yılında dünyadan gerçekleştirdikleri ithalatı bir önceki yıla en çok arttıran eyalet başkent Washington'un da yer aldığı District of Columbia eyaleti %58,6'lık artış ile olurken onu %49,8'lik artış ile Porto Riko özerk bölgesi ile %26,4'lük artış ile Wyoming eyaleti izlemektedir.

ABD eyaletlerinin toplam ithalatı içinde Türkiye'den yaptıkları ithalatın 2018 yılında 2017 yılına göre değişim oranı incelendiğinde ise Virjin Adaları en çok ithalatını arttıran eyalet olurken onu sırası ile Nebraska ve Batı Virjinya eyaletleri izlemektedir.

Tablo 26. ABD Eyaletlerinin Türkiye'den Yaptığı ithalat (milyon \$)

Eyalet	2017	2018	ABD'nin Toplam İthalatı			ABD'nin Türkiye'den İthalatı		
			Değişim (2017- 2018)	2017	2017 (%)	2018	2018 (%)	Değişim (2017- 2018)
California	440.576,22	441.166,09	0,1%	1.402,20	0,3%	1.008,57	0,2%	-28,1%
Texas	263.238,04	304.623,27	15,7%	954,60	0,4%	1.304,07	0,4%	36,6%
Illinois	136.098,87	157.402,43	15,7%	382,12	0,3%	355,49	0,2%	-7,0%
Michigan	140.222,75	146.826,97	4,7%	442,78	0,3%	457,11	0,3%	3,2%
New York	126.622,82	137.133,36	8,3%	896,97	0,7%	1.071,59	0,8%	19,5%
New Jersey	112.639,85	127.991,96	13,6%	878,11	0,8%	910,57	0,7%	3,7%
Georgia	91.390,54	98.781,81	8,1%	505,23	0,6%	587,20	0,6%	16,2%
Pennsylvania	83.282,83	88.575,84	6,4%	269,05	0,3%	248,82	0,3%	-7,5%
Tennessee	78.815,80	86.183,50	9,3%	81,87	0,1%	128,64	0,1%	57,1%
Florida	75.360,19	80.612,90	7,0%	504,14	0,7%	617,41	0,8%	22,5%
Ohio	67.599,27	70.211,44	3,9%	208,31	0,3%	222,96	0,3%	7,0%
Indiana	54.468,94	61.751,99	13,4%	60,70	0,1%	100,91	0,2%	66,2%
Kentucky	47.065,21	54.559,33	15,9%	178,92	0,4%	170,98	0,3%	-4,4%
Washington	49.846,89	54.394,86	9,1%	44,69	0,1%	44,69	0,1%	0,0%
North Carolina	47.352,09	53.429,74	12,8%	443,83	0,9%	582,44	1,1%	31,2%
South Carolina	37.490,35	40.212,93	7,3%	219,05	0,6%	273,67	0,7%	24,9%
Louisiana	37.691,85	40.007,74	6,1%	183,33	0,5%	60,90	0,2%	-66,8%
Massachusetts	34.505,21	35.488,33	2,8%	74,89	0,2%	81,00	0,2%	8,2%
Maryland	32.302,74	35.173,37	8,9%	153,32	0,5%	197,69	0,6%	28,9%
Minnesota	29.679,57	32.807,49	10,5%	92,09	0,3%	156,63	0,5%	70,1%
Wisconsin	27.749,87	30.992,41	11,7%	172,21	0,6%	171,87	0,6%	-0,2%
Virginia	29.078,06	29.465,43	1,3%	275,96	0,9%	265,30	0,9%	-3,9%
Puerto Rico	18.521,17	27.739,33	49,8%	83,00	0,4%	88,71	0,3%	6,9%
Alabama	23.628,66	26.220,73	11,0%	39,95	0,2%	34,97	0,1%	-12,5%
Arizona	20.546,60	22.458,02	9,3%	25,63	0,1%	68,25	0,3%	166,3%
Missouri	18.822,79	20.651,95	9,7%	120,10	0,6%	252,20	1,2%	110,0%
Oregon	18.308,12	20.070,95	9,6%	11,92	0,1%	21,31	0,1%	78,8%
Connecticut	18.673,75	19.874,43	6,4%	163,95	0,9%	120,50	0,6%	-26,5%
Bilinmeyen	20.747,77	19.463,02	-6,2%	101,01	0,5%	113,43	0,6%	12,3%
Mississippi	14.989,36	16.676,88	11,3%	11,55	0,1%	20,03	0,1%	73,3%
Utah	13.896,94	15.142,30	9,0%	20,97	0,2%	27,99	0,2%	33,5%
Colorado	12.953,98	13.526,21	4,4%	7,92	0,1%	10,15	0,1%	28,1%
New Hampshire	11.355,16	12.495,93	10,0%	52,81	0,5%	111,38	0,9%	110,9%
Kansas	10.789,48	12.326,49	14,2%	110,98	1,0%	113,69	0,9%	2,4%
Nevada	12.288,12	11.799,06	-4,0%	22,14	0,2%	19,47	0,2%	-12,0%
Arkansas	9.293,93	11.523,54	24,0%	14,63	0,2%	23,00	0,2%	57,3%
Oklahoma	9.697,78	11.278,11	16,3%	33,82	0,3%	43,33	0,4%	28,1%
Iowa	9.166,06	10.695,36	16,7%	24,92	0,3%	29,43	0,3%	18,1%
Rhode Island	9.369,25	10.525,29	12,3%	12,63	0,1%	9,06	0,1%	-28,3%
Delaware	7.669,38	8.890,05	15,9%	56,41	0,7%	42,14	0,5%	-25,3%
Idaho	5.644,41	6.880,54	21,9%	1,47	0,0%	2,09	0,0%	42,0%
Montana	4.288,00	4.699,27	9,6%	0,79	0,0%	0,44	0,0%	-44,1%
Hawaii	3.809,78	4.526,00	18,8%	9,48	0,2%	8,18	0,2%	-13,7%

			ABD'nin Toplam İthalatı			ABD'nin Türkiye'den İthalatı		
Eyalet	2017	2018	Değişim (2017- 2018)	2017	2017 (%)	2018	2018 (%)	Değişim (2017- 2018)
Nebraska	3.754,49	4.467,17	19,0%	6,99	0,2%	21,63	0,5%	209,5%
Maine	3.299,32	3.835,20	16,2%	29,15	0,9%	32,88	0,9%	12,8%
West Virginia	3.396,12	3.435,23	1,2%	1,71	0,1%	5,03	0,1%	194,2%
Vermont	3.590,63	3.424,37	-4,6%	15,12	0,4%	16,54	0,5%	9,4%
Kuzey Dakota	2.732,42	3.387,45	24,0%	0,95	0,0%	0,79	0,0%	-16,7%
New Mexico	2.278,66	2.606,27	14,4%	1,38	0,1%	0,93	0,0%	-32,4%
Alaska	1.731,74	1.894,34	9,4%	1,15	0,1%	0,33	0,0%	-71,7%
ABD Virjin Adaları	1.202,67	1.464,04	21,7%	0,32	0,0%	71,93	4,9%	22712,5%
Güney Dakota	1.099,23	1.114,81	1,4%	2,04	0,2%	1,68	0,2%	-17,9%
Wyoming	858,48	1.085,49	26,4%	2,50	0,3%	3,52	0,3%	41,1%
Dist of Columbia	480,52	762,24	58,6%	1,25	0,3%	3,36	0,4%	169,4%
Toplam	2.341.962,73	2.542.733,26	8,6%	9.412,99	0,4%	10.336,90	0,4%	9,8%

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

Tablo 27'da en çok ithalat gerçekleştiren ABD eyaletlerinden California ve Texas'ın 2017 ve 2018 yılları için dünyadan ithalatını yaptıkları ilk beş 2'li GTİP kodlu ürünler görülmektedir. İki eyaletinde en çok ithalatını yaptığı ürünlerden dördünün ortak olduğu görülmektedir. Bu ürünler 27, 84, 85 ve 87 GTİP kodlu ürün grupları olup 90 GTİP kodlu ürün grubu California'nın en çok ithalat yaptığı beşinci grup olurken 73 GTİP kodlu ürün grubu ise Texas için en çok beşinci ithal edilen ürün grubu olmuştur.

Tablo 27. En Çok İthalat Gerçekleştiren ABD Eyaletlerinden California ve Texas'ın Dünyadan En Çok İthal Ettiği 2'li GTİP Kodlu Ürünler

Sıra	2017		2018	
	California	Texas	California	Texas
1	85	85	85	85
2	87	84	84	84
3	84	27	87	27
4	27	87	27	87
5	90	73	90	73

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

Tablo 28'de **Tablo 27'**daki ürünlerin açıklamaları görülmektedir.

Tablo 28. Tablo 27'daki 2'li GTİP Kodlu Ürün Gruplarının Açıklaması

2'li GTİP Kodu	Ürün Açıklaması
27	Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar
73	Demir veya çelikten eşya
84	Kazanlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları
85	Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme verme, televizyon görüntü ses kaydetme verme cihazları, aksam parça aksesuarı
87	Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı
90	Optik, fotoğraf, sinema, ölçü, kontrol, ayar, tıbbi, cerrahi alet ve cihazlar, bunların aksam, parça ve aksesuarı

Kaynak: (Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2019)

ABD eyaletlerinin dünyadan en çok ithalatını yaptığı 6'lı GTİP kodlu ürünler incelendiğinde 2017 yılında sırası ile 270900, 870323, 980100, 851712 ve 300490 GTİP kodlu ürünleri ithal ederken 2018 yılında ise 270900, 870323, 980100, 300490 ve 851712 GTİP kodlu ürünlerin ithalatını gerçekleştirmiştir. İlk beş ürünün ithalat toplamı 2017 yılında 407,2 milyar dolar tutarken toplam ithalatın %17,4'ünü oluşturmuştur. İlk beş ürünün 2018 yılındaki ithalat toplamı ise 444,3 milyar dolar olurken toplam ithalatın %17,5'ini oluşturmuştur.

Tablo 29'da ABD'deki dünyadan en çok ithalat gerçekleştiren ilk üç eyaletin 2017 ve 2018 yılları için ithalatını yaptıkları ilk beş 6'lı GTİP kodlu ürünler görülmektedir.

California 2017 ve 2018 yıllarında dünyadan en çok 870323 GTİP kodlu ürünün ithalatını gerçekleştirirken ikinci sırada 2017 yılında 847130, 2018 yılında ise 847150 GTİP kodlu ürünün ithalatını yapmıştır. California en çok 3. ithalatını ise 2017 yılında 851712 GTİP kodlu üründe yaparken 2018 yılında 847130 GTİP kodlu üründe yapmıştır.

Texas 2017 ve 2018 yıllarında dünyadan en çok 270900 GTİP kodlu ürünün ithalatını gerçekleştirirken ikinci sırada 2017 yılında 851762, 2018 yılında ise 847150 GTİP kodlu ürünün ithalatını yapmıştır. Texas en çok 3. ithalatını ise 2017 yılında 847150 GTİP kodlu üründe yaparken 2018 yılında 851762 GTİP kodlu üründe yapmıştır.

Michigan 2017 yılında dünyadan en çok 870324 GTİP kodlu ürünün ithalatını gerçekleştirirken ikinci sırada 870323, 3. sırada ise 870431 GTİP kodlu ürünün ithalatını gerçekleştirmiştir. Illinois ise 2018 yılında en çok 270900 GTİP kodlu ürünün ithalatını gerçekleştirirken ikinci sırada 851712, 3. sırada ise 880330 GTİP kodlu ürünün ithalatını gerçekleştirmiştir.

Tablo 29. En Çok İthalat Gerçekleştiren İlk Üç ABD Eyaletlerinin Dünyadan En Çok İthal Ettiği 6'lı GTİP Kodlu Ürünler

Sıra	2017			2018		
	California	Texas	Michigan	California	Texas	Illinois
1	870323	270900	870324	870323	270900	270900
2	847130	851762	870323	270900	847150	851712
3	851712	847150	870431	847130	851762	880330
4	270900	851712	870322	851712	870323	847130
5	870324	271019	840734	847330	851712	300490

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

Tablo 30'de Tablo 29'deki ürünlerin açıklamaları görülmektedir.

Tablo 30. Tablo 29'daki 6'lı GTİP Kodlu Ürün Gruplarının Açıklaması

6'lı GTİP Kodu	Ürün Açıklaması
870323	Motorlu taşıt; kıvılcım ateşlemeli (1500cm ³ <silindir=<3000 cm ³)
847130	Portatif nümerik otomatik bilgi işlem makineleri; ağırlık<10 kg.
851712	Hücreli ağırlar için veya diğer kablosuz ağırlar için telefonlar
270900	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)
870324	Motorlu taşıt; kıvılcım ateşlemeli (3000cm ³ <silindir hacmi)
851762	Ses, görüntü/diğer bilgileri almaya, çevirmeye, vermeye/yeniden oluşturmak için makina
847150	Diğer nümerik bilgi işlem birimleri
271019	Diğer yağlar ve müstahzarlar
870431	Kıvılcım ateşlemeli motorlu taşıtlar (taşıma kapasitesi<5 ton)
870322	Motorlu taşıt; kıvılcım ateşlemeli (1000cm ³ <silindir=<1500 cm ³)
840734	Kara taşıtları için motorlar-silindir hacmi>1000cm ³
847330	Otomatik bilgi işlem makine ve ünitelerinin aksam, parçası
880330	Uçak ve helikopterlerin diğer aksam ve parçaları
300490	Tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan diğer ilaçlar

Kaynak: (Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2019)

3.3.1. Yıllara Göre ABD Eyaletlerinin Türkiye'den Yaptığı İthalatın 2'li GTİP Kodlu Ürünlere Göre Kırılımı

Tablo 31'de ABD eyaletlerinin 2017 ve 2018 yılları için Türkiye'den en çok ithalatını gerçekleştirdikleri 2'li GTİP kodundaki ilk 5 ürün grupları görülmektedir.

Texas eyaleti 2017 yılında Türkiye'den sırası ile en çok 72, 27, 73, 88 ve 68 GTİP kodlu ürün gruplarını ithal ederken 2018 yılında ise sıralama 27, 73, 72, 87 ve 88 şeklinde olmuştur. Texas eyaletinde her iki yılda da Türkiye'den en çok ithal edilen ürün grubu sıralamasının aynı olmadığı görülmektedir. Ayrıca 4 ürün grubu Texas'ın her iki yılda da Türkiye'den en çok ithal ettiği ilk beş ürün grubu sıralamasında yer almıştır.

New York eyaleti 2017 yılında Türkiye’den sırası ile en çok 71,57, 62, 98 ve 61 GTİP kodlu ürün gruplarını ithal ederken 2018 yılında ise sıralama 71, 57, 39,62 ve 98 şeklinde olmuştur. New York eyaletinde her iki yılda da Türkiye’den en çok ithal edilen ilk iki ürün grubu sıralamasının aynı olduğu görülmektedir. Ayrıca 4 ürün grubu New York’un her iki yılda da Türkiye’den en çok ithal ettiği ilk beş ürün grubu sıralamasında yer almıştır.

California eyaleti 2017 yılında Türkiye’den sırası ile en çok 87,68, 98, 62 ve 08 GTİP kodlu ürün gruplarını ithal ederken 2018 yılında ise sıralama 87, 98, 62, 68 ve 88 şeklinde olmuştur. California eyaletinde her iki yılda da Türkiye’den en çok ithal edilen ilk iki ürün grubu sıralamasının aynı olduğu görülmektedir. Ayrıca 4 ürün grubu California’nın her iki yılda da Türkiye’den en çok ithal ettiği ilk beş ürün grubu sıralamasında yer almıştır.

ABD eyaletlerinin 2017 yılları için Türkiye’den en çok ithalatını gerçekleştirdikleri 2’li GTİP kodundaki ilk 5 ürün grubu incelendiğinde toplamda 12 farklı ürün grubunun olduğu görülmektedir. Bu ürün grupları 08, 27, 57, 61, 62, 68, 71, 72, 73, 87, 88 ve 98. ABD eyaletlerinin 2018 yılları için Türkiye’den en çok ithalatını gerçekleştirdikleri 2’li GTİP kodundaki ilk 5 ürün grubu incelendiğinde toplamda 11 farklı ürün grubunun olduğu görülmektedir. Bu ürün grupları 27, 39, 57, 62, 68, 71, 72, 73, 87, 88 ve 98. ABD eyaletlerinin hem 2017 hem de 2018 yılları için Türkiye’den en çok ithalatını gerçekleştirdikleri 2’li GTİP kodundaki ilk 5 ürün grubu incelendiğinde ise toplamda 13 ortak ürün grubunun olduğu görülmektedir. Bu ürün grupları 08, 27, 39, 57, 61, 62, 68, 71, 72, 73, 87, 88 ve 98.

Tablo 31. Türkiye’den En Çok İthalat Gerçekleştiren İlk Üç ABD Eyaletlerinde En Çok İthal Edilen İlk Beş 2’li GTİP Kodlu Ürün

Sıra	2017			2018		
	Texas	New York	California	Texas	New York	California
1	72-Demir ve çelik	71-Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar	87-Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı	27-Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar	71-Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar	87-Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı
2	27-Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar	57-Halılar ve diğer dokumaya elverişli maddelerden yer kaplamaları	68-Taş, alçı, çimento, amiyant, mika veya benzeri maddelerden eşya	73-Demir veya çelikten eşya	57-Halılar ve diğer dokumaya elverişli maddelerden yer kaplamaları	98-Zati eşya, kumanya ve başka yerde belirtilmeyen diğer eşyalar
3	73-Demir veya çelikten eşya	62-Örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı	98-Zati eşya, kumanya ve başka yerde belirtilmeyen diğer eşyalar	72-Demir ve çelik	39-Plastikler ve mamulleri	62-Örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı
4	88-Hava taşıtları, uzay taşıtları ve bunların aksam ve parçalar	98-Zati eşya, kumanya ve başka yerde belirtilmeyen diğer eşyalar	62-Örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı	87-Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı	62-Örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı	68-Taş, alçı, çimento, amiyant, mika veya benzeri maddelerden eşya
5	68-Taş, alçı, çimento, amiyant, mika veya benzeri maddelerden eşya	61-Örme giyim eşyası ve aksesuarı	08-Yenilen meyveler ve sert kabuklu meyveler	88-Hava taşıtları, uzay taşıtları ve bunların aksam ve parçalar	98-Zati eşya, kumanya ve başka yerde belirtilmeyen diğer eşyalar	88-Hava taşıtları, uzay taşıtları ve bunların aksam ve parçalar

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

3.3.2. Yıllara Göre ABD Eyaletlerinin Türkiye’den Yaptığı İthalatın 6’lı GTİP Kodlu Ürünlere Göre Kırılımı

Tablo 32’de Türkiye’den en çok ithalat yapan ilk üç ABD eyaletinin 2017 yılında Türkiye’den en çok ithalatını gerçekleştirdikleri 6’lı GTİP kodundaki ilk 5 ürün görülmektedir.

California eyaleti 2017 yılında Türkiye’den sırası ile en çok 870323, 980100, 680291, 711319 ve 880330 GTİP kodlu ürünleri ithal ederken bu beş ürünün toplam ithalatı 842,1 milyon dolar tutmuştur. Texas eyaleti 2017 yılında Türkiye’den sırası ile en çok 721420, 271114, 880330, 730629 ve 721049 GTİP kodlu ürünleri ithal ederken bu beş ürünün toplam ithalatı 373,1 milyon dolar tutmuştur. New York eyaleti 2017 yılında Türkiye’den sırası ile en çok 711319, 570242, 980100, 630260 ve 721049 GTİP kodlu ürünleri ithal ederken bu beş ürünün toplam ithalatı 346,1 milyon dolar tutmuştur.

Türkiye’den en çok ithalat yapan ilk üç ABD eyaletinin 2017 yılında Türkiye’den en çok ithalatını gerçekleştirdikleri 11 farklı 6’lı GTİP kodlu ürün olduğu görülmektedir. Bu ürünler 271114, 570242, 630260, 680291, 711319, 721049, 721420, 730629, 870323, 880330 ve 980100 GTİP kodlu ürünlerdir.

Tablo 32. Türkiye’den En Çok İthalat Yapan İlk Üç ABD Eyaletinin Türkiye’den En Çok İthalat Yaptığı İthalat Yaptığı 6’lı GTİP Kodlu Ürünler (milyon \$, 2017)

Sıra	California		Texas		New York	
	6'lı GTİP Kodu	Türkiye'den Yaptığı İthalat	6'lı GTİP Kodu	Türkiye'den Yaptığı İthalat	6'lı GTİP Kodu	Türkiye'den Yaptığı İthalat
1	870323	654,7	721420	106,7	711319	152,5
2	980100	60,5	271114	105,1	570242	92,5
3	680291	44,5	880330	73,2	980100	62,5
4	711319	43,4	730629	44,8	630260	20,5
5	880330	39,0	721049	43,3	721049	18,2
Diğer Ürünler		560,1		581,5		550,9
Toplam		1.402,2		954,6		897,0

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

Tablo 33'de Tablo 32'deki ürünlerin açıklamaları görülmektedir.

Tablo 33. Tablo 32'deki Ürünlerin Açıklamaları

6'lı GTİP Kodu	Ürün Açıklaması
271114	Etilen, propilen, bütilen ve bütadien (sıvılaştırılmış)
570242	Halılar ve diğer yer kaplamaları; sent. / suni dokumaya elverişli maddelerden, hav yapısında, hazır eşya halinde olan
630260	Tuvalet ve mutfak bezleri [pamuktan (havlu mensucattan)]
680291	Mermer, traverten ve su mermeri (işlenmiş/yontulmamış)
711319	Diğer kıymetli metal-kaplamalarından mücevherci eşyası
721049	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde mamulleri (genişlik=>600mm, oluklu hariç, başka usulle çinko ile kaplanmış)
721420	Köşeli çubuklar (çentik, yiv, oluk vb. şekil bozuklukları olan)
730629	Demir/çelikten gaz/petrol sondajında kullanılan diğer mahfaza/üretim boruları
870323	Motorlu taşıt; kıvılcım ateşlemeli (1500cm ³ <silindir=<3000 cm ³)
880330	Uçak ve helikopterlerin diğer aksam ve parçaları
980100	Zati eşya, kumanya ve başka yerde belirtilmeyen diğer eşyalar

Kaynak: (Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2019)

Texas eyaleti 2018 yılında Türkiye'den sırası ile en çok 271012, 870323, 750519, 271114 ve 880330 GTİP kodlu ürünleri ithal ederken bu beş ürünün toplam ithalatı 587,3 milyon dolar tutmuştur. New York eyaleti 2018 yılında Türkiye'den sırası ile en çok 711319, 570242, 980100, 390761 ve 854140 GTİP kodlu ürünleri ithal ederken bu beş ürünün toplam ithalatı 476,4 milyon dolar tutmuştur. California eyaleti ise 2018 yılında Türkiye'den sırası ile en çok 870323, 980100, 880330, 711319 ve 680291 GTİP kodlu ürünleri ithal ederken bu beş ürünün toplam ithalatı yaklaşık 410 milyon dolar tutmuştur (**Tablo 34**).

Türkiye'den en çok ithalat yapan ilk üç ABD eyaletinin 2018 yılında Türkiye'den en çok ithalatını gerçekleştirdikleri 11 farklı 6'lı GTİP kodlu ürün olduğu görülmektedir. Bu ürünler 271012, 271114, 390761, 570242, 680291, 711319, 730519, 854140, 870323, 880330 ve 980100 GTİP kodlu ürünlerdir.

Tablo 34. Türkiye'den En Çok İthalat Yapan İlk Üç ABD Eyaletinin Türkiye'den En Çok İthalatını Yaptığı 6'lı GTİP Kodlu Ürünler (milyon \$, 2018)

	Texas		New York		California	
Sıra	6'lı GTİP Kodu	Türkiye'den Yaptığı İthalat	6'lı GTİP Kodu	Türkiye'den Yaptığı İthalat	6'lı GTİP Kodu	Türkiye'den Yaptığı İthalat
1	271012	198,7	711319	163,5	870323	189,4
2	870323	110,1	570242	152,0	980100	90,1
3	730519	109,6	980100	71,1	880330	51,2
4	271114	87,5	390761	59,5	711319	41,5
5	880330	81,4	854140	30,3	680291	37,8
Diğer Ürünler		716,7		595,2		598,6
Toplam		1304,1		1071,6		1008,6

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

Tablo 35'de Tablo 34'daki ürünlerin açıklamaları görülmektedir.

Tablo 35. Tablo 34'deki Ürünlerin Açıklamaları

6'lı GTİP Kodu	Ürün Açıklaması
271012	Petrol ve bitümenli yağlardan elde edilen hafif yağlar ve müstahzarları (petrol veya bitümenli yağ oranı \geq %70)
271114	Etilen, propilen, bütlen ve bütadien (sıvılaştırılmış)
390761	Poli(etilen tereftalat); ilk şekilde, viskozitesi \geq 78 ml/g
570242	Halılar ve diğer yer kaplamaları; sent. / suni dokumaya elverişli maddelerden, hav yapısında, hazır eşya halinde olan
680291	Mermer, traverten ve su mermeri (işlenmiş/yontulmamış)
730519	Demir/çelikten diğer kaynak yapılmış, gaz/petrol boru hatlarında kull. İnce-kalın borular, dış çapı >406.4 mm
711319	Diğer kıymetli metal-kaplamalarından mücevherci eşyası
854140	Işığa duyarlı yarı iletken tertibat ve ışık yayan diyotlar (LED)
870323	Motorlu taşıt; kıvılcım ateşlemeli ($1500\text{cm}^3 < \text{silindir} \leq 3000\text{ cm}^3$)
880330	Uçak ve helikopterlerin diğer aksam ve parçaları
980100	Zati eşya, kumanya ve başka yerde belirtilmeyen diğer eşyalar

Kaynak: (Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2019)

Türkiye'den en çok ithalat yapan ilk üç ABD eyaletinin 2017 ve 2018 yıllarında Türkiye'den en çok ithalatını gerçekleştirdikleri 15 ortak 6'lı GTİP kodlu ürün olduğu görülmektedir. Bu ürünler 271012, 271114, 390761, 570242, 630260, 680291, 711319, 721049, 721420, 730519, 730629, 854140, 870323, 880330 ve 980100 GTİP kodlu ürünlerdir.

4. Türkiye'nin Sahip Olduğu Yüksek RCA Değerine Göre İhraç Ürünlerinin ABD İle Yapılan Ticarete Konu Olan Boyutuyla Analizi

Küresel ticarete konu olan 5.923 6'lı GTİP koda sahip ürünün Türkiye'nin ihracatını gerçekleştirdiği ürünler için RCA analizi yapıldığında toplam 1.472 ürünün RCA değerinin 1 ve üzerinde olduğu tespit edilmiştir. Bu ürünlerin Türkiye için ithalat RCA değerleri de bulunmuştur. Türkiye için hesaplanan hem ihracat hem de ithalat RCA değerleri normalize hale getirilmiş böyle RCA değerleri -1 ile +1 arasında değişen değerlere dönüştürülmüştür. Türkiye'nin ihraç ettiği ürünlerin normalize RCA değerlerinden aynı ürünlerin ithalatı için hesaplanmış normalize RCA değerlerinin çıkarılması ile normalize edilmiş net dış ticaret RCA değerleri elde edilmiştir. Ticaret fazlası veren normalize edilmiş RCA değerlerine sahip (net RCA değeri 0 ve üzerinde olan) 1.293 6'lı GTİP kodlu ürün tespit edilmiştir.

Tespit edilen bu ürünlerden Türkiye'nin ihracatının 50 milyon dolar ve üzeri olduğu ürün sayısının 382 olduğu görülmektedir. Daha sonra elde edilen 382 ürün içinde ABD'nin dünyadan yaptığı ithalatın 100 milyon dolar ve üzeri olduğu 283 ürün tespit edilmiştir. Böylece sadece ihracat göz önüne alınarak hesaplanan RCA değerleri ile elde edilen 1.472 6'lı GTİP koduna sahip ürün, Türkiye'nin ihracat rakamı 50 milyon dolar ve üzerinde olma ve ABD'nin dünyadan yaptığı ithalatın da 100 milyon dolar ve üzerinde olması kriterleri de göz önüne alınarak analiz edilmiş ve 283 ürüne indirilmiştir.

Hesaplamalar sonucu elde edilen 283 üründe ABD'nin Türkiye'den yaptığı ithalat incelendiğinde ise ABD'nin 16 ürünü Türkiye'den hiç ithal etmediği, 163 ürünün ithalatında Türkiye'nin payının %0-1 aralığında, 61 ürünün ithalatında Türkiye'nin payının %1-5 aralığında, 43 ürünün ithalatında Türkiye'nin payının %5 ve üzerinde olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 36'de hesaplamalar sonucu elde edilen ve uluslararası piyasalarda Türkiye'nin rekabet gücünün olduğu 283 ürün içinde olup da ABD'nin Türkiye'den hiç ithalat yapmadığı 16 ürün görülmektedir. ABD bu an altı ürünün 2014 yılında 27,7 milyar dolarlık ithalatını gerçekleştirirken 2017 yılında 34,6 milyar dolar 2018 yılında ise 37,8 milyar dolarlık ithalat yapmıştır.

Tablo 36. Öne Çıkan 283 Ürün İçinde ABD'nin İthalatında Türkiye'nin Hiç Payının Olmadığı Ürünlerin Dünyadan İthalatı (1.000 \$)

6'lı GTİP Kodu	2014	2015	2016	2017	2018
'390791	111.870	109.718	93.316	103.301	107.374
'020714	139.763	160.289	148.497	152.519	178.383
'081090	138.290	142.719	160.528	192.726	220.092
'080510	152.417	167.623	165.980	194.684	244.089
'381239	-	-	-	195.875	225.208
'850421	299.183	273.162	249.331	262.805	284.556
'080521	-	-	-	277.330	309.581
'731100	237.305	229.164	258.744	282.320	331.396
'720421	434.901	171.272	188.014	287.439	355.897
'281700	266.915	248.076	235.184	290.964	333.430
'080610	1.349.047	1.526.083	1.671.149	1.720.208	1.748.301
'070200	2.055.036	2.030.230	2.362.858	2.272.435	2.486.775
'300213	-	-	-	3.323.522	3.480.414
'870120	6.931.459	8.180.616	4.837.139	5.808.356	8.572.604
'870340	-	-	-	5.880.278	5.633.981
'852872	15.631.034	15.981.508	12.684.888	13.356.388	13.293.338
Toplam	27.747.220	29.220.460	23.055.628	34.601.150	37.805.419

Kaynak: (International Trade Centre (ITC), 2019)

Tablo 37’da Tablo 36’deki ürünlerin açıklamaları görülmektedir.

Tablo 37. Tablo 36’deki ürünlerin Açıklamaları

6'lı GTİP Kodlu Ürün	Ürün Açıklaması
'390791	Doymamış poliestерler (ilk şekilde)
'020714	Horoz ve tavukların parçalanmış et ve sakatatı (dondurulmuş)
'081090	Diğer meyveler (taze)
'080510	Portakal (taze/kurutulmuş)
'381239	Oksidasyonu önleyici müstah. ve kauçuk veya plastikleri dayanıklı hale getirmede kullanılan diğer stabilizatör bileşikler
'850421	Sıvı dielektrik transformatörler güç<650 kVA
'080521	Mandarinler (Tanjerin ve Satsumalar dahil); taze veya kurutulmuş
'731100	Demir/çelikten sıkıştırılmış/sıvılaştırılmış gaz için kaplar
'720421	Paslanmaz çelik döküntü, hurdaları
'281700	Çinko oksit; çinko peroksit
'080610	Üzüm (taze)
'070200	Domates (taze/soğutulmuş)
'300213	Karışım olmayan bağışıklık ürünleri; dozlandırılmamış veya perakende satışa uygun şekilde ambalajlanmamış/hazırlanmamış
'870120	Çekiciler; yarı römorklar için
'870340	Hem benzinli hem de tahrik gücü veren elektrik motorlu diğer taşıtlar; harici güç kaynağından şarj edilenler HARIÇ
'852872	Televizyon; diğerleri, renkli olanlar

Kaynak: (Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2019)

Tablo 38’de 1. yöntemle elde edilen Türkiye’nin yüksek RCA değerine sahip olduğu ve ABD’nin Türkiye’den hiç ithal etmediği 16 adet ürünün 2017 ve 2018 yılları için ithalatı ve bu ithalatın ne kadarının ticaret anlaşmaları kapsamında yapıldığı görülmektedir. “ABD Census” verilerine göre seçili 16 ürünün toplamında 2017 yılında yaklaşık 34 milyar dolarlık ithalat yapılırken 2018 yılında ithalat 37,1 milyar dolara yükselmiştir. Bu ithalatın ticaret anlaşmaları kapsamında yapılan kısmı incelendiğinde ise 2017 yılında toplam ithalatın %65,9’una denk gelen 22,4 milyar dolarlık kısmı 2018 yılında ise toplam ithalatın %73,3’üne denk gelen 27,2 milyar dolarlık kısmı ticaret anlaşmaları kapsamında gerçekleşmiştir. ABD eyaletleri 2017 yılında 16 ürünü 92 değişik ülkeden ithal ederken 2018 yılında ise ithal edilen ülke sayısı 101 olmuştur. Eyaletler 2017 yılında ithalat gerçekleştirdikleri 11 ülkeden 2018 yılında ithalat yapmazken 2017 yılında ithalat yapmadıkları 20 ülkeden de 2018 yılında ithalat gerçekleştirmişlerdir.

ABD eyaletleri 2017 yılında seçili 61 ürün arasında en çok 13,2 milyar dolar ile 852872 GTİP kodlu ürünü ithal ederken ikinci sırada 5,8 milyar dolarlık ithalat ile 870340 GTİP kodlu ürün, üçüncü sırada ise 5,78 milyar dolarlık ithalat ile 870120 GTİP kodlu ürün yer almaktadır. Eyaletler 2017 yılında seçili ürünler arasında en az ithalatı 101 milyon dolar ile 390791 GTİP kodlu üründe yapmıştır.

ABD eyaletleri 2018 yılında ise bu ürünler içinde en çok 13,2 milyar dolar ile yine 852872 GTİP kodlu ürün ithal ederken ikinci sırada 8,5 milyar dolarlık ithalat ile 870120 GTİP kodlu ürün yer almış, üçüncü

sırada ise 5,6 milyar dolarlık ithalat ile 870340 GTİP kodlu ürün yer almaktadır. Eyaletler 2018 yılında seçili ürünler arasında en az ithalatı ise 105 milyon dolar ile 390791 GTİP kodlu üründe yapmıştır.

Seçili 16 üründe ABD eyaletleri arasında 2017 yılında en çok ithalatı 10,1 milyar dolar ile Kaliforniya eyaleti gerçekleştirirken ikinci sırada 5,5 milyar dolar ile Teksas üçüncü sırada ise 3,5 milyar dolar ile Indiana eyaleti yapmıştır. Bu ürünlerde 2017 yılında en az ithalatı ise 142.507 dolar ile US Virgin Islands gerçekleştirmiştir. Seçili 16 üründe ABD eyaletleri arasında 2018 yılında ise en çok ithalatı 8,7 milyar dolar ile yine Kaliforniya eyaleti gerçekleştirirken ikinci sırada 8,1 milyar dolar ile Teksas üçüncü sırada ise 2,1 milyar dolar ile Porto Riko özerk bölgesi yapmıştır. Bu ürünlerde 2018 yılında en az ithalatı ise 174.686 dolar ile US Virgin Islands eyaleti gerçekleştirmiştir. Kaliforniya ve Teksas'ın bu ürünlerde 2018 yılındaki ithalatları artış göstermiştir.

Tablo 38. Türkiye'nin Yüksek RCA Değerine Sahip Olduğu ve ABD'nin Türkiye'den Hiç ithal Etmediği 16 Adet Ürünün İthalatı (milyar \$, 2017,2018)

6'lı GTİP Kodu	İthal Edilen Ülke Sayısı	Toplam İthalat (milyar \$)	Ticari Anlaşma Kapsamında Yapılan İthalat (milyar \$)	Ticari Anlaşma Kapsamında Yapılan İthalatın Payı (%)	İthal Edilen Ülke Sayısı	Toplam İthalat (milyar \$)	Ticari Anlaşma Kapsamında Yapılan İthalat (milyar \$)	Ticari Anlaşma Kapsamında Yapılan İthalatın Payı (%)
020714	4	0,148	0,148	100,0%	3	0,173	0,173	100,0%
070200	7	2,177	2,177	100,0%	7	2,382	2,382	100,0%
080510	18	0,163	0,123	75,6%	16	0,208	0,162	77,6%
080521	15	0,237	0,209	88,0%	16	0,268	0,242	90,6%
080610	10	1,541	1,531	99,3%	9	1,565	1,547	98,9%
081090	27	0,165	0,125	75,7%	29	0,185	0,133	72,1%
281700	16	0,287	0,250	87,3%	24	0,329	0,285	86,7%
300213	20	3,321	0,196	5,9%	24	3,477	2,038	58,6%
381239	28	0,190	0,080	42,2%	26	0,219	0,079	36,3%
390791	32	0,101	0,068	67,1%	32	0,105	0,077	72,8%
720421	47	0,279	0,257	91,9%	52	0,345	0,260	75,4%
731100	60	0,268	0,086	31,9%	59	0,314	0,115	36,7%
850421	38	0,260	0,243	93,5%	38	0,281	0,263	93,6%
852872	46	13,237	8,465	63,9%	47	13,171	8,189	62,2%
870120	7	5,783	5,782	100,0%	5	8,536	8,536	100,0%
870340	13	5,803	2,651	45,7%	21	5,562	2,711	48,7%
Toplam	388	33,961	22,390	65,9%	408	37,120	27,193	73,3%

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

Seçili 16 ürünün 2017 yılında en çok ithalat 14 üründe 18,4 milyar dolar ile Meksika'dan yapılırken ikinci sırada 12 üründe 4,2 milyar dolar ile Çin üçüncü sırada ise 10 üründe 3,3 milyar dolar ile Japonya yer almıştır. En çok ithalat yapılan üç ülkeden yapılan ithalat 25,9 milyar dolar tutarken toplam ithalatın %76,2'sini oluşturmaktadır. Bu ürünlerde 2018 yılında en çok ithalat 15 üründe 21,1 milyar dolar ile yine Meksika'dan yapılırken ikinci sırada 12 üründe 4,8 milyar dolar ile Çin üçüncü sırada ise 10 üründe

2,8 milyar dolar ile Japonya yer almıştır. Çin ve Meksika'dan yapılan ithalat 2018 yılında artarken Japonya'dan yapılan ithalat ise azalmıştır. En çok ithalat yapılan üç ülkeden yapılan ithalat 28,7 milyar dolar tutarken toplam ithalatın %77,4'ünü oluşturmaktadır. Bu ürün grubunda ithalat yapılan ülkelerde yoğunlaşmanın 2018 yılında artış gösterdiği görülmektedir (**Tablo 39**).

Tablo 39. Türkiye'nin Yüksek RCA Değerine Sahip Olduğu ve ABD'nin Türkiye'den Hiç İthal Etmediği 16 Adet Ürünün İthal Edildiği Ülkeler (2017,2018)

Ülke	2017		2018	
	İthal Edilen Ürün Sayısı	Toplam İthalat (\$)	İthal Edilen Ürün Sayısı	Toplam İthalat (\$)
Mexico	14	18.449.357.302	15	21.103.871.438
China	12	4.165.242.709	12	4.785.013.537
Japan	10	3.257.331.281	10	2.825.529.049
Ireland	4	3.068.003.249	6	1.364.326.406
Canada	12	1.261.659.699	13	1.515.306.687
Korea, South	11	1.090.799.682	10	843.924.504
Chile	7	1.032.993.552	7	1.103.435.808
Peru	6	344.425.883	7	460.919.797
Vietnam	3	307.959.442	4	88.546.075
Thailand	8	304.326.578	10	231.564.962
Singapore	5	121.869.026	7	2.037.127.915
Hong Kong	4	76.189.659	3	9.858.859
Netherlands	10	57.570.990	9	155.948.740
South Africa	7	48.457.834	7	57.247.744
Germany	10	37.280.403	10	138.893.033
Diğer Ülkeler	265	337.094.253	278	398.771.001
Toplam	388	33.960.561.542	408	37.120.285.555

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

4.1. Türkiye'nin Yüksek RCA Değerine Sahip Olduğu ve ABD'nin İthalatında %0-1 Pazar Payına Sahip Olduğu 95 Adet Ürün

Çalışmanın bu bölümüne konu olacak ürünler ise Türkiye'nin ABD'nin ithalatındaki payının %0-1 aralığında olduğu 163 ürünün içinde ABD'nin Türkiye'den yaptığı ithalat 1 milyon dolar ve üzerinde olacak şekilde tespit edilmiştir. Bu şekilde 95 ürün elde edilmiştir.

Tablo 40'da Türkiye'nin ABD'nin ithalatındaki payının %1-5 aralığında olduğu 163 ürünün içinde ABD'nin Türkiye'den yaptığı ithalat 1 milyon dolar ve üzerinde olacak şekilde tespit edilen 95 ürünün 6'lı GTİP kodları ve açıklamaları görölmektedir.

Tespit edilen 95 ürün içinde rekabet gücü en yüksek ilk beş ürün sırası ile 190219, 730820, 030489, 610620 ve 190532 olurken son beş sırada yer alan ve rekabet gücü en zayıf ürünler ise sırası ile 851220, 841869 870893, 841350 ve 850152 GTİP kodlu ürünler olmuştur.

Tablo 40. Öne Çıkan 95 Ürünün 6'lı GTİP Kodu

6'lı GTİP Kodu	Ürün Açıklaması	6'lı GTİP Kodu	Ürün Açıklaması
'220210	Sular (tatlandırıcı, lezzetlendirilmiş) alkolsüz diğer içecekler (meyve suyu hariç)	'620343	Erkek/erkek çocuk için kısa pantolon, şort vs. sentetik lif
'392310	Plastikten kutular, kasalar, sandıklar vb. eşya	'940180	Oturmaya mahsus diğer mobilyalar
'850152	Çok fazlı alternatif akım (AC) motorları; 750w<güç<75kw	'340220	Yüzey aktif diğer organik müstahzarlar (perakende)
'330510	Şampuanlar	'611596	Diğer çoraplar; sentetik liflerden (örme veya kroşe)
'721720	Demir/alaşımsız çelikten teller (çinko kaplanmış)	'842131	İçten yanmalı motorlar için hava filtreleri
'841869	Isı pompaları; diğer soğutucu-dondurucu tertibat olanlar	'030489	Diğer balıkların filetoları; dondurulmuş
'830241	Binalar için diğer donanım, tertibat vb. eşya	'761010	Alüminyumdan kapılar, pencereler vb. çerçeveleri, pervazları ve kapı eşikleri
'340111	Tuvalet için (tıbbi ürünler dahil)	'392329	Diğer plastiklerden çanta, torba, külah vb.
'340119	Sıvanmış/kaplanmış kâğıt vatka, keçe, dokunmamış mensucat	'190590	Diğer ekmekçi mamulleri
'761090	Alüminyumdan diğer inşaat ve aksamı-köprü, kule, pilon, çatı, saç, boru vb.	'870893	Kara taşıtları için debriyajlar vb. aksam, parçaları
'846221	Sayısal kontrollü kavisleme, katlama, düzeltme/yassılaştırma tezgah.	'611430	Diğer giyim eşyası; sentetik ve suni liflerden (örme veya kroşe)
'390769	Poli(etilen tereftalat); ilk şekilde, viskozitesi<78 ml/g	'190219	Makarna; yumurtasız (pişirilmemiş)
'940390	Diğer mobilyalara ait aksam, parçalar	'392410	Plastikten sofa ve mutfak eşyası
'732393	Paslanmaz çelikten, ev işlerinde kullanılan eşya	'630392	Perde, iç stor, perde ve yatak farbalaları sentetik liften (diğer hallerde)
'854420	Koaksiyal kablolar ve diğer koaksiyal elektrik iletkenler	'620463	Kadın/kız çocuk için pantolon, şort vs. sentetik lif.
'611120	Bebekler için giyim eşyası ve aksesuarı; pamuktan (örme veya kroşe)	'392062	Polietilen tetreflattan levha, yaprak, film, folyo ve şeritler
'730820	Demir/çelikten kuleler ve pilonlar	'732690	Demir/çelikten diğer eşya
'760720	Alüminyumdan ince yaprak-şeritler; mesnetli, kalınlık<0,2 mm	'610443	Diğer elbiseler; sentetik liflerden, kadın veya kız çocuk için (örme veya kroşe)

6'lı GTİP Kodu	Ürün Açıklaması	6'lı GTİP Kodu	Ürün Açıklaması
'610610	Kadın/kız çocuk için pamuktan bluz, gömlek, gömlek-bluz (örme veya kroşe)	'851220	Diğer aydınlatma/gözle görülebilen işaret cihazları
'940429	Diğer maddelerden yataklar	'190531	Tatlı bisküviler
'761510	Alüminyumdan sofr, mutfak ve diğer ev işlerinde kullanılan eşya ve bunların aksamı	'940320	Diğer metal mobilyalar
'940350	Yatak odalarında kullanılan türden ahşap mobilyalar	'940360	Diğer ahşap mobilyalar
'961900	Hijyenik havlular ve tamponlar, bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya	'620630	Kadın/kız çocuk için gömlek, bluz, vs., pamuktan
'481940	Diğer torba ve çantalar (külâhlar dahil)	'610510	Erkek/erkek çocuk için gömlek; pamuktan (örme veya kroşe)
'391740	Plastikten tüp, boru ve hortum bağlantı elemanları	'620443	Kadın/kız çocuk için elbise; sentetik lif.
'180631	Diğer gıda müstahzarları; ağırlığı =< 2 kg, kakao/çikolata içeren (doldurulmuş)	'180690	Diğer çikolata, kakao içeren gıda müstahzarları
'190532	Waffle ve gofretler	'940161	Ahşap iskeletli oturmaya mahsus içleri doldurulmuş, kaplanmış diğer mobilyalar
'760421	Alüminyum alaşımlarından içi boş profiller	'840991	Benzinli motorlar için aksam; parçalar
'570330	Suni/sentetik tüfte halı (yer kaplamaları)	'401699	Vulkanize kauçuktan diğer eşya
'845121	Kurutma makineleri kuru çamaşır kap.<10 kg.	'610990	Tişört, fanila, atlet, vb. giyim eşyası; dokumaya elverişli diğer maddelerden (örme veya kroşe)
'871690	Römork, yarı römork vb. taşıtların aksam-parçaları	'841391	Pompaların aksam-parçaları
'392350	Plastiklerden tıplar, kapaklar ve diğer kapama malzemeleri	'730890	Demir/çelikten diğer inşaat-aksamı
'761699	Alüminyumdan diğer eşya	'843149	Ağır iş makinelerinin aksam-parçaları
'841350	Diğer doğrusal deplasmanlı pompalar (pozitif hareketli)	'851660	Diğer elektrikli fırınlar, ocaklar, ızgaralar vb.
'845011	Tam otomatik çamaşır yıkama makineleri-kapasitesi=<10 kg	'392321	Etilen polimerlerinden torbalar ve çantalar (külâhlar dahil)
'401120	Otobüs-kamyon dış lastiği; yeni	'870870	Kara taşıtları için tekerlekleri vb. aksam, parça/aksesuarı
'392010	Etilen polimerlerden-levha, pelikül, lamalar-takviyesiz	'854449	Diğer elektrik iletkenleri (gerilimi=<80 V. için)

6'lı GTİP Kodu	Ürün Açıklaması	6'lı GTİP Kodu	Ürün Açıklaması
'441114	Lif levha, orta yoğunlukta (kalınlık: > 9 mm.)	'830230	Nakil vasıtaları için diğer donanım, tertibat vb. eşya
'732020	Demir/çelikten helezoni yaylar	'840999	Dizel motorlar için aksam; parçalar
'611011	Kazaklar, süveterler, hırkalar, yelekler vb. eşya; yünden (örme veya kroşe)	'870880	Kara taşıtları için süspansiyon sistemleri vb. aksam ve parçaları
'392490	Plastikten diğer ev eşyası, tuvalet eşyası	'610910	Tişört, fanila, atlet, kaşkorse vb. giyim eşyası; pamuktan (örme veya kroşe)
'610462	Kadın/kız çocuk için pantolon, askılı tulum, kısa pantolon ve şort; pamuktan (örme veya kroşe)	'611030	Kazaklar, süveterler, hırkalar, yelekler vb. eşya; sentetik veya suni liflerden (örme veya kroşe)
'481910	Oluklu kâğıt/kartondan kutu ve mahfazalar	'401110	Otomobil dış lastiği; yeni
'610620	Kadın/kız çocuk için bluz, gömlek, gömlek bluz; sentetik/suni liften (örme veya kroşe)	'611020	Kazaklar, süveterler, hırkalar, yelekler vb. eşya; pamuktan (örme veya kroşe)
'610342	Erkek/erkek çocuk için pant.,askılı tulum,kısa pant.ve şort pamuktan (örme veya kroşe)	'870899	Kara taşıtları için diğer aksam, parçaları
'610463	Kadın/kız çocuk için pantolon, askılı tulum, kısa pantolon ve şort; sent.liflerden (örme veya kroşe)	'620342	Erkek/erkek çocuk için kısa pantolon, şort vs. pamuktan
'850710	Kurşun asitli akümülatörler-pistonlu motorlar için	'870829	Karoserilerin Aksam, Parça Ve Aksesuarı; Motorlu Kara Taşıtları İçin
'620469	Kadın/kız çocuk için pantolon, şort vs. dokunabilir diğer maddeden		

Kaynak: (International Trade Centre (ITC), 2019)

Tablo 41'da çalışmada incelenen 95 ürün içinde benzer grupta yer almalarına göre 13 gruba ayrılmış hali ve her gruba giren 6'lı GTİP kodlu ürünler görülmektedir. Tabloda da görüleceği üzere en çok ürüne Hazır Giyim Sektörü 21 ürünle sahip olurken Otomotiv Sektöründe ise 14 ürün yer almıştır. Gıda Sektöründe de 8 ürünün yer aldığı görülmektedir.

Tablo 41. Öne Çıkan 95 Ürünün 13 Ürün Grubu Altında Dağılımı

Hazır Giyim Sektörü Ürünleri (21)	Otomotiv Sektörü (14)	Alüminyumdan Ürünler (6)	Elektrik Malzemeleri (3)	Plastikten Ürünler (7)
'610342	'401110	'760421	'850152	'392310
'610443	'401120	'760720	'854420	'392321
'610462	'830230	'761010	'854449	'392329
'610463	'840991	'761090	Ev Dekorasyon Ürünleri (2)	'392350
'610510	'840999	'761510	'570330	'392410
'610610	'842131	'761699	'630392	'392490
'610620	'850710	Demir-Çelik Ürünleri (7)	Kâğıt Orman Ürünleri (5)	'401699
'610910	'851220	'721720	'340119	Mobilya Ürünleri (7)
'610990	'870829	'730820	'441114	'940161
'611011	'870870	'730890	'481910	'940180
'611020	'870880	'732020	'481940	'940320
'611030	'870893	'732393	'961900	'940350
'611120	'870899	'732690	Gıda Sektörü Ürünleri (8)	'940360
'611430	'871690	'830241	'030489	'940390
'611596	Kimyasal Maddeler (6)	Makine ve İklimlendirme Sektörü Ürünleri (6)	'180631	'940429
'620342	'330510	'391740	'180690	Ev Elektronik Ürünleri (3)
'620343	'340111	'841350	'190219	'845011
'620443	'340220	'841391	'190531	'845121
'620463	'390769	'841869	'190532	'851660
'620469	'392010	'843149	'190590	
'620630	'392062	'846221	'220210	

Kaynak: (Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM), 2019)

Tablo 42'da 1. yöntemle elde edilen Türkiye'nin yüksek RCA değerine sahip olduğu ve ABD'nin Türkiye'den yaptığı ithalatın payının %0-1 aralığında olduğu 95 adet ürünün 2017 ve 2018 yılları için ithalatı ve bu ithalatın ne kadarının ticaret anlaşmaları kapsamında yapıldığı görülmektedir. "ABD Census" verilerine göre seçili 95 ürünün toplamında 2017 yılında yaklaşık 188,5 milyar dolarlık ithalat yapılırken 2018 yılında ithalat 204 milyar dolara yükselmiştir. Bu ithalatın ticaret anlaşmaları kapsamında yapılan kısmı incelendiğinde ise 2017 yılında toplam ithalatın %36,3'üne denk gelen 68,4 milyar dolarlık kısmı 2018 yılında ise toplam ithalatın yine %36,3'üne denk gelen 74 milyar dolarlık kısmı ticaret anlaşmaları kapsamında gerçekleşmiştir. ABD eyaletleri hem 2017 hem de 2018 yılında 95 ürünü 218 değişik ülkeden ithal etmişlerdir. Eyaletler 2017 yılında ithalat gerçekleştirdikleri 5 ülkeden 2018

yılında ithalat yapmazken 2017 yılında ithalat yapmadıkları 5 ülkeden de 2018 yılında ithalat gerçekleştirmişlerdir.

ABD eyaletleri 2017 yılında seçili 95 ürün arasında en çok 13,6 milyar dolar ile 870899 GTİP kodlu ürünü ithal ederken bu ürünü 116 ülkeden ithal etmişlerdir. Eyaletler ikinci sırada 870829 GTİP kodlu ürünü 88 ülkeden 13,3 milyar dolar ithal ederken üçüncü sırada ise 61 ülkeden 7,3 milyar dolarlık ithalat ile 190219 GTİP kodlu ürün yer almaktadır. Eyaletler 2017 yılında seçili ürünler arasında en az ithalatı 169 milyon dolar ile 030489 GTİP kodlu üründe yapmıştır.

ABD eyaletleri 2018 yılında ise seçili 95 ürün arasında en çok 14,7 milyar dolar ile 870829 GTİP kodlu ürünü ithal ederken bu ürünü 93 ülkeden ithal etmişlerdir. Eyaletler ikinci sırada 870899 GTİP kodlu ürünü 117 ülkeden 14,6 milyar dolar ithal ederken üçüncü sırada ise 57 ülkeden 7,7 milyar dolarlık ithalat ile 190219 GTİP kodlu ürün yer almaktadır. En çok ithal edilen ilk üç ürün ithalatında 2018 yılında artış görülmektedir. Eyaletler 2018 yılında seçili ürünler arasında en az ithalatı 153 milyon dolar ile 030489 GTİP kodlu üründe yapmıştır.

Seçili 95 üründe ABD eyaletleri arasında 2017 yılında en çok ithalatı 35,1 milyar dolar ile Kaliforniya eyaleti gerçekleştirirken ikinci 17,6 milyar dolar ile Michigan üçüncü sırada ise 15 milyar dolar ile Teksas eyaleti yapmıştır. En çok ithalat yapan ilk üç eyaletin toplam ithalatın %28'ini oluşturduğu görülmektedir. Bu ürünlerde 2017 yılında en az ithalatı ise 4,9 milyon dolar ile US Virgin Islands gerçekleştirmiştir. Seçili 95 üründe ABD eyaletleri arasında 2018 yılında ise en çok ithalatı 37,2 milyar dolar ile yine Kaliforniya eyaleti gerçekleştirirken ikinci sırada 19,2 milyar dolar ile Michigan üçüncü sırada ise 17,05 milyar dolar ile Teksas eyaleti yer almıştır. En çok ithalat yapan ilk üç eyaletin toplam ithalatın %27,7'sini oluşturduğu görülmektedir. Bu ürünlerde 2018 yılında en az ithalatı ise 6,9 milyon dolar ile yine US Virgin Islands eyaleti gerçekleştirmiştir. Kaliforniya, Michigan ve Teksas'ın bu ürünlerde 2018 yılındaki ithalatları artış göstermiştir.

Tablo 42. Türkiye'nin Yüksek RCA Değerine Sahip Olduğu ve ABD'nin İthalatında %0-1 Aralığında Pazar Payına Sahip Olduğu 95 Adet Ürünün İthalatı (milyar \$, 2017,2018)

6'lı GTİP Kodu	2017				İthalat Yapılan Toplam Ülke Sayısı	2018		
	İthalat Yapılan Toplam Ülke Sayısı	İthalat Tutarı (milyar \$)	Ticaret Anlaşması Kapsamında Yapılan İthalat (milyar \$)	Ticaret Anlaşması Kapsamında Yapılan İthalatın Oranı (%)		İthalat Tutarı (milyar \$)	Ticaret Anlaşması Kapsamında Yapılan İthalat (milyar \$)	Ticaret Anlaşması Kapsamında Yapılan İthalatın Oranı (%)
030489	51	0,567	0,158	28,0%	51	0,570	0,182	31,9%
180631	50	0,318	0,220	69,1%	54	0,312	0,203	65,2%
180690	86	1,043	0,739	70,9%	85	1,130	0,775	68,6%
190219	65	0,533	0,135	25,4%	67	0,559	0,132	23,5%
190531	80	1,208	0,867	71,7%	85	1,287	0,913	71,0%
190532	69	0,478	0,358	74,8%	69	0,539	0,401	74,5%
190590	104	3,086	2,289	74,2%	104	3,486	2,595	74,4%
220210	88	2,344	0,337	14,4%	90	2,418	0,432	17,9%
330510	72	0,257	0,147	57,4%	70	0,280	0,156	55,6%
340111	72	0,194	0,079	40,7%	77	0,257	0,073	28,3%
340119	57	0,169	0,036	21,5%	51	0,153	0,042	27,3%
340220	52	0,510	0,355	69,6%	59	0,511	0,372	72,7%
390769	40	0,325	0,133	40,9%	37	0,217	0,112	51,5%
391740	69	0,445	0,172	38,8%	71	0,503	0,186	36,9%
392010	70	1,495	1,016	68,0%	69	1,659	1,097	66,1%
392062	49	0,723	0,461	63,7%	54	0,792	0,517	65,3%
392310	83	1,094	0,475	43,4%	93	1,107	0,467	42,2%
392321	87	2,267	0,772	34,0%	92	2,458	0,819	33,3%
392329	89	0,468	0,081	17,2%	86	0,528	0,076	14,4%
392350	76	0,961	0,392	40,8%	84	1,082	0,443	40,9%
392410	90	2,626	0,241	9,2%	99	2,917	0,254	8,7%
392490	95	2,317	0,377	16,2%	89	2,477	0,327	13,2%
401110	61	7,302	2,606	35,7%	57	7,688	2,858	37,2%
401120	53	4,093	1,362	33,3%	51	4,496	1,189	26,4%
401699	100	1,430	0,346	24,2%	104	1,583	0,364	23,0%
441114	40	0,711	0,368	51,8%	41	0,725	0,402	55,4%
481910	75	0,474	0,229	48,3%	79	0,489	0,240	49,1%
481940	58	0,632	0,160	25,3%	66	0,693	0,174	25,1%
570330	45	0,317	0,058	18,4%	50	0,368	0,054	14,6%
610342	83	0,617	0,105	17,0%	79	0,788	0,136	17,2%
610443	90	1,196	0,075	6,3%	79	1,195	0,092	7,7%
610462	92	1,446	0,110	7,6%	89	1,488	0,125	8,4%

6'lı GTİP Kodu	2017				İthalat Yapılan Toplam Ülke Sayısı	2018		
	İthalat Yapılan Toplam Ülke Sayısı	İthalat Tutarı (milyar \$)	Ticaret Anlaşması Kapsamında Yapılan İthalat (milyar \$)	Ticaret Anlaşması Kapsamında Yapılan İthalatın Oranı (%)		İthalat Tutarı (milyar \$)	Ticaret Anlaşması Kapsamında Yapılan İthalat (milyar \$)	Ticaret Anlaşması Kapsamında Yapılan İthalatın Oranı (%)
610463	91	1,646	0,278	16,9%	96	1,619	0,250	15,5%
610510	87	1,096	0,165	15,0%	87	1,087	0,169	15,6%
610610	92	0,291	0,028	9,5%	88	0,278	0,029	10,4%
610620	96	0,524	0,182	34,7%	89	0,449	0,128	28,4%
610910	106	3,817	2,198	57,6%	122	4,125	2,304	55,9%
610990	99	1,851	1,035	55,9%	109	1,847	1,035	56,0%
611011	84	0,362	0,006	1,7%	89	0,372	0,009	2,5%
611020	104	6,860	1,346	19,6%	112	7,389	1,483	20,1%
611030	114	6,053	1,884	31,1%	115	6,316	1,979	31,3%
611120	77	1,567	0,082	5,2%	80	1,613	0,087	5,4%
611430	98	0,932	0,224	24,0%	92	0,908	0,162	17,8%
611596	71	1,229	0,202	16,4%	72	1,401	0,230	16,4%
620342	105	5,178	1,335	25,8%	105	5,263	1,386	26,3%
620343	101	1,379	0,368	26,7%	93	1,533	0,421	27,5%
620443	117	1,271	0,045	3,6%	107	1,195	0,046	3,9%
620463	103	0,917	0,192	20,9%	101	1,004	0,184	18,3%
620469	95	0,599	0,183	30,5%	96	0,657	0,218	33,3%
620630	109	0,937	0,029	3,1%	115	0,888	0,029	3,2%
630392	54	1,051	0,328	31,2%	64	1,175	0,358	30,4%
721720	31	0,186	0,107	57,5%	32	0,188	0,097	51,4%
730820	32	0,333	0,184	55,4%	26	0,332	0,199	60,0%
730890	82	2,926	1,193	40,8%	82	3,065	1,484	48,4%
732020	53	0,309	0,179	57,8%	52	0,344	0,210	61,0%
732393	69	1,516	0,018	1,2%	63	1,625	0,021	1,3%
732690	115	3,879	1,131	29,2%	107	4,509	1,265	28,0%
760421	56	0,325	0,170	52,3%	64	0,452	0,232	51,3%
760720	48	0,279	0,101	36,1%	49	0,286	0,077	27,0%
761010	62	0,601	0,381	63,3%	60	0,658	0,417	63,4%
761090	62	0,747	0,507	67,9%	67	0,916	0,564	61,6%
761510	61	1,089	0,039	3,6%	59	1,102	0,031	2,8%
761699	81	1,570	0,489	31,1%	87	1,728	0,522	30,2%
830230	61	1,929	0,916	47,5%	66	2,069	0,948	45,8%
830241	62	1,393	0,261	18,7%	66	1,577	0,292	18,5%
840991	84	6,401	3,394	53,0%	83	6,356	3,450	54,3%

6'lı GTİP Kodu	2017				İthalat Yapılan Toplam Ülke Sayısı	2018		
	İthalat Yapılan Toplam Ülke Sayısı	İthalat Tutarı (milyar \$)	Ticaret Anlaşması Kapsamında Yapılan İthalat (milyar \$)	Ticaret Anlaşması Kapsamında Yapılan İthalatın Oranı (%)		İthalat Tutarı (milyar \$)	Ticaret Anlaşması Kapsamında Yapılan İthalat (milyar \$)	Ticaret Anlaşması Kapsamında Yapılan İthalatın Oranı (%)
840999	117	2,766	0,804	29,1%	122	3,362	0,908	27,0%
841350	82	1,565	0,616	39,4%	87	1,661	0,639	38,5%
841391	92	2,855	0,580	20,3%	100	3,360	0,695	20,7%
841869	66	1,524	0,737	48,3%	65	1,546	0,775	50,1%
842131	63	0,443	0,195	44,1%	59	0,498	0,223	44,8%
843149	91	3,250	1,043	32,1%	88	3,977	1,318	33,1%
845011	22	0,283	0,150	53,2%	22	0,243	0,121	49,7%
845121	15	0,296	0,244	82,5%	20	0,381	0,324	85,0%
846221	31	0,250	0,017	7,0%	28	0,325	0,012	3,8%
850152	63	1,124	0,376	33,4%	69	1,285	0,418	32,6%
850710	41	1,395	0,924	66,2%	47	1,352	1,020	75,4%
851220	71	3,546	1,716	48,4%	63	4,007	2,064	51,5%
851660	48	1,349	0,255	18,9%	52	1,763	0,275	15,6%
854420	63	0,521	0,159	30,6%	69	0,582	0,206	35,3%
854449	77	1,918	1,088	56,7%	86	1,991	1,242	62,4%
870829	88	13,269	9,185	69,2%	93	14,721	10,408	70,7%
870870	68	4,093	1,195	29,2%	71	4,481	1,282	28,6%
870880	71	3,754	2,154	57,4%	73	4,133	2,248	54,4%
870893	52	1,320	0,734	55,6%	59	1,420	0,776	54,6%
870899	116	13,591	7,594	55,9%	117	14,564	8,066	55,4%
871690	50	0,778	0,128	16,4%	47	1,052	0,190	18,0%
940161	118	5,538	0,561	10,1%	122	6,115	0,603	9,9%
940180	77	1,210	0,074	6,1%	80	1,139	0,081	7,1%
940320	125	5,072	0,681	13,4%	109	5,775	0,769	13,3%
940350	102	3,545	0,275	7,8%	95	3,639	0,291	8,0%
940360	137	5,867	0,690	11,8%	141	6,322	0,721	11,4%
940390	104	3,297	0,789	23,9%	98	3,681	0,796	21,6%
940429	59	0,265	0,067	25,3%	60	0,343	0,070	20,5%
961900	48	1,134	0,958	84,4%	49	1,180	0,961	81,4%
Toplam	7.210	188,509	68,424	36,3%	7.317	203,978	74,020	36,3%

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

Seçili 95 ürünün 2017 yılında en çok ithalat 95 ürünün tamamının ithal edildiği 52,3 milyar dolar ile Çin'den yapılırken ikinci sırada 95 üründe 30,5 milyar dolar ile NAFTA üyesi Meksika üçüncü sırada ise 94 üründe 21,3 milyar dolar ile diğer bir NAFTA üyesi olan Kanada yer almıştır. En çok ithalat yapılan

üç ülkeden yapılan ithalat 104,1 milyar dolar tutarken toplam ithalatın %55,2'sini oluşturmaktadır. Bu ürünlerde 2018 yılında en çok ithalat 95 üründe 58 milyar dolar ile yine Çin'den yapılırken ikinci sırada 95 üründe 33,5 milyar dolar ile Meksika ve üçüncü sırada ise 94 üründe 22,8 milyar dolar ile Kanada yer almıştır. İlk üç ülkeden de yapılan ithalat 2018 yılında artmıştır. En çok ithalat yapılan üç ülkeden yapılan ithalat 2018 yılında 114,3 milyar dolar tutarken toplam ithalatın %56'sını oluşturmaktadır. Bu ürün grubunda ithalat yapılan ülkelere yoğunlaşmanın 2018 yılında az da olsa artış gösterdiği görülmektedir. Türkiye ise bu ürün grubu toplamında ABD'nin 2017 yılında 753,5 milyon dolarlık 2018 yılında ise 930,8 milyon dolarlık yaptığı ithalat ile listede 31. sırada yer almıştır. Eyaletlerin 2017 yılında 95 ürünün tamamını da ithal ettikleri ülkeler Çin, Meksika, Güney Korea ve Türkiye olurken 2018 yılında ise Çin, Meksika, Fransa, İspanya ve Türkiye olmuştur (**Tablo 43**).

Tablo 43. Türkiye'nin Yüksek RCA Değerine Sahip Olduğu ve ABD'nin Türkiye'den Yaptığı İthalatın %0-1 Aralığında Olduğu 95 Adet Ürünün İthal Edildiği Ülkeler (2017,2018)

Sıra	Ülke	İthal Edilen Ürün Sayısı	Toplam İthalat (milyar \$)	İthal Edilen Ürün Sayısı	Toplam İthalat (milyar \$)
1	China	95	52,3	95	58,0
2	Mexico	95	30,5	95	33,5
3	Canada	94	21,3	94	22,8
4	Vietnam	88	10,9	91	11,7
5	Japan	94	8,1	94	8,1
6	Korea, South	95	6,6	94	6,9
7	Germany	94	6,0	94	6,3
8	Taiwan	92	4,5	93	4,5
9	Indonesia	87	3,8	91	3,8
10	India	91	3,8	92	4,3
11	Thailand	90	3,5	93	4,0
12	Italy	94	3,4	94	3,8
13	Bangladesh	46	2,5	48	2,7
14	Honduras	51	1,8	54	2,0
15	Brazil	92	1,4	92	1,5
31	Turkey	95	0,8	95	0,9
	Diğer Ülkeler	5.817	27,4	5.908	29,3
	Toplam	7.210	188,5	7.317	204,0

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

4.2. Yıllara Göre ABD'nin Türkiye'nin Yüksek RCA Değerine Sahip Olduğu 95 Adet 6'lı GTİP Kodlu Ürünlerde Dünyadan Yaptığı İthalat

ABD Türkiye'nin rekabet üstünlüğüne sahip olduğu ürünler arasında hesaplamalar sonucu ortaya çıkan 95 ürün içinde 2017 yılında dünyadan en çok '870899 "Kara taşıtları için diğer aksam, parçaları" GTİP kodlu üründen 13,6 milyar dolar ithalat gerçekleştirirken 2018 yılında ise en çok '870829 "Kara taşıtlarının diğer aksam-parçaları" GTİP kodlu üründen 14,7 milyar dolar ithalat gerçekleştirmiştir. ABD'nin 870899 GTİP kodlu üründe 2018 yılında ithalatı 14,6 milyar dolar olurken 870829 GTİP kodlu

üründe 2017 yılındaki ithalatı ise 13,3 milyar dolar olmuştur. İlk 5 ürünün dünyadan ithalatının toplamı 47,4 milyar dolar olurken 2018 yılında ise 50,7 milyar dolara yükselmiştir. İlk 5 ürünün dünyadan ithalatının toplam ithalat içindeki payı incelendiğinde ise pay 2017 yılında %25,2 olurken 2018 yılında ise %24,9'a gerilemiştir (**Tablo 44**).

Tablo 44. Tespit Edilen 95 Adet 6'lı GTİP Kodlu Ürün İçinde Dünyadan En Çok İthalatı Gerçekleştirilen Ürünler (milyon \$)

6'lı GTİP Kodlu Ürün	Dünyadan Yapılan İthalat (2017)	Sıra	Dünyadan Yapılan İthalat (2018)	Sıra	Dünyadan Yapılan İthalat İçindeki Payı (2017)	Dünyadan Yapılan İthalat İçindeki Payı (2018)
870829	13.269	2	14.721	1	7,0%	7,2%
870899	13.591	1	14.564	2	7,2%	7,1%
401110	7.302	3	7.688	3	3,9%	3,8%
611020	6.860	4	7.389	4	3,6%	3,6%
840991	6.401	5	6.356	5	3,4%	3,1%
Diğer ürünler	141.087		153.260		74,8%	75,1%
Toplam	188.509		203.978		100,0%	100,0%

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

Tablo 45'de tespit edilen 95 üründe "TradeMap" verilerine göre ABD'nin yıllara göre dünyadan yaptığı ithalat görülmektedir. "TradeMap" verileri ile "ABD Census" verileri arasında az da olsa bir fark olduğu görülmektedir. ABD 2001 yılında seçili 95 üründe dünyadan 78,5 milyar dolarlık ithalat gerçekleştirirken 2017 yılında 197,1 milyar dolar 2018 yılında ise 213,4 milyar dolarlık ithalat gerçekleştirmiştir.

Tespit edilen 95 ürünün dünyadan ithalatının toplam ithalat içindeki payı 2001 yılında %6,9 iken 2017 yılında %8,2'ye yükselmiştir. Bu ürünlerin ABD'nin toplam ithalatı içindeki payı 2018 yılında da %8,2 olarak gerçekleşmiştir.

Öne çıkan 95 ürünün ithalatındaki değişim incelendiğinde ise ABD'nin bu ürünlerde dünyadan yaptığı ithalat 2018 yılında 2017 yılına göre %8,2 artış göstermiştir.

Tablo 45. Yıllara Göre ABD'nin Türkiye'nin Yüksek RCA Değerine Sahip Olduğu 6'lı GTİP Kodlu Ürünlerde Dünya'dan Yaptığı İthalat (milyar \$)

	2001	2010	2016	2017	2018	Değişim (2017-2018)
95 ürünün dünyadan toplam ithalatı	78,5	137,1	188,5	197,1	213,4	8,2%
ABD'nin toplam ithalatı	1.140,9	1.968,3	2.249,9	2.408,5	2.614,3	8,5%
95 ürünün ithalatının payı (%)	6,9%	7,0%	8,4%	8,2%	8,2%	

Kaynak: (International Trade Centre (ITC), 2019)

4.3. Yıllara Göre ABD'nin Türkiye'nin Yüksek RCA Değerine Sahip Olduğu 95 Adet 6'lı GTİP Kodlu Ürünlerde Türkiye'den Yaptığı İthalat

ABD tespit edilen 95 ürün içinde 2017 ve 2018 yıllarında Türkiye'den en çok '870829 "Kara taşıtlarının diğer aksam-parçaları" GTİP kodlu üründen ithal ederken bu ürünün ithalatı 2017 yılında 80,2 milyon dolar 2018 yılında ise 104,1 milyon dolar olmuştur. ABD'nin Türkiye'den en çok ithal ettiği ikinci ürün ise 2017 yılında 620342 "Erkek/erkek çocuk için kısa pantolon, şort vs. pamuktan" GTİP kodlu ürün olurken bu ürünün ithalatı 47,6 milyon dolar olmuştur. ABD, 2018 yılında ise Türkiye'den en çok ikinci sırada 611020 "Kazaklar, süveterler, hırkalar, yelekler vb. eşya; pamuktan (örme veya kroşe)" GTİP kodlu ürünü ithal ederken bu ürünün ithalat tutarı ise 49 milyon dolar olmuştur. ABD'nin Türkiye'den en çok ithal ettiği üçüncü ürün 2017 yılında 870899 "Kara taşıtları için diğer aksam, parçaları" GTİP kodlu ürün olurken bu ürünün ithalatı 42,3 milyon dolar olmuştur. ABD, 2018 yılında ise Türkiye'den en çok üçüncü sırada 840999 "Dizel motorlar için aksam; parçalar" GTİP kodlu ürünü ithal ederken bu ürünün ithalat tutarı ise 46,4 milyon dolar olmuştur. ABD'nin Türkiye'den en çok ithal ettiği ilk 5 ürünün toplamı 2017 yılında 242,9 milyon dolar olurken 2018 yılında ise yaklaşık 286,5 milyon dolara yükselmiştir. İlk 5 ürünün Türkiye'den ithalatının toplam ithalat içindeki payı incelendiğinde ise pay 2017 yılında %32,2 olurken 2018 yılında ise %30,8'e gerilemiştir. Türkiye'den 2018 yılında en çok ithal edilen ilk 5 ürünün 2017 yılındaki toplam ithalat tutarı ise 230,2 milyon dolar 95 ürünün Türkiye'den yapılan toplam ithalatı içindeki payı ise %30,5 olarak gerçekleşmiştir. "ABD Census" verilerine göre eyaletlerin toplamında tespit edilen 95 ürünün Türkiye'den ithalatı 2017 yılında 753,5 milyon dolar 2018 yılında ise 930,8 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir (**Tablo 46**).

Tablo 46. Tespit Edilen 95 Adet 6'lı GTİP Kodlu Ürün İçinde Türkiye'den En Çok İthalatı Gerçekleştirilen Ürünler (milyon \$)

6'lı GTİP Kodlu Ürün	Türkiye'den Yapılan İthalat (2017)	Sıra	Türkiye'den Yapılan İthalat (2018)	Sıra	Türkiye'den Yapılan Toplam İthalat İçindeki Payı (2017)	Türkiye'den Yapılan Toplam İthalat İçindeki Payı (2018)	Türkiye'den Yapılan İthalatın Dünyadan Yapılan İthalat İçindeki Payı (2017)	Türkiye'den Yapılan İthalatın Dünyadan Yapılan İthalat İçindeki Payı (2018)
870829	80,2	1	104,1	1	10,6%	11,2%	0,60%	0,71%
611020	39,5	4	49,0	2	5,2%	5,3%	0,58%	0,66%
840999	20,7	9	46,4	3	2,7%	5,0%	0,75%	1,38%
620342	47,6	2	43,7	4	6,3%	4,7%	0,92%	0,83%
870899	42,3	3	43,4	5	5,6%	4,7%	0,31%	0,30%
Diğer ürünler	523,3		644,3		69,5%	69,2%	0,36%	0,41%
Toplam	753,5		930,8		100,0%	100,0%	0,40%	0,46%

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

Tablo 45 ve **Tablo 46** dikkatlice incelendiğinde ABD'nin Türkiye'nin yüksek RCA değerine sahip olduğu 95 Adet 6'lı GTİP kodlu ürünlerde dünyadan ve Türkiye'den yaptığı ithalat karşılaştırıldığında ABD dünyadan 401110, 611020, 840991, 870829 ve 870999 GTİP kodlu ürünleri en çok ithal ederken Türkiye'den ise 611020, 620342, 840999, 870829 ve 870999 GTİP kodlu ürünleri ithal ettiği

görülmektedir. ABD'nin en çok ithal ettiği ilk 5 ürün içinde yer alan 401110 ve 840991 GTİP kodlu ürünleri Türkiye'den yüksek miktarda ithal etmediği ve bu ürünlerin Türkiye'den en çok ithal edilen ilk 5 ürün içinde yer almadığı görülmektedir. Bu iki ürün yerine Türkiye'den en çok ithal edilen ilk 5 ürün içinde 620342 ve 840999 GTİP kodlu ürünler yer almıştır.

Tablo 47'de tespit edilen 95 üründe "TradeMap" verilerine göre ABD'nin yıllara göre Türkiye'den yaptığı ithalat görülmektedir. ABD 2001 yılında seçilmiş 95 ürününde Türkiye'den 589 milyon dolarlık ithalat gerçekleştirirken 2017 yılında 798 milyon dolarlık 2018 yılında ise 993 milyon dolarlık ithalat yapmıştır.

ABD'nin tespit edilen 95 ürünün Türkiye'den yaptığı ithalatın ABD'nin Türkiye'den yaptığı toplam ithalat içindeki payı incelendiğinde 2001 yılında %19,3 olan pay 2017 yılında %8,1'e düşmüş 2018 yılında ise %9,1'e yükselmiştir. Bu da bize yıllar içerisinde ABD'ye yapılan ihracatta belli ürünlerin ihracatındaki ürün yoğunlaşmasının azaldığını diğer ürünlerinde ihracattan pay aldığını göstermektedir. ABD'nin tespit edilen 95 ürünün Türkiye'den yaptığı ithalatın ABD'nin dünyadan yaptığı toplam ithalat içindeki payı incelendiğinde ise 2001 yılında %0,05 olan pay 2017 yılında %0,03'e düşmüş 2018 yılında ise %0,04'e yükselmiştir. Bu da ABD'nin her yıl artan ithalatından Türkiye'den ithal ettiği bu 95 ürününü payının yeteri kadar artmadığını göstermektedir.

Tablo 47. Yıllara Göre ABD'nin Türkiye'nin Yüksek RCA Değerine Sahip Olduğu 95 Adet 6'lı GTİP Kodlu Ürünlerde Türkiye'den Yaptığı İthalat (milyar \$)

	2001	2010	2016	2017	2018	Değişim (2017- 2018)
95 ürünün Türkiye'den ithalatı	0,589	0,342	0,695	0,798	0,993	24,4%
ABD'nin Türkiye'den toplam ithalatı	3,055	4,424	8,496	9,905	10,902	10,1%
ABD'nin toplam ithalatı	1.140,9	1.968,3	2.249,9	2.408,5	2.614,3	8,5%
95 ürünün Türkiye'den ithalatının ABD'nin Türkiye'den yaptığı toplam ithalat içindeki payı (%)	19,30%	7,74%	8,18%	8,06%	9,11%	
95 ürünün Türkiye'den ithalatının ABD'nin toplam ithalatı içindeki payı (%)	0,05%	0,02%	0,03%	0,03%	0,04%	

Kaynak: (International Trade Centre (ITC), 2019)

4.4. Yıllara Göre ABD Eyaletlerinin Türkiye'nin Yüksek RCA Değerine Sahip Olduğu 95 Adet 6'lı GTİP Kodlu Ürünlerde Dünyadan Yaptığı İthalat

"ABD Census" verilerine göre tespit edilen 95 ürünün eyaletler genelindeki toplamı 2017 yılında 188,5 milyar dolar olurken 2018 yılında ise yaklaşık 204 milyar dolar olmuştur.

Tablo 48'de Türkiye'nin rekabet üstünlüğüne sahip olduğu ürünler arasında hesaplamalar sonucu ortaya çıkan 95 ürünü dünyadan en çok ithal eden ABD eyaletleri görülmektedir. California hem 2017 hem de 2018 yılında tespit edilen 95 ürünü dünyadan en çok ithal eden eyalet olurken 2017 yılında 35,1 milyar dolar olan ithalat 2018 yılında 37,2 milyar dolara yükselmiştir. İkinci sırada bu ürünleri dünyadan en çok ithal eden eyalet olarak Michigan gelirken bu eyalet 2017 yılında 17,6 milyar dolar 2018 yılında ise 19,2 milyar dolarlık ithalat yapmıştır. Texas bu ürünlerden 2017 yılında 15 milyar dolarlık 2018 yılında da 17 milyar dolarlık yaptığı ithalat ile her iki yılda da bu iki eyaleti takip etmiştir. Bu ürünlerde en çok ithalat yapan ilk 5 eyaletin toplam ithalatının ABD'nin toplam ithalatı içindeki payı 2017 yılında %45,9 olurken 2018 yılında %45,7'ye gerilemiştir. 2018 yılında bu ürünleri en çok ithal eden ilk 5 eyaletin toplam ithalatının ABD'nin toplam ithalatı içindeki payı ise 2017 yılında %45,6 olmuştur.

Tablo 48. Tespit Edilen 95 Adet 6'lı GTİP Kodlu Ürün İçinde Dünyadan En Çok İthalat Yapan İlk 5 ABD Eyaleti (milyon \$)

Eyalet	Dünyadan Yapılan İthalat (2017)	Eyaletler Arasındaki Sıralaması	Dünyadan Yapılan İthalat (2018)	Eyaletler Arasındaki Sıralaması	Dünyadan Yapılan İthalat İçindeki Payı (2017)	Dünyadan Yapılan İthalat İçindeki Payı (2018)
California	35.132	1	37.212	1	18,6%	18,2%
Michigan	17.611	2	19.236	2	9,3%	9,4%
Texas	15.043	3	17.048	3	8,0%	8,4%
New York	9.313	5	9.997	4	4,9%	4,9%
Illinois	8.930	7	9.756	5	4,7%	4,8%
Diğer eyaletler	102.480		110.729		54,4%	54,3%
Toplam	188.509		203.978		100,0%	100,0%

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

Tablo 49'da tespit edilen 95 Adet 6'lı GTİP kodlu ürünlerin her birinde en yüksek ithalatı gerçekleştiren ABD eyaletleri ve bu eyaletlerin 2017 ve 2018 yıllarında dünyadan yaptığı ithalat rakamları görülmektedir.

Eyalet bazında en çok ithalatın gerçekleştiği ürün 870899 GTİP kodlu ürün olurken bu ürünü hem 2017 hem de 2018 yılında en çok Michigan eyaletinin ithal ettiği görülmektedir. Michigan bu üründen 2017 yılında 4,3 milyar dolarlık ithalat yaparken 2018 yılında ise bu üründe dünyadan ithalat 4,6 milyar dolara yükselmiştir.

Eyalet bazında en çok ikinci ithalatın gerçekleştiği ürün 870829 GTİP kodlu ürün olurken bu ürünü hem 2017 hem de 2018 yılında en çok yine Michigan eyaletinin ithal ettiği görülmektedir. Michigan bu

üründen 2017 yılında 3,94 milyar dolarlık ithalat yaparken 2018 yılında ise bu üründe dünyadan ithalat 4,5 milyar dolara yükselmiştir.

Eyalet bazında en çok üçüncü ithalatın gerçekleştiği ürün 2017 yılında 220210 GTİP kodlu ürün olurken 2018 yılında ise 940161 GTİP kodlu ürün olmuştur. 220210 GTİP kodlu ürünü 2017 yılında en çok 1,79 milyar dolar ile California eyaleti ithal ederken 940161 GTİP Kodlu ürünü ise 2018 yılında dünyadan en çok 1,75 milyar dolar ile California eyaleti ithal etmiştir.

Eyalet bazında dünyadan en az ithalatının yapıldığı ürün 2017 yılında sırası ile 340119 GTİP kodlu ürün ile 846221 GTİP kodlu ürün olurken 2018 yılında ise sırası ile 340119 GTİP kodlu ürün ile 390769 GTİP kodlu ürün olmuştur. 340119 GTİP kodlu ürünü 2017 yılında en çok 35,3 milyon dolar ile California eyaleti ithal ederken 846221 GTİP kodlu ürünü ise 33,8 milyon dolar ile yine California eyaleti ithal etmiştir. 2018 yılında ise 340119 GTİP Kodlu ürünü dünyadan en çok 37,3 milyon dolar ile California eyaleti ithal ederken 390769 GTİP kodlu ürünü ise 32 milyon dolar ile yine California eyaleti ithal etmiştir.

Tablo 49. Türkiye'nin Yüksek RCA Değerine Sahip Olduğu 95 Adet 6'lı GTİP Kodlu Ürünlerde En Yüksek İthalatı Gerçekleştiren ABD Eyaletlerinin Dünyadan Yaptığı İthalat (milyon \$)

	2017		2018	
6'lı GTİP Kodu	İthalat Tutarı	Eyalet	İthalat Tutarı	Eyalet
870899	4.274,4	Michigan	4.573,3	Michigan
870829	3.940,0	Michigan	4.479,0	Michigan
732690	498,1	Texas	709,7	Texas
401110	1.697,0	California	1.586,7	California
730890	468,1	Texas	626,8	Texas
840991	1.722,4	Michigan	1.668,1	Michigan
840999	687,1	Michigan	777,6	Michigan
854449	380,5	Georgia	441,5	Georgia
610910	804,8	Kuzey Carolina	940,8	California
940360	1.569,0	California	1.632,3	California
620342	1.080,0	California	985,8	California
843149	750,7	Illinois	666,4	Illinois
611030	1.607,1	California	1.589,9	California
401120	1.120,1	California	1.252,4	California
611020	1.528,2	California	1.748,2	California
190590	490,4	California	547,2	California
851220	1.174,4	Michigan	1.349,2	Michigan
870870	1.306,1	Michigan	1.457,5	Michigan
870880	889,8	Michigan	880,5	Michigan
940161	1.617,9	California	1.751,3	California
841391	513,6	Texas	667,9	Texas
392010	168,3	California	170,7	California
940320	1.310,7	California	1.482,4	California
961900	341,1	Ohio	405,9	Ohio
340220	128,8	Texas	138,9	Texas
761699	246,4	California	262,5	California
610990	482,1	California	457,0	California
940390	678,1	California	746,9	California
180690	224,0	Pennsylvania	211,1	Pennsylvania
401699	193,7	Michigan	213,3	Michigan
392321	441,9	California	481,8	California
870893	401,8	Michigan	469,4	Michigan
392310	290,1	California	301,4	California
940350	890,1	California	833,9	California
851660	426,7	California	608,1	California
850710	451,1	Wisconsin	206,8	Arizona
392410	690,7	California	812,8	California
220210	1.792,1	California	1.062,2	California
871690	109,9	Indiana	162,6	Indiana

	2017		2018	
6'lı GTİP Kodu	İthalat Tutarı	Eyalet	İthalat Tutarı	Eyalet
841869	417,1	Texas	379,7	Texas
392350	159,7	California	185,4	California
845011	110,4	California	69,5	California
190531	555,1	New Jersey	608,8	New Jersey
392062	74,5	Georgia	82,1	Georgia
392490	556,9	California	598,5	California
761090	142,5	California	228,7	California
850152	169,4	Texas	192,8	Texas
481910	107,4	California	116,8	California
830241	376,8	California	393,7	California
841350	243,1	Michigan	300,0	Michigan
830230	381,6	Michigan	408,7	Michigan
620443	412,4	California	387,4	California
620343	322,8	California	307,9	California
611120	651,2	California	648,7	California
391740	68,6	Ohio	66,3	California
610462	379,3	California	424,5	California
610463	527,3	California	489,4	California
732393	455,9	California	529,1	California
854420	75,3	Texas	90,3	Texas
620463	228,4	California	264,4	California
330510	39,3	New York	43,8	New York
610510	167,3	New York	171,9	California
620630	171,2	California	182,5	California
180631	87,8	New York	81,0	New York
392329	136,8	California	149,8	California
761510	328,1	California	357,9	California
940180	330,2	California	509,5	California
611430	451,1	California	394,2	California
610443	529,1	California	518,2	California
441114	174,2	California	175,1	California
190219	169,7	California	187,8	California
611011	92,0	New York	99,9	New York
190532	97,6	New Jersey	115,9	New Jersey
760720	63,7	Illinois	60,1	Illinois
481940	80,0	California	97,6	California
842131	59,3	Kuzey Carolina	60,6	Kuzey Carolina
760421	70,6	Michigan	90,1	Michigan
761010	111,7	Florida	168,0	Florida
611596	327,2	California	407,5	California
610342	151,6	California	170,9	California

	2017		2018	
6'lı GTİP Kodu	İthalat Tutarı	Eyalet	İthalat Tutarı	Eyalet
732020	75,4	Michigan	86,0	Michigan
620469	179,8	New York	211,0	California
340111	36,1	California	37,3	California
630392	271,4	California	303,8	California
390769	101,5	Texas	32,0	California
570330	85,2	Georgia	92,2	Georgia
730820	72,4	Texas	126,1	Texas
610620	252,2	California	177,1	California
030489	205,3	Florida	207,9	Florida
845121	53,5	Texas	75,6	Kentucky
940429	92,5	California	101,1	California
721720	45,9	Texas	47,4	California
610610	74,6	California	67,6	California
846221	33,8	California	39,3	California
340119	35,3	California	37,3	California

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

4.5. Yıllara Göre ABD Eyaletlerinin Türkiye'nin Yüksek RCA Değerine Sahip Olduğu 95 Adet 6'lı GTİP Kodlu Ürünlerde Türkiye'den Yaptığı İthalat

Tablo 50'de Türkiye'nin rekabet üstünlüğüne sahip olduğu ürünler arasında hesaplamalar sonucu ortaya çıkan 95 ürünü Türkiye'den en çok ithal eden ilk 5 ABD eyaleti görülmektedir. Bu ürünleri Türkiye'den en çok ithal eden eyaletler 2017 yılında sırası ile New York, New Jersey, California, Michigan ve Illinois olurken 2018 yılında ise sıralama New Jersey, Missouri, New York, California ve Illinois şeklinde olmuştur.

New York 2017 yılında 98,1 milyon dolarlık tespit edilen 95 ürünün ithalatından gerçekleştirirken New Jersey ise 2018 yılında 111,6 milyon dolarlık ithalat gerçekleştirmiştir. 2017 yılında New Jersey bu ürünleri Türkiye'den en çok ithal eden 2. eyalet olurken 2018 yılında ise Missouri eyaleti olmuştur. New Jersey 2017 yılında 89,4 milyon dolarlık bu ürünlerden ithalat yaparken Missouri ise 2018 yılında 101,2 milyon dolarlık ithalat yapmıştır. California eyaleti 2017 yılında New York ve New Jersey eyaletlerini takip ederken 2018 yılında ise New Jersey ve Missouri'yi New York eyaleti izlemiştir. California 2017 yılında Türkiye'den bu ürünlerden 81,8 milyon dolarlık ithalat yaparken New York ise 2018 yılında Türkiye'den bu ürünlerden 99,3 milyon dolarlık ithalat gerçekleştirmiştir.

İlk 5 eyaletin Türkiye'den gerçekleştirdikleri bu ürünlerdeki ithalat toplamı 2017 yılında 410,34 milyon dolar olurken bu ürünlerin toplam ithalatındaki payı %54,5 olmuştur. 2018 yılında ise ilk 5 eyaletin bu ürünlerin Türkiye'den yaptığı ithalat 448 milyon dolar olurken bu ürünlerin toplam ithalatındaki payı da %48 olarak gerçekleşmiştir. 2018 yılında bu ürünleri Türkiye'den en çok ithal eden ilk 5 eyaletin 2017 yılındaki toplamı ise 368,4 milyon dolar olurken bu ürünlerin toplam ithalatındaki payı da %48,9 olarak gerçekleşmiştir.

Tespit edilen 95 ürün için Türkiye'den yapılan ithalatın dünyadan yapılan ithalat içindeki payına bakıldığında ise 2017 yılında %0,4 olan pay 2018 yılında %0,46'ya yükselmiştir. 2017 yılında en çok ithalatı yapan New York eyaletinin dünyadan yaptığı ithalatta Türkiye'nin payı 2017 yılında %1,1 olurken 2018 yılında pay %1'e gerilemiştir. 2018 yılında en çok ithalatı yapan New Jersey eyaletinin dünyadan yaptığı ithalatta Türkiye'nin payı 2017 yılında %1,1 olurken 2018 yılında pay %1,3'e yükselmiştir.

Tablo 50. Tespit Edilen 95 Adet 6'lı GTİP Kodlu Ürün İçinde Türkiye'den En Çok İthalat Yapan İlk 5 ABD Eyaleti (milyon \$)

Eyalet	Türkiye'den Yapılan İthalat (2017)	Eyaletler Arasındaki Sıralaması	Türkiye'den Yapılan İthalat (2018)	Eyaletler Arasındaki Sıralaması	Türkiye'den Yapılan Toplam İthalat İçindeki Payı (2017)	Türkiye'den Yapılan Toplam İthalat İçindeki Payı (2018)	Türkiye'den Yapılan İthalatın Dünyadan Yapılan İthalat İçindeki Payı (2017)	Türkiye'den Yapılan İthalatın Dünyadan Yapılan İthalat İçindeki Payı (2018)
New Jersey	89,4	2	111,6	1	11,9%	12,0%	1,1%	1,3%
Missouri	32,1	9	101,2	2	4,3%	10,9%	1,9%	5,4%
New York	98,1	1	99,3	3	13,0%	10,7%	1,1%	1,0%
California	81,8	3	73,6	4	10,8%	7,9%	0,2%	0,2%
Illinois	67,0	5	62,3	5	8,9%	6,7%	0,8%	0,6%
Diğer eyaletler	385,1		482,8		51,1%	51,9%		
Toplam	753,5		930,8		100,0%	100,0%	0,40%	0,46%

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

Tablo 51'de tespit edilen 95 Adet 6'lı GTİP kodlu ürünlerin her birinde Türkiye'den en yüksek ithalatı gerçekleştiren ABD eyaletleri ve bu eyaletlerin 2017 ve 2018 yıllarında yaptığı ithalat rakamları görülmektedir.

Eyalet bazında Türkiye'den çok ithalatın gerçekleştiği ürün 870829 GTİP kodlu ürün olurken bu ürünü 2017 yılında Michigan 2018 yılında ise Missouri eyaletinin en çok ithal ettiği görülmektedir. Michigan bu üründen 2017 yılında Türkiye'den 42,2 milyon dolarlık ithalat yaparken 2018 yılında ise Missouri bu üründen Türkiye'den 64,4 milyon dolarlık ithalat gerçekleştirmiştir.

Eyalet bazında 2017 yılında en çok ikinci ithalatın gerçekleştiği ürün 401110 GTİP kodlu ürün olurken en çok üçüncü ithalatın gerçekleştiği ürün ise 854449 GTİP kodlu ürün olmuştur. 2017 yılında 401110 GTİP kodlu ürünü Türkiye'den en çok 18,8 milyon dolar ile Georgia eyaleti ithal ederken 854449 GTİP kodlu ürünü ise 16,2 milyon dolar ile Illinois eyaleti ithal etmiştir.

2018 yılında ise en çok ikinci ithalatın gerçekleştiği ürün 840999 GTİP kodlu ürün olurken en çok üçüncü ithalatın gerçekleştiği ürün ise 730890 GTİP kodlu ürün olmuştur. 2018 yılında 840999 GTİP kodlu ürünü Türkiye'den en çok 29,2 milyon dolar ile Michigan eyaleti ithal ederken 730890 GTİP kodlu ürünü ise 15,8 milyon dolar ile Texas eyaleti ithal etmiştir.

Eyalet bazında Türkiye’den en az ithalatının yapıldığı ürün 2017 yılında sırası ile 830241 GTİP kodlu ürün ile 392310 GTİP kodlu ürün olurken 2018 yılında ise sırası ile 830241 GTİP kodlu ürün ile 841869 GTİP kodlu ürün olmuştur. 830241 GTİP kodlu ürünü 2017 yılında en çok 300 bin dolar ile Florida eyaleti ithal ederken 392310 GTİP kodlu ürünü ise 200 bin dolar ile New Jersey eyaleti ithal etmiştir. 2018 yılında ise 830241 GTİP Kodlu ürünü Türkiye’den en çok 200 bin dolar ile yine Florida eyaleti ithal ederken 841869 GTİP kodlu ürünü ise 200 bin dolar ile Kuzey Karolayna eyaleti ithal etmiştir.

Tablo 51. Türkiye’nin Yüksek RCA Değerine Sahip Olduğu 95 Adet 6’lı GTİP Kodlu Ürünlerin her Birinde En Yüksek İthalatı Gerçekleştiren ABD Eyaletlerinin Türkiye’den Yaptığı İthalat (milyon \$)

6’lı GTİP Kodu	2017		2018	
	İthalat Tutarı	Eyalet	İthalat Tutarı	Eyalet
870899	10,8	Güney Carolina	10,9	Güney Carolina
870829	42,2	Michigan	64,4	Missouri
732690	1,0	Güney Carolina	1,2	Güney Carolina
401110	18,8	Georgia	13,3	Georgia
730890	5,2	Güney Carolina	15,8	Texas
840991	3,7	Indiana	3,0	Mississippi
840999	4,1	Georgia	29,2	Michigan
854449	16,2	Illinois	8,2	Illinois
610910	8,6	New York	7,3	New Jersey
940360	2,6	New York	3,5	New Jersey
620342	15,4	California	12,7	New York
843149	3,0	Illinois	3,7	Pennsylvania
611030	6,8	New York	6,2	New York
401120	1,0	Georgia	2,1	Illinois
611020	11,1	New York	9,4	New York
190590	2,0	New Jersey	3,0	New Jersey
851220	3,7	Alabama	5,6	Missouri
870870	7,3	Alabama	5,4	Ohio
870880	3,9	California	6,3	Illinois
940161	5,7	New Jersey	6,4	New Jersey
841391	4,8	Illinois	8,2	Wisconsin
392010	0,5	New York	1,3	Texas
940320	1,8	New Jersey	2,7	Tennessee
961900	1,7	Illinois	1,3	Illinois
340220	3,1	New York	3,3	New York
761699	0,5	California	2,1	New Jersey
610990	3,3	New York	2,0	California
940390	0,3	Georgia	0,6	Georgia
180690	4,0	Pennsylvania	10,3	Pennsylvania
401699	3,7	Florida	3,8	Oregon
392321	6,1	New Jersey	7,2	New Jersey
870893	1,8	Georgia	1,9	Georgia
392310	0,2	New Jersey	0,7	New Jersey

	2017		2018	
6'lı GTİP Kodu	İthalat Tutarı	Eyalet	İthalat Tutarı	Eyalet
940350	0,7	New Jersey	0,7	New York
851660	7,7	California	3,5	New Jersey
850710	3,4	Florida	7,5	Pennsylvania
392410	2,4	Delaware	3,1	Delaware
220210	0,5	New Jersey	0,5	New Jersey
871690	1,6	Ohio	1,4	Ohio
841869	0,7	Ohio	0,2	Kuzey Karolayna
392350	1,2	Missouri	0,6	Hawaii
845011	1,6	New Jersey	2,0	New Jersey
190531	3,4	New Jersey	3,6	New Jersey
392062	2,6	Alabama	5,3	Alabama
392490	1,5	New Jersey	1,3	New Jersey
761090	0,4	New York	1,8	Texas
850152	0,5	Massachusetts	1,4	Illinois
481910	0,9	New York	2,2	New Jersey
830241	0,3	Florida	0,2	Florida
841350	1,4	Güney Carolina	3,1	Güney Carolina
830230	7,9	Michigan	14,2	Missouri
620443	3,8	New York	3,2	New York
620343	1,3	New York	1,7	New York
611120	0,5	New York	0,8	New Jersey
391740	1,2	Georgia	1,5	Georgia
610462	0,7	New York	0,9	New Jersey
610463	0,9	New York	1,4	Pennsylvania
732393	0,6	California	0,3	New Jersey
854420	1,7	California	1,3	California
620463	2,7	New York	2,5	New York
330510	0,7	New York	0,6	New York
610510	4,4	Georgia	2,6	Georgia
620630	3,5	New York	1,9	New Jersey
180631	0,6	California	0,3	Pennsylvania
392329	3,3	New York	3,5	New York
761510	1,2	Maryland	1,1	Maryland
940180	1,4	Florida	2,1	New York
611430	1,5	Pennsylvania	2,8	Pennsylvania
610443	2,3	New York	2,2	New York
441114	1,1	Kuzey Carolina	0,5	Florida
190219	2,5	New Jersey	2,3	New Jersey
611011	1,4	Georgia	0,8	Georgia
190532	1,1	New Jersey	1,9	New Jersey
760720	0,6	New York	0,8	New York

	2017		2018	
6'lı GTİP Kodu	İthalat Tutarı	Eyalet	İthalat Tutarı	Eyalet
481940	0,9	Georgia	1,4	Georgia
842131	2,3	Indiana	1,6	Indiana
760421	1,2	Florida	5,6	Florida
761010	3,7	New York	2,9	New York
611596	1,8	Tennessee	2,2	Tennessee
610342	1,1	New York	1,1	New York
732020	1,1	Illinois	0,7	Virginia
620469	1,3	New York	1,8	California
340111	0,4	New Jersey	0,3	New Jersey
630392	1,9	Massachusetts	6,7	Massachusetts
390769	0,7	Massachusetts	4,7	Kentucky
570330	1,4	New Jersey	1,3	New Jersey
730820	0,5	Georgia	1,4	Virginia
610620	1,6	New York	0,6	New Jersey
030489	0,7	Pennsylvania	0,9	Florida
845121	2,0	New Jersey	2,6	New Jersey
940429	0,6	Puerto Rico	0,8	Puerto Rico
721720	0,4	Maryland	0,4	Maryland
610610	0,7	New York	0,6	New Jersey
846221	0,5	Utah	0,5	Florida
340119	0,6	New York	0,7	New York

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

4.6. Türkiye'nin Yüksek RCA Değerine Sahip Olduğu 95 Adet 6'lı GTİP Kodlu Ürünlerde En Yüksek İthalatı Gerçekleştiren ABD Eyaletlerinin İhracatçılarımız İçin Hedef Pazar Analizi

Tablo 52'de çalışmada tespit edilen 95 adet 6'lı GTİP kodlu ürünlerde her bir ürün için en yüksek ithalatı gerçekleştiren ABD eyaletleri sıralamasında eyaletlerin sıralamada ilk sırada yer alma sayıları görülmektedir.

ABD eyaletlerinin dünyadan yaptıkları ithalat incelendiğinde 2017 yılında öne çıkan 95 üründen 50'sini ithalatında ilk sırada yer alan California'yı 13 ürün ile Michigan ve 11 ürünle Texas izlemiştir. ABD eyaletlerinden 13 farklı eyaletin 2017 yılında dünyadan 95 ürünün her birini en çok ithal ettiği görülmektedir. 2018 yılında önde çıkan 95 üründen 56'sını ithalatında ilk sırada yer alan California'yı 13 ürün ile yine Michigan ve 8 ürünle de Texas eyaletleri izlemiştir. ABD eyaletlerinden 14 farklı eyaletin 2018 yılında 95 ürünün her birini dünyadan en çok ithal eden eyalet olduğu görülmektedir.

Dünyadan yapılan ithalatla ABD eyaletleri arasında en yüksek ithalatın gerçekleştirildiği ürün sayısı en az olan eyaletler ise 2017 yılında birer ürünle Indiana, Pennsylvania ve Wisconsin olurken 2018 yılında ise yine birer ürünle Arizona, Indiana, Kuzey Karolayna, Kentucky, Ohio ve Pennsylvania eyaletleri olmuştur.

ABD eyaletlerinin Türkiye’den yaptıkları ithalat incelendiğinde 2017 yılında öne çıkan 95 ürünün 26’sının ithalatında ilk sırada yer alan New York’u 15 ürün ile New Jersey ve 10 ürünle Georgia izlemiştir. ABD eyaletlerinden 20 farklı eyaletin 2017 yılında 95 ürünün her birini Türkiye’den en çok ithal ettiği görülmektedir. 2018 yılında önde çıkan 95 ürünün 24’ünün ithalatında ilk sırada yer alan New Jersey’i 16 ürün ile New York ve ürünle de Georgia eyaletleri izlemiştir. ABD eyaletlerinden 26 farklı eyaletin 2018 yılında 95 ürünün her birini Türkiye’den en çok ithal eden eyalet olduğu görülmektedir.

Türkiye’den yapılan ithalatla ABD eyaletleri arasında en yüksek ithalatın gerçekleştirildiği ürün sayısı en az olan eyaletler ise 2017 yılında birer ürünle Delaware, Kuzey Karolayna, Missouri, Tennessee ve Utah eyaletleri ile Puerto Rico özerk bölgesi olurken 2018 yılında ise yine birer ürünle Alabama, Delaware, Hawaii, Indiana, Kuzey Karolayna, Kentucky, Massachusetts, Michigan, Mississippi, Oregon ve Wisconsin eyaletleri ile Puerto Rico özerk bölgesi olmuştur.

ABD’nin bu 95 üründe eyalet bazında yaptıkları ithalatlara bakıldığında ihracatçılarımızın bu ürünlerin en fazla ithalatının yapan eyaletlerine yeteri kadar yönelmedikleri tespit edilmiştir. Bu da ABD eyaletleri arasında bu ürünlerde ihracatçılarımız için hala ciddi bir potansiyelin var olduğunu göstermektedir.

Tablo 52. Türkiye'nin Yüksek RCA Değerine Sahip Olduğu 95 Adet 6'lı GTİP Kodlu Ürünlerde En Yüksek İthalatı Gerçekleştiren ABD Eyaletlerinin Sıralamada Yer Alma Sayısı

Eyalet	Dünya		Türkiye	
	2017	2018	2017	2018
Alabama			3	1
Arizona		1		
Delaware			1	1
Florida	2	2	5	5
Georgia	3	3	10	7
Güney Carolina			4	3
Hawaii				1
Illinois	2	2	5	5
Indiana	1	1	2	1
California	50	56	7	3
Kuzey Carolina	2	1	1	1
Kentucky		1		1
Maryland			2	2
Massachusetts			3	1
Michigan	13	13	2	1
Mississippi				1
Missouri			1	3
New Jersey	2	2	15	24
New York	5	3	26	16
Ohio	2	1	2	2
Oregon				1
Pennsylvania	1	1	3	6
Puerto Rico			1	1
Tennessee			1	2
Texas	11	8		3
Utah			1	
Virginia				2
Wisconsin	1			1
Genel Toplam	95	95	95	95

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

Sonuç olarak öne çıkan 95 ürünü dünyada en çok ithal eden eyaletler sıralamasında ilk üç eyalet hem 2017 hem de 2018 yılında California, Michigan ve Texas olurken Türkiye'den ithalatı ise 2017 yılında sıralama New York, New Jersey ve Georgia olurken 2018 yılında ise sıralama New Jersey, New York ve Georgia şeklinde olmuştur.

Tablo 53'de çalışmada tespit edilen 95 adet 6'lı GTİP kodlu ürünlerde en yüksek ithalatı gerçekleştiren ABD eyaletlerinden sıralamada ilk 3 sırada yer alan eyaletlerin en çok ithal ettiği 2'li GTİP kodlu ürün grupları görülmektedir.

2017 yılında California dünyadan en çok 85, 87 ve 84 GTİP kodlu ürün gruplarını ithal ederken Michigan 87, 84 ve 85 GTİP kodlu ürünleri Texas ise 85,84 ve 27 GTİP kodlu ürünleri ithal etmiştir. 2018 yılında California dünyadan en çok 85,84 ve 87 GTİP kodlu ürün gruplarını ithal ederken Michigan 85, 84 ve 27 GTİP kodlu ürünleri Texas ise 87, 85 ve 84 GTİP kodlu ürünleri ithal etmiştir.

2017 yılında New York Türkiye’den en çok 71, 57 ve 62 GTİP kodlu ürün gruplarını ithal ederken New Jersey 57, 72 ve 71 GTİP kodlu ürünleri Georgia ise 57, 84 ve 62 GTİP kodlu ürünleri ithal etmiştir. 2018 yılında New Jersey Türkiye’den en çok 57, 71 ve 20 GTİP kodlu ürün gruplarını ithal ederken New York 71, 57 ve 39 GTİP kodlu ürünleri Georgia ise 57, 84 ve 62 GTİP kodlu ürünleri ithal etmiştir.

Tablo 53. Öne Çıkan 95 Adet 6’lı GTİP Kodlu Ürünlerde En Yüksek İthalatı Gerçekleştiren ABD Eyaletlerinden Sıralamada İlk 3 Sırada Yer Alan Eyaletlerin En Çok İthal Ettiği 2’li GTİP Kodlu Ürün Grubu

	Dünya						Türkiye					
	2017			2018			2017			2018		
	California	Michigan	Texas	California	Michigan	Texas	New York	New Jersey	Georgia	New Jersey	New York	Georgia
6’lı GTİP Kodlu Üründe En Çok İthalat yapan Eyalet Sırlamasına Girme Sayısı	50	13	11	56	13	8	26	15	10	24	16	7
En Çok İthal Ettiği 1. Ürün Grubu (2’li GTİP kodlu ürün grubu)	85	87	85	85	87	85	71	57	57	57	71	57
En Çok İthal Ettiği 2. Ürün Grubu (2’li GTİP kodlu ürün grubu)	87	84	84	84	84	84	57	72	84	71	57	84
En Çok İthal Ettiği 3. Ürün Grubu (2’li GTİP kodlu ürün grubu)	84	85	27	87	85	27	62	71	62	20	39	62

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

Tablo 54'de çalışmada tespit edilen 95 adet 6'lı GTİP kodlu ürünlerde en yüksek ithalatı gerçekleştiren ABD eyaletlerinden sıralamada ilk 3 sırada yer alan eyaletlerin en çok ithal ettiği 6'lı GTİP kodlu ürün grupları görülmektedir.

2017 yılında California dünyadan en çok 220210, 401110 ve 940161 GTİP kodlu ürünleri ithal ederken Michigan 870899, 870829 ve 840991 GTİP kodlu ürünleri Texas ise 870829, 870899 ve 940360 GTİP kodlu ürünleri ithal etmiştir. 2018 yılında California dünyadan en çok 940161, 611020 ve 870829 GTİP kodlu ürün gruplarını ithal ederken Michigan 870899, 870829 ve 840991 GTİP kodlu ürünleri Texas ise 870829, 870899 ve 732690 GTİP kodlu ürünleri ithal etmiştir.

2017 yılında New York Türkiye'den en çok 611020, 620342 ve 610910 GTİP kodlu ürün gruplarını ithal ederken New Jersey 392321, 940161 ve 611020 GTİP kodlu ürünleri Georgia ise 401110, 320342 ve 610510 GTİP kodlu ürünleri ithal etmiştir. 2018 yılında New Jersey Türkiye'den en çok 611020, 610910 ve 392321 GTİP kodlu ürün gruplarını ithal ederken New York 620342, 611020 ve 611030 GTİP kodlu ürünleri Georgia ise 401110, 840999 ve 620342 GTİP kodlu ürünleri ithal etmiştir.

Tablo 54. Öne Çıkan 95 Adet 6'lı GTİP Kodlu Ürünlerde En Yüksek İthalatı Gerçekleştiren ABD Eyaletlerinden Sıralamada İlk 3 Sırada Yer Alan Eyaletlerin En Çok İthal Ettiği 6'lı GTİP Kodlu Ürünler

	Dünya						Türkiye					
	2017			2018			2017			2018		
	California	Michigan	Texas	California	Michigan	Texas	New York	New Jersey	Georgia	New Jersey	New York	Georgia
6'lı GTİP Kodlu Üründe En Çok İthalat yapan Eyalet Sıralamasına Girme Sayısı	50	13	11	56	13	8	26	15	10	24	16	7
En Çok İthal Ettiği 1. Ürün (6'lı GTİP Kodlu Ürün)	220210	870899	870829	940161	870899	870829	611020	392321	401110	611020	620342	401110
En Çok İthal Ettiği 2. Ürün (6'lı GTİP Kodlu Ürün)	401110	870829	870899	611020	870829	870899	620342	940161	620342	610910	611020	840999
En Çok İthal Ettiği 3. Ürün (6'lı GTİP Kodlu Ürün)	940161	840991	940360	870829	840991	732690	610910	611020	610510	392321	611030	620342

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

Tablo 55'de çalışmada tespit edilen 95 adet 6'lı GTİP kodlu ürünlerde en yüksek ithalatı gerçekleştiren ABD eyaletlerinden sıralamada ilk 3 sırada yer alan eyaletlerin dünyadan ve Türkiye'den 2017 ve 2018 yıllarında en çok ithal ettiği 2'li ve 6'lı GTİP kodlu ürün grupları ve ürünler görülmektedir.

Öne çıkan 95 adet 6'lı GTİP kodlu ürünlerde en yüksek ithalatı gerçekleştiren ABD eyaletlerinden sıralamada ilk 3 sırada yer alan eyaletlerin 2017 ve 2018 yıllarında dünyadan en çok ithal ettiği 4 Türkiye'den en çok ithal ettiği ise 7 farklı 2'li GTİP kodlu ürün grubu tespit edilmiştir. Eyaletlerin

dünyadan en çok ithal ettiği ürün grupları 27, 84, 85 ve 87 GTİP kodlu ürünler olurken Türkiye’den en çok ithal ettiği ürün grupları ise 20, 39, 57, 62, 71, 72 ve 84 GTİP kodlu ürün grupları olmuştur. Eyaletlerin hem dünyadan hem de Türkiye’den en çok ithal ettiği ürün grubunun 84 GTİP kodlu ürün grubunun olduğu görülmektedir.

Öne çıkan 95 adet 6’lı GTİP kodlu ürünlerde en yüksek ithalatı gerçekleştiren ABD eyaletlerinden sıralamada ilk 3 sırada yer alan eyaletlerin 2017 ve 2018 yıllarında dünyadan ve Türkiye’den en çok ithal ettiği 9’şar farklı 6’lı GTİP kodlu ürün grubu tespit edilmiştir. Eyaletlerin dünyadan en çok ithal ettiği ürünler 220210, 401110, 611020, 732690, 840991, 870829, 870899, 940161 ve 940360 GTİP kodlu ürünler olurken Türkiye’den en çok ithal ettiği ürünler ise 392321, 401110, 610510, 610910, 611020, 611030, 620342, 940161 ve 840999 GTİP kodlu ürünler olmuştur. Eyaletlerin hem dünyadan hem de Türkiye’den en çok ithal ettiği ürünler incelendiğinde 401110, 611020 ve 940161 GTİP kodlu ürünlerin olduğu görülmektedir.

Tablo 55.Öne Çıkan Ürünlerde En Yüksek İthalatı Gerçekleştiren ABD Eyaletlerinden Sıralamada İlk 3 Sırada Yer Alan Eyaletlerin Dünyadan ve Türkiye’den 2017 ve 2018 Yıllarında En Çok İthal Ettiği 2’li ve 6’lı GTİP Kodlu Ürünler/Ürün Grupları

2017		2018	
Öne Çıkan Ürünlerde En Yüksek İthalatı Gerçekleştiren ABD Eyaletlerinden Sıralamada İlk 3 Sırada Yer Alan Eyaletlerin Dünyadan En Çok İthal Ettiği 2’li GTİP Kodlu Ürün Grubu	Öne Çıkan Ürünlerde En Yüksek İthalatı Gerçekleştiren ABD Eyaletlerinden Sıralamada İlk 3 Sırada Yer Alan Eyaletlerin Türkiye’den En Çok İthal Ettiği 2’li GTİP Kodlu Ürün Grubu	Öne Çıkan Ürünlerde En Yüksek İthalatı Gerçekleştiren ABD Eyaletlerinden Sıralamada İlk 3 Sırada Yer Alan Eyaletlerin Dünyadan En Çok İthal Ettiği 6’lı GTİP Kodlu Ürünler	Öne Çıkan Ürünlerde En Yüksek İthalatı Gerçekleştiren ABD Eyaletlerinden Sıralamada İlk 3 Sırada Yer Alan Eyaletlerin Türkiye’den En Çok İthal Ettiği 6’lı GTİP Kodlu Ürünler
27	20	220210	392321
84	39	401110	401110
85	57	611020	610510
87	62	732690	610910
	71	840991	611020
	72	870829	611030
	84	870899	620342
		940161	940161
		940360	840999

Eyaletlerin hem dünyadan hem de Türkiye’den en çok ithal ettiği ürün/ürün grubu

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

4.7. RCA Değeri Yüksek 95 Ürünü ABD Eyaletlerine İhracat Yapan Türk İhracatçı Firmalarının Analizi

Tablo 56'da tespit edilen 95 adet 6'lı GTİP kodlu ürünlerde dünya geneline ve ABD eyaletlerine ihracatını gerçekleştiren firma sayıları görülmektedir. ABD'ye ihracat yapan firma sayısı 2017 yılında en çok 252 firma ile 732690 GTİP kodlu üründe olurken onu 251 firma ile 610910 GTİP kodlu ürün ve 210 firma ile 940360 GTİP kodlu ürünler izlemektedir. 2018 yılında ise ABD'ye en çok ihracat 276 firma ile 610910 GTİP kodlu üründe olurken onu 258 firma ile 732690 GTİP kodlu ürün ile 249 firma ile 940360 GTİP kodlu ürünler izlemektedir.

Dünyaya ihracat yapan firma sayısı 2017 yılında en çok 8.625 firma ile 732690 GTİP kodlu üründe olurken onu 6.111 firma ile 940360 GTİP kodlu ürün ve 4.355 firma ile 610910 GTİP kodlu ürünler izlemektedir. 2018 yılında ise dünyaya en çok ihracat 9.097 firma ile 732690 GTİP kodlu üründe olurken onu 7.082 firma ile 940360 GTİP kodlu ürün ile 4.373 firma ile 610910 GTİP kodlu ürünler izlemektedir. ABD'ye ihracat yapan firma sayısının oranı ise 2017 yılında en çok %33,3 ile 030489 GTİP kodlu üründe olurken onu %8,2 ile 611430 GTİP kodlu ürün ve %7,7 ile 610990 GTİP kodlu ürünler izlemektedir. 2018 yılında ise ABD'ye ihracat yapan firma sayısının oranı en çok %22,5 ile 030489 GTİP kodlu üründe olurken onu %8,1 ile 846221 GTİP kodlu ürün ve %7,9 ile 190590 GTİP kodlu ürünler izlemektedir.

Tablo 56. Seçili 95 Ürüne Göre ABD Eyaletlerine İhracat Yapan İhracatçı Firma Sayıları

GTİP Kodu	2017			2018		
	ABD'ye ihracat yapan firmalar	Dünyaya ihracat yapan firmalar	ABD'ye ihracat yapan firmaların oranı	ABD'ye ihracat yapan firmalar	Dünyaya ihracat yapan firmalar	ABD'ye ihracat yapan firmaların oranı
'030489	11	33	33,3%	9	40	22,5%
'180631	9	166	5,4%	8	180	4,4%
'180690	54	822	6,6%	63	946	6,7%
'190219	11	321	3,4%	15	316	4,7%
'190531	25	458	5,5%	29	492	5,9%
'190532	22	445	4,9%	29	499	5,8%
'190590	57	823	6,9%	69	870	7,9%
'220210	26	544	4,8%	31	617	5,0%
'330510	32	996	3,2%	35	1.018	3,4%
'340111	31	737	4,2%	34	771	4,4%
'340119	18	514	3,5%	19	516	3,7%
'340220	19	1.309	1,5%	26	1.363	1,9%
'390769	1	18	5,6%	2	26	7,7%
'391740	15	2.120	0,7%	20	2.064	1,0%
'392010	24	1.054	2,3%	33	1.195	2,8%
'392062	11	156	7,1%	12	180	6,7%
'392310	46	1.713	2,7%	63	1.825	3,5%
'392321	55	1.324	4,2%	59	1.359	4,3%
'392329	71	2.890	2,5%	92	2.781	3,3%

	2017			2018		
GTİP Kodu	ABD'ye ihracat yapan firmalar	Dünyaya ihracat yapan firmalar	ABD'ye ihracat yapan firmaların oranı	ABD'ye ihracat yapan firmalar	Dünyaya ihracat yapan firmalar	ABD'ye ihracat yapan firmaların oranı
'392350	41	1.773	2,3%	40	1.846	2,2%
'392410	58	2.282	2,5%	62	2.521	2,5%
'392490	38	2.583	1,5%	47	2.878	1,6%
'401110	5	222	2,3%	7	251	2,8%
'401120	6	167	3,6%	4	165	2,4%
'401699	71	2.297	3,1%	88	2.359	3,7%
'441114	16	528	3,0%	16	591	2,7%
'481910	97	1.913	5,1%	103	2.028	5,1%
'481940	49	1.256	3,9%	47	1.257	3,7%
'570330	22	642	3,4%	25	714	3,5%
'610342	49	1.236	4,0%	57	1.171	4,9%
'610443	86	1.139	7,6%	82	1.090	7,5%
'610462	68	1.451	4,7%	71	1.388	5,1%
'610463	62	876	7,1%	70	931	7,5%
'610510	54	1.070	5,0%	72	1.104	6,5%
'610610	50	1.392	3,6%	50	1.287	3,9%
'610620	70	1.126	6,2%	70	1.045	6,7%
'610910	251	4.355	5,8%	276	4.373	6,3%
'610990	188	2.445	7,7%	174	2.511	6,9%
'611011	30	498	6,0%	29	520	5,6%
'611020	176	2.775	6,3%	194	2.753	7,0%
'611030	146	2.143	6,8%	172	2.182	7,9%
'611120	31	1.142	2,7%	36	1.154	3,1%
'611430	45	548	8,2%	40	562	7,1%
'611596	33	580	5,7%	38	641	5,9%
'620342	91	2.104	4,3%	110	2.096	5,2%
'620343	33	990	3,3%	40	1.052	3,8%
'620443	100	1.361	7,3%	99	1.507	6,6%
'620463	65	1.059	6,1%	63	1.235	5,1%
'620469	51	701	7,3%	55	730	7,5%
'620630	99	1.461	6,8%	98	1.407	7,0%
'630392	45	1.104	4,1%	43	1.304	3,3%
'721720	4	77	5,2%	5	92	5,4%
'730820	5	101	5,0%	3	105	2,9%
'730890	36	3.076	1,2%	52	3.400	1,5%
'732020	22	601	3,7%	19	639	3,0%
'732393	58	1.936	3,0%	61	2.114	2,9%
'732690	252	8.625	2,9%	258	9.097	2,8%
'760421	7	398	1,8%	14	429	3,3%

	2017			2018		
GTİP Kodu	ABD'ye ihracat yapan firmalar	Dünyaya ihracat yapan firmalar	ABD'ye ihracat yapan firmaların oranı	ABD'ye ihracat yapan firmalar	Dünyaya ihracat yapan firmalar	ABD'ye ihracat yapan firmaların oranı
'760720	9	374	2,4%	8	389	2,1%
'761010	15	941	1,6%	23	1.115	2,1%
'761090	17	1.499	1,1%	37	1.674	2,2%
'761510	29	1.005	2,9%	28	1.068	2,6%
'761699	57	2.768	2,1%	66	2.848	2,3%
'830230	18	505	3,6%	21	519	4,0%
'830241	15	1.592	0,9%	20	1.625	1,2%
'840991	23	550	4,2%	22	558	3,9%
'840999	59	1.156	5,1%	63	1.189	5,3%
'841350	15	652	2,3%	16	763	2,1%
'841391	43	1.132	3,8%	55	1.250	4,4%
'841869	12	954	1,3%	11	1.121	1,0%
'842131	20	1.015	2,0%	25	1.035	2,4%
'843149	35	619	5,7%	37	666	5,6%
'845011	1	276	0,4%	2	326	0,6%
'845121	1	72	1,4%	1	84	1,2%
'846221	7	116	6,0%	11	135	8,1%
'850152	10	499	2,0%	14	591	2,4%
'850710	2	160	1,3%	4	166	2,4%
'851220	26	981	2,7%	26	1.021	2,5%
'851660	17	1.660	1,0%	17	1.830	0,9%
'854420	4	696	0,6%	8	778	1,0%
'854449	22	1.617	1,4%	21	1.683	1,2%
'870829	70	1.195	5,9%	74	1.312	5,6%
'870870	24	780	3,1%	22	843	2,6%
'870880	35	874	4,0%	37	879	4,2%
'870893	23	772	3,0%	23	778	3,0%
'870899	120	2.401	5,0%	126	2.396	5,3%
'871690	8	534	1,5%	8	556	1,4%
'940161	97	2.727	3,6%	117	3.288	3,6%
'940180	45	1.880	2,4%	43	2.107	2,0%
'940320	96	3.470	2,8%	102	3.876	2,6%
'940350	80	3.425	2,3%	108	4.068	2,7%
'940360	210	6.111	3,4%	249	7.082	3,5%
'940390	95	2.938	3,2%	113	3.319	3,4%
'940429	34	1.778	1,9%	59	2.140	2,8%
'961900	8	811	1,0%	10	762	1,3%
Toplam	4.550	127.011	3,6%	5.065	135.427	3,7%

Kaynak: (Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM), 2019)

4.7.1. Seçili 95 Ürünün ABD'nin Türkiye'ye Karşı Uyguladığı Genelleştirilmiş Tercih Sistemi (GTS)'YE Göre İncelenmesi

ABD'nin Türkiye'nin artık gelişmiş ülke statüsüne yükseldiği gerekçesi ile 993 ürünü GTS kapsamından çıkarması beklenmektedir. Bu 993 üründen 53'ünün de çalışmaya konu olan Türkiye'nin uluslararası piyasalarda rekabet üstünlüğüne sahip olduğu ürün olduğu görülmektedir.

Tablo 57'da seçili 95 ürün içinde ABD'nin Türkiye'ye karşı uyguladığı Genelleştirilmiş Tercih Sistemi (GTS)'de yer alan ürünler ve GTS sona erdikten sonra uygulaması olası vergi oranları görülmektedir. Tabloda da görüleceği üzere çalışmanın konu aldığı 95 üründen 53'ü GTS kapsamı içinde yer almaktadır. İhracatçılarımızın GTS kapsamından çıkarılacak ürünlere uygulanacak vergi nedeni ile ABD iç piyasasına fiyat artışı olarak yansıyacak bu ürünlerin ihracatında dikkatli olmasında fayda vardır.

Tablo 57. Seçili 95 Ürün İçinde ABD'nin Türkiye'ye Karşı Uyguladığı Genelleştirilmiş Tercih Sistemi (GTS)'de Yer Alan Ürünler ve GTS Sona Erdikten Sonra Uygulanacak Vergi Oranları

6'lı GTİP Kodlu Ürün	ABD'nin 2018 vergi oranları	6'lı GTİP Kodlu Ürün	ABD'nin 2018 vergi oranları	6'lı GTİP Kodlu Ürün	ABD'nin 2018 vergi oranları	6'lı GTİP Kodlu Ürün	ABD'nin 2018 vergi oranları
180631	5,6%	392410	4,7%	761510	3,1%	851660	1,4%
180690	12,4%	392490	3,3%	761699	1,3%	854420	5,3%
190219	3,2%	401110	3,7%	830230	2,8%	854449	3,2%
190590	2,3%	401120	3,7%	830241	3,8%	870829	1,9%
220210	0,2%	401699	2,4%	840991	2,0%	870870	0,8%
340220	2,0%	441114	1,7%	840999	1,3%	870880	0,9%
390769	6,5%	570330	6,0%	841391	0,8%	870893	1,3%
391740	5,3%	732020	3,6%	842131	2,5%	870899	0,8%
392010	4,2%	732393	2,0%	845011	1,4%	871690	2,9%
392062	4,2%	732690	3,2%	845121	3,4%	940429	4,5%
392310	2,3%	760421	1,5%	846221	4,4%	961900	7,6%
392321	3,0%	760720	1,9%	850152	1,9%		
392329	3,0%	761010	5,7%	850710	3,5%		
392350	5,3%	761090	5,7%	851220	1,3%		

Kaynak: (Market Access Map (ITC), 2019), (US Census Bureau, 2019)

4.7.2. Seçili 95 Üründe ABD'nin RCA Değerlerinin İncelenmesi ve Türkiye RCA Değerleri İle Karşılaştırılması

Çalışmanın metodolojisinin anlatıldığı bölümde de belirtildiği üzere dünya ticaretine konu olan ürün sayısının 5.923 Türkiye'nin ihraç ettiği ürünlerin RCA değerleri 1 ve üzerinde olan ürün sayısının ise 1.472 idi. RCA değeri 1 üzerinde olan 1.472 ürün içinde ihracat RCA(X) ile ithalat RCA (M)'nin normalize hale getirilmiş değerleri arasındaki farkın pozitif olduğu 1.293 ürün tespit edilmişti. Aynı formülasyon ABD'nin ihraç ettiği ürünlere uygulandığında bu şartlara uyan 2.691 ürünün olduğu görülmektedir. Bu da ABD'nin ihraç ürünlerinde Türkiye'ye karşı birçok üründe rekabet üstünlüğüne sahip olduğunu göstermektedir.

Çalışmaya konu olan 95 ürünün ABD için değerleri incelendiğinde ise ABD'nin de 27 üründe uluslararası piyasalarda rekabet üstünlüğüne 68 üründe ise rekabet dezavantajına sahip olduğu görülmektedir. ABD, 9 üründe Türkiye değerinden yüksek değere kalan 18 üründe ise Türkiye'den daha düşük değere sahip olduğu tespit edilmiştir. İhracatçılarımızın Türkiye'ye karşı ABD'nin rekabet üstünlüğüne sahip olduğu bu ürünleri göz önünde bulundurmasında fayda görülmektedir. Bu ürünler '330510, '340220, '732020, '871690, '841869, '841350, '842131, '870893 ve '390769 GTİP kodlu ürünler olup ABD'nin en çok rekabet üstünlüğüne sahip olduğu ürün 330510 GTİP kodlu ürün olurken en az rekabet üstünlüğüne sahip olduğu ürün ise 390769 GTİP kodlu ürün olmuştur (**Tablo 58**).

Tablo 58. ABD'nin Türkiye'ye karşı rekabet üstünlüğüne sahip olduğu ürünler

'180690	'392350	'842131
'330510	'481910	'843149
'340111	'732020	'854420
'340220	'732690	'854449
'390769	'760720	'870829
'391740	'840999	'870893
'392010	'841350	'870899
'392062	'841391	'871690
'392310	'841869	'961900

Kaynak: (International Trade Centre (ITC), 2019)

ABD'nin Türkiye'ye karşı rekabet üstünlüğüne sahip olduğu ürünler

4.8. Türkiye'nin Yüksek RCA Değerine Sahip Olduğu ve ABD'nin İthalatında %1-5 Pazar Payına Sahip Olduğu 61 Adet Ürün

Tablo 59'da 1. yöntemle elde edilen Türkiye'nin yüksek RCA değerine sahip olduğu ve ABD'nin ithalatında %1-5 pazar payına sahip olduğu 61 adet ürünün 2017 ve 2018 yılları için ithalatı ve bu ithalatın ne kadarının ticaret anlaşmaları kapsamında yapıldığı görülmektedir. Seçili 61 ürünün toplamında 2017 yılında 52,2 milyar dolarlık ithalat yapılırken 2018 yılında ithalat 56,9 milyar dolara yükselmiştir. Bu ithalatın ticaret anlaşmaları kapsamında yapılan kısmı incelendiğinde ise 2017 yılında toplam ithalatın %33,8'ine denk gelen 17,6 milyar dolarlık kısmı 2018 yılında ise toplam ithalatın %36,3'üne denk gelen 20,7 milyar dolarlık kısmı ticaret anlaşmaları kapsamında gerçekleşmiştir. ABD eyaletleri 2017 yılında 61 ürünü 187 değişik ülkeden ithal ederken 2018 yılında ise ithal edilen ülke sayısı 191 olmuştur. Eyaletler 2017 yılında ithalat gerçekleştirdikleri 11 ülkeden 2018 yılında ithalat yapmazken 2017 yılında ithalat yapmadıkları 15 ülkeden de 2018 yılında ithalat gerçekleştirmişlerdir.

ABD eyaletleri 2017 yılında seçili 61 ürün arasında en çok 7,4 milyar dolar ile 711319 "Diğer kıymetli metal-kaplamalarından mücevherci eşyası" GTİP kodlu ürünü ithal ederken ikinci sırada 4,85 milyar dolarlık ithalat ile 841810 "Birden fazla dış kapılı kombine soğutucu-dondurucular" GTİP kodlu ürün, üçüncü sırada ise 4,6 milyar dolarlık ithalat ile 620462 "Kadın/kız çocuk için pantolon, şort vs. pamuktan" GTİP kodlu ürün yer almaktadır. Eyaletler 2017 yılında seçili ürünler arasında en az ithalatı 92 milyon dolar ile 030449 "Diğer balıkların filetoları; taze veya soğutulmuş" GTİP kodlu üründe yapmıştır.

ABD eyaletleri 2018 yılında ise bu ürünler içinde en çok 4,05 milyar dolar ile 841810" Birden fazla dış kapılı kombine soğutucu-dondurucular" GTİP kodlu ürün ithal ederken ikinci sırada 1,03 milyar dolarlık ithalat ile 711319 "Diğer kıymetli metal-kaplamalarından mücevherci eşyası" GTİP kodlu ürün yer almış, üçüncü sırada ise 1,02 milyar dolarlık ithalat ile 170490 "Kakao içermeyen diğer şeker mamulleri" GTİP kodlu ürün yer almaktadır. Eyaletler 2018 yılında seçili ürünler arasında en az ithalatı ise 82,6 milyon dolar ile 030449 "Diğer balıkların filetoları; taze veya soğutulmuş" GTİP kodlu üründe yapmıştır.

Seçili 61 üründe ABD eyaletleri arasında 2017 yılında en çok ithalatı 8,5 milyar dolar ile Kaliforniya eyaleti gerçekleştirirken ikinci sırada 7,3 milyar dolar ile New York üçüncü sırada ise 6,2 milyar dolar ile Teksas eyaleti yapmıştır. Bu ürünlerde 2017 yılında en az ithalatı ise 6,3 milyon dolar ile US Virjin Islands gerçekleştirmiştir. Seçili 61 üründe ABD eyaletleri arasında 2018 yılında ise en çok ithalatı 8,9 milyar dolar ile yine Kaliforniya eyaleti gerçekleştirirken ikinci sırada 7,1 milyar dolar ile New York üçüncü sırada ise 6,3 milyar dolar ile Teksas eyaleti yapmıştır. Bu ürünlerde 2018 yılında en az ithalatı ise 4 milyon dolar ile District of Columbia eyaleti gerçekleştirmiştir. Kaliforniya ve Teksas bu ürünlerde 2018 yılındaki ithalatları artarken New York'unki ise azalmıştır.

Tablo 59. Türkiye'nin Yüksek RCA Değerine Sahip Olduğu ve ABD'nin İthalatında %1-5 Pazar Payına Sahip Olduğu 61 Adet Ürünün İthalatı (milyar \$, 2017,2018)

6'lı GTİP Kodu	İthalat Yapılan Ülke Sayısı	İthalat Tutarı (milyar \$)	Ticaret Anlaşması Kapsamında Yapılan İthalat (milyar \$)	Ticaret Anlaşması Kapsamında Yapılan İthalatın Oranı (%)	İthalat Yapılan Ülke Sayısı	İthalat Tutarı (milyar \$)	Ticaret Anlaşması Kapsamında Yapılan İthalat (milyar \$)	Ticaret Anlaşması Kapsamında Yapılan İthalatın Oranı (%)
030449	37	0,092	0,070	76,5%	31	0,083	0,057	68,4%
071080	53	0,592	0,442	74,7%	54	0,669	0,494	73,8%
110100	45	0,177	0,123	69,5%	48	0,196	0,126	64,6%
150910	41	1,089	0,048	4,4%	42	1,159	0,056	4,8%
170490	92	1,671	1,025	61,3%	95	1,792	1,080	60,2%
200570	31	0,433	0,034	7,8%	33	0,448	0,045	10,0%
200599	74	0,619	0,236	38,1%	78	0,570	0,245	43,0%
200799	80	0,251	0,104	41,3%	81	0,285	0,125	44,0%
200819	81	0,465	0,171	36,8%	83	0,490	0,176	35,9%
210690	103	2,230	1,010	45,3%	107	5,177	3,714	71,7%
240220	39	0,420	0,327	77,7%	35	0,395	0,305	77,2%
330749	57	0,270	0,133	49,3%	53	0,314	0,155	49,5%
392020	62	0,808	0,406	50,3%	66	0,859	0,405	47,1%
392190	70	1,214	0,469	38,7%	73	1,249	0,481	38,5%
392330	72	0,989	0,436	44,1%	79	1,056	0,461	43,6%
400931	55	0,357	0,150	42,1%	59	0,382	0,172	45,1%

6'lı GTİP Kodu	İthalat Yapılan Ülke Sayısı	İthalat Tutarı (milyar \$)	Ticaret Anlaşması Kapsamında Yapılan İthalat (milyar \$)	Ticaret Anlaşması Kapsamında Yapılan İthalatın Oranı (%)	İthalat Yapılan Ülke Sayısı	İthalat Tutarı (milyar \$)	Ticaret Anlaşması Kapsamında Yapılan İthalat (milyar \$)	Ticaret Anlaşması Kapsamında Yapılan İthalatın Oranı (%)
401170	38	0,286	0,037	12,9%	40	0,342	0,042	12,3%
480300	32	0,460	0,283	61,5%	35	0,535	0,309	57,7%
540219	23	0,172	0,145	84,4%	21	0,151	0,119	78,6%
610442	99	0,448	0,029	6,5%	95	0,465	0,025	5,4%
610444	81	0,479	0,034	7,1%	84	0,453	0,027	5,9%
610469	74	0,254	0,048	18,7%	79	0,267	0,051	19,0%
611595	70	0,645	0,312	48,4%	77	0,586	0,229	39,1%
620333	75	0,156	0,012	7,5%	79	0,191	0,017	8,9%
620442	114	0,519	0,020	3,9%	124	0,528	0,021	4,0%
620444	90	0,517	0,019	3,6%	92	0,472	0,012	2,5%
620452	93	0,170	0,004	2,6%	98	0,203	0,006	3,2%
620462	112	4,607	0,456	9,9%	120	4,766	0,437	9,2%
620520	115	2,615	0,190	7,3%	104	2,677	0,194	7,3%
620640	107	1,422	0,064	4,5%	100	1,411	0,056	4,0%
630210	59	0,264	0,007	2,6%	62	0,318	0,027	8,4%
630231	65	1,577	0,067	4,3%	65	1,557	0,063	4,0%
630532	46	0,349	0,062	17,8%	43	0,423	0,065	15,3%
630533	46	0,179	0,052	28,8%	52	0,188	0,052	27,7%
690722	38	0,255	0,078	30,7%	36	0,266	0,097	36,5%
690723	37	0,190	0,046	24,1%	34	0,215	0,056	26,1%
691090	40	0,537	0,423	78,8%	40	0,591	0,464	78,6%
701328	41	0,113	0,008	7,5%	43	0,121	0,010	8,1%
701337	52	0,177	0,042	23,7%	50	0,196	0,041	21,0%
701349	50	0,188	0,022	11,8%	46	0,208	0,027	12,9%
711319	116	7,410	1,031	13,9%	122	7,024	1,165	16,6%
720837	18	0,355	0,309	87,0%	18	0,504	0,430	85,3%
721070	35	0,485	0,201	41,4%	36	0,474	0,224	47,4%
721499	22	0,147	0,108	73,1%	21	0,110	0,076	68,9%
730629	26	1,213	0,873	72,0%	20	0,888	0,482	54,3%
730661	42	0,712	0,519	73,0%	39	0,671	0,497	74,1%

6'lı GTİP Kodu	İthalat Yapılan Ülke Sayısı	İthalat Tutarı (milyar \$)	Ticaret Anlaşması Kapsamında Yapılan İthalat (milyar \$)	Ticaret Anlaşması Kapsamında Yapılan İthalatın Oranı (%)	İthalat Yapılan Ülke Sayısı	İthalat Tutarı (milyar \$)	Ticaret Anlaşması Kapsamında Yapılan İthalat (milyar \$)	Ticaret Anlaşması Kapsamında Yapılan İthalatın Oranı (%)
731210	55	0,799	0,213	26,7%	63	0,974	0,250	25,6%
760429	61	0,624	0,375	60,0%	63	0,660	0,361	54,7%
760711	40	0,641	0,031	4,8%	50	0,783	0,136	17,4%
830210	59	0,807	0,213	26,4%	60	0,907	0,229	25,3%
841810	34	4,847	4,047	83,5%	34	5,031	4,096	81,4%
841850	52	0,677	0,354	52,2%	49	0,806	0,369	45,8%
841899	69	0,915	0,506	55,3%	66	0,961	0,532	55,3%
842211	13	0,399	0,111	27,9%	16	0,414	0,118	28,5%
845611	32	0,386	0,016	4,1%	31	0,525	0,021	3,9%
847480	37	0,103	0,005	5,2%	35	0,136	0,010	7,6%
847490	68	0,580	0,098	16,8%	69	0,623	0,098	15,7%
848310	81	1,938	0,577	29,8%	86	2,119	0,563	26,6%
854460	48	0,486	0,262	53,9%	55	0,562	0,305	54,3%
940140	36	0,246	0,014	5,5%	44	0,267	0,012	4,6%
940690	52	0,200	0,128	64,2%	56	0,242	0,151	62,7%
Toplam	3.585	52,2	17,6	33,8%	3.669	56,9	20,7	36,3%

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

Seçili 61 ürünün 2017 yılında en çok ithalatı 10,06 milyar dolar ile Çin'den yapılırken ikinci sırada 7,2 milyar dolar ile Meksika'dan üçüncü sırada ise 4,8 milyar dolar ile Kanada'dan yapılmıştır. En çok ithalat yapılan üç ülke toplam ithalatın %42,2'sini oluşturmaktadır. Bu ürünlerde 2017 yılında en az ithalat ise 283 dolar ile Somali'den yapılmıştır.

Seçili 61 ürünün 2018 yılında en çok ithalatı 10,5 milyar dolar ile yine Çin'den yapılırken ikinci sırada 7,7 milyar dolar ile Meksika üçüncü sırada ise 4,9 milyar dolar ile Kanada yer almıştır. İlk üç sırada yer alan ülkelerden yapılan ithalatın 2018 yılında 2017 yılına göre artış gösterdiği görülmektedir. En çok ithalat yapılan üç ülke toplam ithalatın %41'ini oluşturmaktadır. İlk üç ülkenin ithalattan aldığı payın 2017 yılına göre az da olsa düşüş gösterdiği görülmektedir. Bu ürünlerde 2017 yılında en az ithalat ise 473 dolar ile Solomon Adaları'ndan yapılmıştır.

Seçili 61 üründe 2017 yılında en çok ürün ithal edilen ülke 61 ürün ile Türkiye olurken onu 60'sar ürünle Çin, Almanya, İtalya, Meksika ve Birleşik Krallık izlerken bu ülkeleri 59'ar ürünle Kanada ve Fransa takip etmiş, 2018 yılında ise en fazla ithal edilen üründe 61'er ürünle Türkiye ve Kanada ilk sırada yer alırken bu iki ülkeyi 60 ürünle Meksika ve 59'sar ürünle Çin, Almanya, İtalya ve Japonya izlemektedir.

Tablo 60'da seçili 61 üründe ticaret anlaşması kapsamında yapılan ithalatın %90 ve üzeri olduğu eyalet sayıları görülmektedir. Ticaret anlaşmaları kapsamında ithalatının %90 ve üzeri olan eyalet sayısı 2017 yılında en çok 110100 GTİP kodlu üründe 31 eyaletle olurken onu 30 eyaletle 730661 GTİP kodlu ürün ve 29 eyaletle de 721499 GTİP kodlu ürün izlemektedir. Seçili 61 ürün içinde 2018 yılında ise ticaret anlaşmaları kapsamında ithalatının %90 ve üzeri olan eyalet sayısı en fazla olan ürün 29 eyaletle 730661 GTİP kodlu ürün olurken onu 26 eyaletle 110100 GTİP kodlu ürün ile 24 eyaletle 720837 GTİP kodlu ürün takip etmektedir.

Tablo 60. Seçili 61 Üründe Ticaret Anlaşması Kapsamında Yapılan İthalatın %90 ve Üzeri Olduğu Eyalet Sayıları

6'lı GTİP Kodu	2017	2018	6'lı GTİP Kodu	2017	2018
030449	17	20	630231	0	0
071080	17	14	630532	0	0
110100	31	26	630533	2	3
150910	0	0	690722	2	2
170490	12	11	690723	1	0
200570	3	1	691090	4	8
200599	4	8	701328	0	0
200799	11	10	701337	0	0
200819	7	10	701349	0	0
210690	10	8	711319	0	0
240220	9	9	720837	23	24
330749	6	3	721070	18	17
392020	4	4	721499	29	22
392190	1	0	730629	15	13
392330	3	2	730661	30	29
400931	2	3	731210	1	2
401170	0	0	760429	13	8
480300	13	14	760711	3	0
540219	16	13	830210	1	0
610442	2	0	841810	13	9
610444	3	2	841850	14	14
610469	7	5	841899	11	8
611595	2	0	842211	6	3
620333	2	3	845611	0	0
620442	0	0	847480	4	2
620444	1	1	847490	1	0
620452	0	0	848310	0	0
620462	0	0	854460	8	11
620520	0	0	940140	5	1
620640	0	0	940690	12	15
630210	3	1	Toplam	402	359

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

Tablo 61'de seçili 61 üründe eyaletlerin ticaret anlaşması kapsamında yaptıkları ithalatın %90 ve üzeri olduğu ürün sayıları görülmektedir. Ticaret anlaşmaları kapsamında ithalatının %90 ve üzeri olan ürün sayısı 2017 yılında en çok 17 ürünle Montana eyaleti olurken onu 15 ürünle Idaho eyaleti ile 14'er ürünle New Hampshire, Arkansas ve Güney Dakota eyaletleri izlemektedir.

Seçili 61 ürün içinde 2018 yılında ise ticaret anlaşmaları kapsamında ithalatının %90 ve üzeri olan ürün sayısı en fazla olan eyalet 19 ürünle Missouri olurken onu 15'er ürünle Louisiana ve Kuzey Karolayna eyaletleri ile 13'er ürünle Arizona ve Alabama eyaletleri takip etmektedir.

Tablo 61. Eyaletlerin Seçili 61 Üründe Ticaret Anlaşması Kapsamında Yaptıkları İthalatın %90 ve Üzeri Olduğu Ürün Sayıları

Eyalet	2017	2018	Eyalet	2017	2018
Alabama	4	13	Nevada	7	7
Alaska	7	8	New Hampshire	14	0
Arizona	11	13	New Jersey	2	8
Arkansas	14	0	New Mexico	12	4
California	0	3	New York	5	7
Colorado	7	4	North Carolina	9	15
Connecticut	6	7	North Dakota	13	6
Delaware	7	1	Ohio	9	8
Dist of Columbia	6	1	Oklahoma	10	6
Florida	1	4	Oregon	10	5
Georgia	1	2	Pennsylvania	4	1
Hawaii	1	12	Puerto Rico	2	6
Idaho	15	1	Rhode Island	5	7
Illinois	1	7	South Carolina	7	11
Indiana	10	11	South Dakota	14	10
Iowa	12	6	Tennessee	7	3
Kansas	10	10	Texas	4	2
Kentucky	11	3	US Virgin Islands	2	10
Louisiana	3	15	Utah	10	10
Maine	13	3	Vermont	10	3
Maryland	2	5	Virginia	2	3
Massachusetts	6	8	Washington	4	7
Michigan	5	6	West Virginia	12	9
Minnesota	8	8	Wisconsin	7	11
Mississippi	7	10	Wyoming	12	6
Missouri	8	19	Unknown	4	0
Montana	17	10	Toplam	402	359
Nebraska	12	4			

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

4.9. Türkiye'nin Yüksek RCA Değerine Sahip Olduğu ve ABD'nin İthalatında %5 ve Üzeri Pazar Payına Sahip Olduğu 43 Adet Ürün

Tablo 62'de hesaplamalar sonucu elde edilen ve uluslararası piyasalarda Türkiye'nin rekabet gücünün olduğu 283 ürün içinde olup da ABD'nin Türkiye'den yaptığı ithalatın payının %5 ve üzeri olduğu 43 ürün görülmektedir. ABD bu 43 ürünün 2017 yılında yaklaşık 20,8 milyar dolarlık ithalatını gerçekleştirirken bunun 2,9 milyar dolarlık kısmını Türkiye'den yapmıştır. ABD 2018 yılında ise dünyadan 21,8 milyar dolarlık ithalat gerçekleştirirken bunun 2,7 milyar dolarlık kısmını Türkiye'den yapmıştır. Bu ürünlerde Türkiye'den yapılan ithalat az da olsa azalmıştır. Türkiye'den 43 ürünün toplamında yapılan ithalatın payına bakıldığında ise toplamda 2017 yılında %13,8 olan oran 2018 yılında %12,5'e gerilemiştir.

Ürün kırılımına bakıldığında ise ABD 2017 ve 2018 yıllarında dünyadan en çok ithalatı '630260 "Tuvalet ve mutfak bezleri [pamuktan (havlü mensucattan)]" GTİP kodlu üründe gerçekleştirirken bu ürünün ithalatı 2017 ve 2018 yıllarında 2,1 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

ABD Türkiye'den ise en çok 570242 "Halılar ve diğer yer kaplamaları; sent. / suni dokumaya elverişli maddelerden, hav yapısında, hazır eşya halinde olan" GTİP kodlu ürünü ithal etmiştir. ABD Türkiye'den bu üründen 2017 yılında 43,5 milyon dolarlık ithalat yaparken 2018 yılında ise ithalat 546,9 milyon dolara yükselmiştir. Bu ürünün ABD'nin bu üründe Türkiye'den yaptığı ithalatı dünyadan yaptığı toplam ithalatı içindeki payı 2017 yılında %60,6 olurken 2018 yılında ise %64,7 olmuştur.

Tablo 62. Öne Çıkan 283 Ürün İçinde ABD'nin İthalatında Türkiye'nin Payının %5 ve Üzerinde Olduğu 43 Ürünün 2017 ve 2018 Yıllarında Dünyadan ve Türkiye'den İthalatı (milyon \$)

6'lı GTİP Kodlu Ürün	2017			2018		
	ABD'nin Türkiye'den İthalatı	ABD'nin Dünyadan İthalatı	ABD'nin Türkiye'den Yaptığı İthalatın Payı	ABD'nin Türkiye'den İthalatı	ABD'nin Dünyadan İthalatı	ABD'nin Türkiye'den Yaptığı İthalatın Payı
'570242	435,4	718,8	60,6%	546,9	845,1	64,7%
'721420	371,2	664,8	55,8%	205,6	641,9	32,0%
'680291	272,1	1085,8	25,1%	286,0	1170,0	24,4%
'721049	224,5	2040,7	11,0%	88,8	1828,9	4,9%
'240110	152,7	287,8	53,0%	174,7	313,8	55,7%
'720916	124,0	654,4	19,0%	36,4	524,1	6,9%
'870193	118,8	900,0	13,2%	135,9	1056,2	12,9%
'630260	116,1	2115,9	5,5%	122,6	2111,4	5,8%
'690721	68,9	1016,3	6,8%	71,1	1169,1	6,1%
'730630	60,2	1167,4	5,2%	46,2	932,4	5,0%
'930320	57,1	211,5	27,0%	70,2	250,0	28,1%
'252329	57,0	794,8	7,2%	97,2	951,5	10,2%
'721391	51,2	706,8	7,2%	0,2	615,0	0,0%
'870210	50,6	970,7	5,2%	37,3	1058,1	3,5%
'722830	49,1	419,0	11,7%	17,5	425,5	4,1%
'720241	47,7	892,0	5,4%	3,1	755,6	0,4%
'400941	47,1	156,1	30,2%	49,5	172,9	28,6%

6'lı GTİP Kodlu Ürün	2017			2018		
	ABD'nin Türkiye'den İthalatı	ABD'nin Dünyadan İthalatı	ABD'nin Türkiye'den Yaptığı İthalatın Payı	ABD'nin Türkiye'den İthalatı	ABD'nin Dünyadan İthalatı	ABD'nin Türkiye'den Yaptığı İthalatın Payı
'730519	45,6	198,5	23,0%	123,6	339,4	36,4%
'841821	45,0	416,6	10,8%	55,7	541,9	10,3%
'630221	44,7	482,5	9,3%	33,8	495,6	6,8%
'841840	37,6	106,8	35,2%	44,3	144,6	30,7%
'150990	36,5	339,6	10,8%	54,1	331,7	16,3%
'200979	33,9	458,3	7,4%	53,9	541,4	10,0%
'200989	27,8	323,4	8,6%	25,5	438,5	5,8%
'200190	27,0	341,2	7,9%	27,0	350,2	7,7%
'400921	26,0	194,5	13,4%	38,4	256,7	15,0%
'252321	24,8	174,0	14,2%	37,2	190,1	19,6%
'560312	23,7	373,4	6,3%	42,4	432,1	9,8%
'420310	20,3	400,5	5,1%	20,6	383,9	5,4%
'560311	19,3	145,5	13,3%	17,0	197,6	8,6%
'252310	18,8	103,5	18,2%	22,5	119,5	18,8%
'620891	16,8	119,4	14,0%	17,5	129,7	13,5%
'430310	14,8	126,3	11,8%	13,1	118,2	11,1%
'071290	14,5	254,5	5,7%	13,2	231,0	5,7%
'846229	12,1	235,4	5,2%	11,0	238,3	4,6%
'251990	12,1	216,3	5,6%	16,7	349,5	4,8%
'560313	10,6	205,7	5,2%	12,7	219,8	5,8%
'940120	10,0	187,4	5,3%	9,6	224,7	4,3%
'720249	9,9	149,3	6,7%	13,1	201,0	6,5%
'580136	9,4	102,4	9,2%	9,7	105,1	9,2%
'590210	8,9	118,7	7,5%	8,0	127,2	6,3%
'480519	8,9	157,0	5,7%	2,2	162,2	1,4%
'540761	5,9	106,3	5,5%	6,0	107,7	5,6%
Toplam	2.869	20.840	13,8%	2.718	21.799	12,5%

Kaynak: (International Trade Centre (ITC), 2019)

Tablo 63’de Tablo 62’deki ürünlerin açıklamaları görülmektedir.

Tablo 63. Tablo 62’deki Ürünlerin Açıklamaları

6'lı GTİP Kodlu Ürün	Ürün Açıklaması
'071290	Diğer sebzeler; sebze karışımları (kurutulmuş)
'150990	Diğer zeytinyağı ve zeytinyağı fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)
'200190	Diğer sebze ve meyve vs. (sirke, asetik asit/konserve edilmiş)
'200979	Elma suyu (diğerleri)
'200989	Diğer meyvelerin suları
'240110	Tütün (saplı, damarlı)
'251990	Erimiş, yanmış, sinterlenmiş manyezi
'252310	Çimento; klinker
'252321	Çimento; portland; beyaz
'252329	Çimento; portland; diğer
'400921	Hortum; vulkanize kauçuktan; (metal takviyeli) donanımsız
'400941	Boru/hortum; vulkanize kauçuktan; (diğer maddelerle takviyeli) donanımsız
'420310	Deri ve köseleden giyim eşyası
'430310	Kürkten giyim eşyası-aksesuarları
'480519	Diğer sıvanmamış kâğıt/kartonlar (rulo veya tabaka)
'540761	Diğer dokunmuş men (tekstürize edilmemiş poliester=>%85)
'560311	Dokunmamış mensucat [dokunabilir sentetik/suni liften (m2 ağır; 25gr. ve az)]
'560312	Dokunmamış mensucat [dokunabilir sentetik/suni liften (m2 ağır; 25..70gr.)]
'560313	Dokunmamış mensucat [dokunabilir sentetik/suni liften (m2 ağır; 70..150gr.)]
'570242	Halılar ve diğer yer kaplamaları; sent. / suni dokumaya elverişli maddelerden, hav yapısında, hazır eşya halinde olan
'580136	Dokunmuş tırtıl mensucat (sentetik/suni liften)
'590210	Naylon/poliamid esaslı mensucat; iç-dış lastik için
'620891	Kadın/kız çocuk için diğer iç giyim eşyası; pamuktan
'630221	Yatak çarşafı [(pamuktan (baskılı))]
'630260	Tuvalet ve mutfak bezleri [pamuktan (havlu mensucattan)]
'680291	Mermer, traverten ve su mermeri (işlenmiş/yontulmamış)
'690721	Seramikten döşeme veya kaplama karoları, kaldırım taşları (6907.30 ve 6907.40 HARIÇ); suyu absorbe etme katsayısı <=%0,5
'720241	Ferro krom (C>%4)
'720249	Ferro krom (diğer)

6'lı GTİP Kodlu Ürün	Ürün Açıklaması
'720916	Demir veya alaşımsız çelikten yassı mamuller (rulo, soğuk hadde, genişlik=>600mm, 1mm <kalınlık <3mm)
'721049	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde mamulleri (genişlik=>600mm, oluklu hariç, başka usulle çinko ile kaplanmış)
'721391	Filmaşın (çap<14mm. enine kesiti daire şeklinde)
'721420	Köşeli çubuklar (çentik, yiv, oluk vb. şekil bozuklukları olan)
'722830	Alaşımlı çeliklerden diğer sıcak haddeli (çekilmiş çubuklar)
'730519	Demir/çelikten diğer kaynak yapılmış, gaz/petrol boru hatlarında kull. İnce-kalın borular, dış çapı>406.4mm
'730630	Demir veya alaşımsız çelikten kesiti daire şeklinde olan diğer borular
'841821	Ev tipi buzdolabı-kompresörlü
'841840	Dolap tipi (dikey) dondurucular-hacmi=<900lt.
'846229	Diğer rulo haline getirme, kavislendirme, katlama, makineleri
'870193	Traktörler (8709 pozisyonuna giren traktörler hariç); 37 kW < motor gücü <= 75 kW
'870210	Minibüs, midibüs ve otobüs; dizel veya yarı dizel, kapasitesi >=10 kişi
'930320	Diğer spor, av veya hedef için yivsiz tüfekler (yivli-yivsiz kombine namlulu olanlar dahil)
'940120	Motorlu taşıtlarda kullanılan oturmaya mahsus mobilyalar

Kaynak: (Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2019)

Tablo 64'de 1. yöntemle elde edilen Türkiye'nin yüksek RCA değerine sahip olduğu ve ABD'nin Türkiye'den yaptığı ithalatın payının %5 ve üzerinde olduğu 43 adet ürünün 2017 ve 2018 yılları için ithalatı ve bu ithalatın ne kadarının ticaret anlaşmaları kapsamında yapıldığı görülmektedir. "ABD Census" verilerine göre seçili 43 ürünün toplamında 2017 yılında yaklaşık 19,6 milyar dolarlık ithalat yapılırken 2018 yılında ithalat 20,5 milyar dolara yükselmiştir. Bu ithalatın ticaret anlaşmaları kapsamında yapılan kısmı incelendiğinde ise 2017 yılında toplam ithalatın %23,8'ine denk gelen 4,67 milyar dolarlık kısmı 2018 yılında ise toplam ithalatın yine %24,4'üne denk gelen yaklaşık 5 milyar dolarlık kısmı ticaret anlaşmaları kapsamında gerçekleşmiştir. ABD eyaletleri 43 ürünü 2017 yılında 143 ülkeden 2018 yılında ise 148 değişik ülkeden ithal etmişlerdir. Eyaletler 2017 yılında ithalat gerçekleştirdikleri 11 ülkeden 2018 yılında ithalat yapmazken 2017 yılında ithalat yapmadıkları 16 ülkeden de 2018 yılında ithalat gerçekleştirmişlerdir.

ABD eyaletleri 2017 yılında seçili 43 ürün arasında en çok 2 milyar dolar ile 630260 GTİP kodlu ürünü ithal ederken bu ürünü 66 ülkeden ithal etmişlerdir. Eyaletler ikinci sırada 721049 GTİP kodlu ürünü 39 ülkeden 1,94 milyar dolar ithal ederken üçüncü sırada ise 46 ülkeden 1,08 milyar dolarlık ithalat ile 730630 GTİP kodlu ürün yer almaktadır. Eyaletler 2017 yılında seçili ürünler arasında en az ithalatı 96,8 milyon dolar ile 30 ülkeden ithal edilen 580136 GTİP kodlu üründe yapmıştır. En çok farklı ülkeden ithal edilen ürün ise 82 ülkeden ithal edilen 420310 GTİP kodlu ürün olmuştur.

ABD eyaletleri 2018 yılında ise seçili 43 ürün arasında en çok 2 milyar dolar ile yine 630260 GTİP kodlu ürünü ithal ederken bu ürünü 69 ülkeden ithal etmişlerdir. Eyaletler ikinci sırada 721049 GTİP kodlu ürünü 39 ülkeden 1,75 milyar dolar ithal ederken üçüncü sırada ise 68 ülkeden 1,07 milyar dolarlık ithalat ile 680291 GTİP kodlu ürün yer almaktadır. Eyaletler 2018 yılında seçili ürünler arasında en az ithalatı 99,3 milyon dolar ile 2017 yılında olduğu gibi 580136 GTİP kodlu üründe yapmıştır. Eyaletlerin 2018 yılında en çok farklı ülkeden ithal ettiği ürün ise 86 ülkeden ithal edilen 420310 GTİP kodlu ürün olmuştur.

Seçili 43 üründe ABD eyaletleri arasında 2017 yılında en çok ithalatı 2,4 milyar dolar ile Teksas eyaleti gerçekleştirirken ikinci 2,2 milyar dolar ile Kaliforniya üçüncü sırada ise 1,7 milyar dolar ile New Jersey eyaleti yapmıştır. En çok ithalat yapan ilk üç eyaletin toplam ithalatı 6,3 milyar dolar olurken toplam ithalatın %32,2'sini oluşturduğu görülmektedir. Bu ürünlerde 2017 yılında en az ithalatı ise 148.627 dolar ile US Virjin Islands gerçekleştirmiştir. Seçili 43 üründe ABD eyaletleri arasında 2018 yılında ise en çok ithalatı 2,4 milyar dolar ile Kaliforniya eyaleti gerçekleştirirken ikinci sırada 2,3 milyar dolar ile Teksas üçüncü sırada ise 1,5 milyar dolar ile New Jersey eyaleti yer almıştır. En çok ithalat yapan ilk iki eyalet 2018 yılında yer değiştirse de ilk üç eyalet de aynıdır. En çok ithalat yapan ilk üç eyaletin toplam ithalatı 6,2 milyar dolar tutarken toplam ithalatın da %30,4'ünü oluşturduğu görülmektedir. Bu ürünlerde 2018 yılında en az ithalatı ise 2,4 milyon dolar ile yine US Virgin Islands eyaleti gerçekleştirmiştir. Kaliforniya ve Teksas'ın bu ürünlerde 2018 yılındaki ithalatları artış gösterirken New Jersey'in ise azalmıştır. İlk üç eyaletin yaptığı toplam ithalat ve payı da azalmıştır bu da bu ürün grubunda ithalatla eyaletlerdeki yoğunlaşmanın 2018 yılında azaldığını göstermektedir.

Tablo 64. Türkiye'nin Yüksek RCA Değerine Sahip Olduğu ve ABD'nin İthalatında %5 ve Üzeri Pazar Payına Sahip Olduğu 43 Adet Ürünün İthalatı (milyar \$, 2017,2018)

6'lı GTİP Kodu	İthalat Yapılan Ülke Sayısı	2017			2018			
		İthalat Tutarı (milyar \$)	Ticaret Anlaşması Kapsamında Yapılan İthalat (milyar \$)	Ticaret Anlaşması Kapsamında Yapılan İthalatın Oranı (%)	İthalat Yapılan Ülke Sayısı	İthalat Tutarı (milyar \$)	Ticaret Anlaşması Kapsamında Yapılan İthalat (milyar \$)	Ticaret Anlaşması Kapsamında Yapılan İthalatın Oranı (%)
071290	61	0,24	0,03	11%	65	0,22	0,04	16%
150990	30	0,33	0,00	1%	31	0,32	0,00	1%
200190	66	0,32	0,22	70%	69	0,33	0,23	70%
200979	41	0,42	0,04	9%	39	0,50	0,02	4%
200989	75	0,30	0,06	19%	74	0,41	0,07	18%
240110	27	0,28	0,07	23%	29	0,31	0,06	18%
251990	28	0,20	0,04	20%	28	0,33	0,04	13%
252310	7	0,10	0,05	52%	7	0,12	0,05	45%
252321	11	0,14	0,07	48%	16	0,16	0,07	45%
252329	20	0,66	0,36	54%	18	0,78	0,48	61%
400921	48	0,19	0,04	22%	50	0,25	0,05	22%
400941	48	0,15	0,05	32%	47	0,17	0,05	32%
420310	82	0,39	0,00	1%	86	0,37	0,00	1%

6'lı GTİP Kodu	2017				2018			
	İthalat Yapılan Ülke Sayısı	İthalat Tutarı (milyar \$)	Ticaret Anlaşması Kapsamında Yapılan İthalat (milyar \$)	Ticaret Anlaşması Kapsamında Yapılan İthalatın Oranı (%)	İthalat Yapılan Ülke Sayısı	İthalat Tutarı (milyar \$)	Ticaret Anlaşması Kapsamında Yapılan İthalat (milyar \$)	Ticaret Anlaşması Kapsamında Yapılan İthalatın Oranı (%)
430310	63	0,12	0,01	8%	58	0,11	0,01	6%
480519	18	0,15	0,12	79%	17	0,15	0,13	84%
540761	44	0,10	0,03	28%	43	0,10	0,03	25%
560311	44	0,14	0,05	35%	43	0,19	0,04	21%
560312	50	0,35	0,09	25%	53	0,40	0,09	22%
560313	40	0,19	0,02	9%	42	0,21	0,02	9%
570242	40	0,69	0,01	1%	43	0,81	0,01	1%
580136	30	0,10	0,00	1%	31	0,10	0,00	0%
590210	22	0,12	0,05	42%	24	0,12	0,06	45%
620891	63	0,11	0,00	3%	65	0,12	0,00	3%
630221	62	0,47	0,04	8%	56	0,48	0,04	7%
630260	66	2,01	0,07	4%	69	2,00	0,07	4%
680291	66	1,00	0,04	4%	68	1,07	0,04	4%
690721	50	0,87	0,03	3%	54	1,01	0,03	3%
720241	13	0,85	0,01	1%	12	0,72	0,01	2%
720249	11	0,15	-	0%	9	0,20	-	0%
720916	26	0,61	0,21	35%	26	0,50	0,22	44%
721049	39	1,94	0,76	39%	39	1,75	0,82	47%
721391	25	0,65	0,23	35%	22	0,56	0,24	42%
721420	25	0,63	0,07	11%	29	0,60	0,11	18%
722830	31	0,39	0,16	40%	32	0,40	0,16	39%
730519	11	0,19	0,11	58%	8	0,32	0,21	65%
730630	46	1,08	0,57	53%	44	0,87	0,46	53%
841821	29	0,39	0,03	9%	25	0,51	0,05	11%
841840	22	0,10	0,02	16%	24	0,14	0,02	11%
846229	41	0,23	0,07	29%	46	0,23	0,05	19%
870193	25	0,88	0,16	19%	23	1,03	0,19	18%
870210	14	0,97	0,61	64%	13	1,05	0,63	60%
930320	19	0,21	-	0%	21	0,25	0,00	0%
940120	53	0,18	0,09	51%	50	0,21	0,11	50%
Toplam	1.632	19,59	4,67	24%	1.648	20,52	5,00	24%

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

Seçili 43 üründe eyaletler 2017 yılında en çok ithalatı 2,91 milyar dolar ile Çin'den yaparken bu ülkeden 41 ürünün ithal edildiği görülmektedir. İkinci sırada ise 43 üründe 2,69 milyar dolar ithalatın yapıldığı Türkiye yer almaktadır. Kanada 40 üründe yapılan 2,66 milyar dolarlık ithalat ile üçüncü sırada Çin ve Türkiye'yi izlemektedir. En çok ithalat yapılan üç ülkeden yapılan ithalat 8,26 milyar dolar tutarken

toplam ithalatın %42,1'ini oluşturmaktadır. Bu ürünlerde 2018 yılında en çok ithalat 40 üründe 3,3 milyar dolar ile yine Çin'den yapılırken ikinci sırada 40 üründe 2,87 milyar dolar ile Kanada ve üçüncü sırada ise 43 üründe 2,52 milyar dolar ile Türkiye yer almıştır. Çin ve Kanada'dan yapılan ithalat 2018 yılında artarken Türkiye'den yapılan ithalat ise azalmıştır. En çok ithalat yapılan üç ülkeden yapılan ithalat 2018 yılında 8,68 milyar dolar tutarken toplam ithalatın %42,3'ünü oluşturmaktadır. Bu ürün grubunda ithalat yapılan ülkelerde yoğunlaşmanın 2018 yılında az da olsa artış gösterdiği görülmektedir. Eyaletlerin 43 ürünün tamamını da ithal ettikleri tek ülkenin Türkiye olduğu tespit edilmiştir (**Tablo 65**).

Tablo 65. Türkiye'nin Yüksek RCA Değerine Sahip Olduğu ve ABD'nin Türkiye'den Yaptığı İthalatın %5 ve Üzeri Olduğu 43 Adet Ürünün İthal Edildiği Ülkeler (2017,2018)

Sıra	Ülke	2017		2018	
		İthal Edilen Ürün Sayısı	İthalat (milyar \$)	İthal Edilen Ürün Sayısı	İthalat (milyar \$)
1	China	41	2,91	40	3,30
2	Turkey	43	2,69	43	2,52
3	Canada	40	2,66	40	2,87
4	India	38	1,49	34	1,58
5	Italy	36	1,31	38	1,51
6	Mexico	37	0,85	39	0,93
7	Pakistan	18	0,65	16	0,63
8	South Africa	20	0,60	21	0,43
9	Korea, South	33	0,57	34	0,54
10	Japan	35	0,55	35	0,59
11	Brazil	31	0,51	32	0,36
12	Spain	36	0,47	36	0,50
13	Germany	40	0,32	41	0,37
14	Russia	21	0,32	19	0,23
15	Vietnam	26	0,32	25	0,54
	Diğer Ülkeler	1.137	3,38	1.155	3,64
	Toplam	1.632	19,59	1.648	20,52

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

5. ABD'nin Dünyadan En Çok İthalatını Yaptığı İlk 1.000 Ürün İçinde Türkiye'nin Rekabet Üstünlüğüne Sahip Olduğu Ürünlerin Analizi

Tablo 66'da ABD'nin dünyadan en çok ithal ettiği ilk 1.000 ürün içinde olup aynı zamanda Türkiye'nin RCA değerinin de yüksek olmasına rağmen ABD'ye hiç ihraç edemediği ürünler görülmektedir. İhracat rekabet değeri yüksek olup, ABD'nin en yüksek oranda ithal ettiği ürünler arasında yer alan Türk ihraç ürünleri analiz edildiğinde RCA'sı yüksek olmasına rağmen, 262 Türk ihraç ürününden 10 ürünün henüz ABD pazarına Türk ihraç edilmediği görülmektedir.

Ürünler arasında en yüksek RCA değerine 9,71 ile '870340 “Hem benzinli hem de tahrik gücü veren elektrik motorlu diğer taşıtlar; harici güç kaynağından şarj edilenler hariç” GTİP kodlu ürün sahip olurken; onu 3,80 RCA değeri ile '300213 “Karışım olmayan bağışıklık ürünleri; dozlandırılmamış veya perakende satışa uygun şekilde ambalajlanmamış/hazırlanmamış” GTİP kodlu ürün takip etmektedir. On ürün arasında en düşük RCA değerine ise 1,01 ile '841911 “Gazla çalışan elektriksiz anında su ısıtıcılar” GTİP kodlu ürünün sahip olduğu görülmektedir.

Bu on ürünün toplamında ABD dünyadan 2017 yılında 34,3 milyar dolarlık ithalat gerçekleştirirken 2018 yılında ise ithalatı 37,3 milyar dolara yükselmiştir. İhracatçılarımızın ABD’ye hiç satamadığı bu ürünleri dünyanın diğer ülkelerine 2017 yılında 4,5 milyar dolar 2018 yılında ise 6,3 milyar dolar ihraç etmişlerdir.

Tablo 66. ABD’nin Dünyadan En Çok İthal Ettiği İlk 1.000 Ürün İçinde Olup Türkiye’nin RCA Değeri Yüksek Olmasına Rağmen ABD’ye Hiç İhraç Edemediği Ürünler

GTİP Kodu	Ürün Açıklaması	ABD'nin Dünyadan İthalatı (2017, milyar \$)	ABD'nin Dünyadan İthalatı (2018, milyar \$)	Türkiye RCA (2017)	Türkiye RCA (XM) (2017)	Türkiye'nin Toplam İhracatı (2017, milyar \$)	Türkiye'nin Toplam İhracatı (2018, milyar \$)
'870340	Hem benzinli hem de tahrik gücü veren elektrik motorlu diğer taşıtlar; harici güç kaynağından şarj edilenler HARIÇ	5,88	5,63	9,71	1,63	1,98	3,12
'300213	Karışım olmayan bağışıklık ürünleri; dozlandırılmamış veya perakende satışa uygun şekilde ambalajlanmamış/hazırlanmamış	3,32	3,48	3,80	0,19	0,12	0,35
'070200	Domates (taze/soğutulmuş)	2,27	2,49	3,59	1,56	0,29	0,29
'852872	Televizyon; diğerleri, renkli olanlar	13,36	13,29	3,23	0,84	1,42	1,43
'070993	Balkabağı, kabak ve su kabağı (taze veya soğutulmuş)	0,40	0,41	2,66	1,45	0,03	0,04
'080610	Üzüm (taze)	1,72	1,75	2,62	1,44	0,20	0,12
'870120	Çekiciler; yarı römorklar için	5,81	8,57	1,65	0,44	0,44	0,91
'070700	Hıyarlar ve kornişonlar (taze/soğutulmuş)	0,73	0,82	1,53	1,21	0,03	0,04
'130232	Keçiboynuzu, siyam baklası tohumundan elde edilen yapışkan maddeler	0,42	0,44	1,09	0,51	0,01	0,01
'841911	Gazla çalışan elektriksiz anında su ısıtıcılar	0,40	0,46	1,01	1,00	0,01	0,02
Toplam		34,31	37,34			4,54	6,34

Kaynak: (International Trade Centre, 2019)

ABD'nin dünyadan en çok ithal ettiği ilk 1.000 ürün içinde olup aynı zamanda Türkiye'nin RCA değerinin de yüksek olmasına rağmen ABD'ye hiç ihraç edemediği on ürün dışında, Türkiye'nin ABD'nin ithalatında payı olan ürünler de tespit edilmiştir. Böylece ABD'nin Türkiye'den ithal ettiği ve Türkiye'nin uluslararası piyasalarda rekabet üstünlüğüne sahip olduğu 252 ürün olduğu görülmektedir. Bu ürünler içinde ise **Tablo 2'**de de görüleceği üzere ABD'nin Türkiye'den yaptığı ithalatın 1 milyon dolar ve üzerinde olduğu 182 ürün elde edilmiştir.

Tablo 67'de seçili 182 ürün için ABD'nin dünyadan ve Türkiye'den yaptığı ithalat ile Türkiye'nin dünyaya yaptığı ihracat görülmektedir. Tabloda ayrıca seçili 182 ürünle ilgili her iki ülkenin ABD'nin en çok ithal ettiği ilk 1.000 ürün içinde ve toplam ürünler içindeki payları da görülmektedir.

ABD'nin 2017 yılında 5.725 ürün için dünyadan 2,41 trilyon dolarlık ithalat gerçekleştirirken bunun 2,16 trilyon dolarlık kısmı ilk 1.000 ürüne aittir. Türkiye ise 2017 yılında ihraç ettiği 4.699 farklı ürün için yaklaşık 157 milyar dolarlık gelir elde etmiştir. Türkiye ABD'nin en çok ithal ettiği ilk 1.000 üründe dünyaya 106,9 milyar dolarlık ihracat yaparken bunun 7,61 milyar dolarlık kısmını ABD'ye yapmıştır. ABD, Türkiye'den yaptığı ithalatın 1 milyon dolar ve üzerinde olduğu 182 ürün için dünyadan 280,4 milyar dolarlık ithalat gerçekleştirirken Türkiye'den ise 4,35 milyar dolarlık ürün ithal etmiştir.

ABD'nin Türkiye'den yaptığı ithalatın toplam ithalatı içindeki payı, 2017 yılında ithal ettiği toplam 2.418 farklı ürün için %0,4 olurken ABD'nin dünyadan en çok ithal ettiği ilk 1.000 üründe Türkiye'den yaptığı ithalatın bu ürünlerin dünyadan yapılan ithalatı içindeki payı ise yine %0,4 olmuştur. ABD'nin, Türkiye'den yaptığı ithalatın 1 milyon dolar ve üzerinde olduğu 182 ürünün bu ürünlerin dünyadan yapılan ithalatı içindeki payı ise %1,6 olmuştur. Bu da Türkiye'nin rekabet üstünlüğüne sahip olduğu ürünlerde ABD'nin ithalatından daha yüksek pay aldığını göstermektedir.

Türkiye'nin ABD'ye yaptığı ihracatın Türkiye'nin dünyaya yaptığı ihracat içindeki payı incelendiğinde ise ABD'ye yapılan ihracat toplam ihracatın %6,3'ünü oluştururken ABD'nin dünyadan en çok ithal ettiği ilk 1.000 üründe Türkiye'den yaptığı ithalatın Türkiye'nin bu ürünlerde dünyaya yaptığı ihracat içindeki payı ise %7,1 olmuştur. ABD'nin, Türkiye'den yaptığı ithalatın 1 milyon dolar ve üzerinde olduğu 182 üründe Türkiye'den yaptığı ithalatın Türkiye'nin bu ürünlerde dünyaya yaptığı ihracat içindeki payı da %8 olmuştur. Bu da Türkiye'nin rekabet üstünlüğüne sahip olduğu ürünlerde ihracatçılarımızın ABD pazarına daha çok yöneldiklerini göstermektedir.

Seçili 182 ürün için ABD'nin dünyadan en çok ithal ettiği ilk 1.000 ürüne göre her iki ülkenin dış ticaret verileri içindeki paylarına bakıldığında ABD'nin dünyadan 182 üründeki ithalatı %13 pay alırken ABD'nin Türkiye'den yaptığı ithalatın 1.000 ürünün Türkiye'den yapılan ithalatı içindeki payı %57,1 Türkiye'nin rekabet üstünlüğüne sahip olduğu bu 182 üründe dünyaya yaptığı ihracatın 1.000 üründe dünyaya yaptığı ihracat içindeki payı ise %51,1 olmuştur. Türkiye'nin bu ürünlerde dünyaya yaptığı ihracattan daha fazla oranda ABD'ye ihracat yaptığı görülmektedir.

Seçili 182 ürün için her iki ülkenin dış ticaret verilerinin ülkelerin toplamı içindeki paylarına bakıldığında ABD'nin bu 182 üründeki ithalatı dünyadan yaptığı toplam ithalatından %11,6 pay alırken ABD'nin bu ürünlerde Türkiye'den yaptığı toplam ithalat içindeki payı %43,9 Türkiye'nin bu ürünlerde dünyaya yaptığı ihracatın dünyaya yaptığı toplam ihracat içindeki payı ise %34,8 olmuştur. Türkiye'nin seçili 182 ürünlerde dünyaya yaptığı ihracattan daha fazla oranda ABD'ye ihracat yaptığı görülmektedir. Bu da

ihracatçılarımızın Türkiye'nin rekabet üstünlüğüne sahip olduğu ürünlerde ABD pazarına daha çok ağırlık verdiklerini göstermektedir.

ABD'nin dünyadan en çok ithal ettiği ilk 1.000 ürünü için her iki ülkenin dış ticaret verilerinin ülkelerin toplamı içindeki paylarına bakıldığında ise ABD'nin 1.000 üründeki ithalatının ABD'nin dünyadan yaptığı toplam ithalatı içindeki payı %89,5 olurken ABD'nin bu 1.000 üründe Türkiye'den yaptığı ithalatın Türkiye'den yaptığı toplam ithalat içindeki payı ise %76,8 olmuştur. Bu da Türkiye'nin ABD'nin dünyadan en çok aldığı ürünlerinin birçoğunda bu ülkeye yeteri kadar ihracat yapamadığını göstermektedir. Dünyada en fazla ticarete konu olan ilk 1.000 ürünün küresel ithalatının toplam küresel ithalat payı olan %83,7 ile karşılaştırıldığında ABD'nin dünyadan yaptığı ilk 1.000 ürününün ithalatının dünyadan yaptığı toplam ithalat içindeki payı olan %89,5'in daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu da ABD'nin dünya ithalatında diğer ülkelere göre daha fazla ağırlığa sahip olmasından kaynaklanmaktadır. Dolayısı ile bu çalışmada ABD'nin hedef ülke olarak belirlenmesindeki en önemlisi sebeplerinden biri küresel ithalatın büyük kesiminin ABD tarafından yapılmasıdır.

Türkiye'nin ABD'nin dünyadan en çok ithal ettiği ilk 1.000 üründe dünyaya yaptığı ihracatın dünyaya yaptığı toplam ihracat içindeki payı ise %68,1 olmuştur. Türkiye'nin ihracatında ABD'nin dünyadan en çok ithal ettiği 1.000 üründen daha farklı ürünlere ağırlık verdiği görülmektedir.

Tablo 67. Seçili 182 Üründe ABD'nin Dünyadan ve Türkiye'den Yaptığı İthalat (2017)

	ABD'nin Dünyadan Yaptığı İthalat (milyar \$, 2017)	ABD'nin Türkiye'den Yaptığı İthalat (milyar \$, 2017)	Türkiye'nin Dünyaya Yaptığı İhracat (2017)	ABD'nin Türkiye'den Yaptığı İthalatın Toplam İthalatı İçindeki Payı (%)	Türkiye'nin ABD'ye Yaptığı İhracatın Türkiye'nin Dünyaya Yaptığı İhracat İçindeki Payı (2017, %)
ABD'nin Türkiye'den 1 Milyon Doların Üzerinde İthal Ettiği 182 Ürün	280,40	4,35	54,58	1,6%	8,0%
ABD'nin Dünyadan En Yüksek Oranda İthal Ettiği 1.000 Ürün	2.156,61	7,61	106,86	0,4%	7,1%
ABD'nin Dünyadan İthal Ettiği 5.725 Ürün *	2.408,48	9,91	156,99	0,4%	6,3%
182 Ürünün ABD'nin Dünyadan En Yüksek Oranda İthal Ettiği 1.000 Ürün İçindeki Payı	13,0%	57,1%	51,1%		
182 Ürünün Küresel Ticarete Konu Olan Ürünlerin Toplamı İçindeki Payı	11,6%	43,9%	34,8%		
ABD'nin Dünyadan En Yüksek Oranda İthal Ettiği 1.000 Ürünün Küresel Ticarete Konu Olan Ürünlerin Toplamı İçindeki Payı	89,5%	76,8%	68,1%		

Tablo 68'de ABD'nin dünyadan en çok ithal ettiği ilk 1.000 ürün içinde olup Türkiye'nin RCA değeri yüksek olan ürünlerin ABD'nin dünyadan ve Türkiye'den yaptığı ithalata ve ithalat payına göre dağılımı görülmektedir. Elde edilen 182 ürün içinde 106 ürünün ithalatında Türkiye'nin payının %0-1 aralığında, 52 ürünün ithalatında Türkiye'nin payının %1-5 aralığında, 24 ürünün ithalatında ise Türkiye'nin payının %5 ve üzerinde olduğu tespit edilmiştir.

Yukarıda da belirtildiği üzere ABD 2017 yılında Türkiye'den yaptığı ithalatın 1 milyon dolar ve üzerinde olduğu 182 ürün için dünyadan 280,4 milyar dolarlık ithalat gerçekleştirirken Türkiye'den ise 4,35 milyar dolarlık ürün ithal etmiştir. ABD'nin Türkiye'den bu ürünlerde yaptığı ithalat payı dikkate alındığında en çok ithalatı 206,5 milyar dolar ile Türkiye'den yaptığı ithalatta payı %0-1 aralığında olan ürünlerde yaptığı görülmektedir.

ABD'nin 2017 yılında Türkiye'den bu ürünlerde yaptığı ithalat toplam ithalatın %1,6'sını oluştururken %0-1 aralığında ithalat payına sahip 106 ürün ortalama ABD'nin bu ürünlerde yaptığı ithalatının %0,4'ünü oluşturmuştur. ABD'nin Türkiye'den yaptığı ithalatı payı %1-5 aralığında olan 52 ürün ABD'nin Türkiye'den bu ürünlerde yaptığı ithalat toplam ithalatın %2,1'ini oluştururken %5 ve üzerinde ithalat payına sahip 24 ürünün ise ortalama ABD'nin bu ürünlerde yaptığı ithalatının %13'ünü oluşturduğu görülmektedir.

Tablo 68. ABD'nin Dünyadan En Çok İthal Ettiği İlk 1.000 Ürün İçinde Olup Türkiye'nin RCA Değeri Yüksek Olan Ürünlerin ABD'nin Türkiye'den Yaptığı İthalat Payına Göre Dağılımı (2017)

ABD'nin Türkiye'den Yaptığı İthalatın Payı	Ürün Sayısı	ABD'nin Türkiye'den Yaptığı İthalat (milyar \$)	ABD'nin Dünyadan Yaptığı İthalat (milyar \$)	ABD'nin Türkiye'den Yaptığı İthalatın Payı (%)
%0-1 pay	106	0,82	206,46	0,4%
%1-5 pay	52	1,17	55,83	2,1%
%5'den büyük	24	2,36	18,12	13,0%
ABD'nin Türkiye'den 1 Milyon Doların Üzerinde İthal Ettiği Toplam Ürünler	182	4,35	280,40	1,6%

Kaynak: (International Trade Centre, 2019)

Tablo 69'da ABD'nin dünyadan en çok ithal ettiği ilk 1.000 ürün içinde olup Türkiye'nin RCA değeri yüksek olduğu tespit edilen seçili 182 üründe Türkiye'den ve dünyadan yaptığı ithalatın ABD'nin dünyadan en çok ithal ettiği ilk 1.000 ürünün ithalatı içindeki paylarına göre dağılımı görülmektedir.

ABD'nin seçili 182 üründe Türkiye'den ve dünyadan yaptığı ithalatın ABD'nin dünyadan en çok ithal ettiği ilk 1.000 ürünün ithalatı içindeki paylarına bakıldığında %0-1 pay aralığında yer alan toplam 106 ürün ortalama Türkiye'den yapılan ithalatı %10,6 paya sahip olurken, dünyadan yapılan ithalatı ise %9,6 paya sahip olduğu görülmektedir. %1-5 pay aralığında yer alan toplam 52 ürün ortalama Türkiye'den yapılan ithalatı %15,3 paya sahip olurken, dünyadan yapılan ithalatı ise %2,6 paya sahip olduğu görülmektedir. %5 ve üzeri paya sahip olan toplam 24 ürün ise ortalama Türkiye'den yapılan ithalatı %31 paya sahip olurken, dünyadan yapılan ithalatı ise %0,8 paya sahip olduğu görülmektedir.

ABD'nin Türkiye'den 1 milyon doların üzerinde ithal ettiği toplam 182 üründe ise ortalama Türkiye'den yapılan ithalatı %57,1 paya sahip olurken, dünyadan yapılan ithalatı ise %13 paya sahip olduğu görülmektedir. Açıkça görülmektedir ki Türkiye ABD'ye rekabet üstünlüğü olan ürünleri ağırlıklı olarak satarken bu ürünlerin ABD'nin dünyadan en çok ithal ettiği 1.000 ürün içinde %13 pay ile fazla bir ağırlığa sahip olmadığı görülmektedir. ABD'nin dünyadan Türkiye'den aldığı ürünlerden daha değişik ürünler aldığı ortadadır. İhracatçılarımızın mevcut durumlarını korumanın yanı sıra ABD'nin dünyadan aldığı diğer ürünleri de iyi analiz edip bu ürünlerden ihraç edebileceklerine de yönelmeleri faydalı olacaktır. İhracatçılarımızın ABD'ye yaptıkları ihracatta kat edebilecekleri daha çok yolun olduğunu göstermektedir.

Tablo 69. ABD'nin Seçili 182 Üründe Türkiye'den ve Dünyadan Yaptığı İthalatın ABD'nin Dünyadan En Çok İthal Ettiği İlk 1.000 Ürünün İthalatı İçindeki Paylarına Göre Dağılımı (2017)

ABD'nin Türkiye'den Yaptığı İthalat Payı	ABD'nin Türkiye'den Yaptığı İthalatın Payı	ABD'nin Dünyadan Yaptığı İthalatın Payı
%0-1 pay aralığında yer alan 106 ürün	10,8%	9,6%
%1-5 pay aralığında yer alan 52 ürün	15,3%	2,6%
%5'den büyük paya sahip 24 ürün	31,0%	0,8%
ABD'nin Türkiye'den 1 Milyon Doların Üzerinde İthal Ettiği Toplam 182 ürün	57,1%	13,0%

Kaynak: (International Trade Centre, 2019)

5.1. Türkiye'nin İhracatında İddialı Olup ABD'nin İthalatında Pazar Payı %0-1 Arasında Olan Ürünler

Tablo 70'de ABD'nin dünyadan en çok ithal ettiği ilk 1.000 ürün içinde olup Türkiye'nin RCA değeri yüksek olduğu tespit edilen seçili 182 üründe ABD'nin Türkiye'den yaptığı ithalatın payı %0-1 aralığında olan, RCA değerlerine göre sıralanmış 106 ürün görülmektedir. Ürünlerin açıklamaları ise Tablo 71'de sunulmaktadır.

Tabloda da görüleceği üzere Türkiye'nin RCA değeri en yüksek ürünü, 14,65 RCA değeri ile '610620 "Kadın/kız çocuk için bluz, gömlek, gömlek bluz; sentetik/suni liften (örme veya kroşe)" GTİP kodlu ürün olup bu ürün ABD'nin en çok ithal ettiği 659. ürün olmuştur. Onu 12,92 RCA değeri ile aynı zamanda ABD'nin en çok ithal ettiği 627. ürün olan '190219 "Makarna; yumurtasız (pişirilmemiş)" ve RCA değeri 8,31 olan ve aynı zamanda ABD'nin de en çok ithal ettiği 205. ürün olan, '610990 "Tişört, fanila, atlet, vb. giyim eşyası; dokumaya elverişli diğer maddelerden (örme veya kroşe)" GTİP kodlu ürünler takip etmektedir.

Türkiye'nin RCA değeri en düşük ürünlerde ise son üç sırada sırası ile 1,022 RCA değerine sahip olup ABD'nin en çok ithal ettiği 816. ürün olan '731029 "Demir/çelikten diğer kaplar-hacim<50lt", 1,20 RCA değeri ile ve ABD'nin en çok ithal ettiği 556. ürün olan '392630 "Plastik mobilya, karoseri/benzerleri için bağlantı elemanları" ve 1,016 RCA değerine sahip olan ve ABD'nin en çok ithal ettiği 345. ürün konumundaki '850152 "Çok fazlı alternatif akım (AC) motorları; 750w<güç<75kw" GTİP kodlu ürünler yer almaktadır.

ABD 2017 yılında dünyadan en fazla ithalatı 13,9 milyar \$ ile 870899 "Kara taşıtları için diğer aksam, parçaları" GTİP kodlu üründe yaparken 2018 yılında ise 15,1 milyar dolar ile 870829 "Kara taşıtlarının diğer aksam-parçaları" GTİP kodlu üründe yapmıştır. ABD 2017 yılında 106 ürün içinde dünyadan en az ithalatı 180631 GTİP kodlu üründe 324 milyon dolar olarak yaparken 2018 yılında ise 231 milyon dolar ile 390769 GTİP kodlu üründe yapmıştır.

ABD 2017 yılında Türkiye'den en fazla ithalatı 84 milyon dolar ile 870829 "Kara taşıtlarının diğer aksam-parçaları" GTİP kodlu üründe yaparken 2018 yılında ise 111 milyon dolar ile yine aynı üründe yapmıştır.

ABD 2017 yılında 106 ürün içinde Türkiye’den en az ithalatı 1 milyon dolar ile 220210 GTİP kodlu üründe yaparken 2018 yılında ise 1 milyon dolar ile 850453 GTİP kodlu üründe yapmıştır.

Türkiye’nin 2017 yılında 106 ürün içinde dünyaya toplam ihracatı ise en fazla 1,65 milyar dolar ile 610910 “Tişört, fanila, atlet, kaşkorse vb. giyim eşyası; pamuktan (örme veya kroşe)” GTİP kodlu üründe olurken 2018 yılında ise 1,68 milyar dolar ile yine aynı üründe gerçekleşmiştir. Türkiye 2017 yılında bu ürünlerden dünyaya en az ihracatı ise 11 milyon dolar ile 842549 GTİP kodlu üründe yaparken 2018 yılında ise 9 milyon dolar ile 610120 GTİP kodlu üründe yapmıştır.

“TradeMap” verilerine göre ABD 106 ürünün toplamında dünyadan 2017 yılında 206,5 milyar dolarlık ithalat yaparken 2018 yılında ise ithalatı 223,5 milyar dolara yükselmiştir. ABD 106 ürünün toplamında Türkiye’den 2017 yılında yaklaşık 821 milyon dolarlık ithalat yaparken 2018 yılında ise ithalatı 1,02 milyar dolara yükselmiştir. Bu ürünlerde Türkiye’nin dünyaya yaptığı toplam ihracat incelendiğinde de 2017 yılında 27,6 milyar dolar olan ihracat 2018 yılında 29,9 milyar dolara yükselmiştir.

ABD’nin 106 ürünün toplamında dünyadan yaptığı ithalat dünyadan yaptığı toplam ithalatının 2017 yılında %8,6’sını oluştururken 2018 yılında ise bu oran %8,5’e gerilemiştir. ABD’nin Türkiye’nin rekabet üstünlüğüne sahip olduğu bu 106 ürünün ithalatının toplam ithalatı içindeki payının az da olsa azaldığı tespit edilmiştir. ABD’nin 106 ürünün toplamında Türkiye’den yaptığı ithalat Türkiye’den yaptığı toplam ithalatının 2017 yılında %8,3’ünü oluştururken 2018 yılında ise bu oran %9,3’e yükselmiştir. İhracatçılarımızın 2018 yılında 2017 yılına göre bu ürünlerde ABD pazarındaki paylarını az da olsa arttırdıkları görülmektedir. Türkiye’nin 106 ürünün toplamında dünyaya yaptığı ihracatın Türkiye’nin yaptığı toplam ihracat içindeki payı 2017 yılında %17,6 iken 2018 yılında ise bu oran %17,8’e yükselmiştir. İhracatçılarımızın 2018 yılında Türkiye’nin rekabet üstünlüğüne sahip olduğu bu 106 ürünün ihracatına ağırlık verdiği görülmektedir.

Daha önceki bölümlerde de belirtildiği üzere ABD’nin 2017 yılında 106 üründe Türkiye’den yaptığı ithalat ortalamada ABD’nin bu ürünlerde yaptığı ithalatının %0,4’ünü oluşturmuştur. Bu oran 2018 yılında çok fazla değişmemiş ve %0,46 olarak gerçekleşmiştir. İhracatçılarımızın 2018 yılında da bu ürünlerin ihracatında zorlandığı görülmektedir.

Tablo 70. Türkiye'nin İhracatında İddialı Olup ABD'nin İthalatında Pazar Payı %0-1 Arasında Olan Ürünler

GTİP Kodu	ABD'nin Dünyadan İthalatı (2017, milyar \$)	ABD'nin Dünyadan İthalatı (2018, milyar \$)	Türkiye RCA (2017)	Türkiye RCA (XM) (2017)	Türkiye'nin Toplam İhracatı (2017, milyar \$)	Türkiye'nin Toplam İhracatı (2018, milyar \$)	ABD'nin Türkiye'den İthalatı (2017, milyar \$)	ABD'nin Türkiye'de n İthalatı (2018, milyar \$)
'610620	0,54	0,47	14,65	1,53	0,27	0,30	0,00	0,00
'190219	0,57	0,60	12,92	1,72	0,47	0,53	0,01	0,01
'610990	1,91	1,90	8,31	1,23	1,22	1,12	0,01	0,01
'190532	0,49	0,55	7,78	1,41	0,27	0,31	0,00	0,00
'851660	1,42	1,85	7,39	1,11	0,74	0,82	0,01	0,01
'730820	0,36	0,38	7,30	1,66	0,18	0,24	0,00	0,00
'441114	0,77	0,79	6,88	1,13	0,25	0,23	0,00	0,00
'610910	3,94	4,25	6,53	1,30	1,65	1,68	0,02	0,03
'620630	0,97	0,92	6,34	1,02	0,27	0,20	0,01	0,01
'570330	0,33	0,39	6,16	1,32	0,18	0,21	0,00	0,00
'611020	7,09	7,65	5,35	1,31	0,98	1,03	0,04	0,05
'854449	1,96	2,03	5,18	0,86	1,29	1,45	0,02	0,02
'030489	0,58	0,58	5,09	1,60	0,10	0,09	0,00	0,00
'940350	4,00	4,10	5,03	1,37	0,50	0,56	0,00	0,00
'961900	1,16	1,21	4,93	0,97	0,69	0,72	0,00	0,00
'610443	1,25	1,25	4,88	1,19	0,20	0,23	0,01	0,01
'190531	1,24	1,32	4,66	1,39	0,33	0,33	0,01	0,01
'760421	0,34	0,47	4,43	1,09	0,17	0,24	0,00	0,01
'401699	1,49	1,65	4,31	0,51	0,49	0,51	0,01	0,02
'610510	1,13	1,12	4,30	1,19	0,21	0,22	0,01	0,01
'620342	5,32	5,41	4,21	0,92	0,98	0,98	0,05	0,05
'610342	0,64	0,82	3,68	0,91	0,14	0,16	0,00	0,00
'611596	1,28	1,46	3,68	1,22	0,13	0,13	0,00	0,01
'620463	0,95	1,04	3,67	1,13	0,19	0,26	0,01	0,01
'870870	4,26	4,66	3,65	0,56	0,64	0,69	0,02	0,02
'840999	2,86	3,47	3,60	0,38	1,09	1,09	0,02	0,05
'842131	0,46	0,52	3,59	0,33	0,09	0,09	0,00	0,01
'761510	1,15	1,17	3,41	1,18	0,14	0,17	0,00	0,00
'611030	6,26	6,54	3,33	1,06	0,69	0,79	0,03	0,03
'390769	0,35	0,23	3,22	0,14	0,08	0,09	0,00	0,01
'391740	0,47	0,52	3,10	0,79	0,17	0,17	0,00	0,00
'620443	1,34	1,25	3,10	0,95	0,21	0,23	0,01	0,01
'620469	0,62	0,68	3,03	0,80	0,10	0,13	0,00	0,01
'392410	2,85	3,16	3,00	1,08	0,28	0,30	0,01	0,01
'481910	0,52	0,53	2,97	1,35	0,22	0,24	0,00	0,01
'611120	1,61	1,66	2,89	0,95	0,16	0,16	0,00	0,00
'621142	0,47	0,47	2,72	1,16	0,04	0,03	0,00	0,00

GTİP Kodu	ABD'nin Dünyadan İthalatı (2017, milyar \$)	ABD'nin Dünyadan İthalatı (2018, milyar \$)	Türkiye RCA (2017)	Türkiye RCA (XM) (2017)	Türkiye'nin Toplam İhracatı (2017, milyar \$)	Türkiye'nin Toplam İhracatı (2018, milyar \$)	ABD'nin Türkiye'den İthalatı (2017, milyar \$)	ABD'nin Türkiye'de n İthalatı (2018, milyar \$)
'732393	1,60	1,72	2,64	0,92	0,14	0,15	0,00	0,00
'630392	1,08	1,21	2,60	1,21	0,08	0,08	0,01	0,01
'392321	2,39	2,59	2,47	1,12	0,25	0,28	0,02	0,02
'481950	0,36	0,42	2,45	1,13	0,04	0,04	0,00	0,00
'180690	1,07	1,16	2,42	0,88	0,30	0,32	0,01	0,02
'850710	1,43	1,39	2,34	0,68	0,22	0,30	0,00	0,01
'830241	1,45	1,63	2,33	0,64	0,14	0,15	0,00	0,00
'401120	4,31	4,74	2,30	0,31	0,47	0,56	0,00	0,00
'330129	0,54	0,47	14,65	1,53	0,27	0,30	0,00	0,00
'610462	1,50	1,54	2,24	1,09	0,14	0,14	0,003	0,004
'392010	1,54	1,71	2,21	0,49	0,31	0,32	0,003	0,005
'180631	0,32	0,32	2,17	0,90	0,09	0,10	0,002	0,001
'940310	0,63	0,62	2,13	1,06	0,05	0,06	0,001	0,000
'761090	0,77	0,94	2,11	0,87	0,15	0,17	0,001	0,004
'481940	0,67	0,73	2,06	1,09	0,07	0,08	0,002	0,003
'730890	3,09	3,22	2,04	0,65	0,65	0,75	0,013	0,034
'620530	0,53	0,60	2,00	1,13	0,03	0,04	0,002	0,003
'840991	6,50	6,46	1,99	0,33	0,57	0,54	0,011	0,011
'732690	4,06	4,73	1,99	0,40	0,70	0,76	0,007	0,008
'392350	1,01	1,13	1,98	0,48	0,14	0,15	0,003	0,002
'340220	0,53	0,53	1,94	0,29	0,24	0,28	0,004	0,006
'611430	0,97	0,95	1,91	1,10	0,05	0,07	0,005	0,012
'610130	0,46	0,52	1,91	0,72	0,02	0,02	0,001	0,001
'761699	1,63	1,80	1,87	0,67	0,28	0,27	0,003	0,004
'190590	3,20	3,61	1,84	1,05	0,33	0,35	0,005	0,007
'611011	0,37	0,38	1,83	0,87	0,07	0,07	0,003	0,002
'940180	1,30	1,22	1,81	0,68	0,06	0,07	0,004	0,005
'392310	1,16	1,18	1,81	0,52	0,19	0,20	0,001	0,002
'392490	2,48	2,66	1,79	0,88	0,12	0,13	0,003	0,003
'870893	1,35	1,45	1,77	0,02	0,17	0,18	0,005	0,006
'830230	1,99	2,14	1,76	0,14	0,09	0,09	0,020	0,028
'854420	0,54	0,60	1,71	0,71	0,08	0,11	0,002	0,001
'761010	0,62	0,68	1,70	0,97	0,06	0,06	0,005	0,004
'870899	13,92	14,93	1,67	0,53	1,32	1,36	0,044	0,046
'400932	0,43	0,45	1,66	0,18	0,02	0,05	0,003	0,004
'392329	0,50	0,56	1,66	0,58	0,07	0,08	0,005	0,005
'610520	0,89	0,90	1,56	0,84	0,03	0,02	0,002	0,004
'870880	3,85	4,24	1,56	0,25	0,26	0,30	0,022	0,028
'610463	1,71	1,67	1,55	0,92	0,10	0,14	0,004	0,006

GTİP Kodu	ABD'nin Dünyadan İthalatı (2017, milyar \$)	ABD'nin Dünyadan İthalatı (2018, milyar \$)	Türkiye RCA (2017)	Türkiye RCA (XM) (2017)	Türkiye'nin Toplam İhracatı (2017, milyar \$)	Türkiye'nin Toplam İhracatı (2018, milyar \$)	ABD'nin Türkiye'den İthalatı (2017, milyar \$)	ABD'nin Türkiye'de n İthalatı (2018, milyar \$)
'220210	2,47	2,56	1,54	0,67	0,12	0,15	0,001	0,001
'850433	0,38	0,38	1,54	0,96	0,01	0,01	0,002	0,0003
'611420	0,38	0,42	1,53	0,93	0,04	0,04	0,002	0,003
'940360	6,40	6,92	1,45	0,85	0,32	0,38	0,009	0,010
'731829	0,33	0,36	1,43	0,23	0,04	0,05	0,002	0,004
'620343	1,41	1,57	1,41	0,84	0,09	0,10	0,004	0,005
'401110	7,71	8,12	1,40	0,20	0,51	0,62	0,036	0,022
'940161	6,27	6,96	1,36	0,93	0,21	0,25	0,011	0,013
'870829	13,62	15,10	1,34	0,31	0,80	0,93	0,084	0,111
'691200	0,98	1,11	1,34	0,62	0,02	0,03	0,002	0,002
'610120	0,39	0,40	1,32	0,56	0,01	0,01	0,001	0,002
'846591	0,62	0,64	1,27	0,45	0,02	0,03	0,001	0,001
'741999	0,37	0,42	1,27	0,33	0,04	0,03	0,001	0,001
'392062	0,78	0,84	1,23	0,18	0,08	0,12	0,007	0,012
'842549	0,33	0,35	1,22	0,13	0,01	0,03	0,001	0,002
'871690	0,84	1,13	1,20	0,12	0,08	0,12	0,003	0,004
'841869	1,56	1,58	1,20	0,06	0,09	0,09	0,001	0,0003
'841350	1,60	1,69	1,19	0,01	0,08	0,10	0,003	0,005
'590310	0,42	0,44	1,17	0,06	0,04	0,04	0,001	0,002
'841391	2,96	3,47	1,17	0,38	0,15	0,18	0,012	0,018
'940320	2,96	3,47	1,17	0,38	0,15	0,18	0,012	0,018
'940390	5,50	6,26	1,11	0,68	0,14	0,18	0,009	0,009
'220890	3,54	3,95	1,08	0,74	0,14	0,14	0,002	0,003
'640359	1,39	1,65	1,07	0,82	0,04	0,04	0,001	0,001
'843149	0,80	0,80	1,04	0,42	0,04	0,04	0,002	0,002
'851220	3,39	4,14	1,04	0,38	0,21	0,25	0,013	0,015
'591190	3,62	4,08	1,03	0,11	0,19	0,21	0,008	0,012
'731029	0,43	0,50	1,03	0,08	0,02	0,03	0,003	0,001
'392630	0,40	0,44	1,02	0,30	0,02	0,02	0,002	0,002
'850152	0,67	0,73	1,02	0,23	0,04	0,03	0,001	0,001
106 ürünün toplamı	206,46	223,46			27,62	29,93	0,82	1,02
Toplam ürünler	2408,48	2614,27			156,99	168,02	9,91	10,90
106 ürününün toplam ürünler içindeki payı	8,6%	8,5%			17,6%	17,8%	8,3%	9,3%

Kaynak: (International Trade Centre, 2019)

Tablo 71’de Tablo 70’de yer alan 106 ürünün açıklamaları görülmektedir.

Tablo 71. Tablo 70’deki 106 Ürünün Açıklamaları

GTİP Kodu	Ürün Açıklaması	GTİP Kodu	Ürün Açıklaması
'030489	Diğer balıkların filetoları; dondurulmuş	'620443	Kadın/kız çocuk için elbise; sentetik lif.
'180631	Diğer gıda müstahzarları; ağırlığı =< 2 kg, kakao/çikolata içeren (doldurulmuş)	'620463	Kadın/kız çocuk için pantolon, şort vs. sentetik lif.
'180690	Diğer çikolata, kakao içeren gıda müstahzarları	'620469	Kadın/kız çocuk için pantolon, şort vs. dokunabilir diğer maddeden
'190219	Makarna; yumurtasız (pişirilmemiş)	'620530	Erkek/erkek çocuk için gömlek; sentetik/suni liften
'190531	Tatlı bisküviler	'620630	Kadın/kız çocuk için gömlek, bluz, vs., pamuktan
'190532	Waffle ve gofretler	'621142	Kadın/kız çocuk için diğer giyim eşyası; pamuktan
'190590	Diğer ekmekçi mamulleri	'630392	Perde, iç stor, perde ve yatak farbalaları [(sentetik liften (diğer hallerde))]
'220210	Sular (tatlandırıcı, lezzetlendirilmiş) alkolsüz diğer içecekler (meyve suyu hariç)	'640359	Ayakkabı; diğer tabanı kösele, yüzü deri
'220890	Diğer alkol ve alkollü içkiler-alkol derecesi % 80'den az, taşıyıcı edilmemiş	'691200	Seramikten sofa, mutfak, diğer ev ve tuvalet eşyası (porselen ve çini hariç)
'330129	Turuncgöl hariç diğer bitkilerden elde edilen uçucu yağ	'730820	Demir/çelikten kuleler ve pylonlar
'340220	Yüzey aktif diğer organik müstahzarlar (perakende)	'730890	Demir/çelikten diğer inşaat-aksamı
'390769	Poli(etilen tereftalat); ilk şekilde, viskozitesi<78 ml/g	'731029	Demir/çelikten diğer kaplar-hacim<50lt
'391740	Plastikten tüp, boru ve hortum bağlantı elemanları	'731829	Demir/çelikten vida benzeri diğer eşya; dış açılmamış
'392010	Etilen polimerlerden-levha, pelikül, lamlar-takviyesiz	'732393	Paslanmaz çelikten, ev işlerinde kullanılan eşya
'392062	Polietilen tetreflattan levha, yaprak, film, folyo ve şeritler	'732690	Demir/çelikten diğer eşya
'392310	Plastikten kutular, kasalar, sandıklar vb. eşya	'741999	Bakırdan döküm, preslenmiş, dövülmüş diğer eşya
'392321	Etilen polimerlerinden torbalar ve çantalar (küllahlar dâhil)	'760421	Alüminyum alaşımlarından içi boş profiller
'392329	Diğer plastiklerden çanta, torba, külah vb.	'761010	Alüminyumdan kapılar, pencereler vb. çerçeveleri, pervazları ve kapı eşikleri
'392350	Plastiklerden tıplar, kapaklar ve diğer kapama malzemeleri	'761090	Alüminyumdan diğer inşaat ve aksamı-köprü, kule, pylon, çatı, saç, boru vb.
'392410	Plastikten sofa ve mutfak eşyası	'761510	Alüminyumdan sofa, mutfak ve diğer ev işlerinde kullanılan eşya ve bunların aksamı
'392490	Plastikten diğer ev eşyası, tuvalet eşyası	'761699	Alüminyumdan diğer eşya
'392630	Plastik mobilya, karoseri/benzerleri için bağlantı elemanları	'830230	Nakil vasıtaları için diğer donanım, tertibat vb. eşya

GTİP Kodu	Ürün Açıklaması	GTİP Kodu	Ürün Açıklaması
'400932	Boru/hortum; vulkanize kauçuktan; (mensucat takviye) donanımlı	'830241	Binalar için diğer donanım, tertibat vb. eşya
'401110	Otomobil dış lastiği; yeni	'840991	Benzinli motorlar için aksam; parçalar
'401120	Otobüs-kamyon dış lastiği; yeni	'840999	Dizel motorlar için aksam; parçalar
'401699	Vulkanize kauçuktan diğer eşya	'841350	Diğer doğrusal deplasmanlı pompalar (pozitif hareketli)
'441114	Lif levha, orta yoğunlukta (kalınlık: > 9 mm.)	'841391	Pompaların aksam-parçaları
'481910	Oluklu kağıt/kartondan kutu ve mahfazalar	'841869	Isı pompaları; diğer soğutucu-dondurucu tertibat olanlar
'481940	Diğer torba ve çantalar (külahlar dahil)	'842131	İçten yanmalı motorlar için hava filtreleri
'481950	Ambalaj kutuları (plak poşetleri dahil)	'842549	Yivli krikolar-kara taşıtlarını kaldıran-diğer
'570330	Suni/sentetik tüfte halı (yer kaplamaları)	'843149	Ağır iş makinelerinin aksam-parçaları
'590310	Polivinil klorür ile sıvanmış, emdirilmiş, kaplanmış mensucat	'846591	Ağaç, mantar, kemik, vb. işleyen testere makineleri
'591190	Dokumaya elverişli maddelerden diğer teknik eşya	'850152	Çok fazlı alternatif akım (AC) motorları; 750w<güç<75kw
'610120	Erkek/erkek çocuk için Paltolar, kabanlar, kolsuz ceketler, pelerinler, anorak, rüzgârlık, vb. eşya; pamuktan (örme/kroşe)	'850433	Diğer transformatörler;16 kVA<gücü<500 kVA
'610130	Erkek/erkek çocuk için Paltolar, kabanlar, pelerinler, anorak, rüzgârlık, vb. eşya; sentetik/suni liflerden (örme/kroşe)	'850710	Kurşun asitli akümülatörler-pistonlu motorlar için
'610342	Erkek/erkek çocuk için pant.,askılı tulum,kısa pant.ve şort pamuktan (örme veya kroşe)	'851220	Diğer aydınlatma/gözle görülebilen işaret cihazları
'610443	Diğer elbiseler; sentetik liflerden, kadın veya kız çocuk için (örme veya kroşe)	'851660	Diğer elektrikli fırınlar, ocaklar, ızgaralar vb.
'610462	Kadın/kız çocuk için pantolon, askılı tulum, kısa pantolon ve şort; pamuktan (örme veya kroşe)	'854420	Koaksiyal kablolar ve diğer koaksiyal elektrik iletkenler
'610463	Kadın/kız çocuk için pantolon, askılı tulum, kısa pantolon ve şort; sent.liflerden (örme veya kroşe)	'854449	Diğer elektrik iletkenleri (gerilimi=<80 V. için)
'610510	Erkek/erkek çocuk için gömlek; pamuktan (örme veya kroşe)	'870829	Kara taşıtlarının diğer aksam-parçaları
'610520	Erkek/erkek çocuk için gömlek; sentetik veya suni liflerden (örme veya kroşe)	'870870	Kara taşıtları için tekerlekleri vb. aksam, parça/aksesuarı
'610620	Kadın/kız çocuk için bluz, gömlek, gömlek bluz; sentetik/suni liften (örme veya kroşe)	'870880	Kara taşıtları için süspansiyon sistemleri vb. aksam ve parçaları
'610910	Tişört, fanila, atlet, kaşkorse vb. giyim eşyası; pamuktan (örme veya kroşe)	'870893	Kara taşıtları için debriyajlar vb. aksam, parçaları

GTİP Kodu	Ürün Açıklaması	GTİP Kodu	Ürün Açıklaması
'610990	Tişört, fanila, atlet, vb. giyim eşyası; dokumaya elverişli diğer maddelerden (örme veya kroşe)	'870899	Kara taşıtları için diğer aksam, parçaları
'611011	Kazaklar, süveterler, hırkalar, yelekler vb. eşya; yünden (örme veya kroşe)	'871690	Römork, yarı römork vb. taşıtların aksam-parçaları
'611020	Kazaklar, süveterler, hırkalar, yelekler vb. eşya; pamuktan (örme veya kroşe)	'940161	Ahşap iskeletli oturmaya mahsus içleri doldurulmuş, kaplanmış diğer mobilyalar
'611030	Kazaklar, süveterler, hırkalar, yelekler vb. eşya; sentetik veya suni liflerden (örme veya kroşe)	'940180	Oturmaya mahsus diğer mobilyalar
'611120	Bebekler için giyim eşyası ve aksesuarı; pamuktan (örme veya kroşe)	'940310	Yazıhanelerde kullanılan türde metal mobilyalar
'611420	Diğer giyim eşyası; pamuktan (örme veya kroşe)	'940320	Diğer metal mobilyalar
'611430	Diğer giyim eşyası; sentetik ve suni liflerden (örme veya kroşe)	'940350	Yatak odalarında kullanılan türden ahşap mobilyalar
'611596	Diğer çoraplar; sentetik liflerden (örme veya kroşe)	'940360	Diğer ahşap mobilyalar
'620342	Erkek/erkek çocuk için kısa pantolon, şort vs. pamuktan	'940390	Diğer mobilyalara ait aksam, parçalar
'620343	Erkek/erkek çocuk için kısa pantolon, şort vs. sentetik lif	'961900	Hijyenik havlular ve tamponlar, bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya

Kaynak: (Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2019)

5.2. Türkiye'nin İhracatında İddialı Olup ABD'nin İthalatında Pazar Payı %1-5 Arasında Olan Ürünler

Tablo 72'de ABD'nin dünyadan en çok ithal ettiği ilk 1.000 ürün içinde olup Türkiye'nin RCA değeri yüksek olduğu tespit edilen seçili 182 üründe ABD'nin Türkiye'den yaptığı ithalatın payı %1-5 aralığında olan RCA değerlerine göre sıralanmış 52 ürün görülmektedir. Ürünlerin açıklamaları ise **Tablo 73'**de sunulmaktadır.

Tabloda da görüleceği üzere Türkiye'nin RCA değeri en yüksek ürünü 17,96 ile '200819 "Diğer sert kabuklu meyve ve karışımlarının konserveleri" GTİP kodlu ürün olup bu ürün ABD'nin en çok ithal ettiği 725. ürün olmuştur. Onu 15,69 RCA değeri ile aynı zamanda ABD'nin en çok ithal ettiği 644. ürün olan '691090 "Seramikten musluk taşı, lavabo ve ayakları, küvet, bide, pisuar vb.; diğer" ve Türkiye'nin RCA değeri 13,27 olup ABD'nin de en çok ithal ettiği 554. ürün olan '611595 "Diğer çoraplar; pamuktan (örme veya kroşe)" GTİP kodlu ürünler takip etmektedir.

ABD'nin Türkiye'den yaptığı ithalatın payı %1-5 aralığında olan 52 ürün içinde Türkiye'nin RCA değeri en düşük ürünlerde ise son üç sırada sırası ile 1,11 RCA değerine sahip olup ABD'nin en çok ithal ettiği 675. ürün olan '250100 "Tuz, saf sodyum klorür ve deniz suyu", 1,09 RCA değeri ile ve ABD'nin en çok ithal ettiği 635. ürün olan '040900 "Tabii bal" ve 1,05 RCA değerine sahip olan ve ABD'nin en çok ithal ettiği 166. ürün konumundaki '210690 "Diğer gıda müstahzarları" GTİP kodlu ürünler yer almaktadır. En düşük rekabet gücüne sahip son iki ürünün gıda sektöründen olması dikkat çekicidir.

Bu ürün grubunda ABD 2017 yılında dünyadan en fazla ithalatı 7,47 milyar \$ ile '711319 “Diğer kıymetli metal-kaplamalarından mücevherci eşyası” GTİP kodlu üründe yaparken bu ürün en fazla ithalatı yapılan 41. ürün olmuştur. ABD 2018 yılında bu ürün grubu içinde en çok ithalatı ise 7,08 milyar dolar ile yine bu üründe yapmıştır. ABD 2017 yılında 52 ürün içinde dünyadan en az ithalatı '720837 “Sıcak mamul demir, çelik rulo (4, 75mm.=<kalınlık<10mm.diğer)” GTİP kodlu üründe 370 milyon dolar olarak yaparken bu ürün ilk bin ürün içinde en çok ithal edilen 910. ürün olmuştur. ABD 2018 yılında bu ürün grubunda en az ithalatı ise 390 milyon dolar ile '400931 “Boru/hortum; vulkanize kauçuktan; (mensucat takviye) donanımsız” GTİP kodlu üründe yapmıştır.

ABD 2017 yılında Türkiye’den en fazla ithalatı 260 milyon dolar ile '711319 “Diğer kıymetli metal-kaplamalarından mücevherci eşyası” GTİP kodlu üründe yaparken 2018 yılında ise 280 milyon dolar ile yine aynı üründe yapmıştır. ABD 2017 yılında 52 ürün içinde Türkiye’den en az ithalatı ise yaklaşık 4 milyon dolar ile '845611 “Maddelerin aşındırılarak işlenmesine mahsus lazer ile çalışan makineler” GTİP kodlu üründe yaparken 2018 yılında ise yaklaşık 2 milyon dolar ile '854460 “Diğer elektrik iletkenleri (1000 voltun üstünde devreler için)” GTİP kodlu üründe yapmıştır.

Türkiye’nin 2017 yılında 52 ürün içinde dünyaya toplam ihracatı ise en fazla 4,04 milyar dolar ile '711319 “Diğer kıymetli metal-kaplamalarından mücevherci eşyası” GTİP kodlu üründe olurken, 2018 yılında ise 4,31 milyar dolar ile yine aynı üründe gerçekleşmiştir. Türkiye 2017 yılında bu ürünlerden dünyaya en az ihracatı ise 16 milyon dolar ile '610712 “Erkek / erkek çocuk için külotlar ve slipler; sentetik ve suni liflerden (örme veya kroşe)” GTİP kodlu üründe yaparken 2018 yılında ise 13 milyon dolar ile yine aynı üründe yapmıştır.

ABD 52 ürünün toplamında dünyadan 2017 yılında 55,8 milyar dolarlık ithalat yaparken 2018 yılında ise ithalatı yaklaşık 61 milyar dolara yükselmiştir. ABD 52 ürünün toplamında Türkiye’den 2017 yılında yaklaşık 1,17 milyar dolarlık ithalat yaparken 2018 yılında ise ithalatı 1,31 milyar dolara yükselmiştir. Bu ürünlerde Türkiye’nin dünyaya yaptığı toplam ihracat incelendiğinde de 2017 yılında yaklaşık 16 milyar dolar olan ihracat 2018 yılında 17,65 milyar dolara yükselmiştir.

ABD’nin 52 ürünün toplamında dünyadan yaptığı ithalat dünyadan yaptığı toplam ithalatının 2017 yılında %2,3’ünü oluştururken 2018 yılında da bu oran aynı kalmıştır. ABD’nin 52 ürünün toplamında Türkiye’den yaptığı ithalat Türkiye’den yaptığı toplam ithalatının 2017 yılında %11,8’ini oluştururken 2018 yılında ise bu oran az da olsa artmış ve %12’ye yükselmiştir. İhracatçılarımızın 2018 yılında 2017 yılına göre bu ürünlerde ABD pazarındaki paylarını az da olsa arttırdıkları görülmektedir. Türkiye’nin 52 ürünün toplamında dünyaya yaptığı ihracatın Türkiye’nin yaptığı toplam ihracat içindeki payı 2017 yılında %10,2 iken 2018 yılında ise bu oran %10,5’e yükselmiştir. İhracatçılarımızın 2018 yılında Türkiye’nin rekabet üstünlüğüne sahip olduğu bu 52 ürünün ihracatına az olsa ağırlık verdiği görülmektedir.

Daha önceki bölümlerde de belirtildiği üzere ABD’nin 2017 yılında 52 üründe Türkiye’den yaptığı ithalat ortalamada ABD’nin bu ürünlerde yaptığı ithalatının %2,09’unu oluşturmuştur. Bu oran 2018 yılında fazla değişmemiş ve %2,15 olarak gerçekleşmiştir. İhracatçılarımızın 2018 yılında da bu ürünlerin ihracatında zorlandığı görülmektedir.

Tablo 72. Türkiye'nin İhracatında İddialı Olup ABD'nin İthalatında Pazar Payı %1-5 Arasında Olan 52 Ürün

GTİP Kodu	ABD'nin Dünyadan İthalatı (2017, milyar \$)	ABD'nin Dünyadan İthalatı (2018, milyar \$)	Türkiye RCA (2017)	Türkiye RCA (XM) (2017)	Türkiye'nin Toplam İhracatı (2017, milyar \$)	Türkiye'nin Toplam İhracatı (2018, milyar \$)	ABD'nin Türkiye'den İthalatı (2017, milyar \$)	ABD'nin Türkiye'de n İthalatı (2018, milyar \$)
'200819	0,48	0,50	17,96	1,55	0,69	0,65	0,02	0,02
'691090	0,56	0,61	15,69	1,62	0,23	0,26	0,01	0,01
'611595	0,67	0,61	13,27	1,64	0,63	0,67	0,01	0,01
'842211	0,42	0,44	12,08	0,96	0,45	0,55	0,01	0,01
'630532	0,37	0,45	10,63	1,74	0,20	0,21	0,01	0,01
'730661	0,74	0,70	9,59	0,95	0,53	0,53	0,02	0,02
'610444	0,50	0,47	9,25	1,35	0,15	0,16	0,01	0,01
'480300	0,49	0,57	9,23	1,64	0,31	0,36	0,01	0,00
'610442	0,46	0,48	7,86	1,29	0,20	0,22	0,01	0,00
'841810	5,10	5,27	7,85	1,08	0,92	0,99	0,09	0,10
'720837	0,36	0,52	7,40	0,27	0,27	0,55	0,01	0,02
'620462	4,76	4,94	7,04	1,06	1,36	1,37	0,06	0,08
'620640	1,47	1,46	6,48	0,97	0,41	0,46	0,02	0,02
'930200	0,73	0,68	5,71	1,63	0,03	0,03	0,02	0,01
'620442	0,54	0,55	5,63	1,09	0,16	0,17	0,01	0,01
'200570	0,47	0,48	5,56	1,65	0,10	0,12	0,01	0,01
'760429	0,64	0,68	5,19	1,13	0,48	0,55	0,01	0,02
'760711	0,67	0,83	5,18	0,58	0,25	0,34	0,01	0,06
'841850	0,71	0,84	4,97	1,26	0,26	0,30	0,01	0,01
'711319	7,47	7,08	4,80	0,90	4,04	4,31	0,26	0,28
'620520	2,70	2,76	4,58	0,91	0,48	0,48	0,04	0,04
'170490	1,73	1,85	4,11	1,38	0,39	0,41	0,08	0,09
'392020	0,84	0,89	4,05	0,34	0,35	0,40	0,01	0,01
'620444	0,54	0,49	3,94	0,77	0,09	0,14	0,01	0,01
'730629	1,28	0,95	3,50	1,50	0,05	0,05	0,05	0,04
'400931	0,37	0,39	3,44	0,81	0,06	0,08	0,01	0,01
'392330	1,05	1,12	2,66	1,06	0,20	0,24	0,01	0,01
'830210	0,83	0,94	2,54	0,27	0,12	0,12	0,02	0,02
'630231	1,62	1,60	2,51	1,30	0,08	0,08	0,02	0,01
'841899	0,95	1,00	2,45	0,62	0,14	0,15	0,01	0,01
'620331	0,37	0,40	2,41	0,84	0,03	0,04	0,01	0,01
'392190	1,26	1,30	2,33	0,53	0,31	0,32	0,02	0,02
'200599	0,65	0,61	2,30	1,29	0,07	0,08	0,02	0,02
'847490	0,60	0,65	2,16	0,65	0,12	0,15	0,01	0,01
'731210	0,85	1,03	2,16	0,32	0,11	0,14	0,01	0,02
'240220	0,43	0,40	2,11	1,36	0,48	0,47	0,02	0,02
'845611	0,40	0,54	2,03	0,32	0,09	0,12	0,00	0,01
'731700	0,83	1,06	1,92	0,80	0,04	0,06	0,03	0,04
'854460	0,50	0,57	1,90	0,85	0,11	0,13	0,01	0,00
'150910	1,12	1,19	1,90	1,31	0,11	0,14	0,03	0,05
'071080	0,64	0,72	1,81	1,14	0,06	0,07	0,01	0,01

GTİP Kodu	ABD'nin Dünyadan İthalatı (2017, milyar \$)	ABD'nin Dünyadan İthalatı (2018, milyar \$)	Türkiye RCA (2017)	Türkiye RCA (XM) (2017)	Türkiye'nin Toplam İhracatı (2017, milyar \$)	Türkiye'nin Toplam İhracatı (2018, milyar \$)	ABD'nin Türkiye'den İthalatı (2017, milyar \$)	ABD'nin Türkiye'den İthalatı (2018, milyar \$)
'081190	0,44	0,53	1,80	1,14	0,04	0,04	0,01	0,01
'630232	0,42	0,47	1,80	1,19	0,03	0,04	0,01	0,01
'701399	0,44	0,46	1,53	0,60	0,02	0,02	0,01	0,01
'610712	0,39	0,50	1,50	1,06	0,02	0,01	0,00	0,00
'848310	1,99	2,18	1,43	0,31	0,13	0,15	0,02	0,02
'841381	0,48	0,52	1,35	0,34	0,05	0,06	0,01	0,01
'830249	0,62	0,68	1,28	0,38	0,04	0,04	0,03	0,02
'721070	0,51	0,50	1,26	0,67	0,13	0,19	0,01	0,02
'250100	0,52	0,74	1,11	0,97	0,03	0,03	0,01	0,00
'040900	0,57	0,50	1,09	1,04	0,02	0,03	0,01	0,01
'210690	2,31	5,26	1,05	0,06	0,35	0,39	0,04	0,03
52 ürünün toplamı	55,83	60,95			15,98	17,65	1,17	1,31
Toplam ürünler	2408,48	2614,27			156,99	168,02	9,91	10,90
52 ürününün toplam ürünler içindeki payı	2,3%	2,3%			10,2%	10,5%	11,8%	12,0%

Kaynak: (International Trade Centre, 2019)

Tablo 73'de Tablo 72'de yer alan 52 ürünün açıklamaları görülmektedir.

Tablo 73. Tablo 72'de Yer Alan 52 Ürünün Açıklamaları

GTİP Kodu	Ürün Açıklaması	GTİP Kodu	Ürün Açıklaması
'711319	Diğer kıymetli metal-kaplamalarından mücevherci eşyası	'830249	Adi metallerden diğer donanım, tertibat vb. eşya
'841810	Birden fazla dış kapılı kombine soğutucu-dondurucular	'847490	Toprak, taş, cevher vb. ayıran, yıkayan vb. makinelerin parçaları
'620462	Kadın/kız çocuk için pantolon, şort vs. pamuktan	'040900	Tabii bal
'620520	Erkek/erkek çocuk için gömlek; pamuktan	'691090	Seramikten musluk taşı, lavabo ve ayakları, küvet, bide, pisuar vb.; diğer
'210690	Diğer gıda müstahzarları	'620442	Kadın/kız çocuk için elbise; pamuktan
'848310	Transmisyon milleri, kranklar	'620444	Kadın/kız çocuk için elbise; suni lif.
'170490	Kakao içermeyen diğer şeker mamulleri	'250100	Tuz, saf sodyum klorür ve deniz suyu
'630231	Yatak çarşafı (pamuktan, diğer hallerde)]	'721070	Demir/alaşımsız çelikten yassı hadde mamulleri (genişlik=>600mm, boyanmış, verniklenmiş/plastik maddelerle kaplanmış)
'620640	Kadın/kız çocuk için gömlek, bluz, vs., sentetik/suni lif.	'610444	Diğer elbiseler; suni liflerden, kadın veya kız çocuk için (örme veya kroşe)
'730629	Demir/çelikten gaz/petrol sondajında kullanılan diğer mahfaza/üretim boruları	'854460	Diğer elektrik iletkenleri (1000 voltun üstünde devreler için)

GTİP Kodu	Ürün Açıklaması	GTİP Kodu	Ürün Açıklaması
'392190	Plastikten diğer levha, yaprak, pelikül, varak ve lamalar	'480300	Tuvalet-temizlik kağıtları
'150910	Saf zeytinyağı	'841381	Diğer pompalar
'392330	Plastikten damacana, şişe, matara vb. eşya	'200819	Diğer sert kabuklu meyve ve karışımlarının konserveleri
'841899	Soğutucu/dondurucu-ısı pompalarına ait aksam-parçalar	'200570	Zeytin (sirke, asetik asitten başka şekilde konserve edilmiş) (dondurulmamış)
'731210	Demir/çelik tellerden örme halat-kablolar	'610442	Kadın/kız çocuk için elbise; pamuktan (örme veya kroşe)
'392020	Propilen polimerlerinden-levha, pelikül, lamalar-takviyesiz	'081190	Diğer meyveler ve sert çekirdekli meyveler (dondurulmuş)
'830210	Menteşeler	'701399	Cam eşya (diğer, tuvalet, yazıhane, ev teztinatı vb.)
'731700	Demir/çelik çiviler, pünezler vb.	'240220	Tütün içeren sigaralar
'730661	Demir/çelikten kaynaklı borular; kesiti kare veya dikdörtgen şeklinde	'630232	Yatak çarşafı (sentetik/suni liften (diğer hallerde))
'930200	Revolverler ve tabancalar	'842211	Evlerde kullanılan bulaşık yıkama makineleri
'841850	Vitrin, tezgah vb. tipi soğutucu-dondurucular	'845611	Maddelerin aşındırılarak işlenmesine mahsus lazer ile çalışan makinalar
'760711	Alüminyumdan yaprak ve şeritler-mesnetsiz kalınlık<0, 2mm. haddelenmiş	'610712	Erkek/ erkek çocuk için külotlar ve slipler; sentetik ve suni liflerden (örme veya kroşe)
'611595	Diğer çoraplar; pamuktan (örme veya kroşe)	'630532	Dökme maddeler için sentetik veya suni maddelerden esnek mahfazalar
'200599	Diğer sebze, sebze kar.(sirke, asetik asitten başka şekilde konserve) (dondurulmamış)	'400931	Boru/hortum; vulkanize kauçuktan; (mensucat takviye) donanımsız
'760429	Alüminyum alaşımlarından diğer çubuk ve profiller	'620331	Erkek/erkek çocuk için ceket/blaze; yün/ince hayvan kıllarından
'071080	Diğer sebzeler (dondurulmuş)	'720837	Sıcak mamul demir, çelik rulo (4, 75mm.=<kalınlık<10mm.diğer)

Kaynak: (Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2019)

5.3. Türkiye'nin İhracatında İddialı Olup ABD'nin İthalatında Pazar Payı %5 ve Üzerinde Olan Ürünler

Tablo 74'de ABD'nin dünyadan en çok ithal ettiği ilk 1.000 ürün içinde olup Türkiye'nin RCA değeri yüksek olduğu tespit edilen seçili 182 üründe ABD'nin Türkiye'den yaptığı ithalatın payı %5 ve üzerinde olan RCA değerlerine göre sıralanmış 24 ürün görülmektedir. Ürünlerin açıklamaları ise **Tablo 75'**de sunulmaktadır.

Tabloda da görüleceği üzere Türkiye'nin RCA değeri en yüksek ürünü 74,80 ile '570242 "Halılar ve diğer yer kaplamaları; sent. / suni dokumaya elverişli maddelerden, hav yapısında, hazır eşya halinde olan"

GTİP kodlu ürün olup bu ürün ABD'nin en çok ithal ettiği 532. ürün olmuştur. Onu 28,27 RCA değeri ile aynı zamanda ABD'nin en çok ithal ettiği 559. ürün olan '721420 "Köşeli çubuklar (çentik, yiv, oluk vb. şekil bozuklukları olan)" ve Türkiye'nin RCA değeri 19,49 olup ABD'nin de en çok ithal ettiği 366. ürün olan '680291 "Mermer, traverten ve su mermeri (işlenmiş/yontulmamış)" GTİP kodlu ürünler takip etmektedir.

ABD'nin Türkiye'den yaptığı ithalatın payı %5 ve üzerinde olan 24 ürün içinde Türkiye'nin RCA değeri en düşük ürünlerde ise son üç sırada sırası ile 2,33 RCA değerine sahip olup ABD'nin en çok ithal ettiği 441. ürün olan '720241 "Ferro krom (C>%4)" ile ABD'nin en çok ithal ettiği 792. ürün olan ve 1,63 RCA değerine sahip olan '722830 "Alaşımlı çeliklerden diğer sıcak haddeli (çekilmiş çubuklar)" ve 1,41 RCA değerine sahip olan ve ABD'nin en çok ithal ettiği 719. ürün konumundaki '690740 "Bitirme seramikleri" GTİP kodlu ürünler yer almaktadır.

Bu ürün grubunda ABD 2017 yılında dünyadan en fazla ithalatı 2,12 milyar dolar ile '630260 "Tuvalet ve mutfak bezleri [pamuktan (havlu mensucattan)]" GTİP kodlu üründe yaparken bu ürün en fazla ithalatı yapılan 187. ürün olmuştur. ABD 2018 yılında 24 ürün grubu içinde en çok ithalatı ise 2,11 milyar dolar ile yine bu üründe yapmıştır. ABD 2017 yılında 24 ürün içinde dünyadan en çok ikinci ithalatı ise '721049 "Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde mamulleri (genişlik=>600mm, oluklu hariç, başka usulle çinko ile kaplanmış)" GTİP kodlu üründe 2,04 milyar dolar ile gerçekleştirirken bu üründe yapılan ithalat ilk bin ürün içinde 192. sırada yer almıştır. Aynı ürün 2018 yılında da ABD'nin en çok ithalat yaptığı ikinci ürün olurken ithalat tutarı ise 1,83 milyar dolara gerilemiştir. ABD 2017 yılında üçüncü sırada dünyadan en çok ithalatı 1,17 milyar dolar ile '730630 "Demir veya alaşımsız çelikten kesiti daire şeklinde olan diğer borular" GTİP kodlu üründe 2018 yılında ise 1,17 milyar dolar ile '680291 "Mermer, traverten ve su mermeri (işlenmiş/yontulmamış)" GTİP kodlu üründe yapmıştır. ABD 2017 yılında 24 ürün içinde dünyadan en az ithalatı 320 milyon dolar ile '200989 "Diğer meyvelerin suları" GTİP kodlu üründe yaparken bu ürün ilk bin ürün içinde en çok ithal edilen 994. ürün olmuştur. ABD 2018 yılında bu ürün grubunda en az ithalatı ise 330 milyon dolar ile '150990 "Diğer zeytinyağı ve zeytinyağı fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)" GTİP kodlu üründe yapmıştır.

ABD 2017 yılında Türkiye'den en fazla ithalatı 440 milyon dolar ile '570242 "Halılar ve diğer yer kaplamaları; sent. / suni dokumaya elverişli maddelerden, hav yapısında, hazır eşya halinde olan" GTİP kodlu üründe yaparken, bu ürün ABD'nin dünyadan en çok ithal ettiği 532. ürün olmuştur. ABD 2018 yılında ise Türkiye'den en çok ithalatı 550 milyon dolar ile yine aynı üründe yapmıştır. ABD 2017 yılında 24 ürün içinde Türkiye'den en çok ikinci ithalatı ise '721420 "Köşeli çubuklar (çentik, yiv, oluk vb. şekil bozuklukları olan)" GTİP kodlu üründe 370 milyon dolar ile gerçekleştirirken bu üründe yapılan ithalat ilk bin ürün içinde 559. sırada yer almıştır. ABD'nin 2018 yılında en çok ithalat yaptığı ikinci ürün '680291 "Mermer, traverten ve su mermeri (işlenmiş/yontulmamış)" GTİP kodlu ürün olurken, ithalat tutarı ise 290 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. ABD 2017 yılında üçüncü sırada Türkiye'den en çok ithalatı 270 milyon dolar ile yine '680291 "Mermer, traverten ve su mermeri (işlenmiş/yontulmamış)" GTİP kodlu üründe yaparken bu ürün ABD'nin en çok ithal ettiği 366. ürün olmuştur. ABD 2018 yılında ise 210 milyon dolar ile '721420 "Köşeli çubuklar (çentik, yiv, oluk vb. şekil bozuklukları olan)" GTİP kodlu üründe Türkiye'den üçüncü sırada ithalat yapmıştır. ABD 2017 yılında 24 ürün içinde Türkiye'den en az ithalatı ise yaklaşık 20 milyon dolar ile '420310 "Deri ve köseleden giyim eşyası" GTİP kodlu üründe yaparken 2018 yılında ise yaklaşık 151 bin dolar ile '721391 "Filmaşın (çap<14mm. enine kesiti daire şeklinde)" GTİP kodlu üründe yapmıştır.

Türkiye'nin 2017 yılında 24 üründen oluşan bu grup içinde dünyaya toplam ihracatı ise en fazla 2,46 milyar dolar ile '721420 "Köşeli çubuklar (çentik, yiv, oluk vb. şekil bozuklukları olan)" GTİP kodlu üründe olurken 2018 yılında ise 3,20 milyar dolar ile yine aynı üründe gerçekleşmiştir. Türkiye 2017 yılında ikinci sırada bu ürünlerden dünyaya en çok ihracatını 1,76 milyar dolar ile '570242 "Halılar ve diğer yer kaplamaları; sent. / suni dokumaya elverişli maddelerden, hav yapısında, hazır eşya halinde olan" GTİP kodlu üründe yaparken 2018 yılında ise 1,82 milyar dolar ile yine aynı üründe gerçekleşmiştir. Türkiye 2017 yılında üçüncü sırada ise bu ürünlerden dünyaya en çok ihracatını 1,08 milyar dolar ile '870210 "Minibüs, midibüs ve otobüs; dizel veya yarı dizel, kapasitesi >=10 kişi" GTİP kodlu üründe yaparken 2018 yılında ise 1,61 milyar dolar ile yine aynı üründe gerçekleşmiştir. Türkiye 2017 yılında bu ürünlerden dünyaya en az ihracatı ise 13 milyon dolar ile '690740 "Bitirme seramikleri" GTİP kodlu üründe yaparken 2018 yılında ise 18 milyon dolar ile yine aynı üründe yapmıştır.

ABD 24 ürünün toplamında dünyadan 2017 yılında 18,1 milyar dolarlık ithalat yaparken 2018 yılında ise ithalatı yaklaşık 18,3 milyar dolara yükselmiştir. ABD 24 ürünün toplamında Türkiye'den 2017 yılında yaklaşık 2,36 milyar dolarlık ithalat yaparken 2018 yılında ise ithalatı 2,05 milyar dolara gerilemiştir. Bu ürünlerde Türkiye'nin dünyaya yaptığı toplam ihracat incelendiğinde de 2017 yılında yaklaşık 11 milyar dolar olan ihracat 2018 yılında 12,8 milyar dolara yükselmiştir.

ABD'nin 24 ürünün toplamında dünyadan yaptığı ithalat dünyadan yaptığı toplam ithalatının 2017 yılında %0,8'ini oluştururken 2018 yılında da bu oran %0,7'ye düşmüştür. ABD'nin 24 ürünün toplamında Türkiye'den yaptığı ithalat Türkiye'den yaptığı toplam ithalatının 2017 yılında %23,8'ini oluştururken 2018 yılında ise bu oran %18,8'e gerilemiştir. İhracatçılarımızın 2018 yılında 2017 yılına göre bu ürünlerde ABD pazarındaki paylarını kaybettikleri görülmektedir. Türkiye'nin 24 ürünün toplamında dünyaya yaptığı ihracatın Türkiye'nin yaptığı toplam ihracat içindeki payı 2017 yılında %7 iken 2018 yılında ise bu oran %7,6'ya yükselmiştir. İhracatçılarımızın 2018 yılında Türkiye'nin rekabet üstünlüğüne sahip olduğu bu 24 ürünün ihracatına ABD'de de olmasa da diğer ülkelerde az olsa ağırlık verdiği görülmektedir.

Tablo 74. Türkiye'nin İhracatında İddialı Olup ABD'nin İthalatında Pazar Payı %5 ve Üzeri Olan 24 Ürün

GTİP Kodu	ABD'nin Dünyada n İthalatı (2017, milyar \$)	ABD'nin Dünyada n İthalatı (2018, milyar \$)	Türkiy e RCA (2017)	Türkiy e RCA (XM) (2017)	Türkiye'n in Toplam İhracatı (2017, milyar \$)	Türkiye'n in Toplam İhracatı (2018, milyar \$)	ABD'nin Türkiye'de n İthalatı (2017, milyar \$)	ABD'nin Türkiye'de n İthalatı (2018, milyar \$)
'570242	0,72	0,85	74,80	1,6	1,76	1,82	0,44	0,55
'721420	0,66	0,64	28,27	1,61	2,46	3,20	0,37	0,21
'680291	1,09	1,17	19,49	1,18	0,50	0,50	0,27	0,29
'630221	0,48	0,50	17,33	1,71	0,29	0,27	0,04	0,03
'870210	0,97	1,06	12,74	1,08	1,61	1,77	0,05	0,04
'200190	0,34	0,35	12,09	1,78	0,16	0,16	0,03	0,03
'630260	2,12	2,11	10,03	1,76	0,61	0,60	0,12	0,12
'560312	0,37	0,43	8,41	0,74	0,23	0,30	0,02	0,04
'721391	0,71	0,61	8,36	0,46	0,47	0,75	0,05	0,00
'730630	1,17	0,93	7,51	1,02	0,46	0,53	0,06	0,05
'870193	0,90	1,06	7,21	0,21	0,27	0,37	0,12	0,14
'150990	0,34	0,33	6,14	1,71	0,09	0,10	0,04	0,05
'200979	0,46	0,54	5,22	1,49	0,08	0,11	0,03	0,05
'252329	0,79	0,95	5,18	1,66	0,26	0,27	0,06	0,10
'841821	0,42	0,54	4,64	1,44	0,17	0,19	0,05	0,06
'690721	1,02	1,17	4,38	1,26	0,38	0,43	0,07	0,07
'420310	0,40	0,38	4,26	0,77	0,12	0,11	0,02	0,02
'200989	0,32	0,44	4,00	1,49	0,09	0,11	0,03	0,03
'620311	0,35	0,36	3,03	0,88	0,05	0,05	0,02	0,02
'720916	0,65	0,52	2,39	0,04	0,12	0,12	0,12	0,04
'721049	2,04	1,83	2,36	0,15	0,52	0,71	0,22	0,09
'720241	0,89	0,76	2,33	1,26	0,15	0,11	0,05	0,00
'722830	0,42	0,43	1,63	0,34	0,13	0,19	0,05	0,02
'690740	0,48	0,34	1,41	0,90	0,01	0,02	0,03	0,02
24 ürünün toplamı	0,72	0,85	74,8	1,6	1,76	1,82	0,44	0,55
Toplam ürünler	0,66	0,64	28,27	1,61	2,46	3,20	0,37	0,21
24 ürününün toplam ürünler içindeki payı	0,8%	0,7%			7,0%	7,6%	23,8%	18,8%

Kaynak: (International Trade Centre, 2019)

Tablo 75’de Tablo 74’de yer alan 24 ürünün açıklamaları görülmektedir.

Tablo 75. Tablo 74’de Yer Alan 24 Ürünün Açıklamaları

GTİP Kodu	Ürün Açıklaması
'150990	Diğer zeytinyağı ve zeytinyağı fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)
'200190	Diğer sebze ve meyve vs. (sirke, asetik asit/konserve edilmiş)
'200979	Elma suyu (diğerleri)
'200989	Diğer meyvaların suları
'252329	Çimento; portland; diğer
'420310	Deri ve köseleden giyim eşyası
'560312	Dokunmamış mensucat [dokunabilir sentetik/suni liften (m2 ağır; 25..70gr.)]
'570242	Halılar ve diğer yer kaplamaları; sent. / suni dokumaya elverişli maddelerden, hav yapısında
'620311	Erkek/erkek çocuk için takım elbise; yün/ince kıldan
'630221	Yatak çarşafı [(pamuktan (baskılı)]
'630260	Tuvalet ve mutfak bezleri [pamuktan (havlu mensucattan)]
'680291	Mermer, traverten ve su mermeri (işlenmiş/yontulmamış)
'690721	Seramikten döşeme veya kaplama karoları, kaldırım taşları (6907.30 ve 6907.40 HARIÇ); suyu absorbe etme katsayısı $\leq 0,5$
'690740	Bitirme seramikleri
'720241	Ferro krom (C ≥ 4)
'720916	Demir veya alaşımsız çelikten yassı mamüller (rulo, soğuk hadde, genişlik ≥ 600 mm, 1mm $<$ kalınlık < 3 mm)
'721049	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde mamulleri (genişlik ≥ 600 mm, oluklu hariç, başka usulle çinko ile kaplanmış)
'721391	Filmaşın (çap < 14 mm. enine kesiti daire şeklinde)
'721420	Köşeli çubuklar (çentik, yiv, oluk vb. şekil bozuklukları olan)
'722830	Alaşımlı çeliklerden diğer sıcak haddeli (çekilmiş çubuklar)
'730630	Demir veya alaşımsız çelikten kesiti daire şeklinde olan diğer borular
'841821	Ev tipi buzdolabı-kompresörlü
'870193	Traktörler (8709 pozisyonuna giren traktörler hariç); 37 kW $<$ motor gücü ≤ 75 kW
'870210	Minibüs, midibüs ve otobüs; dizel veya yarı dizel, kapasitesi ≥ 10 kişi

Kaynak: (Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2019)

5.4. Türkiye’nin RCA Değerinin Yüksek Olduğu Seçili Ürünler İçin Potansiyel Pazar Analisi

Tablo 76’da ABD eyaletleri kırılımında 2008-2018 döneminde dünyadan yaptığı ithalatta ticaret anlaşmalarına göre olan ithalatın payları görülmektedir. Eyaletler toplamında ticaret anlaşmalarına göre olan ithalatın payı ortalamada 2008 yılında %33,4 olurken 2017 yılında %34 2018 yılında da %33,9 olmuştur. Bu da ABD genelinde yapılan ithalatın neredeyse üçte birinin ticaret anlaşmaları kapsamında yer alan ülkelerden yapıldığı görülmektedir.

Eyaletler içinde 2018 yılında yaptığı ithalatın içinde ticaret anlaşmalarına göre olan ithalatın payı en yüksek olan eyalet Montana olup %87,7 paya sahiptir. Bu eyaleti %76 pay ile Michigan eyaleti %73 pay ile de Kuzey Dakota eyaleti izlemektedir. Ticaret anlaşmalarına kapsamında yapılan ithalatın payının en az olduğu eyaletler ise %16,4'lük pay ile New Jersey %10,4'lük pay ile US Virgin Islands %9,2'lik pay ile Hawaii olmuştur. ABD eyaletlerine ihracat yapacak ihracatçılarımızın bu payları da göz önünde bulundurmalarında fayda görülmektedir.

Tablo 76. ABD Eyaletlerinin Yıllara Göre Ticaret Anlaşmalarına Göre Yaptıkları İthalatın Payları (2008-2018)

Eyalet	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Sıra
Montana	94,5%	93,2%	93,4%	94,6%	93,1%	92,6%	90,9%	89,3%	85,7%	88,2%	87,7%	1
Michigan	78,4%	78,2%	80,2%	78,9%	78,0%	78,2%	77,5%	75,3%	76,8%	76,2%	75,7%	2
Kuzey Dakota	82,7%	84,9%	79,8%	78,6%	74,1%	75,1%	77,0%	74,1%	65,6%	68,8%	73,0%	3
Wyoming	93,6%	90,9%	84,2%	88,9%	87,3%	88,9%	88,5%	77,6%	74,0%	72,8%	72,3%	4
Vermont	76,1%	78,8%	76,9%	76,5%	79,7%	79,9%	80,8%	75,1%	72,3%	68,0%	69,4%	5
Alaska	42,6%	57,2%	58,1%	52,6%	53,2%	68,6%	51,6%	40,6%	42,8%	54,7%	59,0%	6
Maine	48,3%	47,0%	61,9%	51,2%	54,4%	66,2%	59,0%	57,5%	56,0%	59,0%	54,7%	7
Utah	55,7%	64,8%	65,7%	70,2%	70,9%	64,3%	57,5%	56,3%	58,1%	58,0%	54,5%	8
New Hampshire	74,6%	67,7%	73,5%	75,0%	72,1%	73,6%	68,8%	61,0%	59,2%	56,1%	52,8%	9
Arizona	51,1%	51,0%	48,6%	48,9%	50,4%	52,0%	51,3%	50,5%	48,1%	49,3%	51,6%	10
Oklahoma	31,7%	35,4%	37,8%	60,5%	56,3%	59,4%	58,2%	52,4%	42,6%	43,5%	48,3%	11
Texas	34,5%	39,5%	42,1%	42,1%	43,5%	43,7%	43,8%	46,9%	48,3%	47,9%	47,9%	12
Colorado	47,5%	42,8%	43,0%	44,8%	49,7%	48,7%	49,3%	43,9%	43,3%	46,8%	47,7%	13
Güney Dakota	53,4%	59,2%	58,7%	58,3%	54,8%	53,7%	54,3%	55,3%	43,8%	47,3%	47,4%	14
Alabama	38,9%	39,0%	43,4%	40,4%	41,2%	43,4%	50,7%	47,5%	47,7%	46,3%	47,0%	15
New Mexico	52,2%	45,8%	40,0%	35,3%	35,0%	32,6%	34,3%	40,1%	44,8%	37,1%	46,1%	16
West Virginia	48,4%	45,7%	47,6%	48,8%	47,6%	44,8%	42,9%	37,6%	41,6%	45,2%	44,5%	17
Iowa	57,4%	59,5%	58,6%	56,9%	52,5%	55,2%	54,6%	50,1%	47,7%	45,2%	44,1%	18
Missouri	40,8%	42,0%	42,5%	43,1%	41,5%	42,5%	40,9%	40,1%	36,7%	37,5%	41,4%	19
Minnesota	52,2%	34,3%	40,8%	50,1%	49,0%	49,3%	49,2%	40,3%	38,2%	41,8%	39,6%	20
Illinois	48,0%	45,5%	44,5%	44,2%	44,3%	47,5%	48,2%	41,7%	39,3%	40,6%	39,1%	21
Connecticut	39,0%	37,6%	35,9%	39,9%	31,9%	33,8%	32,9%	30,5%	31,9%	35,2%	37,8%	22
Massachusetts	36,7%	37,5%	38,0%	39,0%	40,5%	42,2%	42,5%	41,1%	37,9%	35,9%	35,6%	23
Puerto Rico	14,6%	22,3%	20,5%	24,6%	26,5%	27,1%	26,4%	31,4%	32,4%	32,5%	34,6%	24
Oregon	32,7%	28,0%	33,0%	34,7%	34,4%	37,6%	38,6%	41,4%	36,8%	37,8%	34,4%	25
Washington	42,0%	37,4%	40,0%	40,0%	38,3%	38,8%	40,6%	39,0%	37,8%	36,3%	34,1%	26
Ohio	39,3%	38,7%	40,9%	41,3%	39,3%	40,8%	39,1%	35,6%	33,9%	33,0%	33,4%	27
Florida	26,7%	32,0%	31,8%	30,9%	32,7%	33,8%	31,1%	30,8%	32,5%	33,5%	33,1%	28
Idaho	49,6%	51,0%	54,4%	53,2%	50,9%	43,5%	35,3%	35,0%	38,5%	35,2%	32,9%	29
Rhode Island	24,5%	29,9%	26,4%	25,5%	23,8%	18,2%	19,4%	23,7%	20,8%	33,2%	32,6%	30
Delaware	11,8%	9,1%	12,3%	13,6%	16,5%	27,0%	33,5%	33,7%	31,3%	29,0%	31,9%	31

Nebraska	46,4%	44,4%	40,7%	34,4%	32,6%	35,4%	38,2%	32,8%	29,8%	30,4%	31,4%	32
Kuzey Karolayna	29,1%	30,8%	28,3%	28,8%	29,9%	26,4%	24,2%	25,0%	26,1%	25,8%	31,4%	33
Eyalet	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Sıra
Pennsylvania	31,3%	32,2%	31,3%	29,5%	30,1%	28,9%	31,8%	32,6%	30,4%	31,3%	29,3%	34
Wisconsin	40,1%	40,4%	41,4%	37,9%	36,6%	35,8%	35,8%	34,5%	34,7%	29,4%	28,9%	35
Kansas	32,2%	46,5%	42,3%	29,6%	30,1%	32,1%	30,4%	29,7%	29,3%	27,7%	28,2%	36
Nevada	29,6%	35,0%	36,8%	38,9%	37,2%	32,2%	27,1%	20,1%	17,8%	18,4%	25,9%	37
Georgia	25,5%	24,3%	25,5%	25,9%	26,3%	25,6%	24,3%	24,3%	24,2%	23,7%	25,3%	38
New York	35,4%	32,2%	33,2%	31,3%	29,2%	29,5%	30,0%	28,1%	26,4%	26,9%	25,3%	39
Louisiana	15,0%	15,1%	15,1%	15,3%	13,9%	17,7%	16,3%	17,9%	20,2%	21,1%	24,7%	40
Kentucky	27,2%	25,2%	26,2%	27,6%	24,8%	28,3%	28,5%	29,9%	26,3%	23,7%	24,1%	41
Güney Karaloyna	17,8%	18,6%	20,5%	20,3%	21,0%	20,0%	22,9%	22,4%	23,7%	23,8%	24,1%	42
Indiana	31,7%	28,8%	30,0%	28,4%	28,6%	28,0%	29,1%	28,7%	26,1%	26,0%	23,9%	43
California	24,4%	26,2%	24,0%	23,3%	24,1%	24,1%	25,0%	25,5%	25,1%	24,5%	23,8%	44
Mississippi	45,9%	51,0%	46,9%	45,9%	34,7%	38,1%	31,6%	25,2%	24,2%	23,8%	22,2%	45
Tennessee	27,9%	24,3%	22,0%	19,7%	18,8%	19,5%	20,1%	21,1%	21,6%	20,2%	21,7%	46
Virginia	24,9%	21,8%	19,2%	23,1%	23,3%	18,3%	18,5%	19,3%	18,3%	18,7%	19,6%	47
Arkansas	22,4%	26,9%	31,2%	30,7%	27,1%	23,7%	23,5%	21,6%	20,3%	18,4%	19,4%	48
Maryland	30,5%	30,3%	24,8%	21,8%	21,6%	22,5%	21,0%	19,9%	18,7%	19,6%	18,8%	49
Dist of Columbia	31,2%	46,8%	30,7%	26,1%	23,5%	27,3%	10,7%	12,0%	22,8%	28,9%	17,4%	50
New Jersey	14,3%	16,1%	16,0%	16,6%	16,6%	17,3%	18,5%	18,7%	19,5%	17,7%	16,4%	51
US Virgin Islands	2,7%	0,9%	1,3%	2,2%	5,5%	23,1%	8,3%	27,2%	22,6%	16,4%	10,4%	52
Hawaii	20,6%	15,8%	8,7%	5,4%	5,4%	13,7%	13,0%	15,2%	16,1%	8,5%	9,2%	53
Eyaletler Toplamı	33,4%	33,9%	34,4%	34,4%	34,6%	35,3%	35,3%	34,4%	34,2%	34,0%	33,9%	

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

Tablo 77'de ABD limanları kırılımında 2017 ve 2018 yıllarında dünyadan yapılan ithalatta ticaret anlaşmalarına göre olan ithalatın payları görülmektedir. Limanlara göre ticaret anlaşmalarına göre olan ithalatın payının en yüksek olduğu liman Pembina (ND) olurken ortalamada 2008 yılında %33,4 olurken 2017 yılında %34 2018 yılında da %33,9 olmuştur. Bu da ABD genelinde yapılan ithalatın neredeyse üçte birinin ticaret anlaşmaları kapsamında yer alan ülkelerden yapıldığı görülmektedir.

Tablo 77. ABD’de Liman Kırılımında Ticaret Anlaşmalarına Göre Yapılan İthalatın Payları (2008-2018)

Limani Adı	Toplam İthalat	Ticaret Anlaşması Kapsamındaki İthalat	%	Toplam İthalat	Ticaret Anlaşması Kapsamındaki İthalat	%
Anchorage, AK (District)	42,04	3,90	9,3%	44,94	5,97	13,3%
Baltimore, MD (District)	38,37	4,49	11,7%	43,11	5,35	12,4%
Boston, MA (District)	19,10	3,40	17,8%	20,68	3,98	19,2%
Buffalo, NY (District)	39,16	35,52	90,7%	39,12	35,25	90,1%
Charleston, SC (District)	48,36	3,42	7,1%	52,44	3,75	7,1%
Chicago, IL (District)	152,55	27,54	18,1%	171,10	33,17	19,4%
Cleveland, OH (District)	46,24	8,79	19,0%	50,11	8,73	17,4%
Columbia-Snake, OR (District)	8,93	1,70	19,0%	10,61	1,81	17,0%
Dallas-Fort Worth, TX (District)	35,88	9,38	26,2%	35,24	8,99	25,5%
Detroit, MI (District)	129,04	108,49	84,1%	131,58	110,56	84,0%
Duluth, MN (District)	9,67	8,29	85,7%	11,43	10,16	88,9%
El Paso, TX (District)	59,02	53,69	91,0%	64,13	59,78	93,2%
Great Falls, MT (District)	19,59	17,54	89,6%	21,71	19,41	89,4%
Honolulu, HI (District)	7,23	0,59	8,2%	7,67	0,46	6,0%
Houston-Galveston, TX (District)	82,34	17,11	20,8%	92,05	20,26	22,0%
Laredo, TX (District)	175,83	168,17	95,6%	191,36	183,85	96,1%
Los Angeles, CA (District)	386,22	33,25	8,6%	415,46	35,78	8,6%
Low Value (District)	17,46	6,30	36,1%	18,25	6,45	35,4%
Miami, FL (District)	53,71	21,74	40,5%	54,59	22,65	41,5%

Liman Adı	Toplam İthalat	Ticaret Anlaşması Kapsamındaki İthalat	%	Toplam İthalat	Ticaret Anlaşması Kapsamındaki İthalat	%
Milwaukee, WI (District)	0,40	0,09	22,2%	0,60	0,29	48,9%
Minneapolis, MN (District)	9,63	5,23	54,3%	9,18	5,25	57,2%
Mobile, AL (District)	20,67	5,93	28,7%	22,18	6,03	27,2%
New Orleans, LA (District)	91,64	18,91	20,6%	99,06	20,40	20,6%
New York City, NY (District)	266,54	31,80	11,9%	293,35	34,51	11,8%
Nogales, AZ (District)	18,68	17,07	91,4%	17,68	16,58	93,7%
Norfolk, VA (District)	46,05	2,19	4,8%	49,29	1,99	4,0%
Ogdensburg, NY (District)	27,80	24,24	87,2%	29,38	25,12	85,5%
Pembina, ND (District)	17,12	16,43	96,0%	20,53	19,80	96,4%
Philadelphia, PA (District)	44,49	11,17	25,1%	49,73	10,62	21,4%
Port Arthur, TX (District)	13,20	3,82	28,9%	16,09	5,67	35,2%
Portland, ME (District)	12,43	8,01	64,4%	13,47	9,39	69,7%
Providence, RI (District)	8,31	2,73	32,8%	8,74	3,47	39,7%
San Diego, CA (District)	46,09	39,01	84,6%	48,20	41,43	86,0%
San Francisco, CA (District)	80,38	13,65	17,0%	89,24	15,10	16,9%
San Juan, PR (District)	12,88	3,55	27,5%	17,69	4,04	22,9%
Savannah, GA (District)	106,63	15,01	14,1%	123,61	18,89	15,3%
Seattle, WA (District)	91,90	25,84	28,1%	97,20	26,71	27,5%
St. Albans, VT (District)	7,77	7,10	91,4%	8,42	7,77	92,3%
St. Louis, MO (District)	3,34	3,08	92,0%	4,70	3,76	80,0%

Liman Adı	Toplam İthalat	Ticaret Anlaşması Kapsamındaki İthalat	%	Toplam İthalat	Ticaret Anlaşması Kapsamındaki İthalat	%
Tampa, FL (District)	27,49	7,73	28,1%	28,78	7,93	27,6%
U.S. Virgin Islands (District)	1,19	0,20	16,4%	1,45	0,15	10,5%
Vessels Under Own Power (District)	0,01	0,00	56,6%	0,02	0,01	50,0%
Washington, DC (District)	9,75	0,25	2,6%	10,73	0,66	6,1%
Wilmington, NC (District)	6,82	0,51	7,5%	7,83	0,85	10,8%
Toplam	2341,96	796,84	34,0%	2542,73	862,79	33,9%

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

5.4.1. Türkiye'nin İhracatında İddialı Olup ABD'nin İthalatında Pazar Payı Olmayan Ürünler

Daha önce de bahsedildiği üzere 2017 yılında ABD'nin dünyadan en çok ithal ettiği ilk 1.000 ürün içinde olup aynı zamanda Türkiye'nin de RCA değerinin yüksek olmasına rağmen ABD'ye hiç ihraç edemediği ve ABD'nin dünyadan toplam ithalat değeri 33,7 milyar dolar olan on ürün tespit edilmiştir. Seçili on ürün toplamında 2017 yılında en fazla ithalatı 10,07 milyar dolar ile California eyaletinin yaptığı görülmektedir. California'nın gerçekleştirdiği ithalat 10 ürünün toplam ithalatı içinde %29,9'luk paya sahiptir. Seçili 10 ürünün her birinde en çok ithalat yapan eyaletlerin gerçekleştirdiği ithalat tutarları toplamı yaklaşık 15,4 milyar dolar tutarken bu tutar toplam ithalat içinde %45,5'lik paya sahiptir.

Türkiye'nin 2018 yılı için küresel toplam ticaret miktarı belli olmaması nedeni RCA değeri hesaplanamamıştır. Buna rağmen 2018 yılı için Türkiye ve ABD'nin birbirleri ve diğer ülkelerle dış ticaret verileri ile bazı analizleri yapmak mümkün olmuştur.

Türkiye seçili 10 ürünü 2017 yılında ABD'ye hiç ihraç edemezken 2018 yılında ise '852872 "Televizyon; diğerleri, renkli olanlar" GTİP kodlu üründen California'ya 14,7 bin dolar, New Jersey'e 3,9 bin dolar, New York'a 6,6 bin dolar ve Washington eyaletine 11,8 bin dolar olmak üzere 4 eyalete toplamda 37,1 bin dolarlık bu üründen ihracat yapılmıştır.

ABD eyaletlerinin tespit edilen 10 ürünü 2017 yılında dünyadan yaptıkları ithalat incelendiğinde; 14 eyaletin 10 ürünü de ithal ettiği görülürken 6 eyaletin toplamda 9 ürünü, 7 eyaletin 8 ürünü, 6 eyaletin 4 ürünü, 9 eyaletin 6 ürünü, 2 eyaletin 5 ürünü, 5 eyaletin 4 ürünü, 2 eyaletin 3 ürünü ve 2 eyaletin de 2 ürünü ithal ettiği görülmektedir. ABD eyaletleri arasında seçili 10 ürünü de ithal eden 14 eyalet: California, Florida, Georgia, Illinois, Maryland, Massachusetts, Michigan, Minnesota, New Jersey, New York, Oregon, Pennsylvania, Texas ve Washington.

Tablo 78'de seçili on üründe ABD'nin 2017 yılında eyaletler toplamında dünyadan yaptığı ithalat ve bu on ürünün ithalatını gerçekleştiren eyalet sayıları görülmektedir. Eyaletler toplamda 33,7 milyar dolarlık

ithalat içinde en çok '852872 “Televizyon; diğerleri, renkli olanlar” GTİP kodlu ürünü ithal ederken toplamda 50 eyalet bu üründen 13,2 milyar dolarlık ithalat gerçekleştirmiştir. İkinci sırada 26 eyalet tarafından 5,8 milyar dolarlık ithalatı yapılan '870340 “Hem benzinli hem de tahrik gücü veren elektrik motorlu diğer taşıtlar; harici güç kaynağından şarj edilenler HARIÇ” GTİP kodlu ürün yer alırken bu iki ürünü 49 eyaletin 5,78 milyar dolarlık ithal ettiği '870120 “Çekiciler; yarı römorklar için” GTİP kodlu ürün izlemektedir.

Tablo 78. Seçili On Üründe ABD’nin Eyaletler Toplamında Dünya’dan Yaptığı İthalat ve Ürünlerin İthalatını Gerçekleştiren Eyalet Sayıları (201)

6'lı GTİP Kodu	İthalat Tutarı (milyar \$)	Kaç Eyalet Tarafından İthal Edildiği
'852872	13,24	50
'870340	5,80	26
'870120	5,78	49
'300213	3,32	23
'070200	2,18	48
'080610	1,54	26
'070700	0,69	46
'841911	0,40	45
'130232	0,40	37
'070993	0,37	38
Toplam	33,7	

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

ABD eyaletlerinin tespit edilen 10 ürünü 2018 yılında dünyadan yaptıkları ithalat incelendiğinde ise; 12 eyaletin 10 ürünü de ithal ettiği görülürken 8 eyaletin toplamda 9 ürünü, 9 eyaletin 8 ürünü, 7 eyaletin 7 ürünü, 6 eyaletin 6 ürünü, 3 eyaletin 5 ürünü, 1 eyaletin 4 ürünü, 2 eyaletin 3 ürünü ve 5 eyaletin de 2 ürünü ithal ettiği görülmektedir. ABD eyaletleri arasında seçili 10 ürünü de ithal eden 12 eyalet: California, Florida, Georgia, Illinois, Maryland, Michigan, New York, Ohio, Pennsylvania, Puerto Rico, Texas ve Washington.

Seçili on ürünü ithal eden eyalet arasında 2017 yılında yer alan Massachusetts, Minnesota, New Jersey ve Oregon eyaletlerinin 2018 yılında sıralamada yer alamadıkları, yerlerine Ohio ve Puerto Rico eyaletlerinin yer aldıkları görülmektedir. Seçili on ürün toplamında 2018 yılında en fazla ithalatı 8,7 milyar dolar ile yine California eyaletinin yaptığı görülmektedir.

Seçili on ürünü dünyadan en çok ithal eden eyaletler incelendiğinde ise **Tablo 79'**de de görüleceği üzere hem 2017 hem de 2018 yılında bu on üründen dördünü en çok California ithal etmiştir. California'yı 3 ürünle her iki yılda da Texas eyaleti izlemektedir. Bu iki eyaleti 2 ürünle Arizona eyaleti takip etmektedir. Indiana 2017 yılında bir üründen en çok ithalat yapan dördüncü eyalet olurken 2018 yılında bu eyalet yerini Puerto Rico'ya bırakmıştır. Seçili on ürünü ABD eyaletlerine ihraç etmeyi düşünen ihracatçılarımızın eyaletlerin bu performansını da göz önünde bulundurmalarında fayda görülmektedir.

Tablo 79. Türkiye'nin RCA Değerinin Yüksek Olmasına Rağmen ABD'ye Hiç İhraç Edemediği 10 Ürünü Dünyadan En Çok İthal Eden Eyaletler ve Kaç Üründe İlk Sırada Yer Aldıkları Sayı

Eyalet	2017	2018
California	4	4
Texas	3	3
Arizona	2	2
Indiana	1	
Puerto Rico		1
Toplam	10	10

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

“ABD Census” verilerine göre seçili on ürünü dünyadan ithal eden ABD eyaletleri incelendiğinde 36 farklı eyaletin 62 farklı ülkeden bu ürünleri ithal ettiği görülmektedir. Eyaletlerin 10 üründe 2017 yılında toplamda 33,7 milyar dolarlık ithalat gerçekleştirdiği görülürken her üründe en çok ithalat yapan eyaletler incelendiğinde ise 4 farklı eyalet tespit edilmiştir. '300213 GTİP kodlu üründe 3 milyar dolar ithalat gerçekleştiren Indiana eyaleti bu üründe gerçekleşen 3,3 milyar dolarlık toplam ithalatın yaklaşık %90,6'sını tek başına gerçekleştirmiştir. Arizona '070993 GTİP kodlu ürünlerdeki 373 milyon dolarlık toplam ithalatın %68,1'ini gerçekleştirirken California'nın ise '852872 GTİP kodlu ürünlerdeki toplam 13,2 milyar dolarlık ithalatın yaklaşık %34'ünü yine tek başına gerçekleştirdiği görülmektedir (**Tablo 80**).

Tablo 80. Türkiye'nin RCA Değerinin Yüksek Olmasına Rağmen ABD'ye Hiç İhraç Edemediği 10 Ürünü Dünyadan En Çok İthal Eden Eyaletler ve İthalat İçindeki Payları

6'lı GTİP Kodu	Eyaletlerin Toplam Yaptığı İthalat (milyar \$)	En Fazla İthalat Yapan Eyalet	En Fazla İthalat Yapan Eyaletin Yaptığı İthalat (milyar \$)	%
'852872	13,237	California	4,483	33,9%
'870340	5,803	California	3,817	65,8%
'870120	5,783	Texas	1,915	33,1%
'300213	3,321	Indiana	3,008	90,6%
'070200	2,177	Texas	0,506	23,3%
'080610	1,541	California	0,735	47,7%
'070700	0,686	Arizona	0,224	32,6%
'841911	0,397	California	0,127	31,9%
'130232	0,396	Texas	0,283	71,5%
'070993	0,373	Arizona	0,254	68,1%
On Ürün Toplam	33,714		15,351	45,5%

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

Tablo 81'de her ürün için hangi eyaletin hangi ülkeden ithalat yaptığına bakılıp ithalat tutarına göre sıralama yapıldığında California'nın 35 defa en çok ithalat yapan eyalet olduğu görülmektedir. California'yı 22 defa listeye giren Florida ile 17 defa listeye giren New York eyaletleri takip etmektedir. Bu ürünlerden ABD eyaletlerine ihracat yapmak isteyen ihracatçılarımızın eyaletlerin bu sıralamasına da göz önünde bulundurmalarında fayda görülmektedir. Tabloda ayrıca 15 eyaletin 1 defa listeye girdiği

de görülmektedir. Bu da bu on ürünün ithalatında yoğunluğun belli eyaletlerde oluştuğunu göstermektedir.

Tablo 81. Seçili On Ürün İçin Hangi Eyaletin Hangi Ülkeden İthalat Yaptığına Bakıldığında Eyaletlerin Her Bir Ürün İçin Ülkelerden En Çok İthalat Yapan Eyalet Olma Sayısı

Sıra	Eyalet	Ülkeden En Çok İthalat Yapan Eyalet Sıralamasına Girme Sayısı	Sıra	Eyalet	Ülkeden En Çok İthalat Yapan Eyalet Sıralamasına Girme Sayısı	Sıra	Eyalet	Ülkeden En Çok İthalat Yapan Eyalet Sıralamasına Girme Sayısı
1	California	35	13	Pennsylvania	3	25	Kuzey Karolayna	1
2	Florida	22	14	Puerto Rico	3	26	Maryland	1
3	New York	17	15	Washington	3	27	Missouri	1
4	New Jersey	12	16	Alabama	2	28	Nevada	1
5	Illinois	11	17	Hawaii	2	29	New Mexico	1
6	Texas	11	18	Kansas	2	30	Oklahoma	1
7	Indiana	9	19	Kentucky	2	31	Oregon	1
8	Michigan	8	20	Ohio	2	32	Rhode Island	1
9	Arizona	4	21	Virjinya	2	33	Tennessee	1
10	Georgia	4	22	Connecticut	1	34	Utah	1
11	Güney Karolayna	3	23	Delaware	1	35	Vermont	1
12	Massachusetts	3	24	Idaho	1	36	Virginia	1

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

5.4.2. Türkiye'nin İhracatında İddialı Olup ABD'nin İthalatında Pazar Payı %0-1 Arasında Olan Ürünler

ABD'nin 2017 dünyadan en çok ithal ettiği ilk 1.000 ürün içinde olup aynı zamanda Türkiye'nin de RCA değerinin yüksek olduğu ve ABD'nin ithalatından %0-1 aralığında pay aldığı 106 ürün tespit edilmiştir. ABD eyaletlerinin tespit edilen 106 ürünü 2017 yılında dünyadan yaptıkları ithalat incelendiğinde; 23 eyaletin 106 ürünü de ithal ettiği görülürken 4 eyaletin toplamda 105 ürünü, 9 eyaletin 104 ürünü, 3 eyaletin 103 ürünü, 1 eyaletin 102 ürünü, 2 eyaletin 101 ürünü, 2 eyaletin 100 ürünü, 1 eyaletin 99 ürünü, 1 eyaletin 97 ürünü, 2 eyaletin 96 ürünü, 2 eyaletin 95 ürünü, 1 eyaletin 92 ürünü, 1 eyaletin 91 ürünü ve 1 eyaletin de 60 ürünü ithal ettiği görülmektedir. ABD eyaletleri arasında seçili 106 ürünü de ithal eden 23 eyalet: Arizona, California, Connecticut, Florida, Georgia, Illinois, Indiana, Kentucky, Maryland, Massachusetts, Michigan, Minnesota, Missouri, New Jersey, New York, North Carolina, Ohio, Oregon, Pennsylvania, Texas, Virjinya, Washington ve Wisconsin.

Seçili 106 ürün toplamında 2017 yılında 197,5 milyar dolarlık ithalat gerçekleşirken en fazla ithalatı 36,5 milyar dolar ile California eyaletinin yaptığı görülmektedir. California'nın gerçekleştirdiği ithalat 106 ürününü toplam ithalatı içinde %18,5'lik paya sahiptir. Seçili 106 ürünün her birinde en çok ithalat yapan eyaletlerin gerçekleştirdiği ithalat tutarları toplamı yaklaşık 51,5 milyar dolar tutarken bu tutar toplam ithalat içinde %26,1'lik paya sahiptir.

Tablo 82'de seçili 106 üründe ABD'nin eyaletler toplamında 2017 yılında dünyadan yaptığı ithalat ve bu ürünlerin ithalatını gerçekleştiren eyalet sayıları görülmektedir. Eyaletler toplamda en çok '870899 "Kara taşıtları için diğer aksam, parçaları" GTİP kodlu ürünü ithal ederken toplamda 53 eyalet bu üründen 13,6 milyar dolarlık ithalat gerçekleştirmiştir. İkinci sırada 53 eyalet tarafından 13,3 milyar dolarlık ithalatı yapılan '870829 "Kara taşıtlarının diğer aksam-parçaları" GTİP kodlu ürün yer alırken bu iki ürünü 53 eyaletin 7,3 milyar dolarlık ithal ettiği '401110 "Otomobil dış lastiği; yeni" GTİP kodlu ürün izlemektedir.

Tablo 82. Seçili 106 Üründe ABD'nin Eyaletler Toplamında Dünya'dan Yaptığı İthalat ve Ürünlerin İthalatını Gerçekleştiren Eyalet Sayıları (2017)

6'lı GTİP Kodu	İthalat Tutarı (milyar \$)	Kaç Eyalet Tarafından İthal Edildiği	6'lı GTİP Kodu	İthalat Tutarı (milyar \$)	Kaç Eyalet Tarafından İthal Edildiği	6'lı GTİP Kodu	İthalat Tutarı (milyar \$)	Kaç Eyalet Tarafından İthal Edildiği
'030489	0,57	37	'610443	1,20	54	'761510	1,09	53
'180631	0,32	38	'610462	1,45	54	'761699	1,57	54
'180690	1,04	51	'610463	1,65	53	'830230	1,93	53
'190219	0,53	50	'610510	1,10	53	'830241	1,39	54
'190531	1,21	52	'610520	0,86	53	'840991	6,40	54
'190532	0,48	51	'610620	0,52	54	'840999	2,77	53
'190590	3,09	53	'610910	3,82	54	'841350	1,56	54
'220210	2,34	50	'610990	1,85	54	'841391	2,85	53
'220890	1,37	44	'611011	0,36	52	'841869	1,52	52
'330129	0,56	43	'611020	6,86	54	'842131	0,44	49
'340220	0,51	52	'611030	6,05	53	'842549	0,31	51
'390769	0,32	35	'611120	1,57	52	'843149	3,25	54
'391740	0,44	53	'611420	0,37	54	'846591	0,60	50
'392010	1,49	53	'611430	0,93	54	'850152	1,12	53
'392062	0,72	50	'611596	1,23	53	'850433	0,37	53
'392310	1,09	54	'620342	5,18	54	'850710	1,39	47
'392321	2,27	54	'620343	1,38	54	'851220	3,55	53
'392329	0,47	54	'620443	1,27	54	'851660	1,35	50
'392350	0,96	54	'620463	0,92	54	'854420	0,52	54
'392410	2,63	54	'620469	0,60	54	'854449	1,92	54
'392490	2,32	54	'620530	0,52	53	'870829	13,27	54
'392630	0,65	53	'620630	0,94	54	'870870	4,09	52
'400932	0,42	53	'621142	0,45	54	'870880	3,75	53

6'lı GTİP Kodu	İthalat Tutarı (milyar \$)	Kaç Eyalet Tarafından İthal Edildiği	6'lı GTİP Kodu	İthalat Tutarı (milyar \$)	Kaç Eyalet Tarafından İthal Edildiği	6'lı GTİP Kodu	İthalat Tutarı (milyar \$)	Kaç Eyalet Tarafından İthal Edildiği
'401110	7,30	53	'630392	1,05	52	'870893	1,32	51
'401120	4,09	52	'640359	0,78	53	'870899	13,59	53
'401699	1,43	53	'691200	0,91	54	'871690	0,78	51
'441114	0,71	51	'730820	0,33	45	'940161	5,54	54
'481910	0,47	54	'730890	2,93	54	'940180	1,21	54
'481940	0,63	54	'731029	0,39	52	'940310	0,60	54
'481950	0,34	54	'731829	0,32	53	'940320	5,07	54
'570330	0,32	53	'732393	1,52	53	'940350	3,55	54
'590310	0,41	52	'732690	3,88	54	'940360	5,87	54
'591190	0,42	53	'741999	0,36	54	'940390	3,30	53
'610120	0,37	48	'760421	0,32	52	'961900	1,13	44
'610130	0,44	54	'761010	0,60	53			
'610342	0,62	52	'761090	0,75	54			

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

ABD eyaletlerinin tespit edilen 106 ürünü 2018 yılında dünyadan yaptıkları ithalat incelendiğinde ise; 23 eyaletin 106 ürünü de ithal ettiği görülürken 7 eyaletin toplamda 105 ürünü, 6 eyaletin 104 ürünü, 5 eyaletin 103 ürünü, 2 eyaletin 102 ürünü, 1 eyaletin 101 ürünü, 2 eyaletin 98 ürünü, 1 eyaletin 97 ürünü, 1 eyaletin 96 ürünü, 1 eyaletin 95 ürünü, 1 eyaletin 94 ürünü, 2 eyaletin 91 ürünü ve 1 eyaletin de 43 ürünü ithal ettiği görülmektedir. ABD eyaletleri arasında seçili 106 ürünü de ithal eden 23 eyalet: Arizona, California, Connecticut, Florida, Georgia, Illinois, Indiana, Kentucky, Maryland, Massachusetts, Michigan, Minnesota, Missouri, Nevada, New Jersey, New York, North Carolina, Ohio, Pennsylvania, Puerto Rico, Texas, Virjinya ve Wisconsin. Seçili 106 ürünü ithal eden eyalet arasında 2017 yılında yer alan Oregon ve Washington eyaletlerinin 2018 yılında sıralamada yer alamadıkları, yerlerine Nevada ve Puerto Rico eyaletlerinin yer aldıkları görülmektedir. Seçili 106 ürün toplamında 2018 yılında en fazla ithalatı 38,8 milyar dolar ile yine California eyaletinin yaptığı görülmektedir.

Seçili 106 ürünü dünyadan en çok ithal eden eyaletler incelendiğinde ise **Tablo 83'**de de görüleceği üzere 2017 yılında bu 106 üründen 56'sını en çok California ithal etmiştir. California 2018 yılında da 106 üründen 59'unu ithal ederek en çok ürün çeşidi ithal eden eyalet olmuştur. California'yı hem 2017 hem de 2018 yılında 15 ürünle Michigan eyaleti izlemektedir. Bu iki eyaleti 2017 yılında 11 ürünle 2018 yılında da 10 ürünle Arizona eyaleti takip etmektedir. Indiana ve Pennsylvania 2017 yılında 1'er üründe en çok ithal eden eyalet olurken 2018 yılında ise Indiana, Kuzey Karolayna, Pennsylvania, Wisconsin, Arizona ve Kuzey Karolayna eyaletleri 1'er üründe en fazla ithalat yapan eyalet olmuşlardır.

Seçili 106 ürünü ABD eyaletlerine ihraç etmeyi düşünen ihracatçılarımızın eyaletlerin bu performansını da göz önünde bulundurmalarında fayda görülmektedir.

Tablo 83. Türkiye'nin RCA Değerinin Yüksek Olduğu ve ABD'nin İta altında %0-1 Paya Sahip Olan 106 Ürünü Dünyadan En Çok İthal Eden Eyaletler ve Kaç Üründe İlk Sırada Yer Aldıkları Sayı

Eyalet	2017	2018
California	56	59
Florida	2	2
Georgia	3	3
Illinois	3	3
Indiana	1	1
Michigan	15	15
New Jersey	3	3
New York	5	3
Kuzey Karolayna	2	1
Ohio	2	2
Pensilvanya	1	1
Texas	11	10
Wisconsin	2	1
Arizona		1
Güney Karolayna		1
Toplam	106	106

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

“ABD Census” verilerine göre seçili 106 ürünü dünyadan ithal eden ABD eyaletleri incelendiğinde 53 farklı eyaletin 219 farklı ülkeden bu ürünleri ithal ettiği görülmektedir. Eyaletlerin 106 üründe 2017 yılında toplamda 197,5 milyar dolarlık ithalat gerçekleştirdiği görülürken her üründe en çok ithalat yapan eyaletler incelendiğinde ise 13 farklı eyalet tespit edilmiştir. '220210 GTİP kodlu üründe 1,79 milyar dolar ithalat gerçekleştiren California bu üründe gerçekleşen 2,34 milyar dolarlık toplam ithalatın %76,9'unu tek başına gerçekleştirmiştir. Aynı şekilde '611430 GTİP kodlu üründe 960 milyon dolarlık ithalatın %48,4'üne denk gelen 450 milyon dolarlık ithalat ve '610620 GTİP kodlu üründe 520 milyon dolarlık ithalatın %48,1'ine denk gelen 250 milyon dolarlık ithalat yine California tarafından gerçekleştirilmiştir (**Tablo 84**).

Tablo 84. Türkiye'nin RCA Değerinin Yüksek Olup ABD'nin İthalatında %0-1 Paya Sahip 106 Ürünü
Dünyadan En Çok İthal Eden Eyaletler, Eyaletlerin Toplam İthalatı ve En Çok İthalat Yapan Eyaletlerin
Toplam İthalat İçindeki Payları

6'lı GTİP Kodu	Eyalet toplamı (milyar \$)	En fazla ithalat yapan eyaletin yaptığı ithalat (milyar \$)	En fazla ithalat yapan eyalet	%	6'lı GTİP Kodu	Eyalet toplamı (milyar \$)	En fazla ithalat yapan eyaletin yaptığı ithalat (milyar \$)	En fazla ithalat yapan eyalet	%
'030489	0,57	0,21	Florida	36,2%	'620443	1,27	0,41	California	32,5%
'180631	0,32	0,09	New York	27,6%	'620463	0,92	0,23	California	24,9%
'180690	1,04	0,22	Pennsylvania	21,5%	'620469	0,60	0,18	New York	30,0%
'190219	0,53	0,17	California	31,9%	'620530	0,52	0,06	California	12,1%
'190531	1,21	0,56	New Jersey	45,9%	'620630	0,94	0,17	California	18,3%
'190532	0,48	0,10	New Jersey	20,4%	'621142	0,45	0,14	California	30,8%
'190590	3,09	0,49	California	15,9%	'630392	1,05	0,27	California	25,8%
'220210	2,34	1,79	California	76,4%	'640359	0,78	0,30	New York	38,2%
'220890	1,37	0,27	California	20,0%	'691200	0,91	0,26	California	28,5%
'330129	0,56	0,22	New Jersey	40,3%	'730820	0,33	0,07	Texas	21,8%
'340220	0,51	0,13	New Jersey	25,2%	'730890	2,93	0,47	Texas	16,0%
'390769	0,32	0,10	New Jersey	31,2%	'731029	0,39	0,15	Illinois	37,5%
'391740	0,44	0,07	New Jersey	15,4%	'731829	0,32	0,03	Illinois	10,8%
'392010	1,49	0,17	Texas	11,3%	'732393	1,52	0,46	California	30,1%
'392062	0,72	0,07	Texas	10,3%	'732690	3,88	0,50	Texas	12,8%
'392310	1,09	0,29	California	26,5%	'741999	0,36	0,05	California	13,8%
'392321	2,27	0,44	California	19,5%	'760421	0,32	0,07	Michigan	21,8%
'392329	0,47	0,14	California	29,2%	'761010	0,60	0,11	Florida	18,6%
'392350	0,96	0,16	California	16,6%	'761090	0,75	0,14	California	19,1%
'392410	2,63	0,69	California	26,3%	'761510	1,09	0,33	California	30,1%
'392490	2,32	0,56	California	24,0%	'761699	1,57	0,25	California	15,7%
'392630	0,65	0,18	California	28,6%	'830230	1,93	0,38	Michigan	19,8%
'400932	0,42	0,19	California	45,2%	'830241	1,39	0,38	California	27,0%
'401110	7,30	1,70	California	23,2%	'840991	6,40	1,72	Michigan	26,9%
'401120	4,09	1,12	California	27,4%	'840999	2,77	0,69	Michigan	24,8%
'401699	1,43	0,19	Michigan	13,5%	'841350	1,56	0,24	Michigan	15,5%
'441114	0,71	0,17	California	24,5%	'841391	2,85	0,51	Texas	18,0%
'481910	0,47	0,11	California	22,6%	'841869	1,52	0,42	Texas	27,4%
'481940	0,63	0,08	California	12,7%	'842131	0,44	0,06	North Carolina	13,4%
'481950	0,34	0,09	California	26,0%	'842549	0,31	0,08	Michigan	25,4%
'570330	0,32	0,09	California	26,9%	'843149	3,25	0,75	Illinois	23,1%
'590310	0,41	0,12	California	29,7%	'846591	0,60	0,13	California	22,2%

6'lı GTİP Kodu	Eyalet toplamı (milyar \$)	En fazla ithalat yapan eyaletin yaptığı ithalat (milyar \$)	En fazla ithalat yapan eyalet	%	6'lı GTİP Kodu	Eyalet toplamı (milyar \$)	En fazla ithalat yapan eyaletin yaptığı ithalat (milyar \$)	En fazla ithalat yapan eyalet	%
'591190	0,42	0,15	California	36,6%	'850152	1,12	0,17	Texas	15,1%
'610120	0,37	0,10	California	25,8%	'850433	0,37	0,07	Wisconsin	18,9%
'610130	0,44	0,13	California	29,6%	'850710	1,39	0,45	Wisconsin	32,3%
'610342	0,62	0,15	California	24,6%	'851220	3,55	1,17	Michigan	33,1%
'610443	1,20	0,53	California	44,2%	'851660	1,35	0,43	California	31,6%
'610462	1,45	0,38	California	26,2%	'854420	0,52	0,08	Texas	14,4%
'610463	1,65	0,53	California	32,0%	'854449	1,92	0,38	Georgia	19,8%
'610510	1,10	0,17	New York	15,3%	'870829	13,27	3,94	Michigan	29,7%
'610520	0,86	0,13	California	15,2%	'870870	4,09	1,31	Michigan	31,9%
'610620	0,52	0,25	California	48,1%	'870880	3,75	0,89	Michigan	23,7%
'610910	3,82	0,80	North Carolina	21,1%	'870893	1,32	0,40	Michigan	30,4%
'610990	1,85	0,25	California	13,4%	'870899	13,59	4,27	Michigan	31,5%
'611011	0,36	0,09	California	25,4%	'871690	0,78	0,11	Indiana	14,1%
'611020	6,86	1,53	California	22,3%	'940161	5,54	1,62	California	29,2%
'611030	6,05	1,61	California	26,6%	'940180	1,21	0,33	California	27,3%
'611120	1,57	0,65	California	41,5%	'940310	0,60	0,11	California	17,6%
'611420	0,37	0,13	California	36,3%	'940320	5,07	1,31	California	25,8%
'611430	0,93	0,45	California	48,4%	'940350	3,55	0,89	California	25,1%
'611596	1,23	0,33	California	26,6%	'940360	5,87	1,57	California	26,7%
'620342	5,18	1,08	California	20,9%	'940390	3,30	0,68	California	20,6%
'620343	1,38	0,32	California	23,4%	'961900	1,13	0,34	Ohio	30,1%
Toplam	79,72	20,74	Ortalama	26,0%	Toplam	117,81	30,52	Ortalama	25,9%

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

Seçili 52 ürünün her biri için hangi eyaletin hangi ülkeden ithalat yaptığı incelendiğinde hangi eyaletin her üründe hangi ülkeden en çok ithalat yaptığı da tespit incelendiğinde **Tablo 85 elde edilmiştir.** Tabloya göre seçili 106 ürünün her biri için hangi eyaletin hangi ülkeden ithalat yaptığına bakılıp ithalat tutarına göre sıralama yapıldığında California'nın 1.348 defa en çok ithalat yapan eyalet olduğu görülmektedir. California'yı 1.335 defa listeye giren New York ile 686 defa listeye giren Florida eyaletleri takip etmektedir. İlk beş eyaletin en çok ithalat yapan eyalet sayısı olan 8.118'in yaklaşık %55'ine denk gelen 4.437 defa sıralamaya girdikleri görülmektedir. Bu da bu on ürünün ithalatında yoğunluğun belli eyaletlerde oluştuğunu göstermektedir. Bu ürünlerden ABD eyaletlerine ihracat yapmak isteyen ihracatçılarımızın eyaletlerin bu sıralamasına da göz önünde bulundurmalarında fayda görülmektedir. Tabloda ayrıca sadece Güney Dakota'nın 1 defa listeye girdiği de görülmektedir.

Tablo 85. Seçili 106 Ürün İçin Hangi Eyaletin Hangi Ülkeden İthalat Yaptığına Bakıldığında Eyaletlerin Her Bir Ürün İçin Ülkelerden En Çok İthalat Yapan Eyalet Olma Sayısı

Eyalet	Ülkeden En Çok İthalat Yapan Eyalet Sıralamasına Girme Sayısı	Eyalet	Ülkeden En Çok İthalat Yapan Eyalet Sıralamasına Girme Sayısı
California	1.348	Oregon	48
New York	1.335	Missouri	46
Florida	686	Nevada	37
New Jersey	605	Arizona	34
Texas	463	Mississippi	33
Illinois	363	Vermont	29
Georgia	277	Iowa	28
Michigan	266	Oklahoma	27
North Carolina	243	Arkansas	25
Pennsylvania	243	Kansas	23
Ohio	192	Delaware	22
South Carolina	180	Hawaii	22
Tennessee	173	Nebraska	12
Virginia	139	New Mexico	12
Kentucky	117	Rhode Island	12
Puerto Rico	114	New Hampshire	11
Indiana	107	Dist of Columbia	9
Massachusetts	107	Maine	9
Washington	105	Alaska	7
Maryland	102	Idaho	6
Wisconsin	95	US Virgin Islands	6
Alabama	84	Montana	5
Minnesota	76	Bilinmeyen	5
Utah	62	North Dakota	4
Colorado	55	Wyoming	3
Connecticut	52	West Virginia	2
Louisiana	51	South Dakota	1

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

5.4.3. Türkiye'nin İhracatında İddialı Olup ABD'nin İthalatında Pazar Payı %1-5 Arasında Olan Ürünler

ABD'nin 2017 dünyadan en çok ithal ettiği ilk 1.000 ürün içinde olup aynı zamanda Türkiye'nin de RCA değerinin yüksek olduğu ve ABD'nin ithalatından %1-5 aralığında pay aldığı 52 ürün tespit edilmiştir.

ABD eyaletlerinin tespit edilen 52 ürünü 2017 yılında dünyadan yaptıkları ithalat incelendiğinde; 11 eyaletin 52 ürünü de ithal ettiği görülürken 8 eyaletin toplamda 51 ürünü, 6 eyaletin 50 ürünü, 5

eyaletin 49 ürünü, 6 eyaletin 48 ürünü, 2 eyaletin 47 ürünü, 2 eyaletin 46 ürünü, 3 eyaletin 45 ürünü, 1 eyaletin 43 ürünü, 1 eyaletin 42 ürünü, 2 eyaletin 40 ürünü, 2 eyaletin 37 ürünü, 1 eyaletin 36 ürünü, 1 eyaletin 35 ürünü, 1 eyaletin 33 ürünü ve 1 eyaletin de 18 ürünü ithal ettiği görülmektedir.

ABD eyaletleri arasında seçili 52 ürünü de ithal eden 11 eyalet: Arizona, California, Florida, Illinois, New Jersey, New York, Ohio, Pennsylvania, Texas, Virginia ve Washington.

Seçili 52 ürün toplamında 2017 yılında 53,8 milyar dolarlık ithalat gerçekleşirken en fazla ithalatı 8,5 milyar dolar ile California eyaletinin yaptığı görülmektedir. California'nın gerçekleştirdiği ithalat 52 ürününü toplam ithalatı içinde %15,8'lik paya sahiptir. Seçili 52 ürünün her birinde en çok ithalat yapan eyaletlerin gerçekleştirdiği ithalat tutarları toplamı yaklaşık 14,7 milyar dolar tutarken bu tutar toplam ithalat içinde %27,3'lük paya sahiptir.

Tablo 86'da seçili 52 üründe ABD'nin eyaletler toplamında dünyadan yaptığı ithalat ve bu ürünlerin ithalatını gerçekleştiren eyalet sayıları görülmektedir. Eyaletler toplamda en çok "711319 "Diğer kıymetli metal-kaplamalarından mücevherci eşyası" GTİP kodlu ürünü ithal ederken toplamda 53 eyalet 7,4 milyar dolarlık ithalat gerçekleştirmiştir. İkinci sırada 46 eyalet tarafından 4,8 milyar dolarlık ithalatı yapılan '841810 "Birden fazla dış kapılı kombine soğutucu-dondurucular" GTİP kodlu ürün yer alırken bu iki ürünü 54 eyaletin 4,6 milyar dolarlık ithal ettiği '620462 "Kadın/kız çocuk için pantolon, şort vs. pamuktan" GTİP kodlu ürün izlemektedir.

Tablo 86. Seçili 52 Üründe ABD'nin Eyaletler Toplamında Dünya'dan Yaptığı İthalat ve Ürünlerin İthalatını Gerçekleştiren Eyalet Sayıları

6'lı GTİP Kodu	İthalat Tutarı (milyar \$)	Kaç Eyalet Tarafından İthal Edildiği	6'lı GTİP Kodu	İthalat Tutarı (milyar \$)	Kaç Eyalet Tarafından İthal Edildiği
'711319	7,41	53	'847490	0,58	52
'841810	4,85	46	'040900	0,55	41
'620462	4,61	54	'691090	0,54	41
'620520	2,61	54	'620442	0,52	52
'210690	2,23	54	'620444	0,52	54
'848310	1,94	53	'854460	0,49	52
'170490	1,67	51	'721070	0,48	42
'630231	1,58	53	'610444	0,48	53
'620640	1,42	54	'841381	0,47	52
'392190	1,21	54	'200819	0,46	45
'730629	1,21	31	'480300	0,46	46
'150910	1,09	47	'610442	0,45	52
'392330	0,99	54	'250100	0,44	47
'841899	0,92	53	'200570	0,43	43
'392020	0,81	52	'240220	0,42	33
'830210	0,81	53	'081190	0,41	45
'731210	0,80	53	'630232	0,40	50
'731700	0,75	51	'701399	0,40	54
'930200	0,72	33	'842211	0,40	35
'730661	0,71	50	'845611	0,39	49
'841850	0,68	53	'610712	0,38	51
'611595	0,65	53	'620331	0,36	50
'760711	0,64	39	'400931	0,36	51
'760429	0,62	51	'720837	0,36	33
'200599	0,62	49	'630532	0,35	51
'830249	0,60	53	Toplam	53,81	
'071080	0,59	50			

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

ABD eyaletlerinin tespit edilen 52 ürünü 2018 yılında dünyadan yaptıkları ithalat incelendiğinde ise; 11 eyaletin 52 ürünü de ithal ettiği görülürken 7 eyaletin toplamda 51 ürünü, 7 eyaletin 50 ürünü, 4 eyaletin 49 ürünü, 5 eyaletin 48 ürünü, 1 eyaletin 47 ürünü, 5 eyaletin 46 ürünü, 1 eyaletin 45 ürünü, 1 eyaletin 44 ürünü, 2 eyaletin 43 ürünü, 2 eyaletin 42 ürünü, 1 eyaletin 41 ürünü, 2 eyaletin 39 ürünü, 1 eyaletin 38 ürünü, 1 eyaletin 37 ürünü, 1 eyaletin 36 ürünü ve 1 eyaletin de 15 ürünü ithal ettiği görülmektedir. ABD eyaletleri arasında seçili 52 ürünü de ithal eden 11 eyalet: California, Florida, Illinois, Minnesota, New Jersey, Ohio, Pennsylvania, Tennessee, Texas, Virginia ve Washington.

Seçili 52 ürünü ithal eden eyalet arasında 2017 yılında yer alan Arizona ve New York eyaletlerinin 2018 yılında sıralamada yer almadıkları, yerlerine Minnesota ve Tennessee eyaletlerinin yer aldıkları görülmektedir. Seçili 52 ürün toplamında 2018 yılında en fazla ithalatı yaklaşık 9 milyar dolar ile yine California eyaletinin yaptığı görülmektedir.

Seçili 52 ürünü dünyadan en çok ithal eden eyaletler incelendiğinde ise **Tablo 87'**de de görüleceği üzere 2017 yılında bu 52 üründen 20'sini en çok California ithal etmiştir. California 2018 yılında da 52 üründen 21'ini ithal ederek en çok ürün çeşidi ithal eden eyalet olmuştur. California'yı 2017 yılında 9 ürün 2018 yılında da 8 ürünle Texas eyaleti izlemektedir. Bu iki eyaleti hem 2017 hem de 2018 yıllarında 5'er ürünle New York ve Illinois eyaletleri takip etmektedir. Kuzey Karolayna, Ohio, Indiana ve Pennsylvania 2017 yılında Kuzey Karolayna, Ohio, Indiana, Florida, New Jersey ve Pennsylvania eyaletleri ise 2018 yılında 1'er üründe en fazla ithalat yapan eyalet olmuşlardır.

Seçili 52 ürünü ABD eyaletlerine ihraç etmeyi düşünen ihracatçılarımızın eyaletlerin bu performansını da göz önünde bulundurmalarında fayda görülmektedir.

Tablo 87. Türkiye'nin RCA Değerinin Yüksek Olduğu ve ABD'nin ithalatında %1-5 Paya Sahip Olan 52 Ürünü Dünyadan En Çok İthal Eden Eyaletler ve Kaç Üründe İlk Sırada Yer Aldıkları Sayı

Eyalet	2017	2018
California	20	21
Florida		1
Georgia	2	2
Illinois	5	5
Indiana	1	1
Michigan	2	2
New Jersey	2	1
New York	5	5
Kuzey Karolayna	1	1
Ohio	1	1
Pennsylvania	1	1
Güney Karolayna	3	3
Texas	9	8
Toplam	52	52

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

"ABD Census" verilerine göre seçili 52 ürünün dünyadan ithal eden ABD eyaletleri incelendiğinde 53 farklı eyaletin 190 farklı ülkeden bu ürünleri ithal ettiği görülmektedir. Eyaletler 52 üründe 2017 yılında toplamda 53,8 milyar dolarlık ithalat gerçekleştirdiği görülürken her üründe en çok ithalat yapan eyaletler incelendiğinde ise 12 farklı eyalet tespit edilmiştir. '730629 GTİP kodlu üründe 1 milyar dolarlık ithalat gerçekleştiren Texas bu ürünün toplamında gerçekleşen 1,2 milyar dolarlık ithalatın yaklaşık %83'ünü tek başına yapmıştır. Toplam ithalat değeri 7,4 milyar dolar olan 711319 GTİP kodlu ürünün yaklaşık %50,2'sine denk gelen 3,7 milyarlık ithalatı New York eyaletinin gerçekleştirdiği görülmektedir. Aynı şekilde 691090 GTİP kodlu üründe yapılan 537,4 milyon dolarlık ithalatın %43,5'ine denk gelen 233,7 milyon dolarlık kısmı Texas eyaleti tarafından yapılmıştır. Texas eyaletinin 841810

GTİP kodlu üründe gerçekleşen 4,8 milyarlık dolarlık ithalatın %27'sini, California eyaletinin de 620462 GTİP kodlu üründe gerçekleşen 4,6 milyar dolarlık ithalatın %27,3'ünü tek başlarına yapmaları da dikkat çekmektedir (**Tablo 88**).

Tablo 88. Türkiye'nin RCA Değerinin Yüksek Olup ABD'nin İthalatında %1-5 Paya Sahip 52 Ürünü Dünyadan En Çok İthal Eden Eyaletler, Eyaletlerin Toplam İthalatı ve En Çok İthalat Yapan Eyaletlerin Toplam İthalat İçindeki Payları

6'lı GTİP Kodu	Eyalet toplamı (milyar \$)	En fazla ithalat yapan eyaletin yaptığı ithalat (milyar \$)	En fazla ithalat yapan eyalet	%	6'lı GTİP Kodu	Eyalet toplamı (milyar \$)	En fazla ithalat yapan eyaletin yaptığı ithalat (milyar \$)	En fazla ithalat yapan eyalet	%
040900	546,98	130,14	Pennsylvania	23,8%	630231	1.576,79	219,23	California	13,9%
071080	591,81	143,98	Texas	24,3%	630232	403,72	91,48	California	22,7%
081190	413,41	92,95	California	22,5%	630532	349,10	69,29	Texas	19,8%
150910	1.088,93	239,20	New Jersey	22,0%	691090	537,38	233,65	Texas	43,5%
170490	1.671,43	337,29	Illinois	20,2%	701399	399,23	76,96	California	19,3%
200570	433,30	81,02	New Jersey	18,7%	711319	7.409,74	3.716,96	New York	50,2%
200599	619,34	138,99	California	22,4%	720837	355,04	84,09	Texas	23,7%
200819	464,75	121,60	California	26,2%	721070	484,81	82,62	California	17,0%
210690	2.229,95	376,04	California	16,9%	730629	1.213,43	1.005,84	Texas	82,9%
240220	420,35	103,78	Ohio	24,7%	730661	711,52	165,66	Texas	23,3%
250100	438,41	90,10	Illinois	20,6%	731210	799,46	113,12	South Carolina	14,1%
392020	808,17	111,98	North Carolina	13,9%	731700	748,63	143,71	New York	19,2%
392190	1.213,91	180,42	Indiana	14,9%	760429	623,85	122,80	California	19,7%
392330	989,20	237,44	California	24,0%	760711	641,35	119,82	Georgia	18,7%
400931	357,10	78,33	Michigan	21,9%	830210	806,91	134,87	California	16,7%
480300	459,84	112,76	New York	24,5%	830249	600,24	79,96	Illinois	13,3%
610442	448,22	150,74	California	33,6%	841381	466,10	79,27	Illinois	17,0%
610444	479,11	180,63	California	37,7%	841810	4.847,19	1.308,00	Texas	27,0%
610712	383,49	85,05	California	22,2%	841850	677,31	141,83	California	20,9%
611595	645,01	153,58	South Carolina	23,8%	841899	915,43	139,30	Texas	15,2%
620331	358,97	79,39	New York	22,1%	842211	398,56	117,61	California	29,5%
620442	518,57	131,91	New York	25,4%	845611	386,23	103,86	Illinois	26,9%
620444	517,09	168,10	California	32,5%	847490	580,30	54,71	South Carolina	9,4%
620462	4.607,35	1.255,63	California	27,3%	848310	1.937,67	299,74	Michigan	15,5%
620520	2.614,90	423,49	California	16,2%	854460	485,94	52,68	Texas	10,8%
620640	1.422,45	410,15	California	28,8%	930200	716,40	306,04	Georgia	42,7%

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

Seçili 52 ürünün her biri için hangi eyaletin hangi ülkeden ithalat yaptığı incelendiğinde hangi eyaletin her üründe hangi ülkeden en çok ithalat yaptığı da tespit edilmiştir. **Tablo 89'**da ithalat tutarına göre sıralama yapıldığında New York'un 605 defa en çok ithalat yapan eyalet olduğu görülmektedir. New York'u 522 defa listeye giren California ile 294 defa listeye giren New Jersey eyaletleri takip etmektedir.

İlk beş eyaletin 52 ürün için 190 ülkeden en çok ithalat yapan eyalet sayısı olan 3.255'in yaklaşık %57'sine denk gelen 1.859 defa sıralamaya girdikleri görülmektedir. Bu da bu 52 ürünün ithalatında yoğunluğun belli eyaletlerde oluştuğunu göstermektedir. Bu ürünlerden ABD eyaletlerine ihracat yapmak isteyen ihracatçılarımızın eyaletlerin bu sıralamasına da göz önünde bulundurmalarında fayda görülmektedir. Tabloda ayrıca Alaska, Montana, Güney Dakota, US Virgin Islands ve West Virginia'nın sadece 1'er defa listeye girdiği de görülmektedir.

Tablo 89. Seçili 52 Ürün İçin Hangi Eyaletin Hangi Ülkeden İthalat Yaptığına Bakıldığında Eyaletlerin Her Bir Ürün İçin Ülkelerden En Çok İthalat Yapan Eyalet Olma Sayısı

Eyalet	Ülkeden En Çok İthalat Yapan Eyalet Sıralamasına Girme Sayısı	Eyalet	Ülkeden En Çok İthalat Yapan Eyalet Sıralamasına Girme Sayısı
New York	605	Oregon	19
California	522	Missouri	17
New Jersey	294	Colorado	16
Texas	222	Vermont	15
Florida	216	Hawaii	12
Illinois	156	Kansas	12
Georgia	108	Mississippi	12
Pennsylvania	103	New Hampshire	12
North Carolina	80	Oklahoma	12
Ohio	78	Utah	11
South Carolina	65	Arkansas	10
Washington	65	Iowa	9
Michigan	62	Nevada	8
Kentucky	59	Dist of Columbia	6
Tennessee	57	Rhode Island	6
Virginia	49	Delaware	5
Puerto Rico	44	Idaho	5
Maryland	42	Maine	5
Massachusetts	42	Nebraska	4
Indiana	35	North Dakota	4
Wisconsin	34	Bilinmeyen	2
Minnesota	26	Alaska	1
Alabama	23	Montana	1
Connecticut	22	South Dakota	1
Louisiana	20	US Virgin Islands	1
Arizona	19	West Virginia	1

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

5.4.4. Türkiye'nin İhracatında İddialı Olup ABD'nin İthalatında Pazar Payı %5 ve Üzerinde Olan Ürünler

ABD'nin 2017 dünyadan en çok ithal ettiği ilk 1.000 ürün içinde olup aynı zamanda Türkiye'nin de RCA değerinin yüksek olduğu ve ABD'nin ithalatından %5 ve üzerinde pay aldığı 24 ürün tespit edilmiştir.

ABD eyaletlerinin tespit edilen 24 ürünü 2017 yılında dünyadan yaptıkları ithalat incelendiğinde; 6 eyaletin 24 ürünü de ithal ettiği görülürken 8 eyaletin toplamda 23 ürünü, 5 eyaletin 22 ürünü, 7 eyaletin 21 ürünü, 4 eyaletin 20 ürünü, 1 eyaletin 19 ürünü, 5 eyaletin 18 ürünü, 4 eyaletin 17 ürünü, 3 eyaletin 16 ürünü, 1 eyaletin 15 ürünü, 1 eyaletin 14 ürünü, 1 eyaletin 13 ürünü, 3 eyaletin 12 ürünü, 2 eyaletin 11 ürünü, 1 eyaletin 9 ürünü, 1 eyaletin 8 ürünü ve 1 eyaletin de 4 ürünü ithal ettiği görülmektedir. ABD eyaletleri arasında seçili 24 ürünü de ithal eden 6 eyalet: California, Illinois, New Jersey, New York, Pennsylvania ve Texas.

Seçili 24 ürün toplamında 2017 yılında yaklaşık 17 milyar dolarlık ithalat gerçekleşirken en fazla ithalatı 2,3 milyar dolar ile Texas eyaletinin yaptığı görülmektedir. Texas'ın gerçekleştirdiği ithalat 24 ürününü toplam ithalatı içinde %13,6'lık paya sahiptir. Seçili 24 ürünün her birinde en çok ithalat yapan eyaletlerin gerçekleştirdiği ithalat tutarları toplamı ise yaklaşık 3,8 milyar dolar tutarken bu tutar toplam ithalat içinde %22,5'lik paya sahiptir.

Tablo 90'da seçili 24 üründe ABD'nin eyaletler toplamında dünyadan yaptığı ithalat ve bu ürünlerin ithalatını gerçekleştiren eyalet sayıları görülmektedir. Eyaletler toplamda en çok '630260 "Tuvalet ve mutfak bezleri [pamuktan (havlu mensucattan)]" GTİP kodlu ürünü ithal ederken toplamda 53 eyalet bu üründe 2,01 milyar dolarlık ithalat gerçekleştirmiştir. İkinci sırada 42 eyalet tarafından 1,94 milyar dolarlık ithalatı yapılan '721049 "Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde mamulleri (genişlik=>600mm, oluklu hariç, başka usulle çinko ile kaplanmış)" GTİP kodlu ürün yer alırken bu iki ürünü 52 eyaletin 1,08 milyar dolarlık ithal ettiği '730630 "Demir veya alaşımsız çelikten kesiti daire şeklinde olan diğer borular" GTİP kodlu ürün izlemektedir. Listenin son sırasında ise 39 eyalet tarafından 303 milyon dolarlık ithalatı yapılan '200989 "Diğer meyvelerin suları" GTİP koldu ürün yer almaktadır.

Tablo 90. Seçili 24 Üründe ABD'nin Eyaletler Toplamında Dünya'dan Yaptığı İthalat ve Ürünlerin İthalatını Gerçekleştiren Eyalet Sayıları

6'lı GTİP Kodu	İthalat Tutarı (milyar \$)	Kaç Eyalet Tarafından İthal Edildiği
'630260	2,01	53
'721049	1,94	42
'730630	1,08	52
'680291	1,00	53
'870210	0,97	38
'870193	0,88	45
'690721	0,87	52
'720241	0,85	16
'570242	0,69	50
'252329	0,66	35
'721391	0,65	32
'721420	0,63	25

6'lı GTİP Kodu	İthalat Tutarı (milyar \$)	Kaç Eyalet Tarafından İthal Edildiği
'720916	0,61	36
'630221	0,47	47
'690740	0,43	52
'200979	0,42	33
'722830	0,39	44
'841821	0,39	43
'420310	0,39	51
'560312	0,35	50
'620311	0,35	51
'150990	0,33	31
'200190	0,32	41
'200989	0,30	39
Toplam	16,98	

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

ABD eyaletlerinin tespit edilen 24 ürünü 2018 yılında dünyadan yaptıkları ithalat incelendiğinde ise; 9 eyaletin 24 ürünü de ithal ettiği görülürken 5 eyaletin toplamda 23 ürünü, 8 eyaletin 22 ürünü, 7 eyaletin 21 ürünü, 2 eyaletin 19 ürünü, 6 eyaletin 18 ürünü, 3 eyaletin 17 ürünü, 1 eyaletin 16 ürünü, 2 eyaletin 14 ürünü, 3 eyaletin 13 ürünü, 3 eyaletin 12 ürünü, 2 eyaletin 11 ürünü, 1 eyaletin 10 ürünü, 1 eyaletin 7 ürünü ve 1 eyaletin de 6 ürünü ithal ettiği görülmektedir. ABD eyaletleri arasında seçili 24 ürünü de ithal eden 9 eyalet: Florida, California, Illinois, New Jersey, New York, Ohio, Pennsylvania, Texas ve Washington.

Seçili 24 ürünü ithal eden eyalet arasında California, Illinois, New Jersey, New York, Pennsylvania ve Texas eyaletlerinin hem 2017 hem de 2018 yıllarında bu ürünleri ithal ettiği görülürken 2017 yılında yer almayan Florida, Ohio ve Washington eyaletlerinin ise 2018 yılında sıralamada yer aldıkları görülmektedir. Seçili 52 ürün toplamında 2018 yılında en fazla ithalatı yaklaşık 2,11 milyar dolar ile California eyaletinin yaptığı görülürken ikinci sırada ise 2017 yılında en fazla ithalat yapan Texas eyaletinin 2,09 milyar dolarlık ithalat ile yer aldığı tespit edilmiştir.

Seçili 24 ürünü dünyadan en çok ithal eden eyaletler incelendiğinde ise **Tablo 91'**de de görüleceği üzere 2017 yılında bu 24 üründen 7'sini en çok Texas ithal etmiştir. California ve New Jersey ise 4'er ürünle Texas'ı izlemiştir. Seçili 24 ürünü 2018 yılında dünyadan en çok ithal eden eyaletler incelendiğinde ise California 24 üründen 8'ini ithal ederek en çok ürün çeşidi ithal eden eyalet olmuştur. California'yı 4 ürünle Texas ile 3'er ürünle New York ve New Jersey eyaletlerinin izlediği görülmektedir.

Seçili 24 ürünün her birinde en çok ithal eden eyaletlere bakıldığında 2017 yılında 9 farklı eyaletin 2018 yılında ise 6 farklı eyaletin ithalat yaptığı görülmektedir. Bu ürün grubunda eyaletler arasında büyük bir yoğunlaşma olduğu görülürken her dönem farklı bir eyalette yoğunlaşma gözlenmektedir.

Seçili 24 ürünü ABD eyaletlerine ihraç etmeyi düşünen ihracatçılarımızın eyaletlerin bu performansını da göz önünde bulundurmalarında fayda görülmektedir.

Tablo 91. Türkiye'nin RCA Değerinin Yüksek Olduğu ve ABD'nin ithalatında %5 ve Üzeri Paya Sahip Olan 24 Ürünü Dünyadan En Çok İthal Eden Eyaletler ve Kaç Üründe İlk Sırada Yer Aldıkları Sayı

Eyalet	2017	2018
California	4	8
Florida	1	2
Georgia	1	2
Louisiana	2	2
Michigan	1	
New Jersey	4	3
New York	3	3
Texas	7	4
Virginia	1	
Toplam	24	24

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

“ABD Census” verilerine göre seçili 24 ürünün dünyadan ithal eden ABD eyaletleri incelendiğinde 53 farklı eyaletin 133 farklı ülkeden bu ürünleri ithal ettiği görülmektedir.

'630221 “Yatak çarşafı [(pamuktan (baskılı))” GTİP kodlu üründe 42,6 milyon dolarlık ithalat gerçekleştiren Wyoming eyaleti bu ürünün toplamında gerçekleşen 75,6 milyon dolarlık ithalatın yaklaşık %56,4’ünü tek başına yapmıştır. Toplam ithalat değeri 114,9 milyon dolar olan '570242 “Halılar ve diğer yer kaplamaları; sent. / suni dokumaya elverişli maddelerden, hav yapısında, hazır eşya halinde olan” GTİP kodlu ürünün yaklaşık %46,6’sına denk gelen 53,5 milyon ithalatı Rhode Island eyaletinin gerçekleştirdiği görülmektedir. Aynı şekilde '720241 “Ferro krom (C>%4)” GTİP kodlu üründe yapılan 280,5 milyon dolarlık ithalatın %16,9’una denk gelen 47,4 milyon dolarlık kısmı yine Wyoming eyaleti tarafından yapılmıştır.

Texas eyaletinin '690740 “Bitirme seramikleri” GTİP kodlu üründe gerçekleşen 880 milyon dolarlık ithalatın %39’una denk gelen 340 milyon dolarlık ithalatı, California eyaletinin '680291 “Mermer, traverten ve su mermeri (işlenmiş/yontulmamış)” GTİP kodlu üründe gerçekleşen 2,01 milyar dolarlık ithalatın %14,6’sına denk gelen 290 milyon dolarlık ithalatı ve yine Texas eyaletinin '721391 “Filmaşın (çap<14mm. enine kesiti daire şeklinde)” GTİP kodlu üründe toplam 1,1 milyar dolarlık toplam ithalatın %25’ine denk gelen 270 milyon dolarlık ithalatı gerçekleştirdikleri görülmektedir. Ayrıca yine Texas’ın toplam ithalatın %47,6’sını gerçekleştirdiği '200989 “Diğer meyvelerin suları” GTİP kodlu ürün de dikkat çekmektedir (**Tablo 92**).

Tablo 92. Türkiye'nin RCA Değerinin Yüksek Olup ABD'nin İthalatında %1-5 Paya Sahip 24 Ürünü Dünyadan En Çok İthal Eden Eyaletler, Eyaletlerin Toplam İthalatı ve En Çok İthalat Yapan Eyaletlerin Toplam İthalat İçindeki Payları

6'lı GTİP Kodu	Eyalet toplamaları (milyar \$)	En fazla ithalat yapan eyaletin yaptığı ithalat (milyar \$)	En fazla ithalat yapan eyalet	%
'690740	0,88	0,34	Texas	38,7%
'680291	2,01	0,29	California	14,6%
'721391	1,08	0,27	Texas	25,0%
'620311	0,85	0,27	Louisiana	31,3%
'721049	1,00	0,21	California	21,4%
'690721	1,94	0,21	New Jersey	11,0%
'630260	0,97	0,21	Florida	22,0%
'870210	0,63	0,19	Texas	30,6%
'721420	0,69	0,19	Georgia	27,7%
'630221	0,87	0,19	California	21,6%
'200989	0,32	0,15	Texas	47,6%
'420310	0,42	0,14	New Jersey	33,5%
'570242	0,66	0,12	Texas	17,9%
'841821	0,39	0,12	Texas	29,9%
'730630	0,61	0,11	Michigan	18,5%
'252329	0,65	0,11	Louisiana	17,4%
'722830	0,39	0,11	New York	27,4%
'870193	0,33	0,10	New Jersey	30,6%
'560312	0,30	0,09	New Jersey	31,2%
'720241	0,39	0,09	California	22,6%
'150990	0,43	0,09	Texas	20,5%
'200190	0,35	0,08	New York	23,3%
'720916	0,47	0,07	Virginia	14,2%
'200979	0,35	0,07	New York	18,7%
Toplam	16,98	3,83		

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

Seçili 24 ürünün her biri için hangi eyaletin hangi ülkeden ithalat yaptığı incelendiğinde hangi eyaletin her üründe hangi ülkeden en çok ithalat yaptığı da tespit edilmiştir. **Tablo 93'**de ithalat tutarına göre sıralama yapıldığında California'nın 157 defa en çok ithalat yapan eyalet olduğu görülmektedir. California'yı 145 defa listeye giren New York ile 121 defa listeye giren New Jersey eyaletleri takip etmektedir. İlk beş eyaletin 24 ürün için 135 ülkeden en çok ithalat yapan eyalet sayısı olan 1.074'ün yaklaşık %58'ine denk 624 defa sıralamaya girdikleri görülmektedir. Bu da bu yirmi dört ürünün ithalatında yoğunluğun belli eyaletlerde oluştuğunu göstermektedir. Bu ürünlerden ABD eyaletlerine ihracat yapmak isteyen ihracatçılarımızın eyaletlerin bu sıralamasına da göz önünde bulundurmalarında fayda görülmektedir. Tabloda ayrıca başkentin de yer aldığı District of Columbia ile birlikte Idaho, Iowa, New Mexico ve Güney Dakota eyaletlerinin sadece 1'er defa listeye girdiği de görülmektedir.

Tablo 93. Seçili 24 Ürün İçin Hangi Eyaletin Hangi Ülkeden İthalat Yaptığına Bakıldığında Eyaletlerin Her Bir Ürün İçin Ülkelerden En Çok İthalat Yapan Eyalet Olma Sayısı

Eyalet	Ülkeden En Çok İthalat Yapan Eyalet Sıralamasına Girme Sayısı	Eyalet	Ülkeden En Çok İthalat Yapan Eyalet Sıralamasına Girme Sayısı
California	157	Washington	11
New York	145	Indiana	10
New Jersey	121	Tennessee	10
Florida	104	Massachusetts	9
Texas	97	Vermont	8
Illinois	50	Utah	6
Georgia	39	Arizona	4
Pennsylvania	35	Delaware	4
Alabama	31	Hawaii	4
Michigan	25	Missouri	4
Virginia	25	Oregon	4
South Carolina	23	Colorado	3
Maryland	21	Maine	3
Louisiana	19	Mississippi	2
Puerto Rico	18	Nevada	2
Connecticut	13	Rhode Island	2
Kentucky	13	Dist. of Columbia	1
North Carolina	13	Idaho	1
Wisconsin	12	Iowa	1
Minnesota	11	New Mexico	1
Ohio	11	South Dakota	1

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

5.5. Türkiye'nin RCA Değerinin Yüksek Olduğu Seçili Ürünler İçin ABD Pazarındaki Rakip Ülkelerin Analizi

5.5.1. Türkiye'nin İhracatında İddialı Olup ABD'nin İthalatında Pazar Payı Olmayan Ürünleri ABD'ye İhraç Eden Ülkeler

Yukarıda da belirtildiği üzere “ABD Census” verilerine göre 36 farklı ABD eyaletinin 62 farklı ülkeden 33,7 milyar dolarlık seçili on ürünü ithal ettiği görülmektedir.

Tablo 94'de de görüleceği üzere Türkiye'nin ihracatında iddialı olup ABD'nin ithalatında pazar payı olmayan 10 ürün ve bu ürünleri ABD'ye ihraç eden 62 ülkenin ürünlere göre dağılımı görülmektedir. Bir ülkeden birden fazla ürün ithal edildiği göz önünde bulundurulduğunda 62 ülke 165 kez 10 ürünün ithalatında yer almıştır. Tabloda en çok ithalatçı ülkeye sahip ürünün '852872 “Televizyon; diğerleri, renkli olanlar” GTİP kodlu ürün olduğu görülürken bu ürünü ABD eyaletleri 46 farklı ülkeden ithal etmişlerdir. İkinci sırada 20 ülkeden ithal edilen '300213 “Karışım olmayan bağışıklık ürünleri;

dozlandırılmamış veya perakende satışa uygun şekilde ambalajlanmamış/hazırlanmamış” GTİP kodlu ürün yer alırken bu iki ürünü 19’ar ülkeden ithal edilen '130232 “Keçiboynuzu, siyam baklası tohumundan elde edilen yapışkan maddeler” ile '841911 “Gazla çalışan elektriksiz anında su ısıtıcılar” GTİP kodlu ürünler izlemektedir. Listede yer alan on ürün içinde ez az ithalatçı ülkenin bulunduğu ürünler ise 7’şer ülkeden ithal edilen '070200 “Domates (taze/soğutulmuş)” ve '870120 “Çekiciler; yarı römorklar için” GTİP kodlu ürünler olmuştur.

Tablo 94. Türkiye’nin İhracatında İddialı Olup ABD’nin İthalatında Pazar Payı Olmayan Ürünler ve Bu Ürünleri ABD’ye İhraç Eden 62 Ülke Sayısının Ürünlere Göre Dağılımı

6'lı GTİP Kodlu Ürün	Ürün Açıklaması	İthal Edilen Ülke Sayısı
'870340	Hem benzinli hem de tahrik gücü veren elektrik motorlu diğer taşıtlar; harici güç kaynağından şarj edilenler HARIÇ	13
'300213	Karışım olmayan bağışıklık ürünleri; dozlandırılmamış veya perakende satışa uygun şekilde ambalajlanmamış/hazırlanmamış	20
'070200	Domates (taze/soğutulmuş)	7
'852872	Televizyon; diğerleri, renkli olanlar	46
'070993	Balkabağı, kabak ve su kabağı (taze veya soğutulmuş)	14
'080610	Üzüm (taze)	10
'870120	Çekiciler; yarı römorklar için	7
'070700	Hıyarlar ve kornişonlar (taze/soğutulmuş)	10
'130232	Keçiboynuzu, siyam baklası tohumundan elde edilen yapışkan maddeler	19
'841911	Gazla çalışan elektriksiz anında su ısıtıcılar	19
	Toplam	165

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

ABD’nin 2017 yılında dünyadan en çok ithal ettiği ilk 1.000 ürün içinde olup aynı zamanda Türkiye’nin de RCA değerinin yüksek olmasına rağmen ABD’ye hiç ihraç edemediği on ürünü ABD’ye hangi ülkelerin ihraç ettiğini incelediğimizde ABD’nin Meksika’dan 18,7 milyar dolarlık ithalat yaptığı görülürken Meksika’dan sonra en fazla ithalatın 4,05 milyar dolar ile Çin’den, 3,5 milyar dolar ile Japonya’dan yapıldığı görülmektedir. Buradan da anlaşılacağı üzere bu on ürünün ithalatı belli başlı ülkelerde yoğunlaşmıştır (**Tablo 95**).

Tablo 95. Türkiye'nin Rekabet Üstünlüğüne Rağmen ABD'ye Hiç İhraç Edemediği On Ürünü ABD'ye İhraç Eden Ülkeler

Ülke	İthalat Tutarı (milyar \$)
Meksika	18,666
Çin	4,049
Japonya	3,476
İrlanda	3,068
Güney Kore	1,180
Kanada	0,941
Şili	0,751
Hindistan	0,336
Vietnam	0,291
Peru	0,270
Singapur	0,122
İspanya	0,029
Hollanda	0,027
Almanya	0,008
Birleşik Krallık	0,008
Fransa	0,005
Diğer Ülkeler (46 ülke)	0,489
Toplam	33,714

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

Tablo 96'da ABD'nin seçili on üründe hangi eyaletin hangi ülkeden ithalat yaptığına bakıldığında eyaletlerin Meksika'dan 9 üründe ithalat yaptığı görülmektedir. Meksika'yı 8'şer ürünle Kanada ve İspanya izlemektedir. ABD eyaletlerinin ağırlıklı olarak ithalatta NAFTA üyesi olan Meksika ve Kanada'yı tercih ettikleri görülmektedir. Bu üç ülkeyi 7 ürünle Hollanda ve 6 ürünle Güney Kore takip etmektedir. Tabloda ayrıca 24 ülkeden 1'er ürün ithal edildiği de görülmektedir. Bu da bu on ürünün ithalatında yoğunluğun belli ülkelerde oluştuğunu göstermektedir.

Tablo 96. ABD'nin Seçili On Üründe İthalat Yaptığı Ülkeler ve Bu Ülkelerden İthalat Yapılan Ürün Sayısı

Sıra	Ülke	Ülkeden İthalat Yapılan Ürün Sayısı	Sıra	Ülke	Ülkeden İthalat Yapılan Ürün Sayısı
1	Meksika	9	32	Kosta Rika	2
2	İspanya	8	33	Malezya	2
3	Kanada	8	34	Panama	2
4	Hollanda	7	35	Portekiz	2
5	Güney Kore	6	36	Singapur	2
6	Almanya	5	37	Slovakya	2
7	Birleşik Krallık	5	38	Şili	2
8	Çin	5	39	Arjantin	1
9	Fransa	5	40	Bahama Adaları	1
10	İtalya	5	41	Endonezya	1
11	Dominik Cumhuriyeti	4	42	Fas	1
12	Ekvator	4	43	Filipinler	1
13	Guatemala	4	44	Haiti	1
14	Hindistan	4	45	İrlanda	1
15	İsveç	4	46	Jamaika	1
16	Japonya	4	47	Kamerun	1
17	Yeni Zelanda	4	48	Macaristan	1
18	Avustralya	4	49	Mısır	1
19	Avusturya	3	50	Namibya	1
20	Belçika	3	51	Nijer	1
21	Danimarka	3	52	Nikaragua	1
22	Finlandiya	3	53	Norveç	1
23	İsviçre	3	54	Pakistan	1
24	Tayvan	3	55	Peru	1
25	Brezilya	2	56	Polonya	1
26	Çekya	2	57	Slovenya	1
27	Güney Afrika	2	58	Sudan	1
28	Honduras	2	59	Tayland	1
29	Hong Kong	2	60	Umman	1
30	İsrail	2	61	Venezüella	1
31	Kolombiya	2	62	Vietnam	1

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

Tablo 97'de ABD'nin seçili on üründe diğer ülkelerle yaptığı ticaret anlaşmalarına dahil olan ithalat tutarı ve toplam ithalat içindeki payı görülmektedir. Dünyadan en fazla ithalatın yapıldığı 852872 GTİP kodlu ürünün %63,9'unun ticaret anlaşmaları kapsamında ithal edildiği görülmektedir. Bir başka ifade ile bu üründe yapılan 13,3 milyar dolarlık ithalatın 8,5 milyarlık kısmı ticaret anlaşmaları çerçevesinde yapılmıştır. Tabloda da görüleceği üzere 070993, 070200 ve 870120 GTİP kodlu ürünlerin tamamı ticaret anlaşmaları kapsamında ithal edilirken 080610 ve 070700 GTİP kodlu ürünler de ticaret anlaşmaları kapsamında yüksek oranda ithal edilmiştir. Ticaret anlaşmaları kapsamında en az ithal

edilen ürünün %5,9 pay ile 300213 GTİP kodlu ürün olduğu tespit edilmiştir. Bu ürünlerde ABD'ye ihracat yapmak isteyen ihracatçılarımızın bu durumu da göz önünde bulundurması gerekmektedir.

Tablo 97. ABD'nin Seçili On Üründe Ticaret Anlaşmalarına Göre İthalatı

6'lı GTİP Kodu	Toplam İthalat (milyar \$)	ABD'nin Ticaret Anlaşmalarına Dahil Olan İthalat (milyar \$)	%
852872	13,237	8,465	63,9%
870340	5,803	2,651	45,7%
870120	5,783	5,782	100,0%
300213	3,321	0,196	5,9%
070200	2,177	2,177	100,0%
080610	1,541	1,531	99,3%
070700	0,686	0,679	99,0%
841911	0,397	0,127	32,1%
130232	0,396	0,006	1,5%
070993	0,373	0,373	100,0%

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

5.5.2. Türkiye'nin İhracatında İddialı Olup ABD'nin İthalatında Pazar Payı %0-1 Arasında Olan Ürünleri ABD'ye İhraç Eden Ülkeler

Yukarıda da belirtildiği üzere "ABD Census" verilerine göre 53 farklı ABD eyaletinin 219 farklı ülkeden 197,5 milyar dolarlık seçili 106 ürünü ithal ettiği görülmektedir.

Tablo 98'de de görüleceği üzere Türkiye'nin ihracatında iddialı olup ABD'nin ithalatında %0-1 pazar payı olan 106 ürün ve bu ürünleri ABD'ye ihraç eden 219 ülkenin ürünlere göre dağılımı görülmektedir. Bir ülkeden birden fazla ürün ithal edildiği göz önünde bulundurulduğunda 219 ülke 8.118 kez 106 ürünün ithalatında yer almıştır. Tabloda en çok ithalatçı ülkeye sahip ürünün '940360 "Diğer ahşap mobilyalar" GTİP kodlu ürün olduğu görülürken bu ürünü ABD eyaletleri 137 farklı ülkeden ithal etmişlerdir. İkinci sırada 125 ülkeden ithal edilen '940320 "Diğer metal mobilyalar" GTİP kodlu ürün yer alırken bu iki ürünü 118 ülkeden ithal edilen '940161 "Ahşap iskeletli oturmaya mahsus içleri doldurulmuş, kaplanmış diğer mobilyalar" ile 117'şer ülkeden ithal edilen '620443 "Kadın/kız çocuk için elbise; sentetik lif." ve '840999 "Dizel motorlar için aksam; parçalar" GTİP kodlu ürünler izlemektedir. Listede yer alan 106 ürün içinde ez az ithalatçı ülkenin bulunduğu ürünler ise 32'şer ülkeden ithal edilen '730820 "Demir/çelikten kuleler ve pylonlar" ile '846591 "Ağaç, mantar, kemik, vb. işleyen testere makineleri" GTİP kodlu ürünler olmuştur.

Tablo 98. Türkiye'nin İhracatında İddialı Olup ABD'nin İthalatında %0-1 Pay Aldığı Ürünler ve Bu Ürünleri ABD'ye İhraç Eden 219 Ülke Sayısının Ürünlere Göre Dağılımı

6'lı GTİP Kodlu Ürün	İthal Edilen Ülke Sayısı	6'lı GTİP Kodlu Ürün	İthal Edilen Ülke Sayısı	6'lı GTİP Kodlu Ürün	İthal Edilen Ülke Sayısı
'940360	137	'610510	87	'842131	63
'940320	125	'180690	86	'850152	63
'940161	118	'610520	84	'854420	63
'620443	117	'611011	84	'481950	62
'840999	117	'840991	84	'761010	62
'870899	116	'392310	83	'761090	62
'732690	115	'610342	83	'830241	62
'611030	114	'640359	83	'401110	61
'620630	109	'611420	82	'761510	61
'610910	106	'730890	82	'830230	61
'620342	105	'841350	82	'481940	58
'190590	104	'761699	81	'591190	58
'611020	104	'190531	80	'760421	56
'940390	104	'610130	78	'731029	55
'620463	103	'611120	77	'400932	54
'940350	102	'854449	77	'630392	54
'620343	101	'940180	77	'401120	53
'401699	100	'392350	76	'340220	52
'621142	100	'481910	75	'870893	52
'610990	99	'741999	74	'030489	51
'611430	98	'691200	72	'180631	50
'610620	96	'611596	71	'871690	50
'392490	95	'851220	71	'392062	49
'620469	95	'870880	71	'851660	48
'610462	92	'392010	70	'961900	48
'841391	92	'190532	69	'590310	46
'330129	91	'391740	69	'570330	45
'610463	91	'732393	69	'850433	42
'843149	91	'870870	68	'850710	41
'392410	90	'731829	66	'390769	40
'610443	90	'841869	66	'441114	40
'620530	90	'190219	65	'842549	37
'392329	89	'610120	64	'730820	32
'220210	88	'940310	64	'846591	32
'870829	88	'220890	63		
'392321	87	'392630	63		

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

ABD'nin 2017 yılında dünyadan en çok ithal ettiği ilk 1.000 ürün içinde olup aynı zamanda Türkiye'nin de RCA değeri yüksek olduğu ve ABD'nin ithalatında %0-1 aralığında paya sahip 106 ürünü ABD'ye hangi ülkelerin ihraç ettiğini incelediğimizde 106 ürünün de ithal edildiği Çin'den 55 milyar dolarlık ithalat yapıldığı görölürken 106 ürünün ithal edildiği NAFTA üyesi Meksika'dan 32,3 milyar dolarlık yine 106 ürünün ithal edildiği bir diğer NAFTA üyesi ülke olan Kanada'dan ise 21,7 milyar dolarlık ithalat yapıldığı görölmektedir. ABD'nin ithalatta ağırlıklı olarak NAFTA üyesi olan Meksika ve Kanada'yı tercih ettikleri görölmektedir. Seçili 106 üründe en çok ithalat yapılan ilk üç ülkenin toplam ithalat tutarı yaklaşık 109,1 milyar dolar tutarken toplam ithalatında da %55'ini oluşturmaktadır. Buradan da anlaşılacağı üzere bu 106 ürünün ithalatı belli başlı ülkelerde yoğunlaşmıştır. Tabloda ayrıca görüleceği üzere 32. en çok ithal edilen ülke olan Türkiye'den 106 üründe toplam 775,2 milyon dolarlık ithalat gerçekleştirilmiştir (**Tablo 99**).

Tablo 99. Türkiye'nin Rekabet Üstünlüğüne Sahip Olduğu Seçili 106 Ürünü ABD'ye İhraç Eden Ülkeler

Sıra	Ülke	ABD'nin Ülkeden Seçili Ürünlerde Yaptığı Toplam İthalat (milyar \$)	İthal Edilen Ürün Sayısı
1	Çin	55,0	106
2	Meksika	32,3	106
3	Kanada	21,7	106
4	Vietnam	11,4	99
5	Japonya	8,1	106
6	Güney Kore	6,7	105
7	Almanya	6,2	105
8	Tayvan	4,9	105
9	Hindistan	4,0	102
10	Endonezya	4,0	97
11	İtalya	3,9	105
12	Tayland	3,6	100
13	Bangladeş	2,6	54
14	Honduras	2,0	60
15	Birleşik Krallık	1,5	105
16	Brezilya	1,5	104
17	Fransa	1,4	105
18	Malezya	1,4	99
19	El Salvador	1,4	67
20	Nikaragua	1,3	46
21	Kamboçya	1,3	51
22	Avusturya	1,3	99
23	Guatemala	1,2	64
24	İsviçre	1,1	104
25	İspanya	1,1	106
26	Ürdün	1,0	53
27	Polonya	1,0	104
28	Pakistan	0,9	78
29	Sri Lanka	0,8	63
30	Filipinler	0,8	96
31	Haiti	0,8	34
32	Türkiye	0,8	106
	Diğer Ülkeler (187 ülke)	10,4	
	Toplam	197,5	

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

Tablo 100'de ABD'nin seçili 106 üründe hangi eyaletin hangi ülkeden ithalat yaptığını bakıldığında eyaletlerin Türkiye ile birlikte 6 ülkeden daha 106 ürünün tamamında ithalat yaptıkları görülmektedir. Bu ülkeler; Çin, Hollanda, İspanya, Japonya, Kanada ve Meksika. Bu 7 ülkeyi 105'şer ürünle 6 ülkenin

takip ettiği tespit edilmiştir. Bu ülkeler; Fransa, Almanya, İtalya, Güney Kore, Tayvan ve Birleşik Krallık. ABD eyaletlerinin ağırlıklı olarak NAFTA üyesi olan Meksika ve Kanada'yı uzak doğudan Çin ve Japonya'yı Avrupa'dan da Hollanda ve Almanya'yı en çok tercih ettikleri görülmektedir. Bu on üç ülkeyi 104 ürünle Brezilya, Polonya ve İsviçre ile 103 ürünle Belçika ve Hong Kong izlemektedir. Tabloda ayrıca 4 ülkeden de 10'ar ürün ithal edildiği de görülmektedir. Bu ülkeler; Andorra, Kuveyt, Kırgızistan ve Karadağ.

Tablo 100. ABD'nin Seçili 106 Üründe İthalat Yaptığı Ülkeler ve Bu Ülkelerden İthalat Yapılan Ürün Sayısı

Sıra	Ülke	Ülkeden İthalat Yapılan Ürün Sayısı	Sıra	Ülke	Ülkeden İthalat Yapılan Ürün Sayısı
1	Kanada	106	111	Cote d'Ivoire	18
2	Çin	106	112	Monaco	18
3	Japonya	106	113	Samoa	18
4	Meksika	106	114	Senegal	18
5	Hollanda	106	115	Paraguay	17
6	İspanya	106	116	Tanzania	17
7	Türkiye	106	117	Bahrain	16
8	Fransa	105	118	Lesotho	16
9	Almanya	105	119	Suriname	16
10	İtalya	105	120	Belize	15
11	Güney Kore	105	121	Cocos (Keeling) Islands	15
12	Tayvan	105	122	Guyana	14
13	Birleşik Krallık	105	123	Mongolia	14
14	Brezilya	104	124	Nauru	13
15	Polonya	104	125	Cabo Verde	12
16	İsviçre	104	126	Niger	12
17	Belçika	103	127	Syria	12
18	Hong Kong	103	128	Eswatini	11
19	India	102	129	San Marino	11
20	Israel	102	130	Seychelles	11
21	Australia	100	131	Andorra	10

Sıra	Ülke	Ülkeden İthalat Yapılan Ürün Sayısı	Sıra	Ülke	Ülkeden İthalat Yapılan Ürün Sayısı
22	Portugal	100	132	Kuwait	10
23	Sweden	100	133	Kyrgyzstan	10
24	Thailand	100	134	Montenegro	10
25	Austria	99	135	Papua New Guinea	10
26	Malaysia	99	136	Tokelau	10
27	Vietnam	99	137	Bermuda	9
28	Czech Republic	97	138	British Virgin Islands	9
29	Denmark	97	139	Cayman Islands	9
30	Indonesia	97	140	Iran	9
31	Philippines	96	141	Zimbabwe	9
32	Colombia	94	142	Antigua and Barbuda	8
33	Finland	93	143	Barbados	8
34	Ireland	93	144	Guinea	8
35	Hungary	92	145	Kiribati	8
36	South Africa	91	146	Kosovo	8
37	Greece	90	147	Marshall Islands	8
38	New Zealand	90	148	Qatar	8
39	Romania	90	149	St Kitts and Nevis	8
40	Singapore	89	150	Azerbaijan	7
41	Slovakia	88	151	Uganda	7
42	Bulgaria	86	152	Afghanistan	6
43	Russia	86	153	Botswana	6
44	United Arab Emirates	86	154	French Polynesia	6
45	Peru	85	155	Gabon	6
46	Dominican Republic	82	156	Mali	6
47	Slovenia	82	157	Sao Tome and Principe	6
48	Lithuania	81	158	St Vincent and the Grenadines	6
49	Pakistan	78	159	Togo	6
50	Ecuador	77	160	Turks and Caicos Islands	6
51	Norway	77	161	Vanuatu	6

Sıra	Ülke	Ülkeden İthalat Yapılan Ürün Sayısı	Sıra	Ülke	Ülkeden İthalat Yapılan Ürün Sayısı
52	Costa Rica	76	162	West Bank Administered by Israel	6
53	Ukraine	74	163	Benin	5
54	Argentina	73	164	Burkina Faso	5
55	Egypt	73	165	Christmas Island	5
56	Croatia	70	166	Congo (Kinshasa)	5
57	Serbia	70	167	Rwanda	5
58	Morocco	68	168	Uzbekistan	5
59	El Salvador	67	169	Aruba	4
60	Latvia	66	170	Chad	4
61	Guatemala	64	171	Eritrea	4
62	Sri Lanka	63	172	Guadeloupe	4
63	Tunisia	62	173	Malawi	4
64	Estonia	61	174	Micronesia	4
65	Honduras	60	175	Sint Maarten	4
66	Chile	58	176	Vatican City	4
67	Panama	58	177	Yemen	4
68	Bangladesh	54	178	Zambia	4
69	Jordan	53	179	British Indian Ocean Territories	3
70	Cambodia	51	180	Central African Republic	3
71	Bosnia and Herzegovina	49	181	Cook Islands	3
72	Macedonia	48	182	Faroe Islands	3
73	Nicaragua	46	183	Gambia	3
74	Lebanon	45	184	Gibraltar	3
75	Burma	44	185	Iraq	3
76	Nepal	44	186	Montserrat	3
77	Luxembourg	42	187	Solomon Islands	3
78	Macau	42	188	Angola	2
79	Venezuela	42	189	Anguilla	2
80	Moldova	41	190	Burundi	2
81	Saudi Arabia	41	191	Comoros	2

Sıra	Ülke	Ülkeden İthalat Yapılan Ürün Sayısı	Sıra	Ülke	Ülkeden İthalat Yapılan Ürün Sayısı
82	Cameroon	40	192	Congo (Brazzaville)	2
83	Oman	39	193	Djibouti	2
84	Georgia	38	194	Dominica	2
85	Kenya	38	195	Greenland	2
86	Iceland	36	196	Grenada	2
87	Albania	35	197	Kazakhstan	2
88	Haiti	34	198	Maldives	2
89	Mauritius	33	199	Martinique	2
90	Bolivia	32	200	Mozambique	2
91	Cyprus	31	201	Norfolk Island	2
92	Madagascar	31	202	Palau	2
93	Nigeria	31	203	Reunion	2
94	Belarus	30	204	Somalia	2
95	Ethiopia	29	205	St Lucia	2
96	Sierra Leone	28	206	Tajikistan	2
97	Fiji	26	207	Timor-Leste	2
98	Ghana	26	208	Tonga	2
99	Liechtenstein	25	209	Algeria	1
100	Uruguay	25	210	Equatorial Guinea	1
101	Malta	24	211	Falkland Islands (Islas Malvinas)	1
102	Trinidad and Tobago	23	212	French Guiana	1
103	Laos	22	213	French Southern and Antarctic Lands	1
104	Namibia	21	214	Mauritania	1
105	Curacao	20	215	Mayotte	1
106	Jamaica	20	216	Niue	1
107	New Caledonia	20	217	Pitcairn Islands	1
108	Brunei	19	218	Tuvalu	1
109	Armenia	18	219	Wallis and Futuna	1
110	Bahamas	18		Toplam	8.118

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

Tablo 101'de ABD'nin seçili 106 üründe diğer ülkelerle yaptığı ticaret anlaşmalarına dahil olan ithalat tutarı ve toplam ithalat içindeki payı görülmektedir. Seçili 106 üründe dünyadan en fazla ithalatın yapıldığı '870899 GTİP kodlu ürünün 13,6 milyar dolarlık kısmının %56'sının bir başka ifade ile 7,6 milyar dolarlık kısmının ticaret anlaşmaları kapsamında ithal edildiği görülmektedir. Dünyadan 13,3 milyar dolarlık ithalat ile en fazla ikinci ithalatın yapıldığı '870829 GTİP kodlu üründe ise 9,2 milyar dolarlık kısmının ticaret anlaşmaları kapsamında ithal edilmiştir. Bu iki ürünü 7,3 milyarlık toplam ithalat ile üçüncü sırada izleyen '401110 GTİP kodlu ürünün ise %36'sına denk gelen 2,6 milyar dolarlık kısmının ticaret anlaşmaları kapsamında ithal edildiği görülmektedir.

Tabloda ABD'nin ticaret anlaşmaları kapsamında en yüksek oranda ithal ettiği ürünlerde %93,8 ile '220890, %84,4 ile '961900 ve %79,8 oranı ile '850433 GTİP kodlu ürünlerin ilk üç sırada yer aldığı görülmektedir.

Bu ürünlerde ABD'ye ihracat yapmak isteyen ihracatçılarımızın bu durumu da göz önünde bulundurması gerekmektedir.

Tablo 101. ABD'nin Seçili 106 Üründe Ticaret Anlaşmalarına Göre İthalatı

6'lı GTİP Kodu	Toplam İthalat (milyar \$)	ABD'nin Ticaret Anlaşmalarına Dahil Olan İthalat (milyar \$)	%	6'lı GTİP Kodu	Toplam İthalat (milyar \$)	ABD'nin Ticaret Anlaşmalarına Dahil Olan İthalat (milyar \$)	%
'220890	1,37	1,29	93,80%	'620469	0,6	0,18	30,50%
'961900	1,13	0,96	84,40%	'870870	4,09	1,19	29,20%
'850433	0,37	0,3	79,80%	'732690	3,88	1,13	29,20%
'190532	0,48	0,36	74,80%	'840999	2,77	0,8	29,10%
'190590	3,09	2,29	74,20%	'030489	0,57	0,16	28,00%
'190531	1,21	0,87	71,70%	'610130	0,44	0,12	27,20%
'180690	1,04	0,74	70,90%	'620343	1,38	0,37	26,70%
'340220	0,51	0,36	69,60%	'610520	0,86	0,23	26,60%
'870829	13,27	9,19	69,20%	'620342	5,18	1,34	25,80%
'180631	0,32	0,22	69,10%	'190219	0,53	0,14	25,40%
'392010	1,49	1,02	68,00%	'481940	0,63	0,16	25,30%
'761090	0,75	0,51	67,90%	'401699	1,43	0,35	24,20%
'850710	1,39	0,92	66,20%	'611430	0,93	0,22	24,00%
'400932	0,42	0,27	65,20%	'940390	3,3	0,79	23,90%
'392062	0,72	0,46	63,70%	'611420	0,37	0,09	23,20%
'761010	0,6	0,38	63,30%	'620463	0,92	0,19	20,90%
'591190	0,42	0,24	58,60%	'731829	0,32	0,06	20,50%
'610910	3,82	2,2	57,60%	'841391	2,85	0,58	20,30%
'870880	3,75	2,15	57,40%	'611020	6,86	1,35	19,60%
'854449	1,92	1,09	56,70%	'851660	1,35	0,25	18,90%
'610990	1,85	1,04	55,90%	'830241	1,39	0,26	18,70%
'870899	13,59	7,59	55,90%	'570330	0,32	0,06	18,40%
'870893	1,32	0,73	55,60%	'392329	0,47	0,08	17,20%
'730820	0,33	0,18	55,40%	'610342	0,62	0,1	17,00%
'840991	6,4	3,39	53,00%	'610463	1,65	0,28	16,90%

6'lı GTİP Kodu	Toplam İthalat (milyar \$)	ABD'nin Ticaret Anlaşmalarına Dahil Olan İthalat (milyar \$)	%	6'lı GTİP Kodu	Toplam İthalat (milyar \$)	ABD'nin Ticaret Anlaşmalarına Dahil Olan İthalat (milyar \$)	%
'760421	0,32	0,17	52,30%	'871690	0,78	0,13	16,40%
'441114	0,71	0,37	51,80%	'611596	1,23	0,2	16,40%
'851220	3,55	1,72	48,40%	'392490	2,32	0,38	16,20%
'841869	1,52	0,74	48,30%	'610510	1,1	0,16	15,00%
'481910	0,47	0,23	48,30%	'481950	0,34	0,05	14,90%
'940310	0,6	0,29	47,70%	'220210	2,34	0,34	14,40%
'830230	1,93	0,92	47,50%	'940320	5,07	0,68	13,40%
'392630	0,65	0,3	46,90%	'731029	0,39	0,05	13,40%
'590310	0,41	0,19	45,80%	'330129	0,56	0,07	12,80%
'842131	0,44	0,2	44,10%	'940360	5,87	0,69	11,80%
'392310	1,09	0,47	43,40%	'846591	0,6	0,06	10,80%
'390769	0,32	0,13	40,90%	'610120	0,37	0,04	10,70%
'730890	2,93	1,19	40,80%	'940161	5,54	0,56	10,10%
'392350	0,96	0,39	40,80%	'741999	0,36	0,04	9,90%
'620530	0,52	0,21	39,50%	'392410	2,63	0,24	9,20%
'841350	1,56	0,62	39,40%	'940350	3,55	0,27	7,80%
'391740	0,44	0,17	38,80%	'610462	1,45	0,11	7,60%
'401110	7,3	2,61	35,70%	'610443	1,2	0,08	6,30%
'610620	0,52	0,18	34,70%	'940180	1,21	0,07	6,10%
'392321	2,27	0,77	34,00%	'611120	1,57	0,08	5,20%
'850152	1,12	0,38	33,40%	'621142	0,45	0,02	4,40%
'401120	4,09	1,36	33,30%	'691200	0,91	0,03	3,80%
'843149	3,25	1,04	32,10%	'620443	1,27	0,05	3,60%
'630392	1,05	0,33	31,20%	'761510	1,09	0,04	3,60%
'761699	1,57	0,49	31,10%	'640359	0,78	0,03	3,30%
'611030	6,05	1,88	31,10%	'620630	0,94	0,03	3,10%
'842549	0,31	0,09	30,80%	'611011	0,36	0,01	1,70%
'854420	0,52	0,16	30,60%	'732393	1,52	0,02	1,20%

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

5.5.3. Türkiye'nin İhracatında İddialı Olup ABD'nin İthalatında Pazar Payı %1-5 Arasında Olan Ürünleri ABD'ye İhraç Eden Ülkeler

Yukarıda da belirtildiği üzere "ABD Census" verilerine göre 53 farklı ABD eyaletinin 190 farklı ülkeden 53,8 milyar dolarlık seçili 52 ürünü ithal ettiği görülmektedir.

Tablo 102'de de görüleceği üzere Türkiye'nin ihracatında iddialı olup ABD'nin ithalatında %1-5 pazar payı olan 52 ürün ve bu ürünleri ABD'ye ihraç eden 190 ülkenin ürünlere göre dağılımı görülmektedir. Bir ülkeden birden fazla ürün ithal edildiği göz önünde bulundurulduğunda 190 ülke 3.255 kez 52 ürünün ithalatında yer almıştır. Tabloda en çok ithalatçı ülkeye sahip ürünün '711319 "Diğer kıymetli metal-kaplamalarından mücevherci eşyası" GTİP kodlu ürün olduğu görülürken bu ürünü ABD

eyaletleri 116 farklı ülkeden ithal etmişlerdir. İkinci sırada 115 ülkeden ithal edilen '620520 “Erkek/erkek çocuk için gömlek; pamuktan” GTİP kodlu ürün yer alırken bu iki ürünü 114 ülkeden ithal edilen '620442 “Kadın/kız çocuk için elbise; pamuktan” ile 112 ülkeden ithal edilen '620462 “Kadın/kız çocuk için pantolon, şort vs. pamuktan” GTİP kodlu ürünler izlemektedir. Listede yer alan 52 ürün içinde ez az ithalatçı ülkenin bulunduğu ürünler ise 13 ülkeden ithal edilen '842211 “Evlerde kullanılan bulaşık yıkama makineleri” GTİP kodlu ürün olmuştur.

Tablo 102. Türkiye’nin Rekabet Üstünlüğüne Sahip Olduğu Seçili 52 Ürünü ABD’ye İhraç Eden Ülkeler

6'lı GTİP Kodlu Ürün	İthal Edilen Ülke Sayısı	6'lı GTİP Kodlu Ürün	İthal Edilen Ülke Sayısı
'711319	116	'250100	60
'620520	115	'040900	59
'620442	114	'830210	59
'620462	112	'081190	56
'620640	107	'400931	55
'210690	103	'731210	55
'610442	99	'071080	53
'170490	92	'841850	52
'620444	90	'854460	48
'200819	81	'630532	46
'610444	81	'731700	46
'830249	81	'730661	42
'848310	81	'150910	41
'841381	79	'630232	41
'200599	74	'691090	40
'701399	74	'760711	40
'392330	72	'240220	39
'620331	72	'721070	35
'392190	70	'841810	34
'611595	70	'480300	32
'841899	69	'845611	32
'847490	68	'200570	31
'630231	65	'930200	31
'610712	63	'730629	26
'392020	62	'720837	18
'760429	61	'842211	13

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

ABD’nin 2017 yılında dünyadan en çok ithal ettiği ilk 1.000 ürün içinde olup aynı zamanda Türkiye’nin de RCA değerinin yüksek olduğu ve ABD’nin ithalatında %1-5 aralığında paya sahip 52 ürünü ABD’ye hangi ülkelerin ihraç ettiğini incelediğimizde 52 ürünün de ithal edildiği Kanada’dan 4,8 milyar dolarlık İtalya’dan 2,2 Türkiye’den de 1,1 milyar dolarlık ithalat yapıldığı görülürken 51 ürünün ithal edildiği

Almanya'dan ise 1,3 milyar dolarlık ithalat yapıldığı görülmektedir. Çin'den ise bu ürün grubundan 10,4 milyar dolarlık 50 ürün ithal edilirken Fransa, Meksika ve Birleşik Krallık'tan da 50'şer ürünün ithal edildiği tespit edilmiştir. Seçili 52 üründe en çok ithalat yapılan ilk beş ülkenin toplam ithalat tutarı yaklaşık 29,1 milyar dolar tutarken toplam ithalatında da %54,1'ini oluştururken ilk on ülkeden yapılan ithalat ise 37,1 milyar dolar tutarken toplam ithalatın %68,9'unu oluşturmuştur. Buradan da anlaşılacağı üzere bu 52 ürünün ithalatı belli başlı ülkelerde yoğunlaşmıştır. Tabloda ayrıca görüleceği üzere Türkiye 12. en çok ithal edilen ülke olmuştur (**Tablo 95**).

Tablo 103. Türkiye'nin Rekabet Üstünlüğüne Sahip Olduğu Seçili 52 Ürünü ABD'ye İhraç Eden Ülkeler

Sıra	Ülke	ABD'nin Ülkeden Seçili Ürünlerde Yaptığı Toplam İthalat (milyar \$)	İthal Edilen Ürün Sayısı
1	Çin	10,4	50
2	Meksika	7,1	50
3	Kanada	4,8	52
4	Hindistan	3,8	47
5	Güney Kore	3,0	48
6	İtalya	2,2	52
7	Vietnam	1,9	45
8	Almanya	1,3	51
9	Endonezya	1,3	38
10	Bangladeş	1,3	26
11	Fransa	1,2	50
12	Türkiye	1,1	52
13	İspanya	1,0	49
14	Tayland	1,0	47
15	Japonya	0,9	46
	Diğer Ülkeler (175 ülke)	11,5	
	Toplam	53,8	

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

Tablo 104'de ABD'nin seçili 52 üründe hangi eyaletin hangi ülkeden ithalat yaptığına bakıldığında eyaletlerin Türkiye ile birlikte 2 ülkeden daha 52 ürünün tamamında ithalat yaptıkları görülmektedir. Bu ülkeler; Kanada ve İtalya. Bu 3 ülkeyi 51 ürünle Almanya'nın takip ettiği tespit edilmiştir. Çin. Meksika, Fransa ve Birleşik Krallık ise 50'şer ürünle bu ülkeleri takip etmektedir. ABD eyaletlerinin NAFTA üyesi olan Meksika ve Kanada ile birlikte uzak doğudan Çin'i, Avrupa'dan da Türkiye, İtalya, Fransa, Birleşik Krallık ve Almanya'yı en çok tercih ettikleri görülmektedir. Bu sekiz ülkeyi 49'ar ürünle İspanya ve Tayvan ile 48 ürünle de Güney Kore izlemektedir. Tabloda ayrıca 27 ülkeden de 1'er ürünün ithal edildiği de görülmektedir. Bu ülkeler; Zambia, Turkmenistan, St Lucia, Gibraltar, Malawi, Cayman

Islands, Martinique, Aruba, Dominica, Gaza Strip Administered by Israel, Marshall Islands, Sint Maarten, Norfolk Island, Djibouti, Kazakhstan, Kosovo, Niger, New Caledonia, Bhutan, Montserrat, Tuvalu, Andorra, Anguilla, Libya, Mayotte, Maldives ve Somali.

Tablo 104. ABD'nin Seçili 52 Üründe İthalat Yaptığı Ülkeler ve Bu Ülkelerden İthalat Yapılan Ürün Sayısı

Sıra	Ülke	İthal Edilen Ürün Sayısı	Sıra	Ülke	İthal Edilen Ürün Sayısı
1	Kanada	52	96	Fiji	11
2	İtalya	52	97	Sierra Leone	11
3	Türkiye	52	98	Mauritius	10
4	Almanya	51	99	Bolivia	10
5	Çin	50	100	Madagascar	10
6	Meksika	50	101	Uruguay	10
7	Fransa	50	102	Bahrain	9
8	Birleşik Krallık	50	103	Nigeria	9
9	İspanya	49	104	Malta	9
10	Tayvan	49	105	Liechtenstein	8
11	Güney Kore	48	106	Paraguay	8
12	Hindistan	47	107	Haiti	7
13	Tayland	47	108	Laos	7
14	Polonya	47	109	Syria	7
15	Japonya	46	110	Afghanistan	7
16	Brazil	46	111	Suriname	7
17	Netherlands	46	112	Togo	6
18	Vietnam	45	113	Guyana	6
19	Hong Kong	44	114	Kuwait	6
20	Austria	44	115	Senegal	6
21	Switzerland	44	116	Iran	5
22	Australia	43	117	Antigua and Barbuda	5
23	Portugal	43	118	Mongolia	5
24	Belgium	42	119	Nauru	5
25	Sweden	41	120	Lesotho	4
26	United Arab Emirates	41	121	Bahamas	4
27	Singapore	40	122	Namibia	4
28	Greece	39	123	Tanzania	4
29	Philippines	39	124	West Bank Administered by Israel	4
30	Denmark	39	125	Qatar	4
31	Indonesia	38	126	Montenegro	4
32	Israel	38	127	Christmas Island	4
33	Malaysia	38	128	St Kitts and Nevis	4
34	Guatemala	38	129	Uzbekistan	4
35	Colombia	37	130	Yemen	4

Sıra	Ülke	İthal Edilen Ürün Sayısı	Sıra	Ülke	İthal Edilen Ürün Sayısı
36	Romania	37	131	Samoa	4
37	Hungary	37	132	Guinea	4
38	Slovenia	36	133	Cote d'Ivoire	4
39	Dominican Republic	35	134	Kiribati	4
40	Finland	35	135	Eswatini	4
41	Egypt	34	136	Brunei	3
42	Czech Republic	34	137	Tajikistan	3
43	Bulgaria	34	138	Belize	3
44	South Africa	33	139	Turks and Caicos Islands	3
45	Russia	33	140	Tokelau	3
46	Peru	32	141	San Marino	3
47	Chile	32	142	Azerbaijan	3
48	New Zealand	32	143	Mali	3
49	Lithuania	32	144	Cook Islands	3
50	Slovakia	31	145	Gambia	3
51	Argentina	30	146	Kyrgyzstan	3
52	Ecuador	30	147	French Polynesia	3
53	Ireland	30	148	Burkina Faso	3
54	Serbia	30	149	Benin	3
55	Ukraine	29	150	Grenada	2
56	Pakistan	28	151	Mozambique	2
57	El Salvador	27	152	British Virgin Islands	2
58	Norway	27	153	Zimbabwe	2
59	Bangladesh	26	154	Barbados	2
60	Tunisia	26	155	Central African Republic	2
61	Costa Rica	25	156	Iraq	2
62	Sri Lanka	23	157	Bermuda	2
63	Morocco	23	158	Guadeloupe	2
64	Croatia	23	159	Uganda	2
65	Jordan	22	160	Curacao	2
66	Lebanon	21	161	Cocos (Keeling) Islands	2
67	Saudi Arabia	20	162	Micronesia	2
68	Estonia	20	163	Liberia	2
69	Panama	20	164	Zambia	1
70	Latvia	20	165	Turkmenistan	1
71	Bosnia and Herzegovina	19	166	St Lucia	1
72	Burma	18	167	Gibraltar	1
73	Nepal	18	168	Malawi	1
74	Cambodia	17	169	Cayman Islands	1
75	Luxembourg	16	170	Martinique	1
76	Honduras	15	171	Aruba	1

Sıra	Ülke	İthal Edilen Ürün Sayısı	Sıra	Ülke	İthal Edilen Ürün Sayısı
77	Belarus	15	172	Dominica	1
78	Cyprus	15	173	Gaza Strip Administered by Israel	1
79	Ghana	14	174	Marshall Islands	1
80	Kenya	13	175	Sint Maarten	1
81	Trinidad and Tobago	13	176	Norfolk Island	1
82	Macau	13	177	Djibouti	1
83	Albania	13	178	Kazakhstan	1
84	Iceland	13	179	Kosovo	1
85	Moldova	13	180	Niger	1
86	Nicaragua	12	181	New Caledonia	1
87	Cameroon	12	182	Bhutan	1
88	Georgia	12	183	Montserrat	1
89	Oman	11	184	Tuvalu	1
90	Armenia	11	185	Andorra	1
91	Monaco	11	186	Anguilla	1
92	Jamaica	11	187	Libya	1
93	Ethiopia	11	188	Mayotte	1
94	Macedonia	11	189	Maldives	1
95	Venezuela	11	190	Somalia	1

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

Tablo 105'de ABD'nin seçili 52 üründe diğer ülkelerle yaptığı ticaret anlaşmalarına dahil olan ithalat tutarı ve toplam ithalat içindeki payı görülmektedir. Bu ürün grubu içinde dünyadan en fazla ithalatın yapıldığı '711319 "Diğer kıymetli metal-kaplamalarından mücevherci eşyası" GTİP kodlu ürünün 7,4 milyar dolarlık kısmının %14'ünün bir başka ifade ile yaklaşık 1 milyar dolarlık kısmının ticaret anlaşmaları kapsamında ithal edildiği görülmektedir. Dünyadan 4,8 milyar dolarlık ithalat ile en fazla ikinci ithalatın yapıldığı '841810 "Birden fazla dış kapılı kombine soğutucu-dondurucular" GTİP kodlu üründe ise 4,05 milyar dolarlık kısmının ticaret anlaşmaları kapsamında ithal edilirken bu ürünlerdeki toplam ithalatın %83,5'ine denk gelmektedir. Bu iki ürünü 4,6 milyarlık toplam ithalat ile üçüncü sırada izleyen '620462 "Kadın/kız çocuk için pantolon, şort vs. pamuktan" GTİP kodlu ürünün ise %9,9'una denk gelen 456 milyon dolarlık kısmının ticaret anlaşmaları kapsamında ithal edildiği görülmektedir. Tabloda ABD'nin ticaret anlaşmaları kapsamında en yüksek oranda ithal ettiği ürünlerde %87 ile '720837, %83,5 ile '841810 ve %81 oranı ile '081190 GTİP kodlu ürünlerin ilk üç sırada yer aldığı görülmektedir.

Bu ürünlerde ABD'ye ihracat yapmak isteyen ihracatçılarımızın bu durumu da göz önünde bulundurması gerekmektedir.

Tablo 105. ABD'nin Seçili 52 Üründe Ticaret Anlaşmalarına Göre İthalatı

6'lı GTİP Kodu	Toplam İthalat (milyar \$)	ABD'nin Ticaret Anlaşmalarına Dahil Olan İthalat (milyar \$)	%	6'lı GTİP Kodu	Toplam İthalat (milyar \$)	ABD'nin Ticaret Anlaşmalarına Dahil Olan İthalat (milyar \$)	%
'040900	0,55	0,07	12,2%	'630231	1,58	0,07	4,3%
'071080	0,59	0,44	74,7%	'630232	0,40	0,00	1,0%
'081190	0,41	0,33	81,0%	'630532	0,35	0,06	17,8%
'150910	1,09	0,05	4,4%	'691090	0,54	0,42	78,8%
'170490	1,67	1,02	61,3%	'701399	0,40	0,03	6,5%
'200570	0,43	0,03	7,8%	'711319	7,41	1,03	13,9%
'200599	0,62	0,24	38,1%	'720837	0,36	0,31	87,0%
'200819	0,46	0,17	36,8%	'721070	0,48	0,20	41,4%
'210690	2,23	1,01	45,3%	'730629	1,21	0,87	72,0%
'240220	0,42	0,33	77,7%	'730661	0,71	0,52	73,0%
'250100	0,44	0,30	68,5%	'731210	0,80	0,21	26,7%
'392020	0,81	0,41	50,3%	'731700	0,75	0,19	25,1%
'392190	1,21	0,47	38,7%	'760429	0,62	0,37	60,0%
'392330	0,99	0,44	44,1%	'760711	0,64	0,03	4,8%
'400931	0,36	0,15	42,1%	'830210	0,81	0,21	26,4%
'480300	0,46	0,28	61,5%	'830249	0,60	0,15	25,2%
'610442	0,45	0,03	6,5%	'841381	0,47	0,09	19,4%
'610444	0,48	0,03	7,1%	'841810	4,85	4,05	83,5%
'610712	0,38	0,05	13,0%	'841850	0,68	0,35	52,2%
'611595	0,65	0,31	48,4%	'841899	0,92	0,51	55,3%
'620331	0,36	0,10	27,4%	'842211	0,40	0,11	27,9%
'620442	0,52	0,02	3,9%	'845611	0,39	0,02	4,1%
'620444	0,52	0,02	3,6%	'847490	0,58	0,10	16,8%
'620462	4,61	0,46	9,9%	'848310	1,94	0,58	29,8%
'620520	2,61	0,19	7,3%	'854460	0,49	0,26	53,9%
'620640	1,42	0,06	4,5%	'930200	0,72	0,01	0,9%

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

5.5.4. Türkiye'nin İhracatında İddialı Olup ABD'nin İthalatında Pazar Payı %5 ve Üzerinde Olan Ürünleri ABD'ye İhraç Eden Ülkeler

Yukarıda da belirtildiği üzere “ABD Census” verilerine göre 53 farklı ABD eyaletinin 133 farklı ülkeden yaklaşık 17 milyar dolarlık seçili 24 ürünü ithal ettiği görülmektedir.

Tablo 106'da da görüleceği üzere Türkiye'nin ihracatında iddialı olup ABD'nin ithalatında %5 ve üzeri pazar payı olan 24 ürün ve bu ürünleri ABD'ye ihraç eden 133 ülkenin ürünlere göre dağılımı görülmektedir. Bir ülkeden birden fazla ürün ithal edildiği göz önünde bulundurulduğunda 133 ülke 1.027 kez 24 ürünün ithalatında yer almıştır. Tabloda en çok ithalatçı ülkeye sahip ürünün '420310

“Deri ve köseleden giyim eşyası” GTİP kodlu ürün olduğu görülürken bu ürünü ABD eyaletleri 82 farklı ülkeden ithal etmişlerdir. İkinci sırada 75 ülkeden ithal edilen '200989 “Diğer meyvelerin suları” GTİP kodlu ürün yer alırken bu iki ürünü 66’şar ülkeden ithal edilen '200190 “Diğer sebze ve meyve vs. (sirke, asetik asit/konserve edilmiş)”, '630260 “Tuvalet ve mutfak bezleri [pamuktan (havlu mensucattan)]” ve '680291 “Mermer, traverten ve su mermeri (işlenmiş/yontulmamış)” GTİP kodlu ürünler izlemektedir. Listede yer alan 24 ürün içinde ez az ithalatçı ülkenin bulunduğu ürünler ise 13 ülkeden ithal edilen '720241 “Ferro krom (C>%4)” GTİP kodlu ürün olmuştur.

Tablo 106. Türkiye’nin Rekabet Üstünlüğüne Sahip Olduğu Seçili 24 Ürünü ABD’ye İhraç Eden Ülkeler

6'lı GTİP Kodlu Ürün	İthal Edilen Ülke Sayısı	6'lı GTİP Kodlu Ürün	İthal Edilen Ülke Sayısı
420310	82	570242	40
200989	75	721049	39
200190	66	722830	31
630260	66	150990	30
680291	66	841821	29
630221	62	720916	26
620311	58	721391	25
560312	50	721420	25
690721	50	870193	25
690740	48	252329	20
730630	46	870210	14
200979	41	720241	13

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

ABD’nin 2017 yılında dünyadan en çok ithal ettiği ilk 1.000 ürün içinde olup aynı zamanda Türkiye’nin de RCA değerinin yüksek olduğu ve ABD’nin ithalatında %5 ve üzerinde paya sahip 24 ürünü ABD’ye hangi ülkelerin ihraç ettiğini incelediğimizde 23 ürünün ithal edildiği Çin’den 2,4 milyar dolarlık ithalat yapıldığı görülürken yine 23 ürünün ithal edildiği Kanada’dan 2,22 milyar dolarlık ithalat yapılmıştır. Türkiye’den de 24 ürünün tamamı ithal edilirken 2,21 milyar dolarlık ithalat yapıldığı görülmektedir. Hindistan, İtalya ve Meksika’dan da 22’şer ürünün ithal edildiği görülmektedir.

Seçili 24 üründe en çok ithalat yapılan ilk beş ülkenin toplam ithalat tutarı yaklaşık 9,5 milyar dolar tutarken toplam ithalatında da %56,1’ini oluştururken ilk on ülkeden yapılan ithalat ise 12,5 milyar dolar tutarken toplam ithalatın %73,4’ünü oluşturmuştur. Buradan da anlaşılacağı üzere bu 24 ürünün ithalatı belli başlı ülkelerde yoğunlaşmıştır. Tabloda ayrıca görüleceği üzere Kanada’dan 15,4 milyon dolarlık ithalat eksikliği ile Türkiye 3. en çok ithal edilen ülke olmuştur (**Tablo 107**).

Tablo 107. Türkiye'nin Rekabet Üstünlüğüne Sahip Olduğu Seçili 24 Ürünü ABD'ye İhraç Eden Ülkeler

Sıra	Ülke	ABD'nin Ülkeden Seçili Ürünlerde Yaptığı Toplam İthalat (milyar \$)	İthal Edilen Ürün Sayısı
1	Çin	2,41	23
2	Kanada	2,22	23
3	Türkiye	2,21	24
4	Hindistan	1,39	22
5	İtalya	1,29	22
6	Meksika	0,72	22
7	Pakistan	0,65	10
8	Güney Afrika	0,59	15
9	İspanya	0,50	20
10	Güney Kore	0,48	20
	Diğer ülkeler (123 ülke)	6,27	
		17,0	

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

Tablo 108'de ABD'nin seçili 24 üründe hangi eyaletin hangi ülkeden ithalat yaptığına bakıldığında eyaletlerin sadece Türkiye'den 24 ürünün tamamında ithalat yaptıkları görülmektedir. Çin, Kanada ve Almanya 23'er ürünle Türkiye'yi takip etmektedir. Bu dört ülkeyi Hindistan, Meksika ve İtalya 22'ser Fransa ve Birleşik krallık ise 21'er ürünle takip izlemektedir. İlk on beş ülke içinde yer alan İspanya, Güney Kore, Japonya, Belçika, Tayvan ve Hollanda'dan 20'ser ürünün ithal edildiği görülmektedir.

ABD eyaletlerinin NAFTA üyesi olan Meksika ve Kanada ile birlikte uzak doğudan Güney Kore, Japonya, Tayvan, Hindistan ve Çin'i, Avrupa'dan da Türkiye ile birlikte Hollanda, Belçika, İtalya, Fransa, Birleşik Krallık, İspanya ve Almanya'yı en çok tercih ettikleri görülmektedir.

Tabloda ayrıca 26 ülkeden de 1'er ürünün ithal edildiği de görülmektedir. Bu ülkeler; Kazakistan, Zimbabwe, Samoa, Panama, French Polynesia, Barbados, Mongolia, Cocos (Keeling) Islands, Guyana, Cayman Islands, Haiti, Macau, Malta, Guinea-Bissau, Togo, Mali, Cameroon, Cook Islands, Nauru, Sudan, Qatar, Tajikistan, Guadeloupe, Central African Republic, Zambia ve Kiribati.

Tablo 108. ABD'nin Seçili 24 Üründe İthalat Yaptığı Ülkeler ve Bu Ülkelerden İthalat Yapılan Ürün Sayısı

Sıra	Ülke	İthal Edilen Ürün Sayısı	Sıra	Ülke	İthal Edilen Ürün Sayısı
1	Türkiye	24	68	Croatia	5
2	Çin	23	69	Moldova	5
3	Kanada	23	70	Slovakia	5
4	Almanya	23	71	Lithuania	5
5	Hindistan	22	72	Nepal	5
6	İtalya	22	73	Albania	4
7	Meksika	22	74	El Salvador	4
8	France	21	75	Honduras	4
9	United Kingdom	21	76	Bosnia and Herzegovina	4
10	Spain	20	77	Cambodia	4
11	Korea, South	20	78	Oman	3
12	Japan	20	79	Belarus	3
13	Belgium	20	80	Jamaica	3
14	Taiwan	20	81	Estonia	3
15	Netherlands	20	82	Ethiopia	3
16	Brazil	17	83	Mauritius	3
17	Portugal	17	84	Syria	3
18	Switzerland	17	85	Iran	3
19	Vietnam	16	86	Norway	3
20	Thailand	16	87	Madagascar	3
21	Sweden	16	88	Fiji	3
22	Poland	16	89	Iraq	3
23	South Africa	15	90	Bolivia	3
24	Ukraine	15	91	Latvia	3
25	Austria	15	92	Nigeria	3
26	Australia	14	93	Nicaragua	3
27	Colombia	14	94	Luxembourg	2
28	Morocco	14	95	Bahrain	2
29	Denmark	14	96	Turkmenistan	2
30	Russia	13	97	Georgia	2
31	Egypt	13	98	Namibia	2
32	Indonesia	13	99	San Marino	2
33	Israel	13	100	Azerbaijan	2
34	Bulgaria	13	101	West Bank Administered by Israel	2
35	Peru	12	102	Uruguay	2
36	Malaysia	12	103	Andorra	2
37	Argentina	12	104	Trinidad and Tobago	2

Sıra	Ülke	İthal Edilen Ürün Sayısı	Sıra	Ülke	İthal Edilen Ürün Sayısı
38	Guatemala	12	105	Kenya	2
39	Hong Kong	12	106	Iceland	2
40	United Arab Emirates	11	107	Ghana	2
41	Greece	11	108	Kazakhstan	1
42	Czech Republic	11	109	Zimbabwe	1
43	Romania	11	110	Samoa	1
44	Pakistan	10	111	Panama	1
45	Chile	10	112	French Polynesia	1
46	Ireland	10	113	Barbados	1
47	Dominican Republic	9	114	Mongolia	1
48	Slovenia	9	115	Cocos (Keeling) Islands	1
49	Philippines	9	116	Guyana	1
50	Finland	8	117	Cayman Islands	1
51	Tunisia	8	118	Haiti	1
52	Hungary	8	119	Macau	1
53	Macedonia	7	120	Malta	1
54	Ecuador	7	121	Guinea-Bissau	1
55	Serbia	7	122	Togo	1
56	Singapore	7	123	Mali	1
57	Cyprus	7	124	Cameroon	1
58	Bangladesh	6	125	Cook Islands	1
59	Costa Rica	6	126	Nauru	1
60	New Zealand	6	127	Sudan	1
61	Saudi Arabia	6	128	Qatar	1
62	Sri Lanka	6	129	Tajikistan	1
63	Lebanon	6	130	Guadeloupe	1
64	Venezuela	6	131	Central African Republic	1
65	Armenia	6	132	Zambia	1
66	Jordan	5	133	Kiribati	1
67	Burma	5			

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

Tablo 109'da ABD'nin seçili 24 üründe diğer ülkelerle yaptığı ticaret anlaşmalarına dahil olan ithalat tutarı ve toplam ithalat içindeki payı görülmektedir. Bu ürün grubu içinde dünyadan en fazla ithalatın yapıldığı '630260 "Tuvalet ve mutfak bezleri [pamuktan (havlu mensucattan)]" GTİP kodlu ürünün 2 milyar dolarlık kısmının %3,6'sının bir başka ifade ile yaklaşık 72 milyon dolarlık kısmının ticaret

anlaşmaları kapsamında ithal edildiği görülmektedir. Dünyadan 1,9 milyar dolarlık ithalat ile en fazla ikinci ithalatın yapıldığı '721049 “Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde mamulleri (genişlik=>600mm, oluklu hariç, başka usulle çinko ile kaplanmış)” GTİP kodlu üründe ise 765 milyon dolarlık kısmının ticaret anlaşmaları kapsamında ithal edilirken bu ürünlerdeki toplam ithalatın %39,4’üne denk gelmektedir. Bu iki ürünü 1,08 milyarlık toplam ithalat ile üçüncü sırada izleyen '730630 “Demir veya alaşımsız çelikten kesiti daire şeklinde olan diğer borular” GTİP kodlu ürünün ise %52,8’ine denk gelen 571 milyon dolarlık kısmının ticaret anlaşmaları kapsamında ithal edildiği görülmektedir.

Tabloda ABD’nin ticaret anlaşmaları kapsamında en yüksek oranda ithal ettiği ürünlerden %69,5 ile '200190, %63,5 ile '870210 ve %54,3 oranı ile '252329 GTİP kodlu ürünlerin ilk üç sırada yer aldığı görülmektedir. Ticaret anlaşmaları kapsamında en az ithal edilen ürün 303 milyon dolar ile 200989 GTİP koldu ürün olurken ticaret anlaşmaları kapsamında en düşük oranda ithal ettiği ürün ise %0,06 pay ile 720241 GTİP kodlu ürün olduğu tespit edilmiştir. Bu ürünlerde ABD’ye ihracat yapmak isteyen ihracatçılarımızın bu durumu da göz önünde bulundurması gerekmektedir.

Tablo 109. ABD’nin Seçili 24 Üründe Ticaret Anlaşmalarına Göre İthalatı

6'lı GTİP Kodu	Toplam İthalat (milyar \$)	ABD'nin Ticaret Anlaşmalarına Dahil Olan İthalat (milyar \$)	%
'630260	2,006	0,072	3,6%
'721049	1,939	0,765	39,4%
'730630	1,081	0,571	52,8%
'680291	1,000	0,039	3,9%
'870210	0,966	0,614	63,5%
'870193	0,877	0,164	18,7%
'690721	0,873	0,026	3,0%
'720241	0,855	0,005	0,6%
'570242	0,690	0,008	1,1%
'252329	0,660	0,359	54,3%
'721391	0,648	0,228	35,2%
'721420	0,628	0,067	10,7%
'720916	0,613	0,212	34,6%
'630221	0,466	0,038	8,1%
'690740	0,425	0,068	15,9%
'200979	0,422	0,036	8,6%
'722830	0,395	0,159	40,2%
'841821	0,390	0,034	8,7%
'420310	0,390	0,004	0,9%
'560312	0,350	0,088	25,0%
'620311	0,347	0,090	26,0%
'150990	0,331	0,003	1,0%
'200190	0,320	0,222	69,5%
'200989	0,303	0,058	19,0%

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

5.6. ABD Pazarına İhracat Yapan ve Yapabilecek Firmaların Bu pazarda Karşılaştığı Vergi Oranları

Tablo 110'da seçili 95 üründe ABD'nin Türkiye'ye karşı uyguladığı vergi oranları görülmektedir. ABD'nin seçili 95 üründen 67'sinde Türkiye'ye vergi uygulamadığı görülmektedir. Dört üründe ABD Türkiye'ye %5'den küçük vergi oranı uygularken yine dört üründe %5-10 arası vergi uygularken 20 üründe ise ortalaması %16 olan %10'dan büyük vergi oranı uygulamaktadır. Tabloda en yüksek vergi oranının %25 ile 611430 GTİP kodlu üründe uygulandığı görülürken onu %23,5 vergi oranı ile 610620, %19,7 vergi oranı ile 610610 ve 610510 GTİP kodlu ürünler izlerken bu dört ürünü %19,3 vergi oranı ile 610463 GTİP kodlu ürün izlemektedir.

İhracatçılarımızın ABD iç piyasasına fiyat artışı olarak yansıyacak bu ürünlerin ihracatında dikkatli olmasında fayda vardır.

Tablo 110. ABD'nin Seçili 95 Üründe Türkiye'ye Kaşı Uyguladığı Vergi Oranları

GTİP Kodu	ABD'nin Türkiye'ye Uyguladığı Vergi Oranı (%)	GTİP Kodu	ABD'nin Türkiye'ye Uyguladığı Vergi Oranı (%)	GTİP Kodu	ABD'nin Türkiye'ye Uyguladığı Vergi Oranı (%)	GTİP Kodu	ABD'nin Türkiye'ye Uyguladığı Vergi Oranı (%)	GTİP Kodu	ABD'nin Türkiye'ye Uyguladığı Vergi Oranı (%)
030489	0%	392350	0%	611011	16,00%	760421	0%	850710	0%
180631	0%	392410	0%	611020	10,75%	760720	0%	851220	0%
180690	9,09%	392490	0%	611030	15,33%	761010	0%	851660	0%
190219	0%	401110	0%	611120	14,00%	761090	0%	854420	0%
190531	0%	401120	0%	611430	25,03%	761510	0%	854449	0%
190532	0%	401699	0%	611596	16,70%	761699	0%	870829	0%
190590	0%	441114	0%	620342	8,97%	830230	1,75%	870870	0%
220210	0%	481910	0%	620343	13,02%	830241	0%	870880	0%
330510	0%	481940	0%	620443	12,33%	840991	0%	870893	0%
340111	0%	570330	3,00%	620463	11,84%	840999	0%	870899	0%
340119	0%	610342	13,20%	620469	11,13%	841350	0%	871690	0%
340220	0%	610443	15,45%	620630	9,30%	841391	0%	940161	0%
390769	0%	610462	12,60%	630392	11,30%	841869	0%	940180	0%
391740	0%	610463	19,33%	721720	0%	842131	0%	940320	0%
392010	0%	610510	19,70%	730820	0%	843149	0%	940350	0%
392062	0%	610610	19,70%	730890	0%	845011	0%	940360	0%
392310	0%	610620	23,45%	732020	0%	845121	0%	940390	0%
392321	0%	610910	16,50%	732393	0%	846221	0%	940429	1,50%
392329	0%	610990	14,05%	732690	1,30%	850152	0%	961900	6,95%

Kaynak: (Market Access Map (ITC), 2019)

6. İki Farklı Yöntemle Elde Edilen Ortak Ürünlerden Yola Çıkılarak ABD Pazarına Yönelik Hedef Ürün ve Hedef Eyalet Analizi

Çalışmanın dördüncü ve beşinci bölümlerinde iki farklı yöntemle Türkiye'nin ABD pazarına ihraç edebileceği ürün ve hedef eyaletler belirlenmiştir.

Tablo 111'de iki farklı yöntem ve bu iki yöntem sonucu ortaya çıkan ortak ürünlerin sayıları ABD'nin Türkiye'den yaptığı ithalatın paylarına göre görülmektedir.

Türkiye'nin ihracatta rekabet üstünlüğünden bir başka ifade ile arz yönünden başlayarak yola çıkılan birinci yöntemle 16 üründe ABD pazarına hiç girilmediği görülürken ABD'nin küresel piyasalardan en çok ithal ettiği ilk 1.000 üründen bir başka ifade ile ABD'nin küresel piyasalardaki talep yönünden yola çıkılan ikinci yöntemde 10 üründe ihracatçılarımızın ABD pazarına hiç ihracat gerçekleştiremediği görülmektedir. Her iki yöntemle elde edilen ihracatçılarımızın ABD pazarına hiç ihraç edemediği ortak ürün sayısının ise 6 olduğu tespit edilmiştir.

ABD'nin ithalatında ihracatçılarımızın %0-1 paya sahip olduğu ürünler incelendiğinde 1. yöntemde 95 ürün elde edilirken 2. yöntemde 106 ürün elde edilmiştir. ABD'nin ithalatında ihracatçılarımızın %1-5 paya sahip olduğu ürünler incelendiğinde 1. yöntemde 61 ürün elde edilirken 2. yöntemde 52 ürün tespit edilmiştir. Son olarak ABD'nin ithalatında ihracatçılarımızın %5 ve üzeri paya sahip olduğu ürünler incelendiğinde ise 1. yöntemde 43 ürün elde edilirken 2. yöntemde ise ürün sayısının 24 olduğu görülmektedir.

Her iki metodoloji ile elde edilen toplam 153 ortak ürünlerin ABD'nin Türkiye'den yaptığı ithalata göre dağılımına bakıldığında ise %0-1 paya sahip 84 ürün, %1-5 paya sahip 41 ürün ve %5'den büyük paya sahip 22 ürün tespit edilmiştir.

Tablo 111. İki farklı Yöntemle Elde Edilen Ortak Ürünler

ABD'nin Türkiye'den Yaptığı İthalatın Payı	1. Yöntem İle Edilen Ürün Sayısı	2. Yöntem İle Edilen Ürün Sayısı	1. ve 2. Yöntemlerle İle Edilen Ortak Ürün Sayısı
%0 (Türkiye'den ithalat yok)	16	10	6
%0-1 pay	95	106	84
%1-5 pay	61	52	41
%5 ve üzeri	43	24	22
ABD'nin Türkiye'den ithalatının 1 milyon dolar ve üzerinde olduğu toplam ürün sayısı	199	182	147

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

Tablo 111'de sayıları verilen ortak ürünlerin listesi **Tablo 112'**de görülmektedir.

Tablo 112. Çalışmada 1. ve 2. Yöntemle Elde Edilen Ortak 153 Ürün

Sıra	1. ve 2. Yöntemle Elde Edilen Ürünün GTİP Kodu	ABD'nin Türkiye'den Yaptığı İthalatın Payı (%)	Sıra	1. ve 2. Yöntemle Elde Edilen Ürünün GTİP Kodu	ABD'nin Türkiye'den Yaptığı İthalatın Payı (%)
1	070200	0	32	610620	0-1
2	080610	0	33	610910	0-1
3	300213	0	34	610990	0-1
4	852872	0	35	611011	0-1
5	870120	0	36	611020	0-1
6	870340	0	37	611030	0-1
1	030489	0-1	38	611120	0-1
2	180631	0-1	39	611430	0-1
3	180690	0-1	40	611596	0-1
4	190219	0-1	41	620342	0-1
5	190531	0-1	42	620343	0-1
6	190532	0-1	43	620443	0-1
7	190590	0-1	44	620463	0-1
8	220210	0-1	45	620469	0-1
9	340220	0-1	46	620630	0-1
10	390769	0-1	47	630392	0-1
11	391740	0-1	48	730820	0-1
12	392010	0-1	49	730890	0-1
13	392062	0-1	50	732393	0-1
14	392310	0-1	51	732690	0-1
15	392321	0-1	52	760421	0-1
16	392329	0-1	53	761010	0-1
17	392350	0-1	54	761090	0-1
18	392410	0-1	55	761510	0-1
19	392490	0-1	56	761699	0-1
20	401110	0-1	57	830230	0-1
21	401120	0-1	58	830241	0-1
22	401699	0-1	59	840991	0-1
23	441114	0-1	60	840999	0-1
24	481910	0-1	61	841350	0-1
25	481940	0-1	62	841391	0-1
26	570330	0-1	63	841869	0-1
27	610342	0-1	64	842131	0-1
28	610443	0-1	65	843149	0-1
29	610462	0-1	66	850152	0-1
30	610463	0-1	67	850710	0-1
31	610510	0-1	68	851220	0-1

Sıra	1. ve 2. Yöntemle Elde Edilen Ürünün GTİP Kodu	ABD'nin Türkiye'den Yaptığı İthalatın Payı (%)	Sıra	1. ve 2. Yöntemle Elde Edilen Ürünün GTİP Kodu	ABD'nin Türkiye'den Yaptığı İthalatın Payı (%)
69	851660	0-1	25	711319	1-5
70	854420	0-1	26	720837	1-5
71	854449	0-1	27	721070	1-5
72	870829	0-1	28	730629	1-5
73	870870	0-1	29	730661	1-5
74	870880	0-1	30	731210	1-5
75	870893	0-1	31	760429	1-5
76	870899	0-1	32	760711	1-5
77	871690	0-1	33	830210	1-5
78	940161	0-1	34	841810	1-5
79	940180	0-1	35	841850	1-5
80	940320	0-1	36	841899	1-5
81	940350	0-1	37	842211	1-5
82	940360	0-1	38	845611	1-5
83	940390	0-1	39	847490	1-5
84	961900	0-1	40	848310	1-5
1	071080	1-5	41	854460	1-5
2	150910	1-5	1	150990	>5
3	170490	1-5	2	200190	>5
4	200570	1-5	3	200979	>5
5	200599	1-5	4	200989	>5
6	200819	1-5	5	252329	>5
7	210690	1-5	6	420310	>5
8	240220	1-5	7	560312	>5
9	392020	1-5	8	570242	>5
10	392190	1-5	9	630221	>5
11	392330	1-5	10	630260	>5
12	400931	1-5	11	680291	>5
13	480300	1-5	12	690721	>5
14	610442	1-5	13	720241	>5
15	610444	1-5	14	720916	>5
16	611595	1-5	15	721049	>5
17	620442	1-5	16	721391	>5
18	620444	1-5	17	721420	>5
19	620462	1-5	18	722830	>5
20	620520	1-5	19	730630	>5
21	620640	1-5	20	841821	>5
22	630231	1-5	21	870193	>5
23	630532	1-5	22	870210	>5
24	691090	1-5			

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

Tablo 113'te, Tablo 112'de görülmekte olan ortak ürünlerin ürün açıklamaları yer almaktadır.

Tablo 113. Çalışmada 1. ve 2. Yöntemle Elde Edilen Tablo 112'de Yer Alan Ortak 153 Ürünün Açıklaması

6'lı GTİP Kodu	Ürün Açıklaması	6'lı GTİP Kodu	Ürün Açıklaması
'392190	Plastikten diğer levha, yaprak, pelikül, varak ve lamalar	'611011	Kazaklar, süveterler, hırkalar, yelekler vb. eşya; yünden (örme veya kroşe)
'392310	Plastikten kutular, kasalar, sandıklar vb. eşya	'611020	Kazaklar, süveterler, hırkalar, yelekler vb. eşya; pamuktan (örme veya kroşe)
'392321	Etilen polimerlerinden torbalar ve çantalar (küllahlar dahil)	'611030	Kazaklar, süveterler, hırkalar, yelekler vb. eşya; sentetik veya suni liflerden (örme veya kroşe)
'392329	Diğer plastiklerden çanta, torba, külah vb.	'611120	Bebekler için giyim eşyası ve aksesuarı; pamuktan (örme veya kroşe)
'392330	Plastikten damacana, şişe, matara vb. eşya	'611430	Diğer giyim eşyası; sentetik ve suni liflerden (örme veya kroşe)
'392350	Plastiklerden tıpalar, kapaklar ve diğer kapama malzemeleri	'611595	Diğer çoraplar; pamuktan (örme veya kroşe)
'392410	Plastikten sofralar ve mutfak eşyası	'611596	Diğer çoraplar; sentetik liflerden (örme veya kroşe)
'392490	Plastikten diğer ev eşyası, tuvalet eşyası	'620342	Erkek/erkek çocuk için kısa pantolon, şort vs. pamuktan
'400931	Boru/hortum; vulkanize kauçuktan; (mensucat takviye) donanımsız	'620343	Erkek/erkek çocuk için kısa pantolon, şort vs. sentetik lif
'401110	Otomobil dış lastiği; yeni	'620442	Kadın/kız çocuk için elbise; pamuktan
'401120	Otobüs-kamyon dış lastiği; yeni	'620443	Kadın/kız çocuk için elbise; sentetik lif.
'401699	Vulkanize kauçuktan diğer eşya	'620444	Kadın/kız çocuk için elbise; suni lif.
'420310	Deri ve köseleden giyim eşyası	'620462	Kadın/kız çocuk için pantolon, şort vs. pamuktan
'441114	Lif levha, orta yoğunlukta (kalınlık: > 9 mm.)	'620463	Kadın/kız çocuk için pantolon, şort vs. sentetik lif.
'480300	Tuvalet-temizlik kâğıtları	'620469	Kadın/kız çocuk için pantolon, şort vs. dokunabilir diğer maddeden
'481910	Oluklu kâğıt/kartondan kutu ve mahfazalar	'620520	Erkek/erkek çocuk için gömlek; pamuktan
'481940	Diğer torba ve çantalar (küllahlar dahil)	'620630	Kadın/kız çocuk için gömlek, bluz, vs., pamuktan
'560312	Dokunmamış mensucat [dokunabilir sentetik/suni liften (m2 ağır; 25..70gr.)]	'620640	Kadın/kız çocuk için gömlek, bluz, vs., sentetik/suni lif.
'570242	Halılar ve diğer yer kaplamaları; sent. / suni dokumaya elverişli maddelerden, hav yapısında, hazır eşya halinde olan	'630221	Yatak çarşafı [(pamuktan (baskılı))]
'570330	Suni/sentetik tufted halı (yer kaplamaları)	'630231	Yatak çarşafı (pamuktan, diğer hallerde)]
'610342	Erkek/erkek çocuk için pant.,askılı tulum,kısa pant.ve şort pamuktan (örme veya kroşe)	'630260	Tuvalet ve mutfak bezleri [pamuktan (havlular mensucattan)]
'610442	Kadın/kız çocuk için elbise; pamuktan (örme veya kroşe)	'630392	Perde, iç stor, perde ve yatak farbalaları [(sentetik lifden (diğer hallerde))]

6'lı GTİP Kodu	Ürün Açıklaması	6'lı GTİP Kodu	Ürün Açıklaması
'610443	Diğer elbiseler; sentetik liflerden, kadın veya kız çocuk için (örme veya kroşe)	'630532	Dökme maddeler için sentetik veya suni maddelerden esnek mahfazalar
'610444	Diğer elbiseler; suni liflerden, kadın veya kız çocuk için (örme veya kroşe)	'680291	Mermer, traverten ve su mermeri (işlenmiş/yontulmamış)
'610462	Kadın/kız çocuk için pantolon, askılı tulum, kısa pantolon ve şort; pamuktan (örme veya kroşe)	'690721	Seramikten döşeme veya kaplama karoları, kaldırım taşları (6907.30 ve 6907.40 HARIÇ); suyu absorbe etme katsayısı $\leq 0,5$
'610463	Kadın/kız çocuk için pantolon, askılı tulum, kısa pantolon ve şort; sent.liflerden (örme veya kroşe)	'691090	Seramikten musluk taşı, lavabo ve ayakları, küvet, bide, pisuar vb; diğer
'610510	Erkek/erkek çocuk için gömlek; pamuktan (örme veya kroşe)	'711319	Diğer kıymetli metal-kaplamalarından mücevherci eşyası
'610620	Kadın/kız çocuk için bluz, gömlek, gömlek bluz; sentetik/suni lifden (örme veya kroşe)	'720241	Ferro krom (C>%4)
'610910	Tişört, fanila, atlet, kaşkorse vb. giyim eşyası; pamuktan (örme veya kroşe)	'720837	Sıcak mamul demir, çelik rulo (4, 75mm.=<kalınlık<10mm.diğer)
'610990	Tişört, fanila, atlet, vb. giyim eşyası; dokumaya elverişli diğer maddelerden (örme veya kroşe)	'720916	Demir veya alaşımsız çelikten yassı mamüller (rulo, soğuk hadde, genişlik=>600mm, 1mm <kalınlık <3mm)
'721049	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde mamulleri (genişlik=>600mm, oluklu hariç, başka usulle çinko ile kaplanmış)	'842131	İçten yanmalı motorlar için hava filtreleri
'721070	Demir/alaşımsız çelikten yassı hadde mamulleri (genişlik=>600mm, boyanmış, verniklenmiş/plastik maddelerle kaplanmış)	'842211	Evlerde kullanılan bulaşık yıkama makineleri
'721391	Filmaşın (çap<14mm. enine kesiti daire şeklinde)	'843149	Ağır iş makinelerinin aksam-parçaları
'721420	Köşeli çubuklar (çentik, yiv, oluk vb şekil bozuklukları olan)	'845611	Maddelerin aşındırılarak işlenmesine mahsus lazer ile çalışan makinalar
'722830	Alaşımlı çeliklerden diğer sıcak haddeli (çekilmiş çubuklar)	'847490	Toprak, taş, cevher vb. ayıran, yıkayan vb. makinelerin parçaları
'730629	Demir/çelikten gaz/petrol sondajında kullanılan diğer mahfaza/üretim boruları	'848310	Transmisyon milleri, kranklar
'730630	Demir veya alaşımsız çelikten kesiti daire şeklinde olan diğer borular	'850152	Çok fazlı alternatif akım (AC) motorları; 750w<güç<75kw
'730661	Demir/çelikten kaynaklı borular; kesiti kare veya dikdörtgen şeklinde	'850710	Kurşun asitli akümülatörler-pistonlu motorlar için
'730820	Demir/çelikten kuleler ve pylonlar	'851220	Diğer aydınlatma/gözle görülebilen işaret cihazları
'730890	Demir/çelikten diğer inşaat-aksamı	'851660	Diğer elektrikli fırınlar, ocaklar, ızgaralar vb.
'731210	Demir/çelik tellerden örme halat-kablolar	'852872	Televizyon; diğerleri, renkli olanlar
'732393	Paslanmaz çelikten, ev işlerinde kullanılan eşya	'854420	Koaksiyal kablolar ve diğer koaksiyal elektrik iletkenler
'732690	Demir/çelikten diğer eşya	'854449	Diğer elektrik iletkenleri (gerilimi=<80 V. için)

6'lı GTİP Kodu	Ürün Açıklaması	6'lı GTİP Kodu	Ürün Açıklaması
'760421	Aluminyum alaşımlarından içi boş profiller	'854460	Diğer elektrik iletkenleri (1000 voltun üstünde devreler için)
'760429	Aluminyum alaşımlarından diğer çubuk ve profiller	'870120	Çekiciler; yarı römorklar için
'760711	Aluminyumdan yaprak ve şeritler-mesnetsiz kalınlık<0, 2mm. Haddelenmiş	'870193	Traktörler (8709 pozisyonuna giren traktörler hariç); 37 kW < motor gücü <= 75 kW
'761010	Aluminyumdan kapılar, pencereler vb. çerçeveleri, pervazları ve kapı eşikleri	'870210	Minibüs, midibüs ve otobüs; dizel veya yarı dizel, kapasitesi >=10 kişi
'761090	Aluminyumdan diğer inşaat ve aksamı-köprü, kule, pylon, çatı, saç, boru vb.	'870340	Hem benzinli hem de tahrik gücü veren elektrik motorlu diğer taşıtlar; harici güç kaynağından şarj edilenler HARIÇ
'761510	Aluminyumdan sofa, mutfak ve diğer ev işlerinde kullanılan eşya ve bunların aksamı	'870829	Kara taşıtlarının diğer aksam-parçaları
'761699	Aluminyumdan diğer eşya	'870870	Kara taşıtları için tekerlekleri vb aksam, parça/aksesuarı
'830210	Menteşeler	'870880	Kara taşıtları için suspansiyon sistemleri vb. aksam ve parçaları
'830230	Nakil vasıtaları için diğer donanım, tertibat vb. eşya	'870893	Kara taşıtları için debriyajlar vb. aksam, parçaları
'830241	Binalar için diğer donanım, tertibat vb. eşya	'870899	Kara taşıtları için diğer aksam, parçaları
'840991	Benzinli motorlar için aksam; parçalar	'871690	Römork, yarı römork vb. taşıtların aksam-parçaları
'840999	Dizel motorlar için aksam; parçalar	'940161	Ahşap iskeletli oturmaya mahsus içleri doldurulmuş, kaplanmış diğer mobilyalar
'841350	Diğer doğrusal deplasmanlı pompalar (pozitif hareketli)	'940180	Oturmaya mahsus diğer mobilyalar
'841391	Pompaların aksam-parçaları	'940320	Diğer metal mobilyalar
'841810	Birden fazla dış kapılı kombine soğutucu-dondurucular	'940350	Yatak odalarında kullanılan türden ahşap mobilyalar
'841821	Ev tipi buzdolabı-kompresörlü	'940360	Diğer ahşap mobilyalar
'841850	Vitrin, tezgah vb. tipi soğutucu-dondurucular	'940390	Diğer mobilyalara ait aksam, parçalar
'841869	Isı pompaları; diğer soğutucu-dondurucu tertibat olanlar	'961900	Hijyenik havlular ve tamponlar, bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya
'841899	Soğutucu/dondurucu-ısı pompalarına ait aksam-parçalar		

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

Tablo 114'de görüleceği üzere ortak olduğu tespit edilen 153 üründen ABD 2017 yılında dünyadan yaklaşık 282,1 milyar dolar 2018 yılında ise 304,7 milyar dolarlık ithalat yapmıştır. Bu ithalatların ticaret anlaşmaları kapsamında yapılan kısmı 2017 yılında yaklaşık 108,3 milyar dolar olup toplam ithalatın %38,4'ünü oluştururken 2018 yılında ise yaklaşık 121,6 milyar dolar olup toplam ithalatın %39,9'unu oluşturmuştur. Ticaret anlaşmaları kapsamında yapılan ithalatın hem miktarı hem de payı 2018 yılında artış göstermiştir.

ABD'nin yaptığı ithalatın Çin'den yapılan kısmı ise 2017 yılında yaklaşık 67,2 milyar dolar olup toplam ithalatın %23,8'ini oluştururken 2018 yılında ise yaklaşık 73,7 milyar dolar olup toplam ithalatın %24,2'sini oluşturmuştur. Çin'den yapılan ithalatın hem miktarı hem de payı 2018 yılında artış göstermiştir. Çin'in toplam ithalatta olduğu gibi seçili 152 ortak üründe de ABD'nin büyük tedarikçisi konumunda olduğu görülmektedir.

ABD'nin ticaret anlaşması olduğu ülkelerden ve ucuz işgücü ve küresel imalattaki gücü yadsınamayan Çin'den ithalat yaptığı tutarlar toplamı ise 2017 yılında 195,3 milyar dolar iken 2018 yılında 195,3 milyar dolar olmuştur. Böylece bu ürünlerde 2017 yılında geriye kalan 106,8 milyar dolarlık kısım ile 2018 yılında geriye kalan 109,4 milyar dolarlık kısım ihracatçılarımız için bu ürünlerde hedef pazarı oluşturmaktadır. Seçili ürünlerde ABD'nin Türkiye'den yaptığı ithalat göz önüne alındığında 2017 yılında 3,89 milyar dolar ithalat 2018 yılında fazla değişmemiş ve yine 3,9 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Böylece ihracatçılarımız için 2017 yılında geriye 102,9 milyar dolarlık 2018 yılında ise 105,5 milyar dolarlık seçili 153 üründe potansiyel pazar kalmıştır. Bu da toplam pazarın 2017 yılında %36,5'ini 2018 yılında ise %34,6'sını ihracatçılarımızın henüz keşfedemediği ve ihracat yapabileceği geniş bir pazar olduğunu göstermektedir.

Tablo 114. ABD Eyaletlerinin Seçili 153 Ortak Üründe 2017 ve 2018 Yıllarındaki İthalat Performansının Karşılaştırılması (milyar \$)

	2017	%	2018	%
153 Ürünün Dünyadan İthalatı	282,14	100,0%	304,75	100,0%
153 Ürünün Çin'den İthalatı	67,02	23,8%	73,71	24,2%
153 Ürünün Ticaret Anlaşması Yapılan Ülkelerden İthalatı	108,29	38,4%	121,60	39,9%
153 Ürünün Türkiye'den İthalatı	3,89	1,4%	3,90	1,3%
153 Üründe İhracatçılarımız İçin Kalan Potansiyel Pazar	102,9	36,5%	105,5	34,6%

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

Tablo 115'de ortak olduğu tespit edilen 153 üründen ABD'nin 2017 ve 2018 yıllarında Türkiye'den yaptığı ithalatın payına göre kırılımları görülmektedir. Her iki metodoloji ile elde edilen toplam 153 ortak üründe "Trade Map" verilerine göre ABD 2017 yılında dünyadan 282,1 milyar dolarlık ithalat yaparken Türkiye'den ise 4,12 milyar dolarlık ithalat yapmıştır. ABD 2018 yılında ise dünyadan 305 milyar dolarlık ithalat yaparken Türkiye'den ise 4,16 milyar dolarlık ithalat yapmıştır. Türkiye'den 147 ürün toplamında yapılan ithalatın fazla değişmediği görülmektedir. ABD dünyadan en çok ithalatı Türkiye'den yaptığı ithalatın %0-1 oranında olduğu toplam 84 üründe yaparken 2017 yılında bu ürünlerden dünyadan 185,7 milyar dolarlık ithalat yapmış Türkiye'den ise 779 milyon dolarlık ithalat yapmıştır. ABD bu 84 üründe 2018 yılında ise ürünlerden dünyadan 200,9 milyar dolarlık ithalat yaparken Türkiye'den ise 973 milyon dolarlık ithalat yapmıştır. ABD Türkiye'den en çok ithalatı ise 2017 yılında 2,3 milyar dolar 2018 yılında ise 2 milyar dolar ile Türkiye'den yaptığı ithalatında %5 ve üzeri paya sahip olduğu 22 üründe yapmıştır. Türkiye'nin ABD pazarında en çok rakip ülkeye ABD ithalatında %0-1 paya sahip olduğu 84 üründe sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 115. ABD Eyaletlerinin Seçili 153 Ortak Üründe 2017 ve 2018 Yıllarındaki Türkiye'den Yaptığı İthalatın Payına Göre Kırılımı

ABD'nin Türkiye'den Yaptığı İthalatın Payı	1. ve 2. Yöntemlerle Edilen Ortak Ürün Sayısı	Türkiye'nin Ortalama RCA Değeri	İthal Edilen Ülke Sayısı (2017)	ABD'nin Dünyadan İthalatı (2017, milyar \$)	İthal Edilen Ülke Sayısı (2018)	ABD'nin Dünyadan İthalatı (2018, milyar \$)	ABD'nin Türkiye'den İthalatı (2017, milyon \$)	ABD'nin Türkiye'den İthalatı (2018, milyon \$)
%0 (Türkiye'den ithalat yok)	6	4,10	52	31,86	60	34,69	0,00	0,00
%0-1 pay	84	3,22	218	185,73	216	200,90	779	973
%1-5 pay	41	5,41	185	48,34	187	52,64	1.040	1.179
%5 ve üzeri pay	22	11,31	130	16,20	132	16,52	2.306	2.008
ABD'nin Türkiye'den ithalatının 1 milyon dolar ve üzerinde olduğu ürünler	147	5,04	229	282,14	229	304,75	4.124	4.160

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019), (International Trade Centre (ITC), 2019)

Tablo 116'da tespit edilen 153 ortak üründe ABD eyaletlerinin 2017 yılında dünyadan yaptıkları ithalata göre sırlanması görülmektedir. Seçili 153 üründe yaklaşık 22 milyar dolarlık ithalat gerçekleştiren California eyaleti ilk sırada yer alırken onu 8,7 milyar dolar ithalat gerçekleştiren New York ile 7,3 milyar dolar ithalat gerçekleştiren New Jersey eyaletleri izlemektedir. Bu ürünlerde en az ithalatı ise 5,2 milyon dolar ile US Virjin Adaları gerçekleştirilmiştir.

ABD eyaletlerinin 2018 yılında dünyadan yaptıkları ithalata göre sırlamalar incelendiğinde ise seçili 153 üründe yaklaşık 20,1 milyar dolarlık ithalat gerçekleştiren California eyaleti 2017 yılında olduğu gibi yine ilk sırada yer alırken onu 9,1 milyar dolar ithalat gerçekleştiren New York ile 8,5 milyar dolar ithalat gerçekleştiren Texas eyaletleri izlemektedir. Bu ürünlerde en az ithalatı ise 10,6 milyon dolar ile 2017 yılında olduğu gibi yine US Virjin Adaları gerçekleştirilmiştir. California eyaletinin seçili ortak 153 ürün için Çin ve ticaret anlaşmaları yapılan ülkeler dışındaki ithalatı 2018 yılında azalış gösterirken New York eyaletinin ithalatında ise artış görülmektedir. New Jersey 2017 yılında en çok ithalat yapan 3. eyalet olurken 2018 yılında yerini Texas eyaletine kaptırmış 7,5 milyar dolarlık ithalat ile 4. sırada yer almıştır.

Tablo 116. Eyaletlerin Tespit Edilen Ortak 153 Üründe Yaptıkları İthalata Göre Sıralanması

Sıra	Eyalet	Sıra	Eyalet	Sıra	Eyalet	Sıra	Eyalet
1	California	15	Wisconsin	29	Missouri	43	Hawaii
2	New York	16	Virginia	30	Bilinmeyen	44	Vermont
3	New Jersey	17	Washington	31	Arizona	45	Rhode Island
4	Texas	18	Kentucky	32	Iowa	46	North Dakota
5	Indiana	19	Alabama	33	West Virginia	47	New Mexico
6	Georgia	20	Maryland	34	Colorado	48	Idaho
7	Illinois	21	Connecticut	35	Oklahoma	49	South Dakota
8	Ohio	22	Louisiana	36	Puerto Rico	50	Alaska
9	Florida	23	Massachusetts	37	Delaware	51	Dist of Columbia
10	North Carolina	24	Nevada	38	Utah	52	Montana
11	Pennsylvania	25	Mississippi	39	Kansas	53	Wyoming
12	South Carolina	26	Minnesota	40	New Hampshire	54	US Virgin Islands
13	Tennessee	27	Oregon	41	Nebraska		
14	Michigan	28	Arkansas	42	Maine		

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

Tablo 117'de tespit edilen 153 ortak ürünün ABD eyaletlerinin 2017 yılında dünyadan yaptıkları ithalata göre sıralanması görülmektedir. Seçili 153 ürün içinde en çok ithalat yaklaşık 5,5 milyar dolarlık ithalat ile 711319 GTİP kodlu üründe gerçekleşirken onu 4,4 milyar dolar ithalat ile 401110 GTİP kodlu ürün ile 4,1 milyar dolarlık ithalat gerçekleşen 870899 GTİP kodlu ürünler izlemektedir. Bu ürünler içinde en az ithalat ise 358 milyon dolar ile 070200 GTİP kodlu ürün ile 362 milyon dolar ile 870120 GTİP kodlu üründe gerçekleşmiştir.

Tablo 117. Tespit Edilen Ortak 153 Ürünün Eyaletlerin Yaptıkları İthalata Göre Sıralanması

Sıra	Ürün GTİP Kodu	Sıra	Ürün GTİP Kodu	Sıra	Ürün GTİP Kodu	Sıra	Ürün GTİP Kodu
1	711319	40	190590	79	841869	118	842131
2	401110	41	852872	80	190531	119	400931
3	870899	42	620343	81	620444	120	761090
4	611020	43	680291	82	392010	121	842211
5	870340	44	841350	83	190219	122	441114
6	300213	45	401699	84	392410	123	480300
7	620342	46	392321	85	150990	124	760421
8	940350	47	870193	86	392310	125	730820
9	870829	48	620630	87	732393	126	940180
10	611030	49	570242	88	620442	127	392329
11	940360	50	690721	89	630221	128	611595
12	840991	51	610443	90	180690	129	854460
13	620462	52	830230	91	611430	130	190532
14	220210	53	721420	92	830241	131	841850
15	401120	54	850152	93	830210	132	071080
16	620520	55	620463	94	721070	133	611596

Sıra	Ürün GTİP Kodu	Sıra	Ürün GTİP Kodu	Sıra	Ürün GTİP Kodu	Sıra	Ürün GTİP Kodu
17	840999	56	870870	95	200819	134	340220
18	843149	57	610990	96	392350	135	200979
19	841391	58	392190	97	610442	136	761010
20	630260	59	170490	98	420310	137	180631
21	732690	60	870893	99	610444	138	611011
22	610910	61	620443	100	760429	139	481940
23	940161	62	730630	101	610620	140	200190
24	851220	63	761699	102	760711	141	854420
25	721049	64	721391	103	392062	142	961900
26	630231	65	720916	104	392490	143	630392
27	940390	66	200570	105	200989	144	841821
28	848310	67	850710	106	252329	145	570330
29	210690	68	731210	107	392330	146	871690
30	610463	69	761510	108	620469	147	240220
31	150910	70	851660	109	841810	148	691090
32	610462	71	030489	110	390769	149	481910
33	870880	72	854449	111	730661	150	720837
34	620640	73	845611	112	560312	151	080610
35	940320	74	870210	113	200599	152	870120
36	730890	75	847490	114	841899	153	070200
37	720241	76	392020	115	722830	154	
38	610510	77	610342	116	630532	155	
39	611120	78	730629	117	391740	156	

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

6.1. İki Farklı Yöntemle Elde Edilen Ortak Ürünlerden Yola Çıkılarak ABD İthalatında Türkiye'nin Hiç Payının Olmadığı 6 Ürün İçin ABD Pazarındaki Rakip Ülkeler

Tablo 118'de Türkiye'nin yüksek RCA değerine sahip olduğu, 1. ve 2. yöntemle elde edilen ortak 153 ürün içinde ABD'nin Türkiye'den hiç ithalatını yapmadığı 6 adet ürünün 2017 ve 2018 yılları için ithalatı görülmektedir. "ABD Census" verilerine göre seçili 6 ürünün toplamında 2017 yılında yaklaşık 31,9 milyar dolarlık ithalat yapılırken 2018 yılında ithalat 34,7 milyar dolara yükselmiştir.

Seçili 6 ürünü 2017 yılında en çok Kaliforniya ithal ederken bu eyaletin ithalatı 9,8 milyar dolar olmuştur. Kaliforniya'yı 5,2 milyar dolarlık ithalat ile Teksas ve 3,5 milyar dolar ithalat ile de Indiana eyaletleri izlemektedir. Bu ürün grubunda 2018 yılında yine Kaliforniya eyaleti 8,4 milyar dolarlık ithalat ile ilk sırada yer alırken onu 7,8 milyar dolarlık ithalat ile Teksas eyaleti ve 2,1 milyar dolarlık ithalat ile Porto Riko özerk bölgesi izlemiştir.

ABD eyaletleri 6 ürünü 2017 yılında 52 ülkeden 2018 yılında ise 60 değişik ülkeden ithal etmişlerdir. Eyaletler 2017 yılında ithalat gerçekleştirdikleri 4 ülkeden 2018 yılında ithalat yapmazken 2017 yılında ithalat yapmadıkları 12 ülkeden de 2018 yılında ithalat gerçekleştirmişlerdir.

ABD eyaletleri 2017 yılında seçili 6 ürün arasında en çok 13,24 milyar dolar ile 852872 GTİP kodlu ürünü ithal ederken bu ürünü 46 ülkeden ithal etmişlerdir. Eyaletler ikinci sırada 870340 GTİP kodlu ürünü 13 ülkeden 5,8 milyar dolar ithal ederken üçüncü sırada ise 7 ülkeden 5,78 milyar dolarlık ithalat ile 870120 GTİP kodlu ürün yer almaktadır. Eyaletler 2017 yılında seçili ürünler arasında en az ithalatı 1,54 milyar dolar ile 10 ülkeden ithal edilen 080610 GTİP kodlu üründe yapmıştır. En çok farklı ülkeden ithal edilen ürün ise 46 ülkeden ithal edilen 852872 GTİP kodlu ürün olmuştur.

ABD eyaletleri 2018 yılında ise seçili 6 ürün arasında en çok 13,17 milyar dolar ile yine 852872 GTİP kodlu ürünü ithal ederken bu ürünü 47 ülkeden ithal etmişlerdir. Eyaletler ikinci sırada 870120 GTİP kodlu ürünü 5 ülkeden 8,54 milyar dolar ithal ederken üçüncü sırada ise 21 ülkeden 5,56 milyar dolarlık ithalat ile 870340 GTİP kodlu ürün yer almaktadır. Eyaletler 2018 yılında seçili ürünler arasında en az ithalatı 1,56 milyar dolar ile 9 ülkeden ithal edilen 080610 GTİP kodlu üründe yapmıştır. En çok farklı ülkeden ithal edilen ürün ise 47 ülkeden ithal edilen 852872 GTİP kodlu ürün olmuştur.

Tablo 118. İki Farklı Yöntemle Elde Edilen Ortak Ürünlerden ABD'nin İthalatında Türkiye'nin Hiç Pazar Payına Sahip Olmadığı 6 Adet Ürünün İthalatı (milyar \$, 2017,2018)

6'lı GTİP Kodu	2017		2018	
	İthal Edilen Ülke Sayısı	İthalat (milyar \$)	İthal Edilen Ülke Sayısı	İthalat (milyar \$)
852872	46	13,24	47	13,17
870340	13	5,80	21	5,56
870120	7	5,78	5	8,54
300213	20	3,32	24	3,48
070200	7	2,18	7	2,38
080610	10	1,54	9	1,56
Toplam	103	31,9	113	34,7

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

Seçili 6 üründe eyaletler 2017 yılında en çok ithalatı 17,9 milyar dolar ile Meksika'dan yaparken bu ülkeden 5 ürünün ithal edildiği görülmektedir. İkinci sırada ise 3 üründe 4,04 milyar dolar ithalatın yapıldığı Çin yer almaktadır. Japonya 3 üründe yapılan 3,23 milyar dolarlık ithalat ile üçüncü sırada Meksika ve Çin'i izlemektedir. En çok ithalat yapılan beş ülkeden yapılan ithalat 29,25 milyar dolar tutarken toplam ithalatın %91,8'ini oluşturmaktadır. Bu ürünlerde 2018 yılında en çok ithalat 6 üründe 20,42 milyar dolar ile yine Meksika'dan yapılırken ikinci sırada 3 üründe 4,64 milyar dolar ile Çin ve üçüncü sırada ise 3 üründe 2,80 milyar dolar ile Japonya yer almıştır. Çin ve Meksika'dan yapılan ithalat 2018 yılında artarken Japonya'dan yapılan ithalat ise azalmıştır. En çok ithalat yapılan beş ülkeden yapılan ithalat 2018 yılında 30,03 milyar dolar tutarken toplam ithalatın %86,6'sını oluşturmaktadır. Bu ürün grubunda ithalat yapılan ülkelerde yoğunlaşmanın 2018 yılında azaldığı görülmektedir. Eyaletlerin 6 ürünün tamamını da ithal ettikleri ülke 2017 yılında bulunmazken 2018 yılında ise NAFTA üyeleri Meksika ve Kanada'dan 6 ürünün tamamının ithal edildiği tespit edilmiştir (**Tablo 119**).

Tablo 119. İki Farklı Yöntemle Elde Edilen Ortak Ürünlerden ABD'nin İthalatında Türkiye'nin Hiç Pazar Payına Sahip Olmadığı 6 Adet Ürünün İthal Edildiği Ülkeler (milyar \$, 2017,2018)

Ülke	2017		2018	
	İthal Edilen Ürün Sayısı	İthalat (milyar \$)	İthal Edilen Ürün Sayısı	İthalat (milyar \$)
Mexico	5	17,86	6	20,42
China	3	4,04	3	4,64
Japan	3	3,23	3	2,80
Ireland	1	3,07	2	1,36
Korea, South	4	1,05	3	0,81
Chile	1	0,75	1	0,77
Canada	5	0,72	6	0,97
Vietnam	1	0,29	1	0,07
Thailand	1	0,28	1	0,21
Peru	1	0,27	2	0,36
Singapore	2	0,12	2	2,04
Hong Kong	1	0,08	1	0,01
Austria	2	0,02	3	0,00
Netherlands	3	0,02	3	0,05
Dominican Republic	2	0,01	1	0,01
Diğer Ülkeler	68	0,04	75	0,17
Toplam	103	31,86	113	34,69

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

6.2. İki Farklı Yöntemle Elde Edilen Ortak Ürünlerden Yola Çıkılarak ABD İthalatında Türkiye'nin Payının %0-1 Olduğu 84 Ürün İçin ABD Pazarındaki Rakip Ülkeler

Tablo 120'de Türkiye'nin yüksek RCA değerine sahip olduğu, 1. ve 2. yöntemle elde edilen ortak 153 ürün içinde ABD'nin Türkiye'den yaptığı ithalatın payının %0-1 aralığında olduğu 84 adet ürünün 2017 ve 2018 yılları için ithalatı görülmektedir. "ABD Census" verilerine göre seçili 84 ürünün toplamında 2017 yılında yaklaşık 185,7 milyar dolarlık ithalat yapılırken 2018 yılında ithalat 200,9 milyar dolara yükselmiştir.

Seçili 84 ürünü 2017 yılında en çok Kaliforniya ithal ederken bu eyaletin ithalatı 34,6 milyar dolar olmuştur. Kaliforniya'yı 17,5 milyar dolarlık ithalat ile Michigan ve 14,8 milyar dolar ithalat ile de Teksas eyaletleri izlemektedir. Bu ürün grubunda 2018 yılında yine Kaliforniya eyaleti 36,7 milyar dolarlık ithalat ile ilk sırada yer alırken onu 19,1 milyar dolarlık ithalat ile Michigan eyaleti ve 16,8 milyar dolarlık ithalat ile Teksas eyaleti izlemiştir

ABD eyaletleri seçili 84 ürünü 2017 yılında 218 ülkeden 2018 yılında ise 216 değişik ülkeden ithal etmişlerdir. Eyaletler 2017 yılında ithalat gerçekleştirdikleri 7 ülkeden 2018 yılında ithalat yapmazken 2017 yılında ithalat yapmadıkları 5 ülkeden de 2018 yılında ithalat gerçekleştirmişlerdir.

ABD eyaletleri 2017 yılında seçili 84 ürün arasında en çok 13,6 milyar dolar ile 870899 GTİP kodlu ürünü ithal ederken bu ürünü 116 ülkeden ithal etmişlerdir. Eyaletler ikinci sırada 870829 GTİP kodlu ürünü

88 ülkeden 13,3 milyar dolar ithal ederken üçüncü sırada ise 61 ülkeden 7,3 milyar dolarlık ithalat ile 401110 GTİP kodlu ürün yer almaktadır. Eyaletler 2017 yılında seçili ürünler arasında en az ithalatı 317,1 milyon dolar ile 45 ülkeden ithal edilen 570330 GTİP kodlu üründe yapmıştır. En çok farklı ülkeden ithal edilen ürün ise 137 ülkeden ithal edilen 940360 GTİP kodlu ürün olmuştur.

ABD eyaletleri 2018 yılında ise seçili 84 ürün arasında en çok 14,7 milyar dolar ile 870829 GTİP kodlu ürünü ithal ederken bu ürünü 93 ülkeden ithal etmişlerdir. Eyaletler ikinci sırada 117 ülkeden 14,6 milyar dolarlık 870899 GTİP kodlu ürünü ithal ederken üçüncü sırada ise 57 ülkeden 7,7 milyar dolarlık ithalat ile 401110 GTİP kodlu ürün yer almaktadır. Eyaletler 2017 yılında seçili ürünler arasında en az ithalatı 216,7 milyon dolar ile 37 ülkeden ithal edilen 390769 GTİP kodlu üründe yapmıştır. En çok farklı ülkeden ithal edilen ürün ise 141 ülkeden ithal edilen 940360 GTİP kodlu ürün olmuştur.

Tablo 120. İki Farklı Yöntemle Elde Edilen Ortak Ürünlerden ABD'nin İthalatında Türkiye'nin Payının %0-1 Aralığında Olduğu 84 Adet Ürünün İthalatı (milyar \$, 2017,2018)

6'lı GTİP Kodu	2017		2018		6'lı GTİP Kodu	2017		2018	
	İthal Edilen Ülke Sayısı	İthalat (milyar \$)	İthal Edilen Ülke Sayısı	İthalat (milyar \$)		İthal Edilen Ülke Sayısı	İthalat (milyar \$)	İthal Edilen Ülke Sayısı	İthalat (milyar \$)
030489	51	0,567	51	0,570	620443	117	1,271	107	1,195
180631	50	0,318	54	0,312	620463	103	0,917	101	1,004
180690	86	1,043	85	1,130	620469	95	0,599	96	0,657
190219	65	0,533	67	0,559	620630	109	0,937	115	0,888
190531	80	1,208	85	1,287	630392	54	1,051	64	1,175
190532	69	0,478	69	0,539	730820	32	0,333	26	0,332
190590	104	3,086	104	3,486	730890	82	2,926	82	3,065
220210	88	2,344	90	2,418	732393	69	1,516	63	1,625
340220	52	0,510	59	0,511	732690	115	3,879	107	4,509
390769	40	0,325	37	0,217	760421	56	0,325	64	0,452
391740	69	0,445	71	0,503	761010	62	0,601	60	0,658
392010	70	1,495	69	1,659	761090	62	0,747	67	0,916
392062	49	0,723	54	0,792	761510	61	1,089	59	1,102
392310	83	1,094	93	1,107	761699	81	1,570	87	1,728
392321	87	2,267	92	2,458	830230	61	1,929	66	2,069
392329	89	0,468	86	0,528	830241	62	1,393	66	1,577
392350	76	0,961	84	1,082	840991	84	6,401	83	6,356
392410	90	2,626	99	2,917	840999	117	2,766	122	3,362
392490	95	2,317	89	2,477	841350	82	1,565	87	1,661
401110	61	7,302	57	7,688	841391	92	2,855	100	3,360
401120	53	4,093	51	4,496	841869	66	1,524	65	1,546
401699	100	1,430	104	1,583	842131	63	0,443	59	0,498
441114	40	0,711	41	0,725	843149	91	3,250	88	3,977
481910	75	0,474	79	0,489	850152	63	1,124	69	1,285
481940	58	0,632	66	0,693	850710	41	1,395	47	1,352

	2017		2018			2017		2018	
6'lı GTİP Kodu	İthal Edilen Ülke Sayısı	İthalat (milyar \$)	İthal Edilen Ülke Sayısı	İthalat (milyar \$)	6'lı GTİP Kodu	İthal Edilen Ülke Sayısı	İthalat (milyar \$)	İthal Edilen Ülke Sayısı	İthalat (milyar \$)
570330	45	0,317	50	0,368	851220	71	3,546	63	4,007
610342	83	0,617	79	0,788	851660	48	1,349	52	1,763
610443	90	1,196	79	1,195	854420	63	0,521	69	0,582
610462	92	1,446	89	1,488	854449	77	1,918	86	1,991
610463	91	1,646	96	1,619	870829	88	13,269	93	14,721
610510	87	1,096	87	1,087	870870	68	4,093	71	4,481
610620	96	0,524	89	0,449	870880	71	3,754	73	4,133
610910	106	3,817	122	4,125	870893	52	1,320	59	1,420
610990	99	1,851	109	1,847	870899	116	13,591	117	14,564
611011	84	0,362	89	0,372	871690	50	0,778	47	1,052
611020	104	6,860	112	7,389	940161	118	5,538	122	6,115
611030	114	6,053	115	6,316	940180	77	1,210	80	1,139
611120	77	1,567	80	1,613	940320	125	5,072	109	5,775
611430	98	0,932	92	0,908	940350	102	3,545	95	3,639
611596	71	1,229	72	1,401	940360	137	5,867	141	6,322
620342	105	5,178	105	5,263	940390	104	3,297	38	2,292
620343	101	1,379	93	1,533	961900	48	1,134	109	2,570
					Toplam	6.658	185,73	6.768	200,90

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

Seçili 84 üründe eyaletler 2017 yılında en çok ithalatı 51,7 milyar dolar ile Çin'den yaparken bu ülkeden 84 ürünün ithal edildiği görülmektedir. İkinci sırada ise yine 84 üründe 29,9 milyar dolar ithalatın yapıldığı Meksika yer almaktadır. Kanada 84 üründe yapılan yaklaşık 21 milyar dolarlık ithalat ile üçüncü sırada Meksika ve Çin'i izlemektedir. En çok ithalat yapılan beş ülkeden yapılan ithalat 121,4 milyar dolar tutarken toplam ithalatın %65,4'ünü oluşturmaktadır. Bu ürünlerde 2018 yılında en çok ithalat 84 üründe 57,3 milyar dolar ile yine Çin'den yapılırken ikinci sırada 84 üründe 32,8 milyar dolar ile Meksika ve üçüncü sırada ise 84 üründe 22,5 milyar dolar ile Kanada yer almıştır. İlk üç ülkeden yapılan ithalat 2018 yılında artış göstermiştir. En çok ithalat yapılan beş ülkeden yapılan ithalat 2018 yılında 132,2 milyar dolar tutarken toplam ithalatın %65,8'ini oluşturmaktadır. Bu ürün grubunda ithalat yapılan ülkelerde yoğunlaşmanın 2018 yılında çok küçük oranda arttığı görülmektedir. Eyaletlerin 84 ürünün tamamını da ithal ettikleri ülkeler 2017 yılında Kanada, Çin, Japonya, Güney Kore, Meksika, Hollanda, İspanya ve Türkiye olurken 2018 yılında ise Kanada, Çin, Fiji, Hong Kong, Mauritius, Nauru, Slovenya ve Tonga'dan 84 ürünün tamamının ithal edildiği tespit edilmiştir (**Tablo 121**).

Tablo 121. İki Farklı Yöntemle Elde Edilen Ortak Ürünlerden ABD'nin İthalatında Türkiye'nin Payının %0-1 Aralığında Olduğu 84 Adet Ürünün İthal Edildiği Ülkeler (milyar \$, 2017,2018)

Sıra	Ülke	2017		2018	
		İthal Edilen Ürün Sayısı	İthalat (milyar \$)	İthal Edilen Ürün Sayısı	İthalat (milyar \$)
1	China	84	51,73	84	57,28
2	Mexico	84	29,91	84	32,78
3	Canada	84	20,95	84	22,49
4	Vietnam	79	10,83	83	11,60
5	Japan	84	7,98	83	8,01
6	Korea, South	84	6,55	83	6,80
7	Germany	83	5,85	83	6,10
8	Taiwan	83	4,45	83	4,45
9	Indonesia	79	3,74	82	3,73
10	India	82	3,73	84	4,29
11	Thailand	80	3,46	83	3,94
12	Italy	83	3,29	83	3,70
13	Bangladesh	44	2,46	45	2,66
14	Honduras	49	1,81	53	2,00
15	Brazil	83	1,43	83	1,47
32	Turkey	84	0,74	84	0,91
	Diğer Ülkeler	5.409	26,82	5.504	28,69
	Toplam	6.658	185,73	6.768	200,90

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

6.3. İki Farklı Yöntemle Elde Edilen Ortak Ürünlerden Yola Çıkılarak ABD İthalatında Türkiye'nin Payının %1-5 Olduğu 41 Ürün İçin ABD Pazarındaki Rakip Ülkeler

Tablo 122'de Türkiye'nin yüksek RCA değerine sahip olduğu, 1. ve 2. yöntemle elde edilen ortak 153 ürün içinde ABD'nin Türkiye'den yaptığı ithalatın payının %1-5 aralığında olduğu 41 adet ürünün 2017 ve 2018 yılları için ithalatı görülmektedir. "ABD Census" verilerine göre seçili 41 ürünün toplamında 2017 yılında yaklaşık 48,34 milyar dolarlık ithalat yapılırken 2018 yılında ithalat 52,64 milyar dolara yükselmiştir.

Seçili 41 ürünü 2017 yılında en çok Kaliforniya ithal ederken bu eyaletin ithalatı 7,83 milyar dolar olmuştur. Kaliforniya'yı 7 milyar dolarlık ithalat ile New York ve 5,9 milyar dolar ithalat ile de Teksas eyaletleri izlemektedir. Bu ürün grubunda 2018 yılında yine Kaliforniya eyaleti 8,2 milyar dolarlık ithalat ile ilk sırada yer alırken onu 6,8 milyar dolarlık ithalat ile New York eyaleti ve 5,8 milyar dolarlık ithalat ile Teksas eyaleti izlemiştir

ABD eyaletleri seçili 41 ürünü 2017 yılında 185 ülkeden 2018 yılında ise 187 değişik ülkeden ithal etmişlerdir. Eyaletler 2017 yılında ithalat gerçekleştirdikleri 12 ülkeden 2018 yılında ithalat yapmazken 2017 yılında ithalat yapmadıkları 14 ülkeden de 2018 yılında ithalat gerçekleştirmişlerdir.

ABD eyaletleri 2017 yılında seçili 41 ürün arasında en çok 7,4 milyar dolar ile 711319 GTİP kodlu ürünü ithal ederken bu ürünü 116 ülkeden ithal etmişlerdir. Eyaletler ikinci sırada 841810 GTİP kodlu ürünü 34 ülkeden 4,85 milyar dolar ithal ederken üçüncü sırada ise 112 ülkeden 4,6 milyar dolarlık ithalat ile 620462 GTİP kodlu ürün yer almaktadır. İlk beş ürünün ithalat toplamı 21,7 milyar dolar tutarken toplam ithalat içindeki payı %45 olmuştur. Eyaletler 2017 yılında seçili ürünler arasında en az ithalatı 349,1 milyon dolar ile 46 ülkeden ithal edilen 630532 GTİP kodlu üründe yapmıştır. En çok farklı ülkeden ithal edilen ürün ise 116 ülkeden ithal edilen 711319 GTİP kodlu ürün olmuştur.

ABD eyaletleri 2018 yılında ise seçili 41 ürün arasında en çok 7,02 milyar dolar ile 711319 GTİP kodlu ürünü ithal ederken bu ürünü 122 ülkeden ithal etmişlerdir. Eyaletler ikinci sırada 210690 GTİP kodlu ürünü 107 ülkeden 5,18 milyar dolar ithal ederken üçüncü sırada ise 34 ülkeden 5,03 milyar dolarlık ithalat ile 841810 GTİP kodlu ürün yer almaktadır. İlk beş ürünün ithalat toplamı 24,7 milyar dolar tutarken toplam ithalat içindeki payı %47 olmuştur. Ürün kırılımında yoğunlaşmanın arttığı görülmektedir. Eyaletler 2017 yılında seçili ürünler arasında en az ithalatı 382,4 milyon dolar ile 59 ülkeden ithal edilen 400931 GTİP kodlu üründe yapmıştır. En çok farklı ülkeden ithal edilen ürün ise 124 ülkeden ithal edilen 620442 GTİP kodlu ürün olmuştur.

Tablo 122. İki Farklı Yöntemle Elde Edilen Ortak Ürünlerden ABD'nin İthalatında Türkiye'nin Payının %1-5 Aralığında Olduğu 41 Adet Ürünün İthalatı (milyar \$, 2017,2018)

6'lı GTİP Kodu	2017		2018	
	İthal Edilen Ülke Sayısı	İthalat (milyar \$)	İthal Edilen Ülke Sayısı	İthalat (milyar \$)
071080	53	0,592	54	0,669
150910	41	1,089	42	1,159
170490	92	1,671	95	1,792
200570	31	0,433	33	0,448
200599	74	0,619	78	0,570
200819	81	0,465	83	0,490
210690	103	2,230	107	5,177
240220	39	0,420	35	0,395
392020	62	0,808	66	0,859
392190	70	1,214	73	1,249
392330	72	0,989	79	1,056
400931	55	0,357	59	0,382
480300	32	0,460	35	0,535
610442	99	0,448	95	0,465
610444	81	0,479	84	0,453
611595	70	0,645	77	0,586
620442	114	0,519	124	0,528
620444	90	0,517	92	0,472
620462	112	4,607	120	4,766
620520	115	2,615	104	2,677
620640	107	1,422	100	1,411
630231	65	1,577	65	1,557

6'lı GTİP Kodu	2017		2018	
	İthal Edilen Ülke Sayısı	İthalat (milyar \$)	İthal Edilen Ülke Sayısı	İthalat (milyar \$)
630532	46	0,349	43	0,423
691090	40	0,537	40	0,591
711319	116	7,410	122	7,024
720837	18	0,355	18	0,504
721070	35	0,485	36	0,474
730629	26	1,213	20	0,888
730661	42	0,712	39	0,671
731210	55	0,799	63	0,974
760429	61	0,624	63	0,660
760711	40	0,641	50	0,783
830210	59	0,807	60	0,907
841810	34	4,847	34	5,031
841850	52	0,677	49	0,806
841899	69	0,915	66	0,961
842211	13	0,399	16	0,414
845611	32	0,386	31	0,525
847490	68	0,580	69	0,623
848310	81	1,938	86	2,119
854460	48	0,486	55	0,562
Toplam	2.593	48,34	2.660	52,64

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

Seçili 41 üründe eyaletler 2017 yılında en çok ithalatı 9 milyar dolar ile Çin'den yaparken bu ülkeden 40 ürünün ithal edildiği görülmektedir. İkinci sırada ise yine 40 üründe 6,86 milyar dolar ithalatın yapıldığı Meksika yer almaktadır. Kanada 41 üründe yapılan yaklaşık 4,3 milyar dolarlık ithalat ile üçüncü sırada Meksika ve Çin'i izlemektedir. En çok ithalat yapılan beş ülkeden yapılan ithalat 26,63 milyar dolar tutarken toplam ithalatın %55,1'ini oluşturmaktadır. Bu ürünlerde 2018 yılında en çok ithalat 40 üründe 9,3 milyar dolar ile yine Çin'den yapılırken ikinci sırada 40 üründe 7,36 milyar dolar ile Meksika ve üçüncü sırada ise 41 üründe 4,37 milyar dolar ile Kanada yer almıştır. İlk üç ülkeden de yapılan ithalat 2018 yılında artış göstermiştir. En çok ithalat yapılan beş ülkeden yapılan ithalat 2018 yılında 27,4 milyar dolar tutarken toplam ithalatın %52'sini oluşturmaktadır. Bu ürün grubunda ithalat yapılan ülkelerde yoğunlaşmanın 2018 yılında azaldığı görülmektedir. Eyaletlerin 41 ürünün tamamını da ithal ettikleri ülkeler 2017 yılında Kanada, İtalya, Almanya ve Türkiye olurken 2018 yılında ise Kanada ve Türkiye'den 41 ürünün tamamının ithal edildiği tespit edilmiştir (**Tablo 123**).

Tablo 123. İki Farklı Yöntemle Elde Edilen Ortak Ürünlerden ABD'nin İthalatında Türkiye'nin Payının %1-5 Aralığında Olduğu 41 Adet Ürünün İthal Edildiği Ülkeler (milyar \$, 2017,2018)

Sıra	Ülke	2017		2018	
		İthal Edilen Ürün Sayısı	İthalat (milyar \$)	İthal Edilen Ürün Sayısı	İthalat (milyar \$)
1	China	40	9,00	40	9,30
2	Mexico	40	6,86	40	7,36
3	Canada	41	4,23	41	4,37
4	India	37	3,63	38	3,82
5	Korea, South	39	2,91	40	2,52
6	Italy	41	2,01	40	2,11
7	Vietnam	35	1,71	37	1,93
8	Indonesia	30	1,29	29	1,37
9	Bangladesh	20	1,26	19	1,37
10	Germany	41	1,17	40	1,32
11	France	39	1,11	37	1,16
12	Turkey	41	1,00	41	1,13
13	Spain	38	0,96	39	0,93
14	Thailand	37	0,90	37	0,90
15	Japan	38	0,88	39	0,91
	Diğer Ülkeler	2.036	9,42	2.103	12,14
	Toplam	2.593	48,34	2.660	52,64

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

6.4. İki Farklı Yöntemle Elde Edilen Ortak Ürünlerden Yola Çıkılarak ABD İthalatında Türkiye'nin Payının %5 ve Üzeri Olduğu 22 Ürün İçin ABD Pazarındaki Rakip Ülkeler

Tablo 124'de Türkiye'nin yüksek RCA değerine sahip olduğu, 1. ve 2. yöntemle elde edilen ortak 153 ürün içinde ABD'nin Türkiye'den yaptığı ithalatın payının %5 ve üzerinde olduğu 22 adet ürünün 2017 ve 2018 yılları için ithalatı görülmektedir. "ABD Census" verilerine göre seçili 22 ürünün toplamında 2017 yılında yaklaşık 16,2 milyar dolarlık ithalat yapılırken 2018 yılında ithalat 16,52 milyar dolara yükselmiştir.

Seçili 22 ürünü 2017 yılında en çok Teksas ithal ederken bu eyaletin ithalatı 2,2 milyar dolar olmuştur. Teksas'ı 1,85 milyar dolarlık ithalat ile Kaliforniya ve 1,57 milyar dolar ithalat ile de New Jersey eyaletleri izlemektedir. Bu ürün grubunda 2018 yılında yine Teksas eyaleti yaklaşık 2 milyar dolarlık ithalat ile ilk sırada yer alırken onu az bir farkla yine yaklaşık 2 milyar dolarlık ithalat ile Kaliforniya eyaleti takip etmektedir. Bu iki eyaleti 1,36 milyar dolarlık ithalat ile 2017 yılında olduğu gibi 2018 yılında da New Jersey eyaleti izlemektedir.

ABD eyaletleri seçili 22 ürünü 2017 yılında 130 ülkeden 2018 yılında ise 132 değişik ülkeden ithal etmişlerdir. Eyaletler 2017 yılında ithalat gerçekleştirdikleri 10 ülkeden 2018 yılında ithalat yapmazken 2017 yılında ithalat yapmadıkları 12 ülkeden de 2018 yılında ithalat gerçekleştirmişlerdir.

ABD eyaletleri 2017 yılında seçili 22 ürün arasında en çok 2 milyar dolar ile 630260 GTİP kodlu ürünü ithal ederken bu ürünü 66 ülkeden ithal etmişlerdir. Eyaletler ikinci sırada 721049 GTİP kodlu ürünü 39 ülkeden 1,94 milyar dolar ithal ederken üçüncü sırada ise 46 ülkeden 1,08 milyar dolarlık ithalat ile 730630 GTİP kodlu ürün yer almaktadır. İlk beş ürünün ithalat toplamı yaklaşık 7 milyar dolar tutarken toplam ithalat içindeki payı %43,2 olmuştur. Eyaletler 2017 yılında seçili ürünler arasında en az ithalatı 303,4 milyon dolar ile 75 ülkeden ithal edilen 200989 GTİP kodlu üründe yapmıştır. En çok farklı ülkeden ithal edilen ürün ise 82 ülkeden ithal edilen 420310 GTİP kodlu ürün olmuştur. ABD eyaletleri 2018 yılında seçili 22 ürün arasında en çok 2 milyar dolar ile yine 630260 GTİP kodlu ürünü ithal ederken bu ürünü 69 ülkeden ithal etmişlerdir. Eyaletler ikinci sırada 721049 GTİP kodlu ürünü 39 ülkeden 1,75 milyar dolar ithal ederken üçüncü sırada ise 68 ülkeden 1,07 milyar dolarlık ithalat ile 680291 GTİP kodlu ürün yer almaktadır. İlk beş ürünün ithalat toplamı yaklaşık 6,9 milyar dolar tutarken toplam ithalat içindeki payı %41,9 olmuştur. Eyaletler 2018 yılında seçili ürünler arasında en az ithalatı 322,8 milyon dolar ile 31 ülkeden ithal edilen 150990 GTİP kodlu üründe yapmıştır. En çok farklı ülkeden ithal edilen ürün ise 86 ülkeden ithal edilen 420310 GTİP kodlu ürün olmuştur.

Tablo 124. İki Farklı Yöntemle Elde Edilen Ortak Ürünlerden ABD'nin İthalatında Türkiye'nin Payının %5 ve Üzeri Olduğu 22 Adet Ürünün İthalatı (milyar \$, 2017,2018)

6'lı GTİP Kodu	2017		2018	
	İthal Edilen Ülke Sayısı	İthalat (milyar \$)	İthal Edilen Ülke Sayısı	İthalat (milyar \$)
150990	30	0,331	31	0,323
200190	66	0,320	69	0,331
200979	41	0,422	39	0,501
200989	75	0,303	74	0,410
252329	20	0,660	18	0,783
420310	82	0,390	86	0,374
560312	50	0,350	53	0,404
570242	40	0,690	43	0,812
630221	62	0,466	56	0,479
630260	66	2,006	69	2,004
680291	66	1,000	68	1,074
690721	50	0,873	54	1,010
720241	13	0,855	12	0,724
720916	26	0,613	26	0,497
721049	39	1,939	39	1,751
721391	25	0,648	22	0,565
721420	25	0,628	29	0,603
722830	31	0,395	32	0,404
730630	46	1,081	44	0,872
841821	29	0,390	25	0,509
870193	25	0,877	23	1,034
870210	14	0,966	13	1,053
Toplam	921	16,20	925	16,52

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

Seçili 22 üründe eyaletler 2017 yılında en çok ithalatı 2,25 milyar dolar ile Çin'den yaparken bu ülkeden 21 ürünün ithal edildiği görülmektedir. İkinci sırada ise yine 22 üründe 2,16 milyar dolar ithalatın yapıldığı Türkiye yer almaktadır. Kanada 21 üründe yapılan yaklaşık 2,15 milyar dolarlık ithalat ile üçüncü sırada Çin ve Türkiye'yi izlemektedir. En çok ithalat yapılan beş ülkeden yapılan ithalat 9 milyar dolar tutarken toplam ithalatın %55,5'ini oluşturmaktadır. Bu ürünlerde 2018 yılında en çok ithalat 20 üründe 2,49 milyar dolar ile yine Çin'den yapılırken ikinci sırada 21 üründe 2,29 milyar dolar ile Kanada ve üçüncü sırada ise 22 üründe 1,86 milyar dolar ile Türkiye yer almıştır. Türkiye 2017 yılındaki ikinciliğini 2018 yılında Kanada'ya kaptırmıştır. Çin ve Kanada'dan yapılan ithalat 2018 yılında artış gösterirken Türkiye'den yapılan ithalat azalmıştır. En çok ithalat yapılan beş ülkeden yapılan ithalat 2018 yılında 9,35 milyar dolar tutarken toplam ithalatın %56,6'sını oluşturmaktadır. Bu ürün grubunda ithalat yapılan ülkelerde yoğunlaşma 2018 yılında az da olsa artış göstermiştir. Eyaletlerin 22 ürünün tamamını da ithal ettikleri ülke 2017 yılında Türkiye olurken 2018 yılında ise Meksika ve Türkiye'den 22 ürünün tamamının ithal edildiği tespit edilmiştir (**Tablo 125**).

Tablo 125. İki Farklı Yöntemle Elde Edilen Ortak Ürünlerden ABD'nin İthalatında Türkiye'nin Payının %5 ve Üzerinde Olduğu 22 Adet Ürünün İthal Edildiği Ülkeler (milyar \$, 2017,2018)

Sıra	Ülke	2017		2018	
		İthal Edilen Ürün Sayısı	İthalat (milyar \$)	İthal Edilen Ürün Sayısı	İthalat (milyar \$)
1	Çin	21	2,25	20	2,49
2	Türkiye	22	2,16	22	1,86
3	Kanada	21	2,15	21	2,29
4	Hindistan	20	1,37	17	1,48
5	İtalya	20	1,06	19	1,23
6	Pakistan	10	0,65	10	0,63
7	Meksika	20	0,64	22	0,71
8	Güney Afrika	14	0,59	13	0,42
9	Güney Kore	18	0,48	19	0,45
10	İspanya	18	0,45	19	0,47
11	Brezilya	16	0,45	15	0,28
12	Japonya	18	0,44	18	0,46
13	Vietnam	14	0,27	13	0,49
14	Rusya	12	0,26	12	0,16
15	Almanya	21	0,20	21	0,23
	Diğer Ülkeler	656	2,77	664	2,86
	Toplam	921	16,20	925	16,52

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

7. Belli Başlı Ürünlerde ABD Pazarına İhracat Yapan Rakip Ülkelerin Analizi

ABD pazarında gerek bu ülke ile serbest ticaret anlaşmaları yapmaları ve ABD'nin ithalatında bu ülkeleri tercih etmesi, gerek sınır komşusu olmaları gerekse de ABD'nin ihtiyacı olan hammaddeleri, ara mamulleri, sermaye mallarını, tüketici mallarını ve sofistike ürünleri bu ülkelere alması nedeni ile bu ülkelerin ABD pazarında Türkiye'den daha iyi konumda oldukları görülmektedir.

Tablo 126'da ABD'nin en çok ithalat yaptığı ilk on ülke ile Türkiye'nin ihracat yaptıkları ülkelerin ortalama uzaklıkları ile bu ülkelerin en çok ihracat yaptığı ülke ve bu ülkelere yapılan ihracatın toplam ihracatlarından aldığı paylar görülmektedir.

ABD'nin en çok ithalat yaptığı ülke olan Çin'den 2017 yılında 526 milyar dolarlık ithalat yatığı görülürken ABD Çin'in en çok ihracat yaptığı ülke olmuş, Çin ihracatında ortalama 6.536 km'lik mesafeye ihracat gerçekleştirmiştir. ABD'nin Çin'in ihracatından aldığı pay ise %19 olmuştur.

ABD'nin 2017 yılında en çok ithalat gerçekleştirdiği ikinci ülke ise Meksika olmuştur. Meksika ABD'ye yakınlığı ve NAFTA üyesi olmasının verdiği avantajla ABD ile yüksek miktarda dış ticaret yapmaktadır. ABD'nin, Meksika'dan 2017 yılında 317,2 milyar dolarlık ithalat yatığı görülürken ABD, Meksika'nın en çok ihracat yaptığı ülke olmuş, Meksika'nın ihracatından aldığı pay ise %80 olmuştur. Meksika ihracatında ortalama 2.966 km'lik mesafeye ihracat gerçekleştirmiştir. Bu da Meksika'nın daha çok ABD başta olmak üzere komşu ülkelere ihracat yaptığını göstermektedir.

ABD'nin 2017 yılında en çok ithalat gerçekleştirdiği üçüncü ülke ise Meksika gibi komşusu olan Kanada olmuştur. Kanada ABD'ye yakınlığı ve NAFTA üyesi olmasının verdiği avantajla Meksika gibi ABD ile yüksek miktarda dış ticaret gerçekleştirmektedir. ABD'nin, 2017 yılında Kanada'dan 306,5 milyar dolarlık ithalat yatığı görülürken ABD Kanada'nın en çok ihracat yaptığı ülke olmuş, Kanada'nın ihracatından aldığı pay ise %76 olmuştur. Kanada ihracatında ortalama 2.988 km'lik mesafeye ihracat gerçekleştirmiştir. Bu da Kanada'nın Meksika gibi daha çok ABD eyaletlerine ihracat yaptığını göstermektedir.

ABD'nin, 2017 yılında Türkiye'den ise yaklaşık 9,9 milyar dolarlık ithalat yatığı görülürken Almanya Türkiye'nin en çok ihracat yaptığı ülke olmuş, Türkiye'nin ihracatından aldığı pay ise %9,6 olarak gerçekleşmiştir. ABD, Türkiye'nin en çok ihracat yaptığı 5. ülke olurken Türkiye'nin ihracatından aldığı pay ise 2017 yılında %5,5 2018 yılında ise yaklaşık %5 olmuştur. ABD'nin Türkiye'nin ihracatından aldığı payın azalması ABD ile ticaretin geliştirilmesine yönelik yapılan bu çalışmanın ne kadar doğru zamanda yapıldığının da bir göstergesidir.

Türkiye ihracatında ortalama 3.001 km'lik mesafeye ihracat gerçekleştirmiştir. Bu da Türkiye'nin daha çok AB, Kuzey Afrika ve Orta Doğu ülkeleri gibi yakın bölge ülkelerine ihracat yaptığını göstermektedir.

Tablo 126. ABD'nin En Çok İthalat Yaptığı Ülkeler ve Bu Ülkelerin İhracat Yaptığı Ülkelerin Ortalama Uzaklığı (2017)

Ülke	ABD'nin İthalatı	İhracat Yaptığı Ülkelerin Ortalama Uzaklığı (Km)	En Çok İhracat Yaptığı Ülke	En Çok İhracat Yaptığı Ülkenin Toplam İhracatından Aldığı Pay	ABD'ye Yapılan İhracatın Toplam İhracatından Aldığı Pay	ABD İle Arasındaki Mesafe (Km)
Çin	526.058.825	6.536	ABD	19,0%	19,0%	11.647
Meksika	317.215.668	2.966	ABD	80,0%	80,0%	1.632
Kanada	306.465.102	2.988	ABD	75,9%	75,9%	2.261
Japonya	139.797.090	5.962	ABD	19,3%	19,3%	10.150
Almanya	120.004.359	3.042	ABD	8,7%	8,7%	7.861
Güney Kore	73.451.637	5.202	Çin	24,8%	12,0%	10.742
Birleşik Krallık	54.076.078	3.836	ABD	13,4%	13,4%	6.830
İtalya	51.359.934	3.160	Almanya	12,5%	9,1%	8.619
Hindistan	50.573.133	6.321	ABD	15,6%	15,6%	13.576
Fransa	50.043.839	3.098	Almanya	14,8%	7,3%	7.665
Türkiye	9.905.389	3.001	Almanya	9,6%	5,5%	10.181
Dünya	2.408.475.702	7.805	ABD	13,5%	13,5%	

Kaynak: (International Trade Centre (ITC), 2019)

8. ABD'de İthalatın Ürün ve Ülke Grubunda Yoğunlaşması

Küresel ticarete bazen bir ülkenin tek başına bir ürünün büyük kısmını ithal ettiği görülürken bazen de ülkeler bir ürünün ithalatında küçük paylara sahip olmaktadır. Aynı durum ürünlerin ihracatında da geçerlidir. Bazen ülkelerin ihracatında bir ürün geniş yer tutarken bazen de her ihraç edilen ürünün payı toplam ihracat içinde çok küçük olabilmektedir. Bir ülkenin ihraç ettiği ürün sayısı ve ihracatını gerçekleştirdiği ülke sayısı az ise ihracatın belli ürünlerde ve ülkelerde yoğunlaşması söz konusudur. Böyle bir yoğunlaşma söz konusu ise ihracatın çeşitliliği açısından risk vardır. İhracat yapılan ülke ile yaşanabilecek bir kriz bu ülkede ihracatın yoğunlaşması nedeni ile ihracatı olumsuz etkileyecektir. Aynı şekilde ihraç edilen ürün çeşitliliğinin azlığı söz konusu olduğunda ürünün beğenilmemesi durumunda alternatif ürün olmaması nedeni ile ihracat olumsuz etkilenecektir.

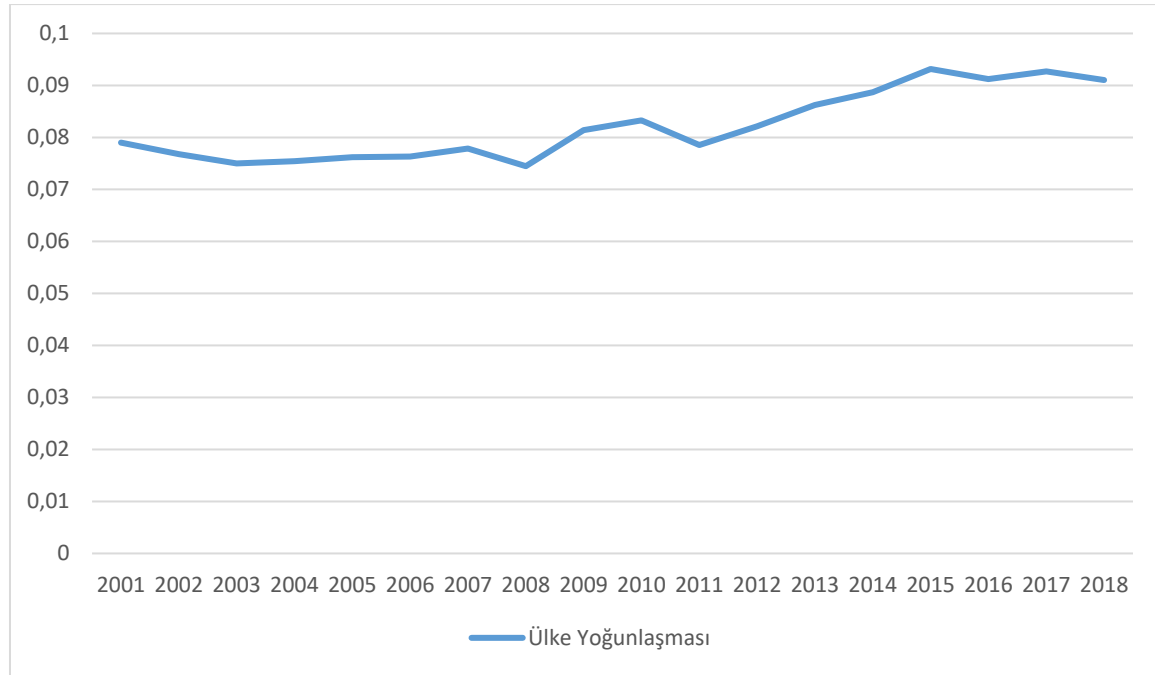
Sanayileşmiş ve gelişmiş ülkelerin imalat sanayisinde ürün yelpazesi uluslararası piyasalara da açılmanın etkisi ile daha geniştir. Buna karşılık gelişmekte olan ve sanayileşme yolunda olan ülkelerin ihracatı ise çoğunlukla birkaç geleneksel doğal kaynağa dayalı imalat sanayinden oluşur. Bu ülkelerde imalat sanayisi ağırlıklı olarak tarım ürünlerine dayalıdır. Bu durum aynı zamanda ülkelerin ihracatına da yansımaktadır. Gelişmiş ülkelerin ihraç ettikleri ürün yelpazesi, bu anlamda gelişmekte olan ülkelere göre daha çeşitli olmaktadır. Ürün çeşitliliğinin fazla olması, uluslararası piyasalarda ihracat yapılacak ülke sayısına da yansımaktadır. Ürün çeşitliliği azlığı ise gelişmekte olan ülkelerin ihracatında büyük bir ürün yoğunlaşmasına neden olacağı için, ihraç edilecek ürün sayısı da az olacak ve bu durum uluslararası piyasalarda ihracat yapılacak ülke bulmayı da zorlaştıracaktır. Hedef pazarlarda aynı ürünü üreten birçok ülkenin varlığı nedeni ile sıkı bir rekabet yaşanacaktır. İhracatın yapısındaki bu

yoğunlaşma ülkenin ihracat gelirlerini de olumsuz etkileyecek böylece ülkenin kalkınması da olumsuz yönde etkilenecektir.

Gelişmiş ülkeler, gelişmekte olan ülkelere göre daha fazla ürün yelpazesine ve daha fazla teknik özelliğe sahip niş ürünlere sahip olacak böylece coğrafi açıdan daha geniş bir alanda dış ticaret imkânı bulacaklardır. Uluslararası piyasalarda yoğunlaşma ile rekabet arasında doğru orantı söz konusudur. Ülkenin dış ticaretinde ürün ve ülke yoğunlaşması söz konusu ise belli ürünlere ve ülkelere bağımlı kalması nedeni ile o ülke için rekabetin boyutu da yüksektir. Ayrıca yoğunlaşma bu ülke için dış ticaretinde risk teşkil edecektir.

Ar-Ge ve inovasyona yönelmeyen katma değeri yüksek ürünler üretmeyen ülkelerin uluslararası piyasalarda rekabet edebilirliği zorlaşacaktır. Çünkü doğal kaynaklar, düşük teknoloji ürünleri ve ucuz işgücüne dayalı ürünlerde gelişmekte olan ülkelerle rekabet ederken; yüksek teknoloji ürün üretmedikleri için de gelişmiş ülkelerle uluslararası piyasalarda rekabet edemeyecek ve kişi başına düşen gelirlerini belli bir eşiğin üzerinde çıkartamayacaklardır. Ekonomi yazınında bu durum “Orta Gelir Tuzağı” olarak tanımlanmaktadır.

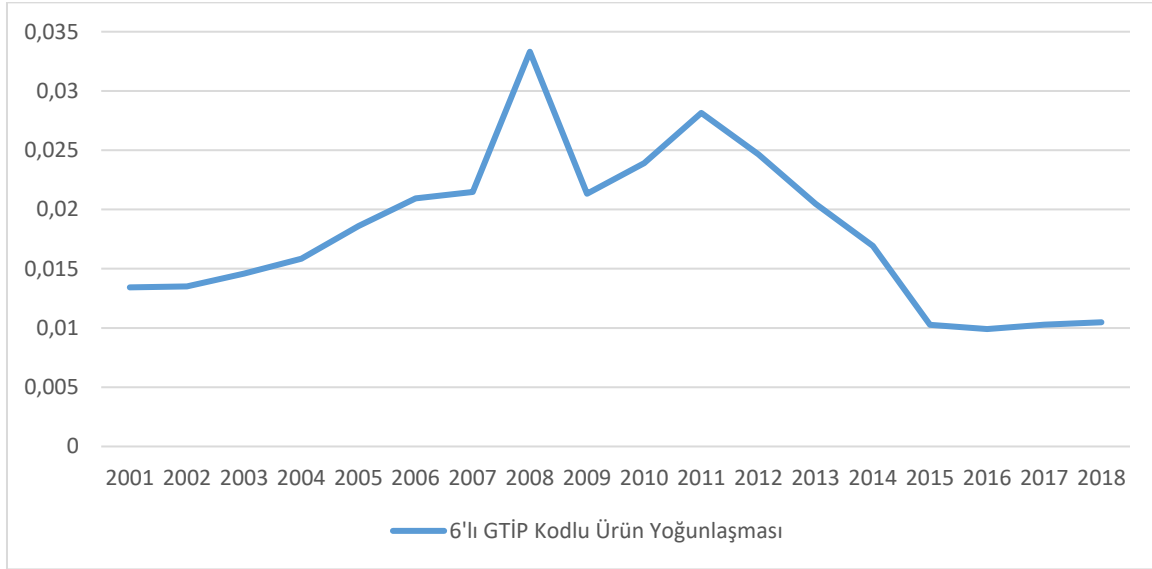
Şekil 2’de ihracatçılarımız için hedef pazar ülke olabilecek ABD’deki ithalatın ülkelerdeki yoğunlaşması görülmektedir. ABD’nin ithalat yaptığı ülkelerdeki yoğunlaşma endeksinde az da olsa bir yükselme görülmektedir. Bu da ABD’nin ithalatını son yıllarda ağırlıklı olarak belli ülkelere yaptığı göstermektedir.

Şekil 2.ABD’nin İthalatında Ülke Grubunda Yoğunlaşması

Kaynak: (International Trade Centre (ITC), 2019)

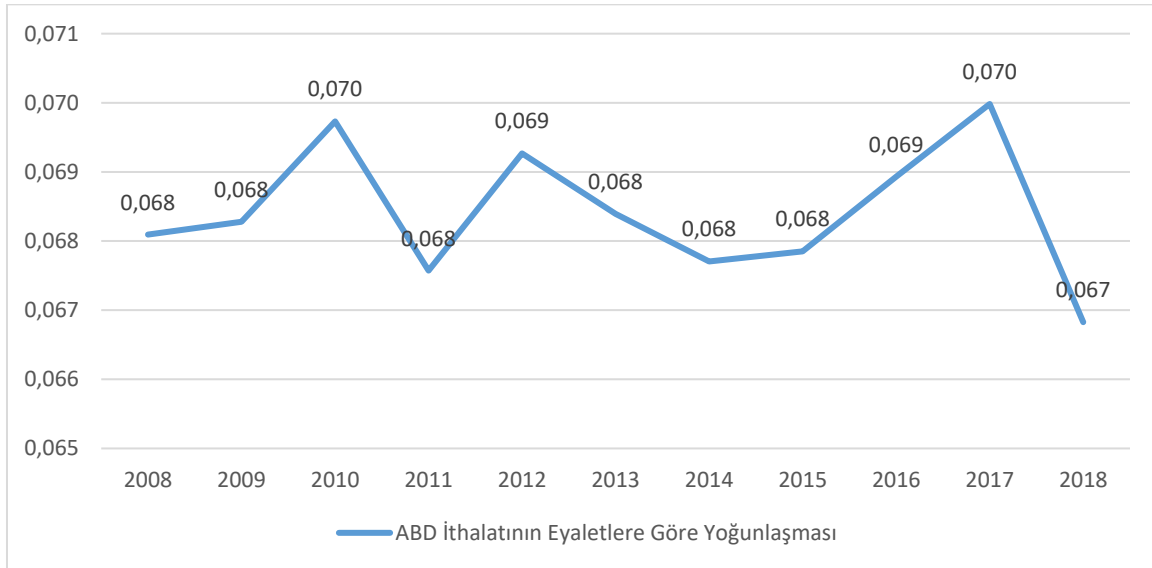
Şekil 3'de ABD'de ithalatın 6'lı GTİP kodlu ürünlerde yoğunlaşması görülmektedir. ABD'nin yoğunlaşma endeks değeri yıllar içerisinde inişli çıkışlı bir seyir izlemektedir. Şekilde dikkat çekici bir husus 2008 finansal kriz döneminde ürün yoğunlaşma endeksinde ani bir yükseliş olmasıdır. Bu da kriz esnasında belli ürünlerin ithalatının yapılmadığı ve ithalatı yapılan ürünlerin toplam ithalat içindeki payının da arttığını gösterir. "TradeMap" verilerine göre ABD'nin ithalat yaptığı ürünlerdeki yoğunlaşma endeksinde 2016 yılından sonra az da olsa bir yükselme görülmektedir. Bu da bize ithalatın belli ürünlerde daha çok arttığını göstermektedir.

Şekil 3. ABD'de İthalatın 6'lı GTİP Kodlu Ürün Grubunda Yoğunlaşması

Kaynak: (International Trade Centre (ITC), 2019)

Şekil 4'de ABD'de 2008-2018 dönemi için ithalatın eyaletlere göre yoğunlaşması görülmektedir. ABD'nin yoğunlaşma endeks değeri yıllar içerisinde inişli çıkışlı bir seyir izlerken 2014 yılından itibaren yoğunlaşmadaki artış 2018 yılında düşüş göstermiştir. Bu da ithalatın 2018 yılında birkaç eyalette yoğunlaşmasının azaldığına işaret göstermektedir.

Şekil 4. ABD'de İthalatın Eyaletlere Göre Yoğunlaşması

Kaynak: (United State (US) Census Bureau, 2019)

9. Saha Araştırması

Tespit edilen 95 ürünün ABD pazarında daha fazla yer alabilmesi için yapılan analizlere ilaveten, söz konusu ürünleri ABD pazarına geçmişte ve günümüzde ihraç eden firmalar ile bu ürünleri ABD haricindeki ülkelere ihraç eden firmalara, 3 farklı kategori altında anket yönlendirilmiştir. 95 ürünün farklı başlıklar altında gruplandırılması neticesinde oluşturulan 13 farklı alt başlık halinde 3 gruba yönlendirilen 39 farklı anketin sonuçları analiz edilerek, firmalarımızın ABD pazarına girişte ve tutunmalarında atılması gereken adımlar, firmaların politika önerileri ve eylem önerileri elde edilmiştir. Her bir alt gruba yönlendirilen anketlerin sonuçları şu şekildedir:

9.1. RCA Değeri Yüksek Ürünleri ABD'ye 2018 Yılında İhraç Eden Firmalar için Saha Araştırması

Araştırma 64 firma tarafından yanıtlanmış olup, öne çıkan yanıtlar şu şekildedir;

- ABD'ye ihracatta yaşadığınız sorunlar
 - ABD standartlarının ülkemizde belgelendirilmemesi
 - ABD gümrüklerinde (özellikle New York Limanı) bekleme sürelerinin çok fazla olması
 - ABD'de iç kara taşımacılığında yaşanan sorunlar
 - ABD'de ürün depolama ihtiyacı ve bunun yüksek ücretlere sahip olması
 - Yerli girdilerin ABD standartlarına uymaması dolayısıyla ABD'ye gönderilecek ürünlerde ithal hammadde kullanmak zorunda olunması
 - Gıda ihracatında ülkemiz gümrüklerinde yaşadığımız denetim sorunları
- ABD'ye ihracat artışı için politika önerileri
 - ABD pazarındaki önemli firmaların satın alma yöneticilerinin VIP Alım Heyetleri kapsamında ülkemize getirilmesi
 - ABD'de ihracatçıların kullanabileceği depolar kurulması
 - Devlet desteklerindeki yavaşlık (özellikle ABD'de ofis/depo için kira desteği)
 - Gıda ürünleri ihracatlarında ABD'deki onay mekanizmalarının hızlandırılması
 - Gümrük vergilerine bulunabilecek çözümler (GTS, tercihli ticaret anlaşması, STA vs.)
 - ABD'ye lojistik ağının güçlendirilmesi
 - Türk ürünleri tanıtım etkinlikleri düzenlenmesi
- ABD'ye ihracat artışı için uygulama önerileri
 - ABD standartları ve sertifikasyon konusunda ülkemizde eğitimler düzenlenmesi
 - ABD'de önemli firmaların satın alma yöneticileri ile buluşabileceğimiz formatta ticaret heyetleri düzenlenmesi
 - ABD'deki büyük depo ve lojistik firmaları ile ihracatçıların toplu bir şekilde daha uygun maliyetlerle anlaşabilmesi için bir ortak çalışma grubu kurulması
 - ABD'deki fuarlara verilecek desteklerin artırılması
 - ABD'den sipariş için gelen numunelerin gümrüklerden daha kolay geçmesi
 - E-ticaret sitelerine üyelik desteğinin yeniden başlatılması
 - PR ajansı ve sosyal medyaya ilişkin desteklerin artırılması
 - THY vasıtası ile daha fazla ve hesaplı uçak kargo maliyetleri
 - Ticaret Müşavirlikleri ve Bakanlığa gelen alım taleplerinin sadece büyük firmalar değil, orta ve küçük ölçekteki firmalara da iletilmesi
 - Ticaret Müşavirliklerinin pazar hakkında ihracatçıları bilgilendirecek çalışmalar yapması
 - Ticaret ve alım heyetlerinin sayısının artırılması

- TİM ve İhracatçı Birlikleri'nde ABD pazarı hakkında bilgi sahibi olan kişilerin firmalara destek vermesi
- Türkiye Ticaret Merkezlerinin daha aktif olması ve daha fazla eyalette açılması

9.2. RCA Değeri Yüksek Ürünlerde ABD'ye 2015-2017 Yılları Arasında İhracatı Olan Ancak 2018 Yılında İhracatı Olmayan Firmalar için Saha Araştırması

Araştırma 78 firma tarafından yanıtlanmış olup, öne çıkan yanıtlar şu şekildedir;

- ABD pazarına girmenizin önündeki engeller ve çözüm önerileriniz
 - ABD'li potansiyel müşteriler Çin den satın almaya alıştıkları ve Türkiye hakkında bilgi sahibi olmadıkları için Türkiye'deki üreticileri alternatif bir kaynak olarak görmemektedirler.
 - UL standartları ülkemizde yeterince bilinmiyor. Bu standartlara uygunluk testlerini yapabilecek laboratuvar yok veya çok az talep olduğu için testler çok uzun sürüyor.
 - Politik belirsizlik nedeni ile risk faktörünün yüksek görülmesi ve bu nedenle fizibilite testlerinde çıkan negatif değerler projelerin gerçekleşmesi önünde engel teşkil ediyor.
 - Türk firmaların ürün portföyleri genel olarak Avrupa'ya uygun olması ancak, ABD pazarındaki araçların ve dolayısıyla parçalarının Türk firmalarının ürün gamında yer almaması.
- ABD'ye ihracat yapabilmeniz için politika önerileri
 - Amerika Standart Kuruluşu UL'nin Türkiye'de laboratuvar açması talep edilebilir.
 - Türkiye'nin ve Türk malı ürünlerin imajının güçlendirilmesi.
 - Yasal mevzuat konusunda ihracatçılara düzenli bilgilendirme yapılması (Gümrük Vergileri, FDA mevzuatı gibi konularda)
 - ABD'de ihracatçıların kullanabileceği depolar kurulması
 - Gıda ürünleri ihracatlarında, özellikle Amazon gibi siteler üzerinden yapılan mikro ihracatlarda, ABD'deki onay mekanizmalarının hızlandırılması
- ABD'ye ihracat yapabilmeniz için uygulama önerileri
 - ABD pazarına yönelik özel ölçülü ürünlerin tasarım yatırımları için özel destekler sağlanması
 - Yerel test kuruluşlarının UL belgelendirmesinde konusunda yetkili ve yeterli olmasının sağlanması
 - Türkiye'nin üretim konusundaki yetkinliğini ve gücünü gösterecek imaj çalışmaları yapılması
 - ABD'nin "Product Liability" kanunları ve bu konunun hukuki riskleri, bu risklerle nasıl başa çıkılabileceği bilinmiyor. Bu konuda genel bilgilendirmeler ve çalıştaylar faydalı olabilir.
 - ABD'de Türk firmaları için sektörel ortak depolar kurulabilir.
 - Sektör bazlı daha fazla ticaret heyeti yapılmalı.
 - Ticaret Müşavirliklerindeki verilerin güncellenmesi.

9.3. RCA Değeri Yüksek Ürünleri Başka Ülkelere İhraç Eden Ancak ABD'ye İhraç Etmeyen Firmalar için Saha Araştırması

Araştırma 12 firma tarafından yanıtlanmış olup, öne çıkan yanıtlar şu şekildedir;

- 2018'de ABD'ye ihracat yapmamanızın sebepleri
 - ABD ile yaşanan anlaşmazlıklar ve döviz kurundaki dalgalanma
 - İlave vergiler, kotalar

- ABD'ye özgü farklı ölçülerde ürün talepleri
- ABD'ye ihracat artışı için politika ve uygulama önerileri
 - İlave gümrük vergilerinin kaldırılması için lobi çalışmaları.
 - Türk ürünlerinin ABD pazarında aktif bir şekilde tanıtılması.
 - Türk ürünlerinin kalitesine ilişkin algı oluşturulması.

Sonuç ve Öneriler

Dünyanın en büyük ithalatçısı konumunda olan ABD pazarı, ihracatçılarımız için kritik bir hedef pazar konumunda olup, söz konusu pazara ihracat yapmak isteyen firmaların, bu pazara yönelik birçok dış pazardan farklı olarak etkili stratejiler geliştirmesine ihtiyaç vardır.

Buradan yola çıkarak, gerek Türkiye'nin ihracatında hareketle rekabet üstünlüğüne sahip olduğumuz ürünlerde ABD pazarındaki konumumuz, gerekse ABD'nin ithalatından hareketle ABD'nin yoğun bir şekilde ithalatını yaptığı ürünlerin tespiti, söz konusu pazardan daha fazla pay alabilmek adına ülkemizin izleyebileceği makro stratejilerin belirlenmesinde kullanılacak yöntemlerdir.

Raporda iki farklı metodoloji ile belirlenen ve detayları sunulan ürünlerin tamamı ABD pazarındaki payımızı artırabilmek adına öne çıkan ürünler olmakla birlikte, pazarın büyüklüğü göz önüne alındığında, standart, kalite ve fiyatlandırma konusunda pazara uygun ürünler üreten tüm firmaların ABD pazarında yer alabilecekleri değerlendirilmektedir.

ABD'nin coğrafi büyüklüğü, yönetim sisteminde eyaletlerin ağırlığı, eyaletlerin ekonomik büyüklüğü ve dış ticaretteki konumları, söz konusu pazarın tek bir ülke olarak algılanmasından da öte, eyaletler bazında bir çalışma yapılmasını ve gerek genel anlamda, gerekse firmalar düzeyinde ihracat stratejilerinin bu çerçevede oluşturulmasını zorunlu kılmaktadır. Zira 52 eyalete bölünerek ABD pazarı incelendiğinde, her bir eyaletin dış ticarete öne çıkan ürünler ve ülkeler bazında farklılaştığı, ülkemizin de her bir eyalette farklı ürünlerde farklı pazar paylarına sahip olduğu görülmektedir.

ABD pazarının ihracatçılarımız açısından en zorlu noktalarından birisi, pazara erişimdir. Zira dünyanın en büyük birkaç limanını barındıran ülkeye ihracatımızın önemli bir kısmı aynı liman üzerinden yapılmaktadır. Bunda uluslararası taşımacılık yapan filoların ülkemizden ABD'ye çalıştırdıkları hatların güzergahları etkili olmakta, ancak bu durum aynı zamanda ihracatımızın da söz konusu liman çerçevesinde şekillenmesine yol açmaktadır. Karayolu bağlantısı olmayan pazara ikinci erişim yöntemi olan hava kargo taşımacılığında ise THY'nin direk uçuşları önemli bir etken olmakla birlikte, hava taşımacılığının fiyat seviyesinin yüksek olması, bu yöntemle taşınabilecek ürün sayısını ciddi manada sınırlamaktadır.

ABD'ye ihracat yapmak isteyen firmalarımızın karşılaştığı sorunların bir diğeri çalışma saatleri olup, 4 farklı saat dilimi kullanan ABD'nin doğu yakası ile 7 saat, batı yakası ile 10 saatlik bir zaman farkımız bulunmaktadır. Bu durum, hem firmaların müşteriler ile iletişimde aksamalara yol açmakta, hem de bankacılık sisteminin çalışma hızını düşürmektedir. Özellikle ABD pazarını hedefleyen standart çalışma saatleri ötesinde, ABD ile daha etkin iletişim kurulabilecek saatlere kayan vardiya sistemine geçmesi, bu sorunu bir ölçüde aşmamıza yardımcı olacaktır.

ABD'nin 3 farklı başlık altında 20 farklı ülke ile imzaladığı Serbest Ticaret Anlaşmaları da ülkemizin bu ülkeye ihracatında dikkat edilmesi gereken noktalarda birisidir. Zira ABD, ithalatının %25,8'ini NAFTA ülkelerinden, %1'ini DR-CAFTA ülkelerinden, %6,8'ini ise münferit olarak STA imzaladığı diğer 12 ülkeden yapmakta, bu da söz konusu STA'larda bahsi geçen ürünlere ilişkin vergi dezavantajı yaratmaktadır.

Ülkemizin ABD pazarında etkin bir rol oynayabilmesi için GTS Sistemi de son derece önemli olup, ABD'nin 2018'de GTS sisteminde listelenen ürünlerde gerçekleştirdiği 23,6 milyar dolarlık ithalat her ne kadar ABD'nin toplam ithalatında az bir orana sahip olsa da, Türkiye'nin sistemden en çok faydalanan 5. ülke olarak 2018 yılında 1,9 milyar dolarlık ithalatı bu kapsamda ABD'ye ihraç etmesi, bu ülkeye olan toplam ihracatımızın 5'te birine isabet etmektedir. Bu da, ülkemizin GTS sisteminde çıkarılması olasılığında rakip analizleri ve fiyatlama konusunda yeni bir yaklaşımı gerektirmektedir.

ABD ile 100 milyar dolarlık dış ticaret hedefini yakalama noktasında başta belirtilen iki farklı metodoloji ile belirlenen 192 ürün, ilk aşamada ele alınabilecek ve ihracatımızı kısa vadede artırabilecek ürünler olarak değerlendirilmektedir. Bu ürünlerin ortak özelliği Türkiye'nin ihracatta rekabet avantajına sahip olduğu ve ABD'nin yoğun bir şekilde ithal ettiği ürünler olup, her bir ürün özelinde yapılacak rekabet analizi, eyaletlerin verileri ile birleştirilerek ihracatçılarımızın doğru eyaletleri hedeflemesine yardımcı olma amacı taşımaktadır.

Söz konusu ürünlerde Türkiye'nin ABD pazarındaki konumu dikkate alındığında, 6 üründe ABD'ye ihracatımızın olmadığı tespit edilmiş, kalan ürünlerde ise ABD'ye ihracatımızın 1 milyon dolar ve üzeri olduğu 147 ürüne yoğunlaşarak kısa vadede sonuç alınabilecek ürünlerin tespiti ve analizi detaylı olarak raporda anlatılmıştır. Bu ürünlerde sadece ABD'nin genel ve eyaletler bazında dış ticaret verileri değil, aynı zamanda hangi eyaletin hangi ülkelere bu ürünleri tedarik ettiği irdelenerek rakip analizi yapılmıştır.

Yapılan analizlerde kullanılan bir diğer gösterge de ABD'nin ülkemize ve rakiplerimize uyguladıkları vergi oranlarıdır. Söz konusu ithalat vergilerinin rekabeti etkileme gücü değerlendirildiğinde, özellikle düşük vergi oranlarına sahip ürünlerde pazara giriş ve tutunma şansımızın yüksek olduğu değerlendirilmektedir. Diğer taraftan, ABD'nin gerek STA'lar, gerekse GTS kapsamındaki ülkelere uyguladığı vergi oranları ile ülkemize uygulanan vergi oranları arasındaki farkların yüksek olduğu ürünlerde fiyatlama konusunda daha dikkatli olunması gerekmektedir.

İkincil verilere dayalı analiz ve tespitlere ilaveten, ABD pazarına girişte ve tutunmada yaşanabilecek sorunlar, ABD'ye firma düzeyinde ihracat artışı hedeflerine ulaşılabilmesi için firmalarımızın kapasite kullanım durumları ve ABD pazarında müşterilere ulaşma yöntemleri başlıkları altında, öne çıkan ürünlerde 3 farklı kategoriye ayrılan firmalarla birincil veri kapsamında anket çalışması yürütülmüştür. 2018'de ABD'ye ihracat yapan firmalarımızın yaşadıkları sorunlar, ABD haricindeki ülkelere ihracat yapan ancak bu pazarda yer almayan firmalarımızın ABD pazarına ilişkin hedef ve düşünceleri ile geçmişte ABD'ye ihracat yapan ancak 2018'de yapmayan firmalarımızın pazardan çıkışlarının sebepleri incelenmiş, elde edilen verilere raporun ilgili bölümünde değinilmiştir. Ayrıca firmalarımızın ABD pazarına ilişkin Hükümetimizden, Bakanlığımızdan ve TİM ile İhracatçı Birliklerinden beklentileri de sorgulanmış, gelen öneriler maddeler halinde listelenmiştir.

Kaynakça

- BM Dünya Ticaret Örgütü (UNWTO). (2019, Şubat 6). *World Trade Statistical Review 2018*. Dünya Ticaret Örgütü Web sitesi: https://www.wto.org/english/res_e/statis_e/wts2018_e/wts2018_e.pdf adresinden alındı
- Bureau of Labor Statistics (BLS). (2019, Nisan 7). *Economic Releases, County Employment and Wages Full Data Update: BLS*. US Department of Labor, County Employment and Wages Full Data Update Web Sitesi: <https://www.bls.gov/web/cewdat.supptoc.htm> adresinden alındı
- Business and Investment Development Agency (CzechInvest). (2019, Mart 1). *About the Czech Republic: Business and Investment Development Agency (CzechInvest)*. Czech Republic: Business and Investment Development Agency (CzechInvest) Web sitesi: <https://www.czechinvest.org/en/Doing-business-in-the-Czech-Republic/About-the-Czech-Republic> adresinden alındı
- Dünya Bankası (The World Bank). (2019, Şubat 17). *Data: The World Bank*. Dünya Bankası Web sitesi: <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.CD> adresinden alındı
- Dünya Bankası (The World Bank). (2019, Şubat 9). *Data-High-technology exports (% of manufactured exports): The World Bank*. Dünya Bankası Web sitesi: <https://data.worldbank.org/indicator/TX.VAL.TECH.MF.ZS> adresinden alındı
- Dünya Bankası (The World Bank). (2019, Mart 1). *Doing Business: The World Bank*. The World Bank Doing Business Index Web sitesi: <http://www.doingbusiness.org/en/rankings> adresinden alındı
- Dünya Bankası (The World Bank). (2019, Ocak 28). *World Integrated Trade Solution (WITS): Dünya Bankası*. Dünya Bankası: <https://wits.worldbank.org/> adresinden alındı
- Dünya Bankası (The World Bank). (2019, Şubat 10). *World Integrated Trade Solution (WITS): The World Bank*. Dünya Bankası Web sitesi: <https://wits.worldbank.org/countrystats.aspx> adresinden alındı
- Dünya Ekonomik forumu (World Economic Forum, WEF). (2019, Mart 1). *Reports: WEF*. WEF Web sitesi: <https://www.weforum.org/reports> adresinden alındı
- Dünya Ticaret Örgütü (World Trade Organization, WTO). (2019, Mart 3). *Publications: WTO: A Practical Guide to Trade Policy Analysis*. WTO Web sitesi: https://www.wto.org/english/res_e/publications_e/wto_unctad12_e.pdf adresinden alındı
- Faruk Aydın, H. S. (2019, Mart 24). *Dış Ticarette Küresel Eğilimler ve Türkiye Ekonomisi*. TCMB Web Sitesi: <http://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/db04aee7-26d4-440f-9bb9-e537f3a0835d/WP1001.pdf?MOD=AJPERES&CACHEID=ROOTWORKSPACE-db04aee7-26d4-440f-9bb9-e537f3a0835d-m3fw5Se> adresinden alındı
- IMD. (2019, Mart 1). *World Competitiveness Yearbook: IMD*. IMD Web sitesi: <https://www.imd.org/research-knowledge/books/world-competitiveness-yearbook-2018/> adresinden alındı
- IMF. (2007, Haziran). *IMF Working Paper, WP/07/201*. IMF Web sitesi: <https://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2007/wp07201.pdf> adresinden alındı
- INSEAD&WIPO. (2019, Mart 1). *Global Innovation Index*. Global Innovation Index Web sitesi: <https://www.globalinnovationindex.org/about-gii#reports> adresinden alındı

- International Trade Centre (ITC). (2019, Ocak 28). *Trade Map: ITC*. ITC Web sitesi: <https://www.trademap.org/> adresinden alındı
- International Trade Centre. (2019, Şubat 12). *Market Analysis Tools: ITC*. ITC Web sitesi: <https://marketanalysis.intracen.org/TradeMap.aspx> adresinden alındı
- Kashika Arora, P. S. (2018, Mayıs 25). *Competitiveness of Indian Exports in The Backdrop of Economic Reforms: A Brief Analysis*. Centre for International Trade in Technology, Indian Institute of Foreign Trade: <http://tedu.iift.ac.in/iift/docs/citt/wp01.pdf> adresinden alındı
- Market Access Map (ITC). (2019, Mart 23). *Market Access Map: ITC*. ITC Market Access Map Web sitesi: <https://www.macmap.org/Main.aspx> adresinden alındı
- OECD. (2019, Şubat 28). *FDI Financial Flows: OECD.Stat*. OECD Statistics Web sitesi: <https://stats.oecd.org/Index.aspx?QueryId=64225> adresinden alındı
- OECD. (2019, Şubat 9). *Glossary of Statistical Terms; Competitiveness (In International Trade) : OECD*. OECD Web sitesi: <https://stats.oecd.org/glossary/detail.asp?ID=399> adresinden alındı
- OECD. (2019, Şubat 16). *Population and Labour Force: OECD.Stat*. OECD.Stat OECD İstatistik Sitesi: <https://stats.oecd.org/#> adresinden alındı
- Polish Investment and Trade Agency. (2019, Mart 1). *Why Poland: Polish Investment and Trade Agency*. Polish Investment and Trade Agency Web sitesi: https://www.paih.gov.pl/why_poland adresinden alındı
- T.C. Resmi Gazete. (2002, Eylül 22). *T.C. Resmi Gazete*. T.C. Resmi Gazete Web sitesi: <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2002/09/20020922.htm#3> adresinden alındı
- T.C. Ticaret Bakanlığı. (2019, Şubat 8). *Dış Ticaret İstatistikleri: Ticaret Bakanlığı*. Ticaret Bakanlığı Web Sitesi: <http://ticaret.gov.tr/istatistikler/dis-ticaret-istatistikleri> adresinden alındı
- TÜİK. (2019, Şubat 16). *Dış Ticaret İstatistikleri Yıllığı, 2013: TÜİK*. TÜİK Web sitesi: http://tuik.gov.tr/Kitap.do?metod=KitapDetay&KT_ID=4&KITAP_ID=89 adresinden alındı
- TÜİK. (2019, Şubat 16). *Tanım ve Kavramlar, Dış Ticaret İstatistikleri Mikro Veri Seti, 2017 : TÜİK*. TÜİK Web sitesi: http://www.tuik.gov.tr/MicroVeri/Dis_Ticaret2017/turkce/metaveri/tanim/index.html adresinden alındı
- Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM). (2019, Şubat 8). *İhracat Rakamları: TİM*. TİM Web sitesi: <http://www.tim.org.tr/tr/ihracat-rakamlari.html> adresinden alındı
- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK). (2019, Şubat 6). *Dış Ticaret İstatistikleri: TÜİK*. TÜİK Web sitesi veri tabanları: <https://biruni.tuik.gov.tr/disticaretapp/disticaret.zul?param1=4¶m2=0&sitcrev=0&isicrev=0&sayac=5808> adresinden alındı
- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK). (2019, Şubat 26). *Dış Ticaret Sınıflamaları : TÜİK*. TÜİK Web sitesi: <https://biruni.tuik.gov.tr/DIESS/SiniflamaSurumListeAction.do?turlId=3&turAdi=%203.%20D%C4%B1%C5%9F%20Ticaret%20S%C4%B1n%C4%B1flamalar%C4%B1&guncel=Y> adresinden alındı
- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK). (2019, Şubat 9). *Haber Bültenleri, Dış Ticaret İstatistikleri: TÜİK*. TÜİK Web sitesi: <http://www.tuik.gov.tr/PreTabloArama.do> adresinden alındı

- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK). (2019, Şubat 6). *Yollara Göre İhracat: TÜİK*. TÜİK Web sitesi: http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1046 adresinden alındı
- U.S. Department of Commerce, Bureau of Economic Analysis (BEA). (2019, Mart 15). *Gross Domestic Product: BEA*. BEA Web sitesi: <https://www.bea.gov/data/gdp/gross-domestic-product> adresinden alındı
- Uluslararası Para Fonu (IMF). (2019, Şubat 19). *World Economic Outlook Database, October 2018: IMF*. IMF Web sitesi: <https://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2018/02/weodata/index.aspx> adresinden alındı
- Uluslararası Para Fonu (International Monetary Fund, IMF). (2019, Ocak 28). *World Economic Outlook Database: IMF*. IMF Web sitesi: <https://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2018/02/weodata/index.aspx> adresinden alındı
- UN ESCAP. (2019, Şubat 16). *Trade Statistics in Policymaking - A Handbook of Commonly Used Trade Indices and Indicators, Revised Edition: UNESCAP*. UNESCAP Web sitesi: https://www.unescap.org/sites/default/files/0%20-%20Full%20Report_27.pdf adresinden alındı
- UNCTAD. (2019, Mart 1). *Publications: UNCTAD*. UNCTAD Web sitesi: https://unctad.org/en/PublicationsLibrary/tn_unctad_ict4d12_en.pdf adresinden alındı
- United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD). (2019, Ocak 28). *Data Center: UNCTADSTAT*. UNCTAD Web sitesi: https://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx?sCS_ChosenLang=en adresinden alındı
- United State (US) Census Bureau. (2019, Mart 19). *USA Trade Home: US Census Bureau*. United State (US) Census Bureau Web sitesi: United State (US) Census Bureau adresinden alındı
- US Census Bureau. (2019, Mart 15). *National Population Totals and Components of Change: 2010-2018: United States Census Bureau*. United States Census Bureau Web sitesi: <https://www.census.gov/data/tables/time-series/demo/popest/2010s-national-total.html> adresinden alındı
- Vietnam Trade Promotion Agency (VIETRADE). (2019, Mart 1). *Vietnam achieves an export surplus to the Czech Republic:Vietnam Trade Promotion Agency (VIETRADE)*. Vietnam Trade Promotion Agency (VIETRADE) Web sitesi: http://en.vietrade.gov.vn/index.php?option=com_content&view=article&id=2622:vietnam-achieves-an-export-surplus-to-the-czech-republic-despite-modest-bilateral-trade&catid=20:news&Itemid=287 adresinden alındı

Ekler- Anket Soruları

Ek-A –2018’de ABD’ye İhracat Yapan Firmalar

1. ABD'ye söz konusu ürünlerin ihracatında yaşadığınız sorunlar
2. Bu ürünlerde ABD pazarına daha fazla ihracat yapabilmeniz için atılması gereken yasal adımlar, resmi temaslarda dile getirilebilecek hususlar
3. Bu ürünlerde ABD'ye daha fazla ihracat yapabilmeniz için uygulama önerileriniz (TİM, ilgili Bakanlıklarımız, Ticaret Müşavirliklerimiz veya diğer kurum ve kuruluşlar tarafından atılması gereken adımlara ilişkin önerileriniz)
4. ABD'ye ihracatınızı artırma şansı yakaladığınız varsayımı altında, mevcut üretim kapasiteniz bunun için yeterli midir?

- Kapasite kullanım oranımız düşük, yeni siparişleri rahatlıkla karşılayabiliriz.
- Kapasite kullanım oranımız yüksek ancak halen atıl kapasitemiz var, bunu değerlendirebiliriz.
- Kapasitemizin sınırındayız, daha fazla ihracat için yeni yatırıma ihtiyacımız var.
- Varsa bu konuda değerlendirmeleriniz

5. ABD pazarındaki alıcılarınıza nasıl ulaştınız, hangi yöntemleri kullandınız (birden fazla yanıt seçebilirsiniz)?

- Fuar katılımı
- E-ticaret siteleri (AliBaba, Kompass vs.)
- Ticaret heyetleri / Alım heyetleri
- Ticaret Müşavirliklerinin ilettiği bilgiler
- Diğer (lütfen belirtin)

6. 2018 yılında ABD'nin hangi eyaletlerine ihracat gerçekleştirdiniz?

AL Alabama	IL Illinois	MT Montana	RI Rhode Island
AK Alaska	IN Indiana	NE Nebraska	SC South Carolina
AZ Arizona	IA Iowa	NV Nevada	SD South Dakota
AR Arkansas	KS Kansas	NH New Hampshire	TN Tennessee
CA California	KY Kentucky	NJ New Jersey	TX Texas
CO Colorado	LA Louisiana	NM New Mexico	UT Utah
CT Connecticut	ME Maine	NY New York	VT Vermont
DE Delaware	MD Maryland	NC North Carolina	VA Virginia
DC District of Columbia	MA Massachusetts	ND North Dakota	WA Washington
FL Florida	MI Michigan	OH Ohio	WV West Virginia
GA Georgia	MN Minnesota	OK Oklahoma	WI Wisconsin
HI Hawaii	MS Mississippi	OR Oregon	WY Wyoming
ID Idaho	MO Missouri	PA Pennsylvania	

7. Firma adı

8. İsim Soyisim

9. Firmadaki Görevi

10. Telefon numarası

Ek-B –2018’de ABD Dışındaki Ülkelere İhracatı Olan Ancak ABD’ye İhracat Yapmayan Firmalar

1. ABD pazarına girmenizin önündeki engeller ve çözüm önerileriniz
2. ABD pazarına girebilmenizi temin etmek amacıyla gereken yasal adımlar, resmi temaslarda dile getirilebilecek hususlar
3. Bu ürünlerde ABD'ye ihracat yapabilmeniz için uygulama önerileriniz (TİM, ilgili Bakanlıklarımız, Ticaret Müşavirliklerimiz veya diğer kurum ve kuruluşlar tarafından atılması gereken adımlara ilişkin önerileriniz)
4. ABD'ye ihracata başlamanız durumunda, mevcut üretim kapasiteniz bunun için yeterli midir?
 - Kapasite kullanım oranımız düşük, yeni siparişleri rahatlıkla karşılayabiliriz.
 - Kapasite kullanım oranımız yüksek ancak halen atıl kapasitemiz var, bunu değerlendirebiliriz.
 - Kapasitemizin sınırındayız, daha fazla ihracat için yeni yatırıma ihtiyacımız var.
 - Varsa bu konuda değerlendirmeleriniz
5. ABD pazarındaki girme hedefleriniz doğrultusunda, pazara girebilmek için alıcılara nasıl ulaşırsınız, hangi yöntemleri kullanmayı planlarsınız (birden fazla yanıt seçebilirsiniz)?
 - Fuar katılımı
 - E-ticaret siteleri (AliBaba, Kompass vs.)
 - Ticaret heyetleri / Alım heyetleri
 - Ticaret Müşavirliklerinin ilettiği bilgiler
 - Diğer (lütfen belirtin)
6. Firma adı
7. İsim Soyisim
8. Firmadaki Görevi
9. Telefon numarası

Ek-C –2015-2017 Yılları Arasında ABD’ye İhracat Yapan, 2018’de ABD Dışındaki Ülkelere İhracat Olan Ancak ABD’ye İhracat Yapmayan Firmalar

1. 2018 yılında ABD pazarına ihracat yapmamanızın sebeplerini belirtiniz.
2. ABD pazarına girebilmenizi temin etmek amacıyla gereken yasal adımlar, resmi temaslarda dile getirilebilecek hususlar
3. Bu ürünlerde ABD'ye yeniden ihracat yapabilmeniz için uygulama önerileriniz (TİM, ilgili Bakanlıklarımız, Ticaret Müşavirliklerimiz veya diğer kurum ve kuruluşlar tarafından atılması gereken adımlara ilişkin önerileriniz)
4. ABD'ye ihracata başlamanız durumunda, mevcut üretim kapasiteniz bunun için yeterli midir?
 - Kapasite kullanım oranımız düşük, yeni siparişleri rahatlıkla karşılayabiliriz.
 - Kapasite kullanım oranımız yüksek ancak halen atıl kapasitemiz var, bunu değerlendirebiliriz.
 - Kapasitemizin sınırındayız, daha fazla ihracat için yeni yatırıma ihtiyacımız var.
 - Varsa bu konuda değerlendirmeleriniz
5. ABD pazarındaki girme hedefleriniz doğrultusunda, pazara girebilmek için alıcılara nasıl ulaşırsınız, hangi yöntemleri kullanmayı planlarsınız (birden fazla yanıt seçebilirsiniz)?
 - Eski müşteriler ile tekrar irtibata geçmek
 - Fuar katılımı
 - E-ticaret siteleri (Alibaba, Kompass vs.)
 - Ticaret heyetleri / Alım heyetleri
 - Ticaret Müşavirliklerinin ilettiği bilgiler
 - Diğer (lütfen belirtin)
6. Firma adı
7. İsim Soyisim
8. Firmadaki Görevi
9. Telefon numarası